

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 40 / Hejmar 472 / Nîsan 2021

Devrimci Halk Savaşı Zamanı Gerilla ile Kürt halkı her yerde direnişte

■ AKP-MHP faşist iktidarının 24 Nisan'da Medya Savunma Alanları'na yönelik kapsamlı saldırısı, 2014'te hazırlanan Çöktürme Planının bir parçası olduğu gibi Garê Zaferi ve Newroz ayağa kalkışının Kürt toplumunda ve demokrasi güçlerinde yarattığı mücadele azmini, iradesini ve enerjisini kırmaya yöneliktir. AKP-MHP faşizmi şahsında soykırımcı sömürgecilik çökme noktasına gelmiştir. Bu saldırılarla çöküşünü engellemek ve Kürt halkı üzerinde uyguladığı soykırımı tamamlamak istemektedir. Bu yönüyle bu saldırının iktidarı ayakta tutma gibi güncel nedeni yanında, Kürt halkının özgürlük mücadelesini ezip Kürtleri soykırıma uğratma yönünde stratejik bir hedefi de bulunmaktadır.

■ Medya Savunma Alanları'na yapılan işgallere karşı gerilla fedaice direnmektedir. Bu saldırılar esas olarak Türk devletine karşı mücadelenin kapsamılaşmasına ve derinleşmesine yol açmaktadır. Bu yönüyle Türk devletinin yenilgisini hızlandıracak, Özgürlük Hareketimizin de daha büyük başarılar sağlamasının zemini olacaktır. Gerilla açısından bu saldırılar savaşın derinleşmesi ve kapsamılaşması anlamına gelmektedir. Bu açıdan bu saldırılara karşı gerillayla birlikte tüm Kürt halkı her yerde direnişe geçer, bütünleşirse Özgürlük Mücadelesinin başarısı daha da derinleşip kapsamılaşacaktır. Bu yönüyle bu saldırılar kesinlikle direnme fırsatı ve zemini olarak görülmeli ve başta gençlik ve kadınlar olmak üzere tüm Kürt halkı bu direnişle birleşerek mücadele tarihimize yeni bir hamle haline getirilmelidir.

Mustafa Karasu >2-6

Şengal gerçeği ve soykırıma karşı tarihi direniş

Sozdar Avesta

Êzîdîler, bunca acı ve keder yaşamasına rağmen Özgürlük Hareketi militanları ve savaşçıların desteğiyle Şengal dağlarında kalarak, büyük acılarını güce dönüştürerek, DAİŞ'e karşı savaşmayı esas aldılar. Bu çok önemli bir yaklaşımdır. Eğer o süreçte bu halk, az sayıda da olsa dağda kalmasaydı, bugün Êzîdîlere ait bir mekân kalmamış olacaktı. Önder Apo'nun felsefesi ile toplum kendini örgütlemeye ve savunmaya, mücadele etmeye karar verdi.

>28-29

Kuzey ve Doğu Suriye'de Demokratik Özerklik yönetim deneyimi

Cihan Erbaş

Rojava, reel sosyalizmin çözülüşünün ardından 'devrimler dönemi kapandı' propagandasıyla ezilen toplumların kurtuluş umudunu söndürmeye çalışanları boşa çıkarırcasına Ortadoğu'nun ortasında bir kızıl yıldız gibi yükseldi. Dünyanın çeşitli yerlerinden Rojava'ya akın eden kadınlı erkekli çok sayıda insanı bu sahaya çeken işte bu idealin gerçekleşmekte oluşuydu. Rojava bu yüzden sadece Rojava değildir artık. Hem bir umut hem de onun gerçekleşerek büyüyen halidir.

>24-27

Kendi toplumsallığını bizzat yaratmaya girişen Önder Apo >18-19

Ekinimiz Avaşın suyundan içecek ve bir bahar gibi yeşerecek

Ş. Selçuk Şahan >30-31

Önderlik gerçeği büyük bir emek yoğunlaşmasıdır

Duran Kalkan

Önderliğin tarihsel toplum çözümlemeleri onun düşünce gücünün esaslı oluyoru. Yeni düşünceleri oradan çıkartıyor, oradan yaratıyor. O halde her şeyi doğru tarih bilinciyle elde ediyor; tarih bilinci Önderlik gücünün temelini, esasını oluşturuyor. Düşman kavrayışı, ülke kavrayışı, halk kavrayışı, yaşam anlayışı, mücadele tarzı da buradan doğuyor. Öyle başka yerden doğmuyor, hazır değildir. Birileri vermiyor. Hepsini yoğun bir insan emeğinin sonucu olarak üretiliyor, yaratılıyor. Böyle bir insan emeğinin temel güç kaynağı da yoğun ve derinlikli, toplumu esas alan bir tarih bilinci oluyor. Önderliği bu anlamda esas itibarıyla bir tarih bilinci olayı olarak görmek lazım. Bütün çabası, tarihsel gerçekliği anlamak, aydınlatmak üzerinde yoğunlaştı. Buradan sonuca ulaştı, orada kendisini örgüt ve eyleme dönüştürdü, bir cevap haline getirdi.

>7-12

ABD'den korkmayacağız ama emellerinden, niyetlerinden, emperyalist sömürücü değerlerinden endişeleneceğiz

Rêber Apo'nun 'Sosyalizmde Israr İnsan Olmakta Isrardır' kitabından

ABD stratejisinde, böyle bir devrimsel yükselişin ilgisizlikle karşılanacağını, onun devrime sadece "teröristtir" biçiminde boğma yöntemleriyle karşılık vereceğini sanmak büyük eksiklikler içerir. Devrimin de içine girmeye çalışacaktır. İlimli kanadı şimdiden esas aldığını söylüyor. Bunu başaramazsa bu sefer içine girerek böyle ilimli bir kanat yaratmaya çalışacaktır. Zaferden on yıl sonra da, elli yıl sonra da yaşarsa bu tutumunu sürdürecektir. Bundan da kuşumuz yok. Ama kuşumuz yok diye de tabii ki durumu görmezlikten gelemeyiz.

>16-17

Girêdanbûn û têkiliya jina azad bi Rêber Apo re

Endama Rêvebir a PKK Xalîde Engîzek re hevpeyvîn

Di aliyê manewî de em hêzek mezin ji Rêbertî digrin, ji bo me weke tevger dibe çavkaniya hêzê, moral û motivasyonê. Em dibin şervanê doza heqîqetê ya hevbeş, em li Rêbertî dinêrin xwe çêdikin û li ser vê esasê xwe sererast dikin. Bi Rêbertî re jinê xwe dît, bi Rêbertî re jinê xwe nas kir, bi Rêbertî re jin ket ferqa koletiya xwe, ket ferqa paşverûtiya xwe, mêr û bi gîştî civakê. Li xwe hayîl bû, zincîrên koletî qetandin, herikîn qada tekoşînê. Bi Serokatî re jin ji hêla siyasî, civakî, bîrdozî, leşkerî ve zana bû, êdî di tekoşîna xwebûn û heqîqetê de tekoşîn da meşandin. Bi têkiliya Serokatî re, rastiya zayendperestiya civakî hat parçekirin, têkiliya li ser bingeha mal-milk ji holê rabûn û jin bû ya xwe.

>13-15

Kürdistan halkının ve Türkiye'nin gündemi HDP'nin kapatılması değil AKP-MHP faşizminin yıkılmasıdır

Cemal Amed

MHP ve Ergenekon artığı Perinçek'in uzun süreden beridir gündemleştirdiği HDP'nin kapatılmasını neden hemen Garê bozununun ardından yürürlüğe koydukları hususu son derece önemli oluyor. Birinci ihtimal; gerilla karşısında yaşadıkları büyük yenilgiyi böylesine bir darbeyle örtetek bunun intikamını almanın ve çöküşten kurtulmanın yolu olarak harekete geçmeleri oluyor. İkinci ve daha ağırlıklı ihtimal ise; Garê'de elde edecekleri bir başarı ile Başûr'da KDP işbirlikçiliğini de harekete geçirerek Hareketimizi tümünden kuşatıp etkisizleştirme amacıyla HDP'nin kapatılmasını birlikte planladıklarıdır.

>20-23

24 Nisan saldırısının stratejik hedefi Kürtleri soykırıma uğratmaktır

Mustafa Karasu

24 Nisan saldırısının iktidarı ayakta tutma gibi güncel nedeni yanında, Kürt halkının özgürlük mücadelesini ezip Kürtleri soykırıma uğratma yönünde stratejik bir hedefi de bulunmaktadır. Üçüncü Dünya Savaşı koşullarında kendisini uluslararası güçlere pazarlayarak da bu soykırımı tamamlamak istemektedir.

vermeleridir. Türk devleti sadece demokrasi ve özgürlük düşmanı değildir. Aynı zamanda Kürtleri soykırıma uğratmak istemektedir. Erdoğan'la iyi anlaştığı söylenen Donald Trump bile bu iktidarın Kürt düşmanı olduğunu söylemiştir. Zaten mevcut AKP-MHP iktidarı bunun somut kanıtıdır. MHP'nin iktidara kayıtsız şartsız destek vermesi de mevcut iktidarın politika ve uygulamalarıyla tamamen Kürt düşmanı olmasındandır.

AKP-MHP iktidarı, Trump'ın çıkar dışında bir ilkesi olmadığını düşünerek bazı sorunlar yaşasa da, esas olarak ABD'nin çıkarları doğrultusunda hareket edeceğini gösterip Türkiye'de demokrasi güçleri ve Kürt halkı üzerinde yoğun bir baskı uygulamıştır. Rusya ile ilişkilerini de bir şantaj olarak kullanıp ABD ve Avrupa'nın, 'dostlar pazarda görsün' yönündeki hiçbir siyasi değeri olmayan eleştiri yaklaşımından yararlanıp soykırım politikalarını pervasızca uygulamıştır. Ancak hem Kürt halkının hem demokrasi güçlerinin direnişi; Özgürlük Hareketi'nin bir bütün olarak bu faşist iktidara karşı her alanda direnmesi bu iktidarı fazlasıyla teşhir etmiştir. Saldırısı sonuç almadıkça daha pervasız ve saldırgan olmuş, bu da içte ve dışta teşhir olmasının yanında birçok güçle karşı karşıya gelmesini beraberinde getirmiştir. Sonuçta bu iktidar içerde ve dışarda zayıflamıştır.

AKP-MHP faşist iktidarı, eski politika ile yapacaklarının limitine gelmesiyle ABD'deki iktidar değişikliği örtüşünce özde olmasa da biçimde bazı politik değişiklikler yaparak ABD ve Avrupa ile ilişkilerini düzeltme yoluna girmiştir. Çünkü ABD ve Avrupa, eski politikaları bırakalım desteklemeyi, ciddi eleştiri ve müdahale etme zorunluluğu ile karşı karşıya gelmişti. AKP-MHP faşizmi o kadar teşhir olmuştu ki, Türkiye'deki mevcut iktidar bazı politik adımlar atmadığı takdirde bu iktidara karşı yumuşamaları zor olacaktı. Bu açıdan AKP-MHP iktidarı uyguladığı politikada kısmi gevşemeler yapıp ABD ve Avrupa'nın Türkiye'yi desteklemesi ve yeniden ortak politikalar yürütülmesinin önünü açmıştır. Daha doğrusu, ABD ve Avrupa'yı, Türkiye politikasından dolayı yaşadıkları sıkışıklıktan kurtarmıştır. Nitekim Türkiye bazı yumuşama mesajları verince ABD ve Avrupa Türkiye ile müttefik olarak yürüyecekleri yönünde bir politik yaklaşım içine girmişlerdir. Böylece bir dönem demokrasi ve özgürlükler konusunda eleştirdikleri Türk devletinin demokrasi ve Kürt düşmanı politikalarına destek vermeye devam etme politikasına yönelmişlerdir. Böylece TC gerçeği şahsında ABD ve Avrupa'nın gerçek karakteri bir daha gözler önüne serilmiştir. Daha doğrusu, özgürlük ve demokrasi mücadelesinin sürmesi TC'yi nasıl içte ve dışta teşhir ettiyse, gerçek karakterini gözler önüne serdiyse, ABD ve Avrupa'nın gerçeğini de gözler önüne sermiştir.

ABD'nin ve kapitalist modernitenin yüzünü yeniden cilalama çabaları

ABD'nin yeni başkanı da yeniden demokrasi ve özgürlüklerden söz etmektedir. Böylelikle ABD'nin ve kapitalist modernitenin yüzünü yeniden cilalama çabası içinde olacağı anlaşılmaktadır. Ancak bunlar sadece görünüşte bazı değişiklikler olacakken; esasta politikalarının değişmeyeceği anlaşılmaktadır. Bunun en somut ifadesi ise demokrasi ve özgürlük düşmanlığında dünyada en önde olan Türk devletine hala destek

ABD ve Avrupa'nın maddiyatçılık dışında hiçbir değeri kalmamıştır. Tamamen değersizler ülkesi olmuşlardır. Rönesans, reform ve Avrupa'daki halk direnişlerinin yarattığı değerler artık kapitalist modernist güçlerin ideoloji ve politikalarının ilgilendiği değerler haline gelmiştir. Önceleri böyle iddiaları vardı. Hatta Rönesans, reform ve Avrupa'daki halk devrimlerinin yarattığı değerleri kendilerinin yarattığı ve sahiplendiği değerlermiş gibi toplumları aldatıyorlardı. Kâr hırsı, rekabet, daha fazla sömürü, tüm bu değerlerin ayak altına alınmasını beraberinde getirmiştir. Artık sözde de olsa bu değerleri savunmayan bir konuma gelmişlerdir. Hala bu değerleri savunuyoruz, deseler de söylemleri ile pratikleri tamamen farklıdır.

Garê'de gerillanın direnişi hesapları alt üst etti

ABD ve Avrupa şu anda halkların ve demokrasi güçlerinin mücadelesine karşıdır. Çünkü; mücadelenin olduğu her yerde maskeleri düşmekte, gerçek yüzleri açığa çıkmaktadır. Türkiye ile ilişkileri ve Türkiye'deki siyasal durum buna en somut örnekler.

Aslında TC bazı söylem değişiklikleri yaparak ABD ve Avrupa ile ilişkileri rahat yürütmeyi hesaplıyordu. ABD ve Avrupa da kendisini buna yatırmıştı. Ancak Garê Direnişi, 8 Mart ve Newroz'da halkın ayağa kalkışı bu hesapları bozdu. TC, Garê'de zafer ilan edip PKK'yi etkisizleştirdiğini, artık Kürt sorununu bu güçlerle arasında yarattığı sorun olmaktan çıkarttığını söyleyecekti. Kürt halkının özgürlük mücadelesinin etkisizleştirilmesi, demokrasi güçlerinin de etkisizleştirilmesi anlamına gelecekti. Böylece TC ile bu güçler arasında sorun yaratan etkenler ortadan kalkmış olacaktı. Ancak Garê'de gerillanın direnişi bu hesapları alt üst etti. Mevcut iktidarın bırakalım kendini güçlendirmesini her boyutta daha da zayıfladı. Öyle ki o güne kadar vatan millet Sakarya diyerek iktidarın arkasına dizilen muhalefet, AKP iktidarından bu yenilginin hesabını sormaya çalıştı. Kararlı ve tutarlı olmasalar da iktidarın sarsıldığı bir zamanda iktidarı eleştirerek iktidarı daha da zayıflamasına zemin oldular. Böyle bir iradeleri olmasa da sonuçta böyle bir durum ortaya çıktı.

Garê'nin yarattığı bu siyasi ortamda toplumda da bu iktidara karşı mücadele motivasyonu arttı. Kürt halkının AKP-MHP faşist iktidarına karşı 2015 yılından beri yürüttüğü kıyasıya mücadele kendini en somut biçimde Newroz'da ortaya koydu. Newroz'da ortaya çıkan halk tutumu, bir anlık ortaya çıkmış bir tepki değildi. 7 yıllık kıyasıya mücadelenin bilinci ve birikiminin bir patlaması biçiminde ortaya çıkmıştıydı. Kuşkusuz bu patlamada Garê Zaferi katalizör rolü oynadı. Yılların direniş

Kapitalist modernite tarihinin en büyük krizlerinden birini yaşıyor. Bu sadece ekonomik kriz değildir. Toplumsal, siyasal, kültürel ve bir bütün olarak yaşam krizi yaşamaktadır. Bugün kapitalist modernitenin karakteri değişmiştir. Özü sömürü, baskı olsa da birçok değişikliği yaşadığı açıktır. Öte yandan sömürsü derinleşmiş; baskısı çok boyutlu ve çeşitli hale gelmiştir. Küreselleşme ve tüketim toplumu kapitalizmin bugünkü en temel karakteridir. Önceleri dünyanın birçok yerinde kapitalizm öncesi üretim biçimlerinden söz edilebilirdi. Artık günümüzde her türlü ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel yaşam tamamen kapitalist modernitenin hakimiyeti altındadır. Bireyciliği ve maddiyatçılığı esas alan kapitalist modernite, toplumu önemli oranda dağıtsa da tümüyle toplumu ve toplumsal değerleri yok etmesi söz konusu değildir. Toplumun da, toplumsal değerlerin direnci de sürmektedir. Çünkü toplum, on binlerce yılın ürünü olduğu gibi toplumsal kültür de özellikle Neolitik toplumdan bugüne kadar daha da kapsamlı ve boyutlu hale gelmiştir. Kapitalist modernite ile insanlığın bu doğası arasındaki çatışma kaçınılmazdır. Her şeyden önce kapitalizmin bugünkü aşaması insanlığın doğasına, varlık gerekçesine savaş açtığından çıkmaza girmiştir.

Sürekliliğin kavga ve savaş içinde olan bir kapitalist sistem gerçeği vardır

Öte yandan kapitalizmin geldiği aşamada sorunlarını eski yol ve yöntemlerle çözmesi mümkün değildir. Ancak hala eskinin tarz ve yöntemleriyle mücadele içinde olması da kapitalizmin diğer bir çıkmazıdır. Bir taraftan kapitalizm bu kadar küreselleşirken diğer taraftan kapitalist ülkeler ve onların tekelleri arasında belli kamplaşmalara dayalı

bir mücadele hala sürmektedir. Küreselleşme ile hem aynı gemidedirler hem de bu gemi içinde yoğun bir mücadele içine girmişlerdir. Eski gibi askeri ve siyasi kamplaşma içine girip bir kampın diğer tarafı yenerek bir dönem yenen güçlerin hakimiyetinde bir düzen kurmaları söz konusu değildir. Şimdi Birinci ve İkinci Dünya savaşlarında olduğu gibi bir kamplaşma ile büyük bir hesaplaşma içine giremiyorlar. Çünkü; aynı gemidedirler. Bu nedenle Birinci ve İkinci Dünya Savaşı gibi bir hesaplaşma içerisine girmeseler de mücadelenin sürekliliği bir kapitalist modernite gerçeği vardır. Bu açıdan artık sürekli bir kavga ve savaş içinde olan bir kapitalist sistem gerçeği vardır. Ama diğer taraftan da çeşitli düzeylerde ilişki içinde olmak zorunda olmaları gerçekliği vardır. Dünyadaki siyasal gelişmeleri, bölgesel savaşları ve sistem içi mücadeleleri değerlendirirken bu gerçeklik hiçbir biçimde göz ardı edilmemelidir.

Kapitalist modernitenin hala en büyük gücü olan ABD'nin Trump ile yürüttüğü politikalar kapitalist modernitenin hem kendi içinde yaşadığı hem de toplumla yaşadığı krizlerin ortaya çıkardığı bir durumdu. Yoksa Trump'ın kişiliği ile açıklanacak bir durum değildir. Bir yönüyle de kapitalizmin yaşadığı krizlerin bir yönetim krizi haline gelmesidir. ABD, kapitalist modernitenin krizine Trump'la bir çözüm bulamayacağı gibi, eskinin tekrarı yönetim anlayışlarıyla da çözüm bulamaz. Son dönemlerde birçok yerde sağ partilerin iktidara gelmesi kapitalizmin yaşadığı kriz ve bu krizlerin daha otoriter yönetimlerle aşılma eğiliminin sonucudur. Eğer kapitalizm bu düzeyde bir kriz yaşamıyorsa liberal ve sosyal demokrat iktidarlara yönetimin öne çıkması gerekirdi. Çünkü sistemler, her zaman en güvenli ve rahat dönemlerini böyle iktidarlara geçirirler.

Kapitalist modernite içinde bazı kesimler eğer mevcut iktidar ve yönetim

birikiminin ve bilincinin bir demokrasi ve özgürlük iradesi olarak ortaya çıkmasını sağladı. Newroz ayağa kalkışı çok yönlü mücadelenin ortaya çıkardığı bir halk iradesiydi. Bu sonuçta gerilladan demokratik siyasal alana, kadınların mücadelesinden Türkiye'deki demokrasi güçlerinin mücadelesine, Başûrê Kurdistan'dan Rojavayê Kurdistan'a kadar her alanda mücadele yürütenlerin emeği ve payı vardır. Tabii ki en başta da Rêber Apo'nun elli yıla yaklaşan mücadelesi ve İmralı direnişi ile verilen binlerce şehit ve on binlerce zindan direnişçisinin rolünü de önemle belirtmek gerekir.

Soykırımcı sömürgeci Türk devleti Garê bozgununun Türk devletinde, soykırımcı siyasi güçlerde yarattığı moral bozukluğunu; özgürlük ve demokrasi güçlerinde yarattığı moral motivasyonu tersine çevirmek için Rêber Apo'nun sağlık ve güvenliği ile ilgili bazı haberler servis etti. Tabii ki Rêber Apo söz konusu olduğunda her bilgi ciddiye alınacaktır, alınmalıdır. Hem bu bilgilerin servis edilmesi hem de Rêber Apo'yla görüşmenin yaptırılmaması da başta kadınlar ve gençler üzerinde belli bir öfke yaratmıştır. Soykırımcı sömürgecilerin her türlü baskısı, tehdidi ve Koronavirüse rağmen başta Amed olmak üzere Kürdistan'ın tüm

Rêber Apo İmralı'nın bir mücadele alanı olduğunu, sıradan yaklaşılamayacağını herkese göstermiştir

Newroz çok güçlü biçimde geçince ve meydanlar 'Bê Serok Jiyan Nabe, Önder Apo'ya Özgürlük' sloganları ile inletilince Türk devleti Rêber Apo'nun gücünü ve etkisini bir daha görmüştür. Rêber Apo ile ilgili haberlerin ve tecridin Kürt toplumunu büyük öfkelenendirdiğini görünce Rêber Apo'yla telefon görüşmesi yaptırarak bu tepkiyi dindirmek ve yumuşatmak istemiştir. Çünkü bu öfke, mücadelenin yükselmesine zemin

olduğunu, bu gerçeğin herkes tarafından görülmesi gerektiğini belirtmiştir. Telefon görüşmesi ile kendisinin ve Kürt halkının üzerinde uygulanan soykırım politikasının sıradanlaştırılmak istendiğini, bunun büyük bir tehlike olduğunu vurgulamıştır. Özcesi kendisine yönelik her yaklaşımın ve uygulamanın kapsamlı bir siyasi anlamı olduğunu; herkesin de buna göre yaklaşması gerektiğini belirtmiştir. Açıkça, "Benimle telefon görüşmesi yaparak, benim ve Kürt halkı üzerindeki soykırım politikasını normalleştiriyorsunuz," diyerek tepki göstermiştir. Bu uyarının, bu gerçekliğin Kürt halkı tarafından çok iyi anlaşılması gerektiği açıktır.

baskı uygulamakta ve özel savaş yürütmektedirler. Ancak Rêber Apo tüm bu baskılara karşı direnmektedir. Bu nedenle dışardaki siyasetçilerin iradesini kırarak Rêber Apo'ya karşı çıkarmak istemektedirler. Rêber Apo'nun artık Kürt sorununda bir çözüm gücü olmadığını, rol oynayamayacağını söyleyip bazı çevreleri Rêber Apo'suz bir siyasi tutum içine sokmaya çalışmaktadırlar. Son zamanlarda PKK'yi şöyle bastırdık, diyen soykırımcı sömürgeci devlet, Rêber Apo'yu da artık rol oynayamaz durumda gösterip çeşitli çevreleri izledikleri tasfiye politikasının parçası yapmak istemektedirler.

Tarihte hiçbir bilginin, filozofun, siyasi ve toplumsal önderin başaramadığı düzeyde toplumları ve tarihi etkileyen bir güce ulaşmıştır. Hatta gücü her geçen gün daha da artacak, ortaya koyduğu düşünceler ve mücadele gerçekliği daha da güçlenip büyüyecektir. Anlam gücü hiçbir siyasi toplumsal liderde olmadığı kadar derin, kapsamlı ve büyüktür. Zaten meydanlarda 'Biji Serok Apo, Bê Serok Jiyan Nabe' sloganlarını attıran bu anlam gücüdür. Binlerce, on binlerce insanın bu Önderlik için kendini feda etmek istemesi bu anlam gücüyle ilgilidir. Bunu kapitalist modernite zihniyeti, pozitivist kafalar, bireyciler, tek

Rêber Apo, telefon görüşmesi ile kendisinin ve Kürt halkının üzerinde uygulanan soykırım politikasının sıradanlaştırılmak istendiğini, bunun büyük bir tehlike olduğunu vurgulamıştır. Özcesi kendisine yönelik her yaklaşımın ve uygulamanın kapsamlı bir siyasi anlamı olduğunu; herkesin de buna göre yaklaşması gerektiğini belirtmiştir.

olacaktır. Gençleri ve kadınları mücadeleye sevk edecektir. Bu gerçekliği bilen soykırımcı sömürgeci devlet, Rêber Apo'yla telefon görüşmesi yaptırmıştır. Ancak tarihi bir mücadele alanına dönüşen İmralı'daki tutumla bir daha sarılsımlardır. Rêber Apo telefon görüş-

Rêber Apo bu yaklaşımıyla Özgürlük Hareketi'ne, demokrasi güçlerine ve Kürt halkına tehlikeyi görün, üzerinizde etkili olan özel savaşı anlayın, bir soykırım savaşı yürütülüyor bunu anlayın, mevcut gaflet uykusundan uyanın, sadece mücadeleye kilitleyin, tutumunuz

Özel savaşın yoğunlaştırılmış biçimi İmralı'da uygulanmaktadır

Rêber Apo'ya yönelik tecrit ve baskının ağırlaştırılmasının nedeni, üzerinde uygulanan baskılara boyun eğmemesidir. Rêber Apo tehlikeden söz ederken kendi üzerindeki baskının boyutunu da dışa vurmuştur. İmralı'da tam bir mücadele var. Özel savaşın yoğunlaştırılmış biçimi, İmralı'da uygulanmaktadır. Ancak İmralı'da direniş olduğu için bu defa da İmralı'yı itibarsızlaştırma politikasına yönelmişlerdir. Rêber Apo'nun artık siyasi bir rol oynayamayacağını söyleyenlerin Rêber Apo'yu itibarsızlaştırmaya çalışmaları anlaşılır bir durumdur. Telefon görüşmesiyle bunu yapmak istemişlerdir. Özcesi; İmralı'daki düşünce da, Rêber Apo'nun tehlikeden söz ederek, avukatlar gelmeli, diyerek telefonu bırakmasının da siyasi anlamı iyi anlaşılmalıdır. Bu tutum karşısında herkes sonuç çıkarmalıdır. İmralı'yı dikkate almayın, siz inisiyatif alın, diyenlerin yürüttükleri politikayı, demokratik siyasal alanın da, tüm demokrasi güçlerinin de çok iyi anlaması gerekir. Sadece demokratik siyasal alana değil, Kürt Özgürlük Hareketi'ne de, İmralı'yı aşın, denmektedir. Önderliği saf dışı ederek tasfiye politikasını gerçekleştirmek istemektedirler. Türk devleti ile kapitalist modernist güçler ve işbirlikçi Kürtler benzer bir politika yürütmektedirler. Önderlik telefonla görüştürülmesini ciddi biçimde eleştirerek, ben bu tasfiyeci güçlere alet olmuyorum, hiç kimse de olmamalıdır, diyerek herkesin soy-

değeri maddiyat olanlar anlayamaz. Zaten soykırımcı sömürgeciler ve kapitalist modernist güçler bu gerçekliği görmediklerinden Donkişot gibi yel değirmeniyle savaşmaktadırlar.

Önderlik Newroz'un nasıl geçtiğini çok iyi anlamıştır. Yine Türk devletinin dış güçlerden aldığı tüm destek ve silahlarla yoğun bir saldırı içinde olmasına rağmen gerillanın da fedaiye direndiğini görmektedir. Ruhunu kendisinin verdiği gerillanın da sonuna kadar fedaiye direneceğini bilmektedir. Önderlik eğer saldırı büyük, direniş de büyükse sonuçlarının da büyük olacağını çok iyi görmektedir. Bu büyük direnişin tarihsel değişimler ve gelişmeler yaratacağını çok iyi bilmektedir. Yeter ki direnen güçler saldırının ve tehlikenin büyüklüğünü bilen düzeyde dirensinler; direnişte bir gevşeme ve gaflet içerisine girmesinler. Rêber Apo telefon görüşmesinde büyük tehlikeyi de, büyük kazanma imkânını da gördüğünden o tarihi tutumu göstermiştir. Telefonu bırakması ve avukatlar gelsin demesini sıradan bir tutum ve eleştiri olarak görmemek gerekir. Bunu, tarihi, büyük bir eylem olarak görmek gerekir.

Özgürlük ve demokrasi mücadelesinin bileşenlerinde yetersizlik vardır

Çok ağır baskılara rağmen Newroz'daki ayağa kalkış, Rêber Apo'nun İmralı'daki direnişi, yetersizliğine rağmen Türkiye ve Bakurê Kurdistan'daki demokrasi güçlerinin direnişi soykırımcı sömürgeciğe karşı mücadeleyi yeni bir düzeye kavuşturmuştur. Dünya tarafından hayranlıkla izlenen büyük bir direniş söz konusudur. Aslında bu mücadelenin potansiyeli ve gücü, Rêber Apo kadar bilince çıkarılamamıştır. Çünkü; her mücadele alanı, mücadeleye parçalı ve kendi bulunduğu konumda bakarken Rêber Apo bütünlüklü bakmaktadır. Tarihsel toplumsallığı ile güncelliğini bütünlüklü ele alarak mücadele gücünün düzeyini görmektedir. Bu konuda özgürlük ve demokrasi mücadelesinin tüm bileşenlerinde bir yetersizlik vardır. Sadece bir mücadele boyutundaki yetersizliği görmek yanılgılı olur. Mücadelenin tüm alanlarında, boyutlarında kendi gücünü ve potansiyelini tümüyle görüp buna denk düzeyde mücadeleyi geliştirmede yetersizlik vardır. Bu açıdan her mücadele boyutunun ve alanının kendini bu çerçevede ele alması gerekmektedir. Sadece kendi dışındaki alanların eksikliğini görerek var olan bu genel eksikliği gideremeyiz. İmralı başta olmak üzere zindan gibi düşmanla sarılmış bir alanda, düşmanın

şehir ve kasabaları, Türkiye metropoller, Rojava, Başûr, Rojhilat ve Avrupa'da milyonlarca Kürt Newroz meydanlarını doldurarak 'Özgürlük Zamanı' Hamlesini zirveletmişlerdir. Kürt uluslaşması ve Kürt halkının özgürlük

mesini eleştirip avukatların gelmesi gerektiğini belirterek hem Türk devletini hem Özgürlük Hareketi'ni hem de tüm Kürt halkını sarsmıştır. İmralı'nın bir mücadele alanı olduğunu, sıradan yaklaşılamayacağını herkese göstermiştir.

da, mücadeleniz de bu çerçevede olsun, demiştir. Bir mücadeleniz var; bu mücadeleniz nedeniyle telefon görüşmesi yaptırıyorsunuz; ancak sadece bir telefon görüşmesi yaptırılması mücadelenin yeterli olmadığını, bu düzeyin

'Özgürlüğü Sağlama Zamanı' Hamlesi özünde AKP-MHP faşist iktidarını yıkma hamlesidir. Çünkü; bu hamlenin amaçları, bu iktidara karşı mücadele ile gerçekleşecektir. Garê Zaferi de, 8 Mart kadın direnişi de, Newroz'da halkın ayağa kalkışı da faşizme, tecride ve işgallere son vermek amaçlıydı. Hamlenin zirveleşmesini ifade ediyordu.

bilinci bu Newroz'la derinleşip kapsamlılaşarak yeni bir düzeye ulaşmıştır. Kürt halkının onlarca yıldır kendini yeniden yeniden yaratarak güçlendirmesi, özgürlük ve demokrasiye kilitlemiş bir halk gerçeği yaratmıştır. Her Newroz'da daha üst bir düzeyde yaratılan Kürt uluslaşması ve mücadele gücü, bu Newroz'da bir daha kendini ortaya koymuştur. Tüm özel savaş politikalarına, saldırılara büyük bir cevap verilmiştir. Ortaya çıkan halk gerçekliğinin yenilgiye uğratılamayacağı ve teslim alınamayacağı bir daha gözler önüne serilmiştir.

Rêber Apo açıkça hem Türk devletine hem de başta Kürtler olmak üzere tüm demokrasi güçlerine kendisine herhangi bir siyasi tutsak gibi yaklaşılamayacağını ciddi bir biçimde hatırlatmıştır. Kendisinin Kürt halkının önderi olduğunu, kendisine yönelik tüm politikaların da bir halkın siyasi önderi olarak uygulandığını, dolayısıyla bir siyasi öndere gösterilen yaklaşımın gösterilmesi gerektiğini tutumuyla ortaya koymuştur. Rêber Apo açıkça kendisine uygulanan politikanın bir soykırım politikası ve uygulaması olduğunu; bunun aynı zamanda Kürt halkına uygulanan bir soykırım politikası

mevcut tehlikeyi ortadan kaldırmaya çalıştığını vurgulamak istemiştir. Öte yandan, durum ciddidir; 5-10 dakikalık telefon görüşmesiyle ne buradaki durumu anlatabilirim ne de dışardaki durumu kavrayabilirim; buradaki durum da dışardaki durum da ciddi ve karmaşıktır; bu açıdan bir görüşme olarsa avukatlarla olmalı ve kapsamlı olmalı, mesajını vermiştir.

Dışarda bu düzeyde baskı ve soykırım politikası uygulayan bir devlet İmralı'da da baskıyı artıracaktır, İmralı'daki iradeyi kırmak isteyecektir. Nitekim Rêber Apo üzerinde sürekli bir

kırımı hedefleyen bu saldırılara karşı tutum alması ve mücadele etmesi gerektiği mesajını iletmiştir.

Rêber Apo, düşman ne kadar özel savaş yürütse de, PKK'yi şöyle zayıflattık dese de Kürt halkının özgürlük mücadelesinin potansiyelini ve gücünü çok iyi bilmektedir. Daha on yıllar öncesinden, ben nasıl bir halk gerçekliği yarattığımı biliyorum, demiştir. Yarattığı özgürlük mücadelesinin, yüzyılları etkileyecek bir mücadele olduğunu söylemiştir. Ben nerede olursam olayım rolümü oynarım, demiştir. Bu Önderlik gerçeği topluma ve tarihe mal olmuştur.

elinde en zor koşullarda bir direniş sürdürülüyorsa, o zaman dışarda olanların dağda, ovada ve şehirde, her yerde mücadeleyi daha fazla yükseltme imkanları vardır.

Kürt halkının özgürlük mücadelesi yeni bir döneme girmiştir. Kuşkusuz mücadele verilen güç, sadece Kürtler açısından değil, tüm halklar, topluluklar, kadınlar ve gençler için düşman bir güçtür. Bu açıdan Türkiye'deki demokrasi düşmanı soykırımcı sömürgeci güce karşı hem Türkiye'deki hem Ortadoğu'daki demokrasi güçleriyle birlikte bir mücadele vermek gerekmektedir. Soykırımcı sömürgecilik zayıflamış ve kırılma hale gelmiştir. Güçlü değildir. Eğer demokrasi güçleri bir araya gelir ve kararlı mücadele yürütürlerse sadece Kürt halkının, Türkiye'nin değil, Ortadoğu halklarının da tarihi değişecektir. Bu açıdan başarıyı, zaferi ve kazanılacakları çok iyi görmek gerekir. Kürt halkının, Türkiye ve Ortadoğu halklarının önüne tarihi bir fırsat çıkmıştır. Kürtler açısından, Türkiye ve Ortadoğu halkları açısından hiçbir dönemde bu kadar büyük kazanma imkanı ortaya çıkmamıştır. En başta da bu gerçekliğin görülmesi gerekir. Düşmanın bazı teknik silahlara kavuşması ve yürüttüğü özel savaşla kendisini güçlü göstermesi mezarlıktan geçenlerin korkuyla çaldıkları

maya yöneliktir. AKP-MHP faşizmi şahsında soykırımcı sömürgecilik çökme noktasına gelmiştir. Bu saldırılarla çöküşünü engellemek ve Kürt halkı üzerinde uyguladığı soykırımı tamamlamak istemektedir. Bu yönüyle bu saldırının iktidarı ayakta tutma gibi güncel nedeni yanında, Kürt halkının özgürlük mücadelesini ezip Kürtleri soykırma uğratma yönünde stratejik bir hedefi de bulunmaktadır. Üçüncü Dünya Savaşı koşullarında kendisini uluslararası güçlere pazarlayarak da bu soykırımı tamamlamak istemektedir. Kapitalist modernist güçler de Türk devleti gibi Kürt halkının Réber Apo çizgisinde gelişen

dernist güçlerin bencil çıkarlarına karşı yürütülen bir mücadele olduğunu göstermektedir. Onların bencil çıkarlar temelinde Türk devletiyle kirli işbirliğini bozmaktadır. Bu da, Ortadoğu'da özgürlük ve demokrasi mücadelesinin gelişmesine zemin sunmaktadır. Çünkü; mücadele karşısında teşhir olan Türk devletine her zaman istedikleri desteği verememektedirler. Hatta kapitalist modernist güçlerin egemenliğindeki halkları, teşhir olmuş Türk devleti karşısında Kürt halkının özgürlük mücadelesine destek vermektedir. Bu gerçeklik de özgürlük mücadelesinin başarısı için önemli bir zemin ve imkan sunmaktadır.

yaratma iradesi gösterilsin. Yarım asırdır her türlü zorluğa karşı direnen, zorlukları mücadele gerekçesi yapan PKK ve gerillası, bu saldırı karşısında da aynı bilinç ve iradeyle direnecek ve sonuçta soykırımcı sömürgeciliğin yaptığı saldırılar kendisi için bataklığa dönüştürülüp özgürlük ve demokrasi güçleri açısından başarı haline getirilecektir.

Bu iktidar şimdi de Koronavirüse sarılmıştır

AKP-MHP iktidarı o kadar zayıf duruma düşmüştür ki, Koronavirüs ilk ortaya çıktığında, bizde yok, diyerek ra-

Her yerde Korona gerekçe yapıp mücadele engellenmek istenmektedir. Kapitalist modernitenin, onun endüstriyalizminin kirli politikalarının ortaya çıkardığı Korona, şimdi de ezilenlere, sömürülenlere karşı bir silah olarak kullanılmaktadır. Böylece halkların sadece bugünü değil, geleceği de karartılmak istenmektedir. Coronayı ezilenlere ve sömürülenlere karşı silah olarak en fazla kullanan da, soykırımcı-faşist AKP-MHP iktidarıdır. Kürtler söz konusu olduğunda yapılanın soykırım saldırısı olduğunu bilmek gerekir. Soykırımdan daha büyük güncel ve geleceği ilgilendiren tehlike yoktur. Kürtler için Türk

ABD ve Avrupa'nın politikaları teşhir edilmeden, Türk devletinin soykırımcı politikalarına karşı etkili mücadele verilemez. Demokrasi ve özgürlük mücadelesinin bilinçli ve sağlıklı yürütülmesi için Türkiye'nin politikalarında ABD ve Avrupa'nın rolünü bilmek ve ortaya koymak önemlidir. Çünkü; soykırımcı güçlere karşı mücadelenin başarısı açısından destekçilerine karşı tutum ve mücadele de gereklidir.

özgürlük mücadelesine karşıdır. Bu özgürlük ve demokrasi çizgisinin kapitalist modernitenin Ortadoğu'daki egemenliğini zayıflatacağını düşünmektedirler. Bu yönüyle özgürlük ve demokrasi güçlerinin geriletilmesi için Türk devletine destek vermektedirler.

Medya Savunma Alanları'na yapılan işgallere karşı gerilla fedaiye direnmektedir. Bu saldırılar esas olarak Türk devletine karşı mücadelenin kapsamlaşmasına ve derinleşmesine yol açmaktadır. Bu yönüyle Türk devletinin yenilgisini hızlandıracak, Özgürlük Ha-

kamları hep az gösterirken, şimdi tüm toplumu Koronayla korkutup tek gündem haline getirerek, kendine karşı mücadeleyi engelleyip bu zayıflığını gidermeye çalışmaktadır. Türkiye'de Korona dün de yaygındı, bugün de yaygındır. Ancak bugün rakamları daha gerçekçi vermelerinin nedeni iktidarına karşı mücadeleyi zayıflatıp kendini ayakta tutmak içindir. Bu iktidar şimdi de Korona virüse sarılmıştır. Ancak denize düşen yılanı sarılsın misali; iktidarını korumak için Koronaya sarılması da bu iktidarı kurtaramayacaktır. Hatta yıkılışını yakınlaştıracaktır. Faşist iktidarını ayakta tutmak için kullanacağı her yol ve yöntem sadece yıkılışını yakınlaştıracaktır. Bu açıdan özgürlük ve demokrasi güçleri, soykırımcı sömürgeci güçler ne kadar saldırırsa saldırırsın karşılarında dik durmalıdırlar. Ne tutuklamadan ne şu ne bu baskıdan ve tehditten korkmalıdırlar. Faşizmin sonu yaklaşmıştır. Yaptıkları tutuklamalar sadece ve sadece kendini kurtarmaya yöneliktir. Ancak bir defa baş aşağıya gidiş başlamıştır; bu durdurulamaz. Zaten tarih de, toplumsal da güncel, siyasal, toplumsal gelişmeler de bu iktidarı kaldırmayacak düzeye gelmiştir. Tarihin, toplumun, güncelin ve geleceğin tersine kürek sallayan bir iktidar söz konusudur.

Artık bu iktidarı kimse kaldırmıyor. Dostları bile kaldırmada zorlanıyor. En büyük destekçisi Almanya bile bu iktidarı taşımada zorlanmaktadır. Türkiye'nin yıkılmasını kendi yıkılışı gibi gören Almanya bile Türkiye'yi taşımaya devam etmesi açısından bu iktidarın değişmesine itiraz etmeyecektir. Almanya

devletinin soykırım saldırısı Koronadan bin kat, milyon kat daha tehlikelidir. Bu açıdan her türlü engel gibi Korona engeli de aşılarak mücadelenin kesintisiz sürdürülmesi bir varlık yokluk sorunudur. Korona gösterilip soykırıma razı edilmek istenmektedir. Türk devletinin şu anda izlediği Korona politikası budur. Daha önce, Korona bizde yoktur, diyerek insanların ölümüne yol açan iktidar, bu defa da iktidarını sürdürmek için Korona silahına sarılmıştır.

Korona Avrupa'da da, Başûrê Kurdistan'da da, her yerde de mücadelenin önüne engel olarak çıkarılmaya çalışılmaktadır. Kürt halkı üzerinde uygulanan soykırım politikasını görüp Koronayla ilgili tedbirleri de alarak yaratıcı yol ve yöntemlerle mücadele sürdürülmelidir. Örneğin; Rojava'da Koronavirüs vardır. Tabii ki tedbirler orada da olmalıdır. Ancak devrim yıkılmak ve tasfiye edilmek istenirken işgale ve tasfiye saldırılarına karşı mücadele etmekten geri durulamaz. Çünkü; soykırımcı sömürgeciler Korona zamanında ne işgallerini bırakıyor ne de saldırılarını. Bu nedenle tabii ki Rojava'daki halkımız da, Avrupa'daki halkımız da mücadelesini sürdürecektir.

ABD ve Avrupa'nın politikaları teşhir edilmeden, Türk devletinin soykırımcı politikalarına karşı etkili mücadele verilemez

TC'nin soykırım politikası ve saldırılarına karşı mücadele etmek önemlidir. Ancak ABD ve Avrupa'nın politikalarını da eleştirmek ve teşhir etmek gerekir. AKP-MHP iktidarı soykırım amaçlı saldırılarında, baskı ve zulüm politikası konusunda Avrupa ve ABD'nin politikalarından cesaret almaktadır. Türkiye'yi bazı konularda kullanmak için zulme, baskıya ve Kürt soykırım politikasına göz yumuyorlar. Yine TC, mülteci ve DAİŞ şantajıyla Avrupalıları rehin almıştır. Türk devleti mültecileri Suriye'ye karşı kullanmak için Türkiye'ye çekmiş, daha sonra bu mültecileri Avrupa'ya karşı şantaj olarak kullanmıştır. Şimdi Rusya-Ukrayna çelişkisi ortaya çıkınca Türkiye Avrupa yanında tavır alıp Avrupa'nın baskılarına göz yuman söylem ve tutumlar içine girmesini sağlamak istemektedir. Lozan'da çıkarları uğruna Kürt soykırımını hedefleyen bir anlaşma yapan Avrupa, şimdi de benzer bir politika yürütmektedir. Böylece Kürtler, çıkarları için kullanılan bir enstrüman olarak görülmektedir. Bu açıdan ABD ve Avrupa'nın politikaları teşhir edilmeden, Türk devletinin soykırımcı politikalarına karşı etkili mücadele verile-

ışığı benzetmektedir. Faşist şefler bağırarak, çağırarak, korkutarak üzerine gelmesini engellemeye, güçsüzlüğünü böyle örtmeye ve aşmaya çalışmaktadır. Herkes bilmeli ki; soykırımcı sömürgecilik zayıftır. Bu nedenle cesaretili olunmalı. Newroz meydanlarındaki kadınların ve gençlerin gösterdiği cesaret

Öte yandan Türkiye'yle yaşadıkları kimi sorunları Kürt soykırımına destek vererek çözmek istemektedirler. Kürt Özgürlük Hareketi'nin mücadelesi ettiği koşullarda soykırımcı sömürgecilik fazlasıyla teşhir olmakta, Türk devleti, tüm Ortadoğu politikalarını sadece Kürt soykırımı temelinde yürütmekte,

reketimizin de daha büyük başarılar sağlamanın zemini olacaktır. Gerilla açısından bu saldırılar savaşın derinleşmesi ve kapsamlaşması anlamına gelmektedir. Bu açıdan bu saldırılara karşı gerillayla birlikte tüm Kürt halkı her yerde direnişe geçer, bütünselirse Özgürlük Mücadelesinin başarısı daha

1 Mayıs'ta değerlendirilmesi gereken bir durum da, sosyalizm anlayışının yenilenerek daha güçlü hale getirilmesi olmalıdır. Sosyalizme bağlılık, sosyalizmin geçmiş teori ve pratiğindeki eksiklikleri görüp teorik ve pratik olarak doğruları ortaya koymakla gerçekleşir. Artık devlet ve iktidarı hedefleyen değil de toplumu güç yapan, toplumun gücüne dayanarak, egemen sınıfları geriletip alt ederek sosyalizmi gerçekleştirmek esas alınmalıdır.

Türk devleti, tüm Ortadoğu politikalarını sadece Kürt soykırımı temelinde yürütmekte

AKP-MHP faşist iktidarının 24 Nisan'da Medya Savunma Alanları'na yönelik kapsamlı saldırısı, 2014'te hazırlanan Çöktürme Planı'nın bir parçası olduğu gibi Garê Zaferi ve Newroz ayağa kalkışının Kürt toplumunda ve demokrasi güçlerinde yarattığı mücadele azmini, iradesini ve enerjisini kır-

bu da kapitalist modernist güçlerle Türkiye arasında çeşitli sorunların ve anlaşmazlıkların yaşanmasını beraberinde getirmektedir. Bu nedenle kapitalist modernist güçler de Özgürlük Hareketi'nin Türk devletine karşı mücadelesini zayıflatıp gerileterek, Türk devletiyle yaşadıkları sorunlardan kurtulmak istemektedirler. Bu bencil çıkarlar, bu ülkeleri tamamen Kürt soykırımının destekçisi haline getirmiş bulunmaktadır.

Bu gerçeklik, Ortadoğu'da soykırımcı sömürgecilğe karşı yürütülen mücadelenin aynı zamanda kapitalist mo-

da derinleşip kapsamlaşacaktır. Bu yönüyle bu saldırılar kesinlikle direnme fırsatı ve zemini olarak görülmeli ve başta gençlik ve kadınlar olmak üzere tüm Kürt halkı bu direnişle birleşerek mücadele tarihimizde yeni bir hamle haline getirilmelidir. Bu saldırı Garê Zaferi, 8 Mart ve Newroz'da zirveleşen 'Özgürlük Zamanı' Hamlesi'nin daha da boyutlanmasını ve 2021 yılında büyük başarılar yaratmasını beraberinde getirecektir. Yeter ki, bu saldırılar karşısında tereddüt etmeden direnilsin, zorluklar daha büyük mücadele gerekçesi haline getirilerek büyük başarılar

başta olmak üzere Avrupa'nın vereceği destek bir süre daha bu iktidarı yaşatsa da bu destekler sadece Türkiye'nin yıkılmaması içindir, yoksa bu iktidarın yıkılmasını artık hiçbir güç durduramayacaktır. Bu düzeyde zayıf bir iktidar varken demokrasi güçlerinin daha cesaretili, atılgan davranması, ne kadar saldırırsa saldırırsın bu iktidara karşı daha açık ve net mücadele etmesi gerekmektedir. Ne kadar açık ve net mücadele verilirse, verilecek bedeller o kadar daha az olur. Daha az bedel vermenin yolu da; kazanmanın yolu da mücadeledir.

mez. Demokrasi ve özgürlük mücadelesinin bilinçli ve sağlıklı yürütülmesi için Türkiye'nin politikalarında ABD ve Avrupa'nın rolünü bilmek ve ortaya koymak önemlidir. Çünkü; soykırımcı güçlere karşı mücadelenin başarısı açısından destekçilerine karşı tutum ve mücadele de gereklidir. Dünya değişiyor, dönemler değişiyor, soğuk savaş sonlanıyor, Birinci Dünya Savaşı'nın ortaya çıkardığı dünya düzeni de büyük oranda aşıyor, ancak Kürtler üzerindeki soykırım politikası değişmiyor. Türk devletini anlamak mümkün, ancak Avrupa ve ABD'nin bu politikayı sürdürmesi çok kirli ve çıkar için bir halkın soykırımına ortak olmak oluyor. Bunu tüm Avrupa halkı, ABD halkı ve dünya halkları bilmelidir.

'Özgürlüğü Sağlama Zamanı' Hamlesi özünde AKP-MHP faşist iktidarını yıkmaya hamlesidir. Çünkü; bu hamlenin amaçları, bu iktidara karşı mücadele ile gerçekleşecektir. Garê Zaferî de, 8 Mart kadın direnişi de, Newroz'da halkın ayağa kalkışı da faşizme, tecride ve işgallere son vermek amaçlıydı. Hamlenin zirveleşmesini ifade ediyordu. Garê Zaferî, kadın direnişi, Newroz ayaklanması 2021 yılındaki 'Özgürlüğü Sağlama Zamanı' Hamlesi'nin programını, hedefini, iradesini ve eylem kararlılığını ifade ediyordu. Bu açıdan 'Özgürlüğü Sağlama Zamanı' Hamlesi güçlü bir temele, içeriğe ve doğrultuya kavuşmuştur. Bu doğrultu da, her yerin, her alanın mücadeleyi yükseltme zemini haline getirilmesi yönündedir. Hiç kimse, hiçbir örgütlenme, hiçbir alan nasıl yapmam gerekiyor, diyemez. Garê Zaferî, 8 Mart, Newroz ve Rêber Apo'nun duruşu herkesin nasıl bir mücadele içinde olması gerektiğini net ortaya koymuştur. Bireyler bile ben ne yaparım, diyemez. Her birey ilk önce bir örgütlenme içine girerek ya da kendisi küçük bir örgüt kurarak mücadelenin parçası olarak üzerine düşeni yerine getirebilir. Duruşların nasıl olması gerektiğini ise Emine Şenyaşar, Ömer Faruk Gergerlioğlu göstermiştir. Onuru koruma duruşu olursa her birey, her kesim örgüt biçimini de, mücadele biçimini de bulur.

Özcesi; her birey, her kesim, her örgüt ve kurum biz eylemsiz kalmayacağız, demelidir. Sürekli eylem planlayıp yerine getirmelidir. Zaman bu zamandır. Sürekli eylem, planlama ve gerçekleştirme zamanıdır.

1 Mayıs'ı 8 Mart ve Newrozların verdiği güçle kutlayalım

Yakında 1 Mayıs kutlanacak. 1 Mayıs Türkiye ve Kürdistan açısından önemli bir mücadele günüdür. Dünyada 1 Mayıs'ın önemli mücadele günü haline geldiği ülkelerin başında Türkiye ve Kürdistan gelmektedir. Çünkü; Türkiye ve Kürdistan'da 1 Mayıslar, bedellerin ödendiği büyük mücadeleler içinde geçmiştir. Bu 1 Mayıs'ın da Kürt halkıyla Türkiye halklarının birleşik mücadelesinin alanı haline getirilmesi gerekir.

1 Mayıs'ın evrensel karakteri kadar yerel karakteri de önemlidir. Bu açıdan bu 1 Mayıs'ı 8 Mart ve Newrozların verdiği güçle daha kapsamlı kutlamak, AKP-MHP faşizmine karşı tüm demokrasi güçlerinin ortak mücadele platformu haline getirmek çok önemlidir. Zaten Türkiye ve Kürdistan'daki demokrasi güçlerinin ortak mücadelesi açısından önemli bir zemin doğmuştur. HDP ve HDK bu konuda önemli ortak mücadele platformları olmuş ve önemli başarılar da ortaya çıkarmıştır. Yine Halkların Birleşik Devrimci Hareketi-HBDH de demokrasi ve özgürlük mücadelesi açısından çok önemli bir mücadele birliğini ifade etmektedir. Zaten Türkiye'deki sosyalist hareketler ve demokrasi güç-

leri eksiklikleri olmakla birlikte Kürt halkıyla Türkiye halklarının birleşik mücadelesi bilinci ve pratiği açısından önemli bir tarihi birikime sahiptir. Zaten bu nedenle HDP, Türkiye halklarının desteğini almıştır. Birçok sosyalist gelenek de Kürt Özgürlük Hareketiyle birlikte HBDH platformu içinde mücadele yürütmektedir. 1 Mayıs'ta bu ortak mücadele daha da geliştirilmelidir. Son yerel seçimlerde Türkiye'nin siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik geleceğini belirleyen metropollerde ortak tutumun ortaya konulması, birleşik mücadele imkanlarının ne kadar güçlü olduğunu bir daha gözler önüne sermiştir.

Bu 1 Mayıs'ta Kürt halkı ve Türkiye'nin tüm demokrasi güçleri, AKP-MHP faşizminin tüm engellemelerine rağmen 1 Mayıs alanlarını doldurmalıdır. Hatta birkaç alana kendini sıkıştırarak tüm alanlar 1 Mayıs ruhunun kendini ortaya koyduğu mücadele alanları haline getirmelidir. Türkiye'deki halkların, emekçilerin, demokrasi güçlerinin, kadınların ve gençlerin 1 Mayıs mücadelesine geleneği tüm alanları 1 Mayıs alanları haline getirilmesine gereken tarihsel ve güncel zemini sunmaktadır. AKP-MHP iktidarının zayıfladığı, toplumun bu iktidara karşı öfkesinin büyüdüğü

gerçekleşir. Artık devlet ve iktidarı hedefleyen değil de toplumu güç yapan, toplumun gücüne dayanarak egemen sınıfları geriletip alt ederek sosyalizmi gerçekleştirmek esas alınmalıdır. Devletsiz ve iktidarsız sosyalizm yaratmak mümkündür. Bu açıdan sosyalizme toplum gücüyle yani demokrasiyle varılacağını bilmek ve bu temelde bir teori ve pratikle sosyalizmi bugünden inşa etmek önemli hale gelmiş bulunmaktadır. Kapitalizmin toplumu dağıtıp bireyciliği şahlandırdığı bir zamanda demokratik toplumu sistemi esas almak çok çok önemlidir. Bu da bugünden örgütlü demokratik toplumu her yerde gerçekleştirmekle sağlanır. Kapitalizmi de sadece bir sömür sistemi olarak ele almamak, tüm yaşamı şekillendiren bir modernite olarak ele almak çok çok önemlidir. Kapitalizm ancak böyle aşılar. Sadece ekonomik alanda egemenleri geriletmekle sosyalizmin kurulamayacağı, alternatif modernitenin mutlaka gerçekleştirilmesi gerektiği sosyalizm pratiğinden çok iyi anlaşılmış bulunmaktadır. Özellikle de yeni sosyalizm anlayışının kadın özgürlüğü olması ve temelini bunun oluşturması çok çok önemlidir. Her türlü sömür ve baskının temeli kadın köleliğine dayandığına göre her türlü özgürlüğün

simlerin 1 Mayıs bayramını kutluyor, 2021 yılının tüm dünyada sosyalizm mücadelesinin yükseldiği gün haline getirilmesini diliyoruz.

Pirsûs Şenyaşar ailesine güçlü sahiplenmeli

Şenyaşar ailesine yönelik saldırı, 3 aile üyesinin öldürülmesi, ancak katillerin serbest dolaşması Kürt toplumunda büyük bir öfkeye sebep olmuştur. Şenyaşar ailesine yapılan zulüm, Kürt halkına yapılan zulümün ve Türkiye'deki adaletsizliğin sembolü olmuştur. Kuşkusuz Türkiye'de adaletsizlik diz boya. Özellikle siyasi soykırım amaçlı tutuklamalar, Kürt toplumu açısından Kürt düşmanlığının açık kanıtı olmaktadır. Ancak bir aileye bu düzeyde saldırı, Kürt halkının vicdanını ağır biçimde yaralamıştır. Bu açıdan anne Şenyaşar'ın oğluyla birlikte bu adaletsizliği dünyaya haykırması Kürt toplumunda, Türkiye demokrasi güçlerinde, tüm dünya halklarının vicdanında büyük bir destek almıştır. AKP-MHP iktidarının çirkin yüzünü tüm dünyaya göstermiştir. Emine Şenyaşar'ın eyleminin vicdanlara seslenmesinin ne kadar etkili olduğunu her gün daha iyi görmekteyiz. Artık bu

kinin sorunudur. Çünkü İbrahim Halil Yıldız'a verilen soykırımcı destek, tüm Pirsûs halkını sindirme desteğidir. Bizzat Pirsûs için görevlendirilmiş hain bir güruhturlar. Zaten soykırımcı sömürgecilik her bölge ve şehirde böyle hain işbirlikçileri kullanmaktadır. Bunlar soykırım politikasının Kürdistan'daki ayakları olmaktadır. Bu açıdan bu tür saldırılar olduğunda en başta da o bölgenin halkının tutumunu ve tepkisini ortaya koyması önemli olmaktadır. PKK'nin ilk geliştiği yerlerden biri olan Pirsûs, Apocular yuvası olan Pirsûs hem Şenyaşar ailesine güçlü sahiplenmeli hem de tutumuyla bu Yıldız ailesini Pirsûs ovasında yaşayamaz hale getirmelidir. Kuşkusuz tüm Kürt halkı ve demokrasi güçleri de bu tarihi eyleme her türlü desteği vermelidir. Aile yalnız olmadığını, Kürdistan, Türkiye ve tüm dünyanın arkalarında olduğunu görmelidir.

Kürt toplumunda, Türk devletinin politikalarının soykırım olduğu bilinci daha da yükseltilmelidir

Soykırımcı sömürgeci Türk devletinin Kürt halkına karşı yürüttüğü savaşın önemli bir bölümü de özel savaştır. Hem de soykırım amaçlı özel savaştır. Amaç soykırım olunca, her türlü kirli yol ve yöntem kullanılmaktadır. AKP-MHP faşist iktidarının kullandığı yöntemlerin başında ajanlaştırma gelmektedir. Birçok kişiyi, ajanlığı kabul etmezsen 15-20 yıl cezaevinde yatırırız, diyerek tehdit etmektedirler. Böylece yaygın kişilikleri ajanlaştırmaktadırlar. Yine tehdit ve şantajın yanında maddi imkan sunmayı da bu tehdit ve şantajın kabul ettirme yöntemi olarak kullanmaktadır. Bazı genç kız ve erkeklere de karakollarda tecavüz edilmekte; bunu da bir ajanlaştırma yöntemi olarak kullanmaktadırlar. Dünyada hiçbir faşist iktidarın kullanmadığı yöntemleri kullanmaktadırlar. Türk devletinin özel savaşı dünyanın diğer yerlerinde yürütülen özel savaşlardan çok farklıdır. Bu açıdan Kürt toplumunda, Türk devletinin politikalarının soykırım olduğu bilinci daha da yükseltilmelidir. Toplumu özel savaşa karşı bilinçlendirmeye önem vermek gerekir. Soykırımcı sömürgecilik amaca ulaşmak için her kirli yonteme ve ahaksızlığa başvuruyor. Toplumda büyük değer olan şehit ve gerilla aileleri içinden ajan çıkarmaya da önem veriyorlar. Böylece hem bu ajan faaliyetinden daha iyi sonuç almayı hesaplıyor hem de toplumda itibarı olan ailelerin bu değerini ve gerilla aileleri düşmanın bu uğursuz politikalarını bilmeli, aile ve çevresini bu tür saldırılara ve oyunlara karşı eğitmeli ve duyarlı kılmalıdır.

Öte yandan ajanlığın dünyada en kötü şey olduğu, ölümden bin kat beter olduğu, yüz yıl zindanda kalmak insanı onurlu kılarken ajanlığın onursuzluk olduğu, yaşarken her gün bin defa ölmek olduğu, ajan olarak yaşamının bir günün yüz yıllık zindana bedel olduğu bilincini topluma yedirmek, toplumun en temel red konusu haline getirmek her yurtseverin ve insanın görevidir. Yurtseverliğimizin bir görevi de bu bilinci geliştirmek, toplumda bu iklimi yaratmak olmalıdır.

Tecavüz ve uyuşturucuyla toplumsal değerlere saldırıyorlar

Soykırımcı özel savaşın bir amacı da toplum kırımıdır. Nasıl ki siyasi soykırım kültürel soykırım için yapıyorsa, toplum kırım da soykırım amaçlıdır. Bu konuda da toplumsallığın direği olan kadını düşürme hedef alınmaktadır.

Son yıllarda Kürdistan'daki asker, polis ve her türlü özel savaş elemanına Kürt kadını düşürme görevi verilmesi de toplum kırım amaçlıdır. Böylece soykırıma karşı direnmeyen bir toplum yaratılmak istenmektedir. Bu açıdan Kürt genç kadınları ve kızları da bu özel savaş saldırısına karşı bilinçli ve duyarlı olmalıdır.

bir zamanda 1 Mayıs'ı böyle değerlendirmek, tüm demokrasi güçlerinin ve devrimcilerin tarihi sorumluluğu olmaktadır. Nasıl ki, Newroz Kürt halkının özgürlük mücadelesinde yeni bir dönem başlatırsa, 1 Mayıs da Türkiye halklarının birleşik devrimci mücadelesi açısından yeni bir dönem başlatabilmelidir. Eğer iyi bir örgütlenme seferberliği yapılır, doğru bir yaklaşım ile hareket edilirse 1 Mayıs'ı böyle bir mücadele haline getirmek mümkündür.

Devletsiz ve iktidarsız sosyalizm yaratmak mümkündür

1 Mayıs'ta değerlendirilmesi gereken bir durum da, sosyalizm anlayışının yenilenerek daha güçlü hale getirilmesi olmalıdır. Reel sosyalizm, sosyalizm anlayışında ciddi yetersizliklerin var olduğunu ortaya koymuştur. Bu yanlışlıklar sadece Sovyetlerde gerçekleşen yanlışlıklar değildir. Bu açıdan sosyalizme bağlılık sosyalizmin geçmiş teori ve pratiğindeki eksiklikleri görüp teorik ve pratik olarak doğruları ortaya koymakla

temeli de kadın özgürlüğüne dayanmak durumundadır. Emeğin en temel değer olduğu sosyalizmde, kadın özgürlüğü esas alınmadan emeğe dayalı sosyalizm inşa edilemez. Toplumculuğun en temel dayanağı da kadındır. Bu açıdan kadın özgürlüğü ve kadın özgürlüğünün tüm toplumsal yaşamı belirlemesi, sosyalizmin olmazsa olmazı olarak görülmelidir. Özcesi; her 1 Mayıs aynı zamanda sosyalizm anlayışında derinleşme ve toplumculuğun yaşamın her anını belirleyecek hale gelmesini sağlama günü haline getirilmesi önemlidir. Özellikle kapitalizmin toplumu dağıttığı, bireyciliği, maddiyatçılığı geliştirdiği günümüzde sosyalistlerin en başta da yaşamlarında sosyalizmi pratikleştirme ve kendi kişiliklerini sosyalizmin modeli haline getirme sorumluluğu bulunmaktadır. Her 1 Mayıs aynı zamanda sosyalizm anlayışının en güçlü biçimde ifade edildiği ve toplumsallaştırıldığı gün haline gelirse, o zaman gerçek anlamda kutlanmış ve mücadele günü haline getirilmiş olacaktır. Bu temelde tüm emekçilerin, kadınların, gençlerin, halkların, kapitalist moderniteden zarar gören tüm toplumsal ke-

dava, tarihi bir dava haline gelmiştir. AKP-MHP iktidarı Kürt haini Halil İbrahim Yıldız'ı korudukça faşizm daha fazla teşhir olmakta; vicdanlarda mahkum olarak varlığı gereksiz hale gelen bir iktidar durumuna düşmektedir.

Şenyaşar ailesinin mevcut zulmü kabul etmemesi Kürt halkının zulmü kabul etmeyeceğinin somut ifadesidir. Şenyaşar ailesine yapılanlar Kürdistan'da uygulanan soykırımcı sömürgecilik, işbirlikçiliği tüm çıplaklığıyla gözler önüne serdiği gibi, buna karşı Kürt halkının tutumunu da ortaya koymuştur. Bu yönüyle anne Şenyaşar ve oğlunun eylemini bireysel bir eylem olarak görmemek gerekir. Çünkü; vicdan, hak, adalet değerleri bireysel olmadığı gibi, bu değerler doğrultusundaki mücadele de bireysel mücadele değildir. Bu nedenle Türkiye ve Kürdistan'daki özgürlük ve demokrasi mücadelesinin parçası olmaktadır. Çünkü; mevcut iktidarın adaletsizliğine karşı adalet mücadelesi de demokrasi ve özgürlük mücadelesidir.

Bu dava tüm Kürt halkının sorunudur. Ancak en başta da Pirsûs (Suruç) hal-

Son yıllarda Kürdistan'daki asker, polis ve her türlü özel savaş elemanına Kürt kadınına düşürme görevi verilmesi de toplum kırım amaçlıdır. Böylece soykırıma karşı direnmeyen bir toplum yaratılmak istenmektedir. Bu açıdan Kürt genç kadınları ve kızları da bu özel savaş saldırısına karşı bilinçli ve duyarlı olmalıdır. Özellikle Türk devletinin başta asker, uzman çavuş, subay ve her türlü görevlileri olmak üzere Kürt kadınına düşürme amacı her türlü yaklaşıma karşı tutum sahibi olmaları, kendi şahıslarında toplumu, Kürt'ü ve onurunu korumalıdır. Aşk ve sevgi adına yürütülen bu saldırılara karşı Kürt yurt-severliğinin onurlu tutumunu göstermelidirler. Zaten son yıllarda Kürt çocuklarını, kızlarını ve kadınlarını düşürmek için örgütlü ve planlı bir saldırı yürütmektedirler. Nitekim bir yatılı okulda kız öğrencilere yapılan tecavüz ve toplumda fuhuşa sürüklenmeleri konusunda devletin valisi, dağa çıkacaklarına fahişe olsunlar, demiştir. Bu saldırı Kürt toplumunun iradesini kırmanın da bir yolu olarak yapılmaktadır. Böyle bir saldırı olduğunda Kürt toplumu bir bütün olarak ayağa kalkmalıdır. Şırnak'ta böyle bir saldırıda halk ayağa kalkmıştır. Eskiden Kürdistan'da böyle saldırılar yapıldığında tüm toplum ayağa kalkar, karakollara saldırır ve yakarlarmış. Böylece bu tür saldırıların yapılması engellenmiştir. Toplumun tepkisi bu tür saldırılar için caydırıcı olmuştur. Toplum yine caydırıcı olmak için bu tür tepkileri ortaya koymalıdır. 1937-1938 Dersim'de Türk devletinin saldırısının bir Kürt kadınına yönelik hakaretle başladığı da bilinmektedir. Kuşkusuz toplumsallığın yaratıcısı, toplumun çimentosu kadına yapılan saldırıya Kürt halkı güçlü toplumsallık bilinciyle her zaman büyük tepki vermiştir. Bugün de yapılması gereken budur.

Toplum kırımın diğer bir aracı ise

bu yönlü saldırıları, toplumu düşürme ve toplum kırım yöntemleri özgürlük ve tercih olarak görülemez. Bir toplum kırım sistemi olan kapitalist modernite, toplum içinde yaygınlaştırılan bu yöntemleri normalleştirebilir. Bunun aynı zamanda bir soykırım saldırısı olduğu görülmeli; toplumcu özgürlüğü savunanlar tarafından bir mücadele alanı olarak ele alınmalıdır. Özgür birey ancak toplumla vardır. Toplum dağıtıcılığı olan hiçbir şey özgür bireyi yaratmaz. Toplumdan kopuk özgür birey, kapitalist modernite ve egemen sistem köleliğinden başka bir anlam taşımaz. Toplum dağıtıldığı, bireylerin savunmasız hale getirildiği bir ortamda bireysel özgürlük sağlanamaz. Bu açıdan toplumcu demokrasi ve toplumcu yaşam özgür bireyin var olduğu zemin olmaktadır.

ABD ve Avrupa, Türk devletini Kuzey ve Doğu Suriye'de etkili kılacak politikalar peşindedir

Rojava Devrimi ve Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi hala ciddi bir ideolojik, siyasi ve askeri saldırı altındadır. Ortadoğu için özgürlük vahası haline gelen Rojava ve Kuzey ve Doğu Suriye'deki demokratik sistemi ne bölgedeki demokrasi düşmanı güçler ne de kapitalist modernist ülkeler sindirmektedirler. Kuzey ve Doğu Suriye'de 12 bin civarında şehit, 20 binden fazla yaralı verilerek DAİŞ'in toprak hakimiyetine son verilmiştir. İdeolojik ve siyasi olarak da geriletilmiştir. Ancak demokratik devrime dayalı bu yapılanma kabul edilmemekte; oradaki devrim kapitalist modernist güçler, KDP ve TC eliyle tasfiye edilmek istenmektedir. Rusya ve Rejim de devrimi tasfiye edip yeniden iktidarcı-devletçi, Kürt halkının varlığını ve iradesini tanımayan mevcut Suriye rejimini yeniden hakim kılmaya çalışmaktadır.

in hem KDP'yi hem de ENKS'yi kullanmaktadırlar. Bu yönüyle şu anda Kuzey ve Doğu Suriye'de devrimi tasfiye etmek isteyen, demokratik sistemi yıkmak isteyen güçlerle demokratik sistemi korumak isteyen, Arap-Kürt ittifakı ile kadınların, gençlerin ve devrimi gerçekleştiren halkın arasında bir ideolojik-politik mücadele sürmektedir. Kuşkusuz Rojava Kürt halkı ve müttefikleri Araplar ve Süryaniler arasında demokrasi bilinci güçlüdür. Örgütlü bir kadın ve gençlik gerçeği vardır. Yine Rêber Apo'nun eğittiği ve devrim içinde on binlerce şehidi olan bir Rojavayê Kurdistan halkı, müttefikleri Arap ve Süryani demokratik güçleri vardır. Bunlar tabii ki kendilerini irade yapan demokratik sistemlerine sahip çıkmaktadırlar. Ancak devrimin yarattığı kimyayı bozmak isteyen saldırının olduğu da bir gerçektir. Mevcut Suriye rejimi de Ruslara dayanarak yeniden demokratik olmayan sistemini Rojava ve Kuzey ve Doğu Suriye'de hakim kılmak istemektedir. Nitekim Suriye'ye bağlı güçler sık sık provokasyonlar yaparak hem devrimin gücünü sınamakta hem de böylece saldırılarla Kuzey ve Doğu Suriye'de kurulan özerk sistemin meşru olmadığını göstermeye çalışmaktadır.

KDP, Rojava ve Kuzey ve Doğu Suriye'de de kötü bir sınav vermektedir. Derik ve Rimelan bölgesindeki petrol alanlarına hakim olma dışında düşündüğü bir şey yoktur. Bunun için de başta Türkiye olmak üzere Kürt düşmanlarıyla ortaklık yapmaktadır. Efrîn, Serêkaniyê ve Girê Sipî işgallerinde rolü olan, Kürt nüfusunu bulunduğu yerlerden göçertip soykırım politikası yürüten çete başlarını Hewlêr'de ağırlamaları bunun açık kanıtıdır. Düşündükleri Kürtler değildir. Kuzey ve Doğu Suriye'de Kürtlerin %80'i yerlerinden atılabilir, soykırıma uğratılabilir; yeter ki Dêrik ve Rimelan'daki petrol bölge-

ve Şengal gibi demokrasi ve özgürlüğün kapsamlı yaşandığı örnekler istemiyorlar. Yoksa TC, KDP ve Irak gibi güçleri özgür ve demokratik yaşam kurmuş toplulukların üzerine sürmezlerdi. ABD ve Batı'yı da tamamen çıkarlar rehin almış durumdadır. Bu nedenle de Türkiye'nin rehineleri gibi Türkiye'nin baskısını ve soykırımcı sistemini destekliyorlar. Türk devletini NATO'nun Ortadoğu'daki jandarması gibi kullanmak için Kürt soykırımına ve demokrasi düşmanlığına göz yumuyorlar.

KDP, Türkiye ile ilişki kurarak kendisini NATO'nun bir parçası gibi görüyor. Zaten 1960'lı yıllarda Irak'la mücadele yürütürken, Bakurê Kurdistan'da Kürt hareketinin gelişmemesi için Türkiye ve NATO'ya söz verilmiştir. ABD de Türkiye'de bir Kürt hareketinin gelişmemesi için KDP'yi kullanmıştır. Bu kötü gelenek şimdi de sürdürülmektedir. Türk devleti Kürt soykırımcısı ve Kürt düşmanlığında öncü olduğu halde; herhalde, dayılarımız bizi TC'ye karşı koruyor, diye düşünüyor olmalı. Yoksa TC'nin Kürt düşmanı ve soykırımcı olduğunu bir kör bile görür. Böylece elindeki imkanları korumayı Kürt birliği ve Kürtlerin her yerde güçlenmesinde değil, konjonktürel olarak TC'nin kendisine bir şey yapmayacağı gibi bir yanılgıda görmektedir. Gelecekte dünya siyasal, toplumsal, ekonomik düzeni ne getirir bu bilinmez. Tüm Kürtlerin özgürleşmesi, güçlenmesi ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesinde değil de başka yerde güvence arayan KDP, bir gün kafasını taşlara vuracaktır ama o zaman da iş isten geçmiş ocaktır. PKK mücadele eder, ben de bu ortamda kendimi yaşıtırım, diye de düşünüyor olmalı. Ancak PKK'ye yönelik izlediği bu politikalarla, dayandığı bu güç kaynağına karşı da bir duruş içinde olmaktadır.

Kuşkusuz eğer TC Garê'de başarılı olsaydı, KDP'nin çeşitli dayatmaları,

tırma, PKK'nin etkisindeki alanları ve siyasi çevreleri kendi kontrollerine alma politikası yürütmektedirler.

TC'nin işgalci olarak algılanması Ortadoğu'da kökleşmiştir

Irak üzerinde birçok gücün içinde olduğu kıyasıya bir politik mücadele sürmektedir. Türk devleti de KDP, Sünni kesimler ve Türkmenler üzerinden Irak politikası yürütmektedir. Zaten Türk devleti KDP ile ilişkilerini Türkmenleri güçlendirme aracı olarak kullanmaktadır. Öyle ki, KDP böylece Kürt düşmanı Türkmenlerin palazlanmasına hizmet etmiş olmaktadır. TC Irak'taki Türkmenleri, her zaman Irak'a müdahale zemini olarak el altında tutmaktadır. Nasıl ki Kıbrıs'taki Türkleri Kıbrıs'ı işgal etme enstrümanı olarak kullanmışsa, Türkmenler de elinin altında böyle bir enstrümandır.

Eskiden Tel Afer'deki Şii Türkmenler üzerinde de etkisi vardı. Ancak Tel Afer Türkmenleri DAİŞ'in saldırısına maruz kaldığında Türk devletinin kılı kırkırdamayınca, Tel Afer'de Türkiye'ye karşı duygularda olumsuzluklar belli oranda gelişmiştir. Ancak Kerkük ve çevresinde bulunan Türkmenleri tamamen ajan örgütlemeler olarak kullanmaktadır. Onlar tamamen bir kontrgerilla, komplo ve provokasyon gücü olarak örgütlenirilmişlerdir. Başurê Kurdistan ve Irak'a müdahale koşullarını uygun gördüğünde, örgütlenirdiği gruplar harekete geçecektir. Kerkük'ün sürekli Türkmen şehri olduğu algısının canlı tutulması, ilerde yapacakları işgalin psikolojik zeminini canlı tutma amaçlıdır.

Ancak şöyle bir gerçeklik var. Mısır'da İhvan-ı Müslim'e destek vermesi, özellikle son 6-7 yılda Suriye'ye yaptığı müdahaleler, Libya'da çeteleri kullanması TC'nin işgalci olarak algılanmasını Ortadoğu'da kökleştirmiştir. Her ne kadar Türkiye Mısır, Suudi ve İmarat'la (BAE) yeniden ilişki geliştirmeye çalışsa da, artık ilişkilerin eski düzeye getirilmesi zordur. En azından birkaç on yıl güvensizlik devam edecektir. Bu açıdan artık Irak'a ya da başka bir yere müdahalede Arap ülkeleri TC'yi işgalci ve Yeni Osmanlı hayalcisi olarak görecektir ve tutum alacaklardır. Bu yönüyle TC'nin AKP iktidarının ilk döneminde olduğu gibi Arap sokağına seslenmesi eskisinin çok gerisinde kalacaktır. Sadece DAİŞ, El Nusra, İhvan-ı Müslim gibi çevrelerde belli etkisi devam edecektir. Ancak onlarda da bulunan Arap milliyetçi damardan dolayı Türkiye'ye her zaman kuşkuyla bakılacaktır. Bu yönüyle Türkiye Suriye'de belli kesimleri kullanmış, Efrîn, Serêkaniyê ve Girê Sipî gibi yerleri işgal etmiş olsa da, aslında Ortadoğu'daki etkisi 2011'in çok gerisine düşmüştür. Bu açıdan Ortadoğu'da TC'ye karşı mücadele eden her güç, kendisine belli destekler bulacaktır. Özcesi; artık TC'nin Ortadoğu'daki yayılmasını engelleyecek, takoz koyacak bazı güçler her zaman olacaktır. AKP'nin sadece Türkiye içinde ve Avrupa'da değil, Ortadoğu'da da bu kadar teşhir olmasını sağlayan bizlerin demokrasi güçleriyle yürüttüğümüz özgürlük mücadelesi olmuştur. Böylece mücadelemiz soykırımcı sömürgeciliği teşhir edip zayıflatırken, bizim için de yeni ilişki ve mücadele imkanlarının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Eğer mevcut koşullar iyi değerlendirilir ve etkili mücadele yürütülürse Ortadoğu tarihinin en köklü değişimlerinin yaşanması uzak olmayacaktır. Kürtler özgürlüklerine kavuşacak, demokratik karakteriyle Ortadoğu'nun yükselen halkı haline gelecektir.

ABD'nin ve bazı Avrupa ülkelerinin Kuzey ve Doğu Suriye yönetimine Türkiye'yi memnun edecek politikalar uygulayan, Türkiye PKK'ye nasıl karşı çıkıyorsa siz de karşı çıkın, diyerek devrimi tasfiye edip Arap-Kürt ittifakını yıkarak iki üç Kürt şehrini ENKS gibi güçlerin denetimine ve bu temelde de TC-KDP hakimiyetine bırakma çalışması yürütmesi söz konusudur.

uyuşturucu kullanımının yaygınlaştırılmasıdır. Eskiden devlet bu konuda örgütlü ve planlı bir saldırı yürütmüyordu. Özellikle AKP iktidarı döneminde Özgürlük Mücadelemize karşı özel savaş geliştirildi ve tırmandırdı. Nasıl ki, dağa gideceklerine fahişe olsunlar, diyorlarsa; dağa gideceklerine uyuşturucu bağımlısı olsunlar, demektedirler. Bunun için de gençler içinde uyuşturucunun yayılmasını teşvik etmektedirler. Artık polisler uyuşturucu satıcıları ile birlikte çalışmaktadır. Kürdistan'da liseler önünde bile uyuşturucu satılmasına rağmen müdahale edilmemektedir. Çünkü yüzbinlerce işsiz gencin olduğu Kürdistan'da gençler uyuşturucuya alıştırılıyor. Cinsellik kışkırtılıyor, taciz tecavüz normal hale getiriliyor. Sadece genç kızları ve kadınları düşürme değil, erkek çocuk ve gençlere yönelik de tecavüz saldırıları geliştirilmekte; toplumsallık ve toplumsal değerler bir de bu yönüyle saldırıya uğramaktadır. Kürdistan'da bu yönlü saldırın olduğunu gören toplumsal örgütlenmelerin bir rolü de bu tür özel savaş yöntemlerine karşı mücadele etmek olmalıdır. Bu tür saldırıları ve düşürmeleri soykırımcı sistem normalleştirerek toplum kırımını yaygınlaştırmaktadır. Bu açıdan toplumu düşüren, toplum kırım olan hiçbir uygulama normal görülmemeli; topluma yönelik bir saldırı olarak görülüp tutum alınmalı ve mücadele edilmelidir. Özel savaşın

ABD'nin ve bazı Avrupa ülkelerinin Kuzey ve Doğu Suriye yönetimine, Türkiye'yi memnun edecek politikalar uygulayan, Türkiye PKK'ye nasıl karşı çıkıyorsa siz de karşı çıkın, diyerek devrimi tasfiye edip Arap-Kürt ittifakını yıkarak iki üç Kürt şehrini ENKS gibi güçlerin denetimine ve bu temelde de TC-KDP hakimiyetine bırakma çalışması yürütmesi söz konusudur. ENKS'yi buradaki demokratik bir sistemin parçası yapma yerine demokrasiyi, kadının, gençlerin ve halkın sistem içindeki gücünü ve iradesini kaldırıp belli bir kesimin iktidarını yaratmak hedeflenmektedir. Demokrasi vahası olan Kuzey ve Doğu Suriye Ortadoğu'daki klasik otoriter iktidamların benzeri bir zihniyete teslim edilmek istenmektedir. Zaten esas olarak da Kuzey ve Doğu Suriye'de demokratik bir yönetim değil; iki üç Kürt şehrinde (Dêrik, Rimelan ve Qamişlo) KDP etkisinde bir alan yaratmayı hedefliyorlar. TC, Rojava'daki Kürt kazanımlarını tümünden ortadan kaldırmak için böyle bir tasfiye ve komploya şimdilik göz yumup, sonra da oranın tümünden tasfiye edilmesini hedeflemektedir.

ABD ve Avrupa, Türk devletinin işgalciliğine karşı çıkmak bir yana, Türk devletini Kuzey ve Doğu Suriye'de etkili kılacak politikalar, oyunlar ve kompolar peşindedir. KDP gibi Türk devletine teslim olma dayatması yapmaktadırlar. Bu dayatmanın sonuç alması

sinde KDP ve işbirlikçilerinin hakimiyeti olsun! Petro-dolarlar gözlerini kör etmiş ve Kürt düşmanlarının amacını görmeyecek kadar gafil bir durumu yaşamaktadırlar. KDP'nin petrol beyliği olma hevesi, böyle Kürt karşıtı bir konuma düşmesine yol açmaktadır.

KDP ve TC, Şengal'de özgür toplumun ezilmesini ve tasfiyesini dayatmaktadır

Şu anda Şengal'de de benzer bir komplo ve plan yürütülmektedir. Orada da özgür düşünceli topluma tahammül edilmemektedir. Êzidîlerin DAİŞ tarafından soykırıma uğratılmasına ve 5 bin Êzidî Kürt genç kızın ve kadınının tecavüz sistemi altına alınmasına yol açanlar DAİŞ'e karşı Şengal'i koruyan, soykırımı önleyen, on binlerce kadının köle pazarlarında satılmasının önüne geçen direnişçi Êzidîlerin kurduğu sistemi yıkip yeniden Êzidîler üzerinde hegemonya kurmak istemektedirler. Tarihin bu en büyük ahlaksızlığı Şengal üzerinde uygulanmaya çalışılmaktadır. Özellikle KDP ve TC, Irak devleti üzerinde baskı kurarak Şengal'de özgür toplumun ezilmesini ve tasfiyesini dayatmaktadır. Özgür toplumu kendi otoriter sistemleri için tehdit olarak görmektedirler. ABD ve Avrupa da Ortadoğu'da egemenliği altında tutacakları bir siyasi sistemi tercih ediyorlar. Rojava

PKK'ye karşı olumsuz politikalar içine girmesi durumu ortaya çıkacaktı. Ancak Garê Zaferi, PKK'nin Başur'daki itibarını artırdığı gibi, KDP tabanında da PKK'ye karşı olumsuz tutumlara daha fazla tepki gösterme zeminini güçlendirmiştir. Bu açıdan KDP, PKK'yi olumsuz göstermeye çalışan yeni oyunlara başvurmuştur. Sanki PKK ile ilişkilenecek suçmuş gibi bazı gazetecileri ve yurtseverleri PKK karşıtlığını geliştirmek için kullanmak istemiştir. Ancak bu da Başur halkında tepkilere yol açmış; gerilla ile ilişkili olmak onurdur, düşünceleri dile getirilmiştir.

Eğer Garê'de Türk devleti başarılı olsaydı, KDP diğer siyasi partileri ve güçleri de PKK'nin karşısına çıkarma faaliyetini artıracaktı. Zaten Rojava dahil birçok siyasi güçle ilişki kurduklarında, PKK zayıflamıştır, PKK'ye dayanmayın, diyerek, PKK ile ilişkili olan çeşitli çevreleri, PKK karşıtı politika, konsept ve planların içine çekmeye çalışmaktadırlar. Ancak KDP'nin TC ile ilişkileri çok teşhir olduğundan, bu yönlü politika ve dayatmaları istediği sonuçları vermemektedir. KDP'nin yürüttüğü özel savaş politikasıyla Türk devletinin Bakurê Kurdistan'daki ve Türkiye'deki demokrasi güçleri üzerindeki özel savaş politikaları birbirine paralel ve birbirini tamamlayan çerçevede olmaktadır. Özellikle siyasi güçleri, halkı Rêber Apo ve PKK'den uzaklaş-

٠ ٠ ٠
 Etrafında kendisini etkileyen hususlar
 var, onlar güç veriyor ama öyle çok fazla
 şimdiki gibi hepimize, partimize,
 mücadeleye Önderliğin verdiği güç gibi
 güç veren etkenler yoktur. Önderlik
 24 yaşındayken, etrafında hiçbir güç,
 imkân yokken örgüt kurma kararı verecek
 kadar anlayış ve irade gücü haline geliyor.
 Devrimci ölçü odur. Devrimci militanın
 ulaşması gereken ölçü ve düzey budur.

٠ ٠ ٠

Önderlik gerçeği büyük bir emek yoğunlaşmasıdır

Duran Kalkan

Önderlik oluşum, 20-25 yıla yayılan Önderlik doğuş gerçekliği oluyor. Önder Apo baştan itibaren tanımlamaya, anlamlandırmaya çalıştığımız dünya gerçeğinin orta yerinde doğup büyüyen, o dünyanın bütün çelişkilerini, bilgi birikimini kendinde somutlaştıran bir kişiliktir.

Kürt sorunu, söz konusu yüzyılın ilk çeyreğinde oluşmuş durumda ama ikinci çeyreğinde soykırım düzeyinde katliamlar olmuş, üçüncü çeyreğinde de beyaz katliam olmuş. Asimilasyonun öne çıktığı bir dönem yaşanmıştır. Önder Apo yüzyılın üçüncü çeyreğinin çocuğu. Kürt soykırımının ağır asimilasyon temelinde yürütüldüğü dönemin çocuğu. Dolayısıyla asimile edilerek Türkleştirilmek, Kürtlükten uzaklaştırılmak, köleleştirilmek istenen ilk neslin bireyidir.

Böyle bir nesil iki şeyle karşı karşıya geldi: Bir; çok yoğun bir asimilasyon bombardımanı. İki; önceki çeyrekte yaşanmış olan o katliam ve soykırımların ağır depresyonu altında, o katliam ve soykırımların ruh halini, psikolojik baskısını her zaman duydu, hissetti, onun sonuçları üzerinde var oldu. Hep o baskının anlatımı içinde şekillendi.

Diğer yandan ise asimile edilip başkalaştırılmak, soykırımcının hizmetine sokulmak istenen bir ortamda büyüdü ve eğitildi. Bu derin bir çelişki oluşturdu. Her ne kadar ezilmiş, yenilmiş olsa da 1925-40 dönemindeki katliamların ağır psikolojik, zihinsel, maddi etkisi sürekli canlı olarak kendisini hissettirdi, var oldu. İçinde bulunulan aile, çevre ortamında hep onları duydu ve dinledi. Bir yandan onlardan etkilendi; zihniyet yapısı oluşurken onlardan etkilendi. Diğer yandan ise o ezilmenin sonucu üzerinde, asimilasyonla soykırımcıya hizmet edecek bir nesil yetiştirmeyi hedefleyen eğitimin çarklarından geçti. Orada ilerlemek istedi. Bu ikisi büyük bir çelişkiyi ifade ediyor. Fakat nasıl bir çelişki oluyor? Biri gerçek olan cismi ezmiş, sindirmiş, bastırmış, katletmiş ve onun üzerinden başka bir şeyi yaratıyor; çünkü egemendir. Dolayısıyla bir yanıla insanın beyninde, ruhunda, yüreğinde çelişki oluşturuyor, tepkiler yaratıyor. Ama diğer yandan da korku veriyor, 'kurtuluş yolu orasıdır' diyor, daha fazla devlete koşmayı getiriyor. Daha çok okumayı, daha fazla devlet ortamına,

asimilasyon ortamına girmeyi getiriyor. Niye? Çünkü; diğer türlü olursam pratik olarak önceki yıllarda yaşanmış katliamlar etkisini sürdürüyor. Yeni nesil üzerinde bir tehdittir. Öyle olursanız sonunuz böyle olacak. Olmayacaksa o zaman sömürgeciye koşacaksınız, devlete koşacaksınız, asimile olacaksınız. Önüne bunu koyuyor. Önderlik kişiliği böyle bir ortamda şekillendi. Önderlik kişiliğinin şekillendiği ortamın temel özelliğini böyle tanımlamak, ifade etmek, anlamlandırmak yerindedir.

Önderlik şekillenmesi, duygu, ruh hali, düşünce, zihniyet, kişilik oluşumu

Diğer yandan ilginç olan bir yanı da; Önderlik kişiliğinin şekillendiği yer, Riha-Urfa-köy ortamıdır. Burada Kürtlük, Kürtlüğün ezilmişliği, katliamların etkisi daha canlı ve etkilidir. Riha'nın tarihten gelen toplumsallığının etkileri var. Derin bir toplum kültürü var. Farklı toplumlarla ilişkileri var. Bunları alıyor ve Kürtlükten etkilenme durumunu daha güçlü kılıyor.

Ardından gelen süreç ve zeminler ise daha fazla devlete çekmeyi, devlete sığınarak yaşama imkânı bulmayı veriyor, öngörüyor. Oradan Ankara'ya gidiyor. Ankara'daki lise öğrenimi, ardından Amed'deki memurluk süreci var. Ankara, TC'nin, soykırımcı-sömürgeci ulus-devlet diktatörlüğünün merkezidir. Kürt gençliğini, önderliğini yok etmek isteyen, soykırım kararlarını alan ve uygulayan merkezdir. Amed ise yenilmiş Kürt merkezidir. Kürt özelliklerini taşıyor ama Kürt toplumunun daha önceki dönemde saldırılar karşısında belli bir direnişe geçse bile yenilip ezildiği yer zeminini ifade ediyor. Onun etkilerini taşıyor. 'Aklın varsa, kendini kurtarmak istiyorsan benden uzak dur, devlete koş, Amed'den uzak dur, İstanbul'a koş, Ankara'ya koş' diyor. Demek ki, o kişiliğin şekillendiği çeyrek yüzyılın ilk dönemi Riha'da köy ortamında, yine Nizip'te kasaba ortamında daha fazla Kürtlük etkilerinin ağır bastığı konumda geçiyor.

İkinci yarısı ise; daha fazla devlet etkilerinin, sömürgeci etkilerinin, asimilasyon etkilerinin fazla olduğu bir ortamda geçiyor. Önderlik şekillenmesi, duygu, ruh hali, düşünce, zihniyet, kişilik oluşumu böyle bir ortamda oluyor. Dikkat edilirse çok çelişki ve çatışmalı bir ortamdır. Kuşkusuz hareketli, mü-

cadeleci bir ortamdır. Öyle durağan, donuk, mat ya da ölü bir ortam değil; tersine canlı, hareketli, dinamik, mücadeleci bir ortam oluyor. Ezilenler, ölenler, yok olanlar var. Yeni doğanlar, direnenler, gelişenler var. Bu noktada da çok farklı yaşam arayışları var. Önderlik böyle bir ortamda şekilleniyor.

Halfeti-Amara köyünde 1949 4 Nisanı'nda doğuyor. Sekiz yıl doğrudan köydedir. Ailenin en büyük erkek çocuğudur. Ablaları, küçük kardeşleri var. Ailede ilk erkek çocuk olmasının etkileri var. Öyle bir yaklaşım gösteriyor. Daha fazla önemsiyor. Çocukluk dönemine ilişkin Önderliğin değerlendirmeleri, tanımlamaları var. Kürdistan'daki siyasi, psikolojik, askeri ortamın etkilerini yaşadığı gibi, onun köye yansıyan bütün etkilerini de doğrudan yaşıyor. Çok gelecek vadeden bir aile ortamı yoktur. Onu baştan hissediyor. Köy ortamının çelişkileri var, aile çelişkileri var, maddi çelişkileri var, aile içi çelişkiler var. Onları yakından hissediyor ve görüyor. Arayışçılık, bu çok yönlü çelişki ortamının bir sonucu olarak gelişiyor. Sorumluluk duygusu yüksektir. Sorunları erkenden hissediyor. Sorunları görmezden gelmiyor, kaçmıyor, kendine göre çözüm arayışına giriyor. Birçok çözüm denemesi var. Çalışıyor, çocukları bir araya getiriyor, dine yöneliyor, okuyor. Arkasından yeni gelişen, köylere yayılan asimilasyon kurumu olarak okula gidiyor.

"Benim için Kürt sorunu ilkokula gittiğim gün başladı"

1950'lerin ikinci yarısında komşu köy olan Cibin'deki ilkokula gidiyor. 5 yıl ilkokul sürecidir. Kendi köyüne gidip geliyor. Köyler arasındaki ilişki, farklı bir köyü tanıma durumu oluyor. Cibin, eski bir Ermeni köyüdür, bunun yanı sıra Türkmenler var. Farklı toplumsal kesimlerin olduğu bir ortamdır. Onlar arasındaki ilişki ve çelişkinin etkileri var. Böyle bir ortamdır. Önderlik savunmasında, "Benim için Kürt sorunu ilkokula gittiğim gün başladı" dedi. Dil sorunu olarak başlıyor. Dil bu bakımdan önemlidir. Çünkü; insan soyunun toplumsallaşmasında çok önemli bir araçtır. Öyle basit bir araç değildir. Amaç edinmiş, okumak istiyor. O ortamdan çıkmak, kurtulmak istiyor. Evet katliamların, tarihsel toplumsal gerçeğin, Kürtlüğün etkileri var. Ama sonuçta ezilmiş, orada

bir gelecek görmüyor. Israr edenin sonu ezilme olacak, o halde uzaklaşmalıdır. Onun için de yeni olana koşmalıdır. Yeni olan ise, devletin okuludur. Ezen, güç sahibi olan devlettir. "Bana gel, katil, teslim ol" diye çağırıyor. Bu temelde ilerlemek için okumak istiyor. Ama ilk günde önüne engel çıkıyor. Okuyacak ama okuduğunu nasıl anlayacak? "Bunlar Kürtçe olsa ben daha iyi okurdum, daha başarılı olurum" diye düşünüyor ve değerlendiriyor. "Neden Kürtçe değil de Türkçe?" diyor. Bu soru herhalde ilk sorudur. Çünkü; kendisi için Kürt sorunu okulda başlamışsa, bu sorundan kaynaklanan ilk soru da herhalde bu oluyor. Kendisine öyle soruyor. Tümöyle yaşadığı çelişkilere çözüm aramak, karşı karşıya bulunduğu sorunlara oradan çözüm bulmak için arayışçılığını çok daha fazla geliştiriyor. Din üzerindeki yoğunlaşması o çerçevededir. Çözüm olmuyor; çözüm diye önüne konan tek realite var, devlete koşacaksınız. Onun için de okumada daha fazla ısrar ediyor. İlerleyebilmek için Türkçe öğreneneceksin, -yeni bir dil oluyor- eski kimlik dilini unutacaksınız. İkinci; ezilmek istemiyorsan güç sahibi olacaksınız, güç devlettedir, devlet ordudur. Asker olacaksınız, gidebilersen askeri okula gideceksin. O tür arayışlara giriyor.

Nasıl bir çelişki durumla köyden ayrıldığını anlatıyor. İlkokula ve ortaokula giderken öyle köyden kopuş yoktur. Köyden kopuşun, içinde büyüdüğü aile toplumundan, köy toplumundan kopuş anlamına geldiğini bilmek lazım. Onu yaşıyor ve zorlanıyor ama ısrarlıdır. Çünkü; ezilmemek, ayakta kalabilmek için güç sahibi olması gereklidir. Üç yıl Nizip'te ablasının yanında ortaokula gidiyor. Nizip, Halfeti ve Amara'ya çok uzak değildir. Fakat biraz daha çevreyi genişletiyor. Yaşamın daha farklı yanlarını görme, daha farklı toplulukları görme, bir taraftan da büyüyerek daha çok anlam gücü kazanma durumu yaşıyor. Ardından 1965'te Ankara'ya, Tapu Kadastro Meslek Lisesi'ne gidiyor.

Ankara'da devleti ve Türkiye toplumunu, Amed'de ise Kürt gerçeğini ve siyasetini tanıyor

Tapu Kadastro Meslek Lisesi hem üniversiteye girme imkânı veriyor hem memur yapıyor. Ankara'nın merkezinde bir okuldur. Henüz ortaokulu bitirmişken

sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyasetin merkezi olan Ankara'ya gidip okumaya, devletin temsil ettiği toplum içerisine girmeye yöneliyor. Buna bir yanıla cesaret ediyor. Önderlik anlatımlarında belirtiyor, "ürkektim" diyor, korkmaması, ürkmemesi mümkün değil ama yine de cesaret ediyor. Çünkü, öyle olmak zorundadır. Orada katliamların sonraki nesil üzerindeki tehdidini görmek lazım. Böyle olmazsa arkasında katliam var. Kendisini kurtarması gerekiyor. Kurtarabilmesi için devlet kurtuluş oluyor. Mutlaka böyle bir okula gidebilmesi lazım. Askeri okula gidip daha fazla güç olamayınca o soykırımcı-sömürgeci sistemin doğrultusunda en azından böyle bir okula gitmek de bir çıkış yolu gösteriyor. Arkasından 69-70'te bir yıl Amed-Ergani arasında Tapu Kadastro memurluğu yapıyor. Dört yıl Ankara'da, devleti ve Türkiye toplumunu başkent şahsında tanıyor. TC devletiyle oluşan yeni toplumun bütün özelliklerini veren yer Ankara'dır. Zaten devletin kurduğu şehirdir. Başkent olarak kuruluyor, bir köyden bir başkente dönüşmedir. Bütün özellikler var. Ardından bir yıl Amed'de kalıyor. Kürdistan'ın başkenti oluyor. Eski tarih, yeni durum, her şey Amed'de çok daha derin ve zengindir. Amed'de Kürt hareketlerini görüyor, biliyor. Başûr'daki hareketleri, Bakur'daki hareketleri görüyor ve tanıyor. Orası da önemli bir yapı, büyük bir birikimdir. Riha'dan sonra genel Kürdistan'a merkezlik yapan Amed'de Kürt gerçeğini, toplumunu, Kürt özelliklerini, siyasetini, Kürt hareketlerini öğrenme, tanıma imkânı buluyor.

İstanbul'da devrimci yükselişi ve 12 Mart darbesinin karşı devrimci saldırısını görüyor

Ardından 70-71'de İstanbul'a geçiyor. Hem memurluk yapıyor hem de Hukuk Fakültesi'ne giriyor. 70-71 öğretim yılı önemli bir süreçtir. Bir yandan gençlik öncülüğünde devrimci hareketin en çok yükseldiği dönemdir. Bunların fiili merkezi İstanbul'dur. Resmi merkez Ankara'dır. İstanbul'da olmak bu avantajı veriyor. Bu hareketleri bastırmak için 12 Mart 1971'de de darbe oldu. Devlet harekete geçiyor. Bu sefer devleti öyle bir alanda da görüyor. Hem devrimci yükselişi, eylemliliği somut, içinde yer alarak yaşıyor ve görüyor hem de karşı devrimi görüyor. Hem de 12 Mart darbesi temelinde dev-

letin geliştirdiği karşı devrimci saldırıyı doğrudan görüyor.

71-72 öğrenim yılında İstanbul'dan Ankara'ya yeniden geliyor. Hukuk Fakültesi'nden Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne yatay geçiş yapıyor. O dönemde belli bir puan tutturulursa, başarılı olunursa hukuk birinci sınıftan ikinci sınıfa Siyasal Bilgiler Fakültesine geçiş yapılabilir. Çok zeki ve başarılı olanları Siyasala almak istiyorlar. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin adı "Mülkiye Mektebi"dir. 12 Eylül'e kadar TC devletinin yöneticilerinin yüzde yetmiş Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde okuyor, mezun oluyordu. Devlet bürokrasisinin yetiştirdiği bir okuldur. Askeri okullar nasıl ki orduya generaller yetiştiriyor, Siyasal Bilgiler Fakültesi de devlet bürokrasini yetiştiriyor. Kaymakam, vali gibi bütün bürokratlar oradan geçiyor. Devletin sivil siyasi kolunun yetiştirdiği yer tercih ediliyor. Önderlik Hukuk Fakültesi'nde o düzeyi tutturuyor. Yatay geçiş imkânı buluyor ve geçiş yapıyor. Tekrar Ankara'ya geliyor, ikinci sınıftan devam ediyor. 71-72 öğrenim yılıdır.

24 yaşında, PKK'nin örgütsel çekirdeği olan temeli atıyor

Ardından 72 Nisan ayında, Kızıldere katliamının protesto edildiği eylemdeki pozisyonundan, faaliyetinden kaynaklı tutuklanıp yedi ay Ankara Mamak Cezaevi'nde kalıyor. Oradan çıkmadan, hapiste olan Karadenizli birisi Haki ve Kemal arkadaşların ev adresini veriyor. Hapse girmiş, çıktığında yurtlar almaz, kalacak yer bulamaz, ev bulması lazım. O Karadenizli olan kişi, "Devrimcidirler, senin için o ortam iyidir, tutarlıdır" diyor. Önderlik Kasım ayında çıkınca doğrudan yanlarına gidiyor. Ankara'da Emek ve Bahçelievler arasında bir evde kalıyorlar. 72-73 kışı boyunca orada yaptığı araştırma-inceleme, yürüttüğü tartışmalar ile zindandaki yoğunlaşmalarını daha derli toplu hale getiriyor ve artık bir düşünce gücüdür, bir çizgidir. Kendine göre red-kabul ölçüleri olan, dünyayı, bölgeyi, Türkiye'yi, Kürdistan'ı anlayan, tanımlayan, değişim öngören bir sistemli düşünce gücü haline geliyor ki, arkasından Ankara'ya su veren Çubuk Barajı çevresinde pikniğe gidiş geliş gibi beş kişiyle birlikte yarı piknik yarı toplantı gezisiyle bir grup olma, Kürdistan'a özgü aynı görüşleri savunan bir örgütsel grup olarak hareket etme önerisinde bulunuyor. Görüşlerini ortaya koyuyor, birlikte olmanın görüşlerini oluşturuyor. Daha önceden zaten tanıyor. Tanıdıkları arasından üniversitede okuyan beş Kürt gencini seçiyor. Onlarla birlikte PKK'nin ilk örgütsel çekirdeği olan temeli atıyor. 73 yılı oluyor. 1949'dan 1973'e, yani 24 yaşındadır. Siyasal Bilgiler Fakültesinde öğrenci, yedi ay hapiste kalmış. Amed'de ve İstanbul'da memurluk da yapmış bir öğrenci genç, Kürt sorununun aydınlatılması ve çözülmesi arayışıyla, amacıyla örgüt olma, örgüt kurma ve mücadele etmeye karar veriyor.

Büyük karar budur. Böyle bir karar verecek bilinç, anlayış ve irade kazanıyor. 24 yaşında yalnız başına böyle bir adım atmayı sağlayacak anlayış ve irade yeterliliğini Önderlik o zaman sağlıyor ve ona ulaşıyor. Etrafında kendisini etkileyen hususlar var, onlar güç veriyor ama öyle çok fazla şimdiki gibi hepimize, partimize, mücadeleye Önderliğin verdiği güç gibi güç veren etkenler yoktur. Hepsini kendisi yaratıyor. Anlayış ve irade yeterliliği, gücü işte bu temeldir. Önderlik 24 yaşındayken, etrafında hiçbir güç, imkân yokken örgüt kurma kararı verecek kadar an-

layış ve irade gücü haline geliyor. Devrimci ölçü odur. Devrimci militanın ulaşması gereken ölçü ve düzey budur.

Önder Apo'nun birinci doğuşu öncesi 20. yüzyıla genel bir bakış

Bu süreçte hangi olaylar yaşandı, dolayısıyla ne tür etkiler olmuş olabilir. 20. yüzyılı daha iyi anlamamız gereklidir. Yüzyılın orta yerinde, yüzyıl sisteminin içerisinde eğitilmiş olmasına rağmen Önder Apo yüzyıl gerçeğine ters, onu reddeden, onun değiştirilmesini isteyen, öngören bir doğuşu, bir gerçekliği ifade ediyor. Bu durumu 21. yüzyıla da taşıyor. 20. yüzyılda eksik kalanı, yetersiz kalanı, başaramadığını 21. yüzyılda başarılmasını da dayatıyor, istiyor. Böyle bir gerçekliği de temsil ediyor. O nedenle hangi olaylar ne kadar etkili, bunları bilmemiz lazım.

20. yüzyılın tarihi olaylarından biri, Birinci Dünya Savaşı, aslında bağırarak çağırarak gelen bir savaş oluyor. Öyle birdenbire ortaya çıkan bir durum değildir. Uzun yıllara yayılan, hazırlıkları yapılan bir savaştır. İktidar ve devlet sisteminin, kapitalist modernite düzeninin çelişki ve çatışmalarının gelişiminin yarattığı bir olaydır. Buradan insan şuna varabiliyor: Kapitalist modernite demek, hele hele Lenin'in deyimi ile emperyalizm demek, savaş ve çatışma demektir. Kriz, kaos ve ondan doğan savaş demektir. Aslında istikrarlı, bunalımsız hali yoktur.

Derin bunalım ve kriz Birinci Dünya Savaşı'na yol açtı. Savaş, krizi biraz çözdü. Ondan sonra 1930'da yeniden krize girdi. 1939'da İkinci Dünya Savaşı da oldu, tekrar savaş krizi çözdü. 1960'larda üçüncü bunalım dönemi başladı. Bu bunalım dönemi sürekli ve geneldir. Eskiden sosyalist hareketlerde böyle değerlendirmeler vardı. Önderlik de bu değerlendirmeyi esas alıyordu. 1960'tan sonraki durumu dünya ölçüsünde sosyalist devrim gerçekleşmedikçe sürekli yaşanacak bir bunalım dönemi olarak alıyordu. Aslında reel sosyalizmin çözülüşü öncesinde de krizlerin hafiflemesi yoktur. Krizi hafifleten aslında sosyalizmin kendisiydi. Birinci Dünya Savaşı'ndan Ekim Devrimi çıktı. İkinci Dünya Savaşı'ndan Çin, Doğu Avrupa çıktı. Sistemden geçici de olsa kopuşlar oldu. Aslında sistemin kendi krizini çözme durumu yoktur. Savaşta bile olsa yoktur; devam ediyor. Bugün de Üçüncü Dünya Savaşı'ndan çıkmayı düşünen, çıkmayı öngörebilen hiçbir güç yoktur.

Birinci Dünya Savaşı öncesi o kadar askeri hazırlık var, kampaşmalar var. İngiltere, Fransa, Rusya ittifak yapıyorlar. Almanya, Avusturya-Macaristan, Osmanlı İmparatorluğu ittifak yapıyor ve Balkanlardaki bir kıvılcım savaşı başlatıyor. Birçok alanda savaş var. Dünya savaşı bu ittifaklar temelinde herkesin birden katıldığı bir savaş, dünyaya hâkim olmak isteyen iki devletin birbiriyle amansız bir şeye tutuştuğu bir savaş oluyor. Almanya ile İngiltere'nin savaşıdır. Esas olarak kapitalist modernite sistemi bütün dünyaya egemen olmak istiyor. Devletler saldırılarla, ticaret yollarıyla birçok alanı ele geçirmişlerdir ama Ortadoğu'yu ele geçirememişler, Osmanlı sistemi hala varlık sürdürüyor. Savaşın önce de Osmanlı üzerinde etkili olabilmek için İngiltere, Fransa, Almanya yoğun bir ekonomik, siyasi mücadele halindedir. Osmanlı'yı kimin ele geçireceği, Ortadoğu'ya hâkim olacağı hesapları yapılıyor. Bu çelişki, çatışma giderek 1914'teki savaşa yol açıyor. Savaş büyüyor, genelleşiyor. 1916'da İngiltere,

21. yüzyılın orta yerinde,
yüzyıl sisteminin içerisinde
eğitilmiş olmasına rağmen
Önder Apo yüzyıl gerçeğine ters,
onu reddeden, onun
değiştirilmesini isteyen,
öngören bir doğuşu, bir gerçekliği
ifade ediyor. Bu durumu
21. yüzyıla da taşıyor.
20. yüzyılda eksik kalanı,
yetersiz kalanı, başaramadığını
21. yüzyılda başarılmasını da
dayatıyor, istiyor.

Birinci Dünya Savaşı, aslında
bağırarak çağırarak gelen bir
savaş oluyor. Öyle birdenbire
ortaya çıkan bir durum değildir.
Uzun yıllara yayılan, hazırlıkları
yapılan bir savaştır. İktidar ve
devlet sisteminin, kapitalist
modernite düzeninin çelişki ve
çatışmalarının gelişiminin
yarattığı bir olaydır. Buradan
insan şuna varabiliyor:
Kapitalist modernite demek,
hele hele Lenin'in deyimi ile
emperyalizm demek, savaş ve
çatışma demektir. Kriz, kaos ve
ondan doğan savaş demektir.
Aslında istikrarlı,
bunalımsız hali yoktur.

1961 Anayasası, kapitalizmin
öngördüğü sözde demokrasi
kapsamında birçok kurumun
kuruluşuna imkân veriyordu.
Kendi örgütlenmesini geliştirme,
çıkartılmasını koruma konusunda
aslında daha fazla toplumu
sömürebilmek için yasalar
çıkartılıyordu; bundan toplum
da yararlandı. 1960'tan itibaren
Kürdistan daha fazla Türkiye ile
ortak ekonomik ilişkilere açıldı.
Kürdistan'ın her tarafına okul
açtılar. Pazarı Türkiye'ye
bağladılar. Ekonomik sömürüyü
daha çok artırdılar.

Fransa ve Rusya toplanıyorlar, galip geldiler mi, Ortadoğu'da neresi kimin olacak biçiminde dünyayı paylaşan bir gizli anlaşma yapıyorlar.

Hitler Almanyası'nın yükselişi ve ABD-İngiltere-Sovyetler Birliği ittifakı

1917 Ekim sonu Kasım başında Rusya'da devrim olup Bolşevikler iktidarı ele geçirince, Lenin hükümeti o gizli olan anlaşmayı yayınladı. "İngiltere ve Fransa bunun için savaşıyor" diye ifşa etti. Kendileri anlaşmadan çekildiler. Dolayısıyla Ermenilere söz vermişlerdi; İstanbul'a gelecek, bütün Türkiye'yi onlar alacaklardı. Oradan da Kafkasya'ya kadar çekildiler. Böylece aslında Kemalist hareketin doğuşuna zemin teşkil eden ordu kalıntısı da Sovyetlerin çekilmesiyle oldu. Bu savaş bazı sorunları sözde çözdü ama esas olarak sorun yarattı. Osmanlı ve Ortadoğu paylaşıldı. Arap alemi bölündü, paylaşıldı. Kürdistan bölündü, paylaşıldı. Osmanlı İmparatorluğu egemenliği altından 25 devlet çıkartıldı. Kemalistlerin itirazıyla TC kuruldu. Almanya kısa sürede yenilgi anlaşmalarını feshetti, yenilgiyi reddeden Alman şovenizmini körükleyen akım olarak Nasyonal Sosyalizm, faşizm toplumdaki yayıldı. Biraz da şiddet ve baskıyla, daha yoğun bir propagandayla Hitler iktidara geldi. Böylece askeri hazırlıklarını daha da güçlendirdi. "Ekim Devrimi kapitalizmi tehdit ediyor" propagandası ile Sovyetler Birliği'ni yıkabileceğini umut etti. Sovyetler Birliği'ni yıkarsa Batı'ya, "Sizi ben korudum, karşıtınız olan sosyalizmi ben yenilgiye uğrattım, o halde kapitalizmin lideri benim" diyebilirdi. İngiltere ya da Fransa ile doğrudan savaşmak yerine, aslında Sovyetler Birliği'ni yıkıp sosyalizme karşı kapitalizmi koruyan liderlik olma düzeyine kendisini ulaştırmak istedi. Bir de Kafkasya üzerinden, İran'dan Hindistan'a inmeyi esas aldı. Türkiye'den, Anadolu'dan da gitmek istedi. İngiltere ve Amerika, "Hitler'e yol verme" diye Türk hükümetine baskı yaptılar. Onlar, Hitler'den yana tavır koyamadı. İsmet İnönü hükümetinin sözde "arada kaldı" dedikleri odur. Öyle olunca Hitler de Kafkasya üzerinden, İran'dan Hindistan'a gitmeyi öngördü. Hindistan'ı alınca da İngiltere'nin Asya ayağını kesmiş olacaktı. Böylece Asya'nın hâkimi haline gelecekti. Kendisi Hint Okyanusu'na egemen olacaktı. Çabası ve arayışı böyledir. Doğrudan İngiltere'yi vurmak yerine Hindistan'dan vurmak istedi. Böylece buna karşı, o yolu kapatmak için İran'ı Amerikan ve Sovyet orduları istila ettiler. Zaten Sovyetler Birliği direndi. Sadece İkinci Dünya Savaşı'nda bile 50 milyon insan öldü. 20. yüzyıl, savaşlar yüzyılıdır. 'Bu çelişki ve çatışmaların ne önemi var' dememek lazım. Sadece Sovyetler Birliği 22 milyon şehit verdi. Bir faciadır. Toplumların dengesi değişti. Sonuçta Hitler de yenildi. Daha sonra Japonya Asya'da savaşa girdi ve öne çıktı. Japon İmparatoru da biraz Amerika'ya kafa tuttu. Oraya atom bombası atıldı ve teslim oldular.

Hitler yenildi. Hitler'e karşı İngiltere, Sovyetler Birliği ve Amerika anlaştılar. Buna da "Demokratik ittifak" dediler. 1942'den sonra birlikte savaş yürüttüler. Önce ayrı ayrıydı, sonra Hitler zorlayınca ittifak kurdular. Hiçbirisi yalnız başına, tek tek mücadele edemedi. Hitler orduları güçlüydü. Öyle zayıf görmemek lazım. Almanya yenilince bir bölümünü Sovyetler Birliği ele geçirdi. Doğu Almanya'ya Kızıl Ordu girdi. Batı tarafı Amerikan, İngiliz, Fransız ordularının denetiminde kaldı. Böylece

Almanya ikiye bölündü. Savaşın sonra ittifak da bölündü. Doğu Avrupa'da Kızıl Ordu ilerleyince bütün Avrupa'yı tehdit eder hale geldi. Baktılar ki, komünist partiler bütün iktidarı ele geçirecek onun üzerine hemen kapitalizmi koruma seferberliğine girdiler. Liderliği İngiltere'den Amerika devraldı. İngiltere zayıflamıştı, ABD-Sovyet çelişkisi ve çatışması başladı. Adına "soğuk savaş" dediler. Bu 1990'a kadar sürdü. Ama öyle ki dünyayı iki kutba ayırdı. Onların çelişkisi ve çatışması dışında hiçbir olayın gelişmesine, gerçekleşmesine izin vermediler; o kadar her şeyi merkezileştirdiler. Dünyadaki olayları kendilerine bağladılar. Birine karşıysa diğerinden yana olacak, diğerine karşıysa öbüründen yana olacak, böyle bir bloklaşma ortaya çıkardılar. Askeri kamplar, ekonomik kamplar, siyasi kamplar kurdular. ABD Batı Avrupa'nın güvenlik örgütü olarak NATO'yu örgütledi. Sovyetler Birliği 'Varşova Paketi' biçiminde Doğu Avrupa ülkelerinin içinde olduğu askeri paketi örgütledi. Keskin bir çelişki ve çatışma süreci gelişti. Askeri boyut doğrudan öne çıkmadı ama istihbarat, siyaset, ekonomi, psikolojik her boyutta çok sert bir çelişki durumu yaşandı iki devlet arasında. 1945 sonrasında Kore'de daha yoğun savaş oldu. Güney Kore'ye Amerika askerleri çıktı. Kuzey Kore'ye Çin ve Sovyet askerleri çıktı, savaştılar. Vietnam üzerinde yoğun bir savaş ve gerginlik oldu. Türkiye, Küba üzerinde oldu. O gerginlik bölgesel, yerel çatışmalarla sürdü. 1939-45 yılları arasındaki gibi büyük savaş olmadı. Yerel düzeyde her zaman silahlı çatışmalı bir durum oldu.

Sovyetlerin faşizmi yenmesiyle oluşan atmosfer

Önderlik doğduğu zaman dünyanın durumu böyledir. Karşılıklı kampaşma geliyordu. ABD-Sovyet bloklaşması, çatışması çok etkiliydi. Uzak Doğu'da, Kore benzeri yerlerde savaş halindediler. ABD NATO'yu büyüterek Sovyetler'i kuşatmak istiyordu. Yeşil Kuşak Projesi'ni de geliştirmişti. Böylece 1952 yılında Türkiye ve Yunanistan'ı NATO'ya aldılar. İran'da Şah'la da belli bir ilişki kurdu. 1946'da Mahabad Cumhuriyeti'nin ezilmesini pratikleştirdiler. Şah'a destek verdiler, Şahlık rejimini kurdular. Şahlığı da Türkiye ile ilişkilendirerek böylece Sovyetler Birliği'ni güneyden kuşattılar. Akdeniz'e inmesini engellediler. Bu, güneyden Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu'ya yayılmasının engellenmesi, kuşatılmasını hedefliyordu. Bunun için Türkiye'yi NATO'ya aldılar. Türkiye NATO kapsamında Kore'deki savaşa katıldı.

Türkiye'de Mustafa Kemal'in ölümünden sonra İnönü Cumhurbaşkanı oldu. İkinci Dünya Savaşı döneminde Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'yü. İnönü yönetimi faşist bir yönetimdi. İrkçı, şoven ve milliyetçiydi. Zaten Kürdistan'daki katliamlar üzerinden şekillenmiş bir yönetimdi. İdeolojik olarak Almanya'ya yakındı. Hitler ile ilişkileri çok iyiydi. Fakat siyaseten Hitler'le birlikte savaşa girmeyi çıkarlarına bulmadılar. Sovyetler Birliği anında vurur ve çöktür diye korktular. Yoksa faşizme karşı değillerdi. Soykırım yürütüyorlardı. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kadroları aslında TC'ye hakim oldular. Kemalist hareket çok fazla yoktur. Mustafa Kemal'i kuşattılar, o da İttihat ve Terakki'nin bir hizbiydi, kanadıydı. Ama esas kanat hakim oldu. İsmet İnönü, Enver Paşa'nın karargahında kurmay subayıydı. İsmet İnönü İttihatçı-Enverci'dir, Kemalist değildir. Hitler rejimi ile ittifak kurmadılar, açıktan "gel geç" demediler,

diğerlerine karşı birlikte savaşa girmeler ama Hitler rejimine de savaş açmadılar. Ne zaman ki, 1944'de Hitler'in yenileceği ortaya çıkınca Türkiye yönetimi göstermelik savaş ilan etti. Böylece Hitler yönetimine savaş açmış güç oldu. Ona dayanarak İngiltere, Amerika ile ilişki geliştirdi. O ortamda yönetimin sürabilmesi için demokrasi ve sosyalizm çok etkiliydi. Sovyetler'in savaşı kazandığı, Hitler'i yendiği her yere yayıldı. Herkes öyle gördü. Amerika, İngiltere olsa da Hitler'i yenen güç olarak Sovyet Rusya görüldü. Sosyalizm çok etkinlik kazandı.

Diğerleri de bu etkinliği zayıflatmak için demokrasi havarisi kesildiler. Demokratikleşmekten söz ettiler. Dolayısıyla var olabilmeleri için, iktidarların onlarla ilişkilenebilmeleri için demokratik olmaları gerekti. Demokraside ölçü çok partililiktir ve seçimle iktidara gelinir. Türkiye'ye çok partili seçim sistemini dayattılar. Savaştan sonra onlarla anlaşmanın bir gereği olarak İnönü yönetimi bunu kabul etti. 1946'da baktılar ki seçimi Demokrat Parti kazanıyor, iktidarı vermemek için hile yaparak "biz kazandık" dediler. Çünkü; çok partililik olunca Celal Bayar ile Adnan

gelişti, 1950'li yıllarda yabancı sermaye eliyle Türkiye'de tekelleşme, montaj sanayi ileri düzeyde gelişince daha fazla hammaddeye, iş gücüne ihtiyaç duydu. 50'lerin sonunda Kürdistan'ı da açtılar. Yeni sömürgecilik politikasının bir gereği olarak katliamlar için öngörükleri tecridi ortadan kaldırdılar. 50'li yıllarda Türkiye'de böyle dış sermayeye dayalı meta ihracı, mal hareketliliği, dolayısıyla tarım-köy toplumunda yaşanan dağılma yaşandı. 60'lı yıllarda on yıl gecikmeli olarak Kürdistan'da yoğun bir değişime yol açtı. Eski dar, köylü ekonomisini parçaladı. Feodal yapıyı biraz kırdı. Tarım-köy toplumunda ciddi bir parçalanmaya yol açtı. Bu ucuz meta sürümü şehirleşmeyi geliştirdi, yaşam konusunda çekim gücü oldu. Önderliğin çocukluğunun yaşandığı dönemin temel karakteri böyledir.

1952'de Türkiye NATO'ya girdi, 54'te Menderes seçimleri bir daha kazandı. 57'de bir daha kazandı. CHP iyice geriletildi. Türkiye'de Demokrat Parti yönetimi altında kapitalist sistemle ilişkiler en üst düzeye çıkarıldı, çok yaygınlaştırıldı.

tirmek istediler. Durum böyledir.

1947'de Barzani, Mahabad Cumhuriyeti yenilgiye uğrayınca, Qazî Muhammed ve arkadaşları idam edilince, onlar tekrar Başûrê Kurdistan'a geldiler, oradan sınır üzerinden Sovyet Rusya'ya gittiler. Geniş bir grup olarak orada kaldılar.

1949-57 arasındaki durum böyledir. Köyde, çocukluk döneminde Önderlik daha fazla Türkiye etkisi altındaydı. Menderes dinciliği kullanıyordu. Yabancı sermayeye açılmıştı. Yavaş yavaş Kürdistan'ı da açıyorlardı. Bu durumun Riha üzerinde etkileri vardı. Seçim var, seçimler kazanılıyor, partiler var, bu vesilelerle siyaset toplum içerisine giriyor. Köylülük ortamında farklı aşiret, aile grupları ayrı ayrı partilerde kendilerini güç sahibi yapmak istiyorlar. Böyle bir etki var. Yine Demokrat Parti biraz Müslüman geçinip dini daha çok gündemleştirdiği için okullarda, köylerde Kur'an kursları açıldı. Dini eğitim merkezleri kuruldu. Bu, hem Türkiye'de hem de Kürdistan'da da oldu. Önderlik, "Köy imamı tarafından din eğitimi gördüm" diyor. Bu, o yönetim tarafından açıldı.

1960 darbesi ve Kürdistan'ın kapitalist sömürüye açılması

1960'ta darbe oldu. Darbe bu çelişki ve çatışmaların bir ürünüydü. Türkiye'de farklı partileşmeler çelişki ve çatışmaları azaltmadı, daha çok artırdı. 61'de Menderes'i idam ettiler. Yeni bir anayasa hazırladılar. 61 Anayasası'yla birçok yeni parti daha kuruldu, partilerin sayısı daha çok arttı. Sol parti olarak Türkiye İşçi Partisi kuruldu. 65'te seçime girdi. Süleyman Demirel'in Demokrat Parti'nin devamı olarak kurduğu Adalet Partisi tek başına iktidara geldi. İşçi Partisi 15 milletvekili çıkardı. Mecliste grup kurdu. İlk defa böyle bir Sol parti, Türkiye'de meclis grubu oluşturuyordu.

Örgütler, dernekler, sendikalar, gençlik örgütleri kuruldu. 61 Anayasası, kapitalizmin öngördüğü sözde demokrasi kapsamında birçok kurumun kuruluşuna imkân veriyordu. Kendi örgütlenmesini geliştirme, çıkarlarını koruma konusunda aslında daha fazla toplumu sömürebilmek için yasalar çı-

Ve 'Muhammed kaybetti, Marks kazandı'

1965'ten itibaren Ankara'ya gidiyor. 65'te seçim oldu. Demokrat Parti yerine kurulan Adalet Partisi kazandı. İşçi Partisi grup çıkardı. Türkiye'de resmi ideolojinin parçalandığı, yeni ideolojik akımların gelişmeye başladığı, ideolojik mücadelenin yoğunlaştığı, bu temelde yeni partilerin kurulduğu bir süreç gelişti ve bu 70'lere kadar devam etti. Ekonomik toplumsal değişim, ideolojik siyasi temsilcilerini ortaya çıkardı. Bakurê Kurdistan da buna eklendi.

Esas olan aslında ortaokul sonuna kadar ilköğretim dönemi daha çok köy özelliklerini ifade ediyor. Köy ölçüleriyle, ilişkileri Önderlik kişiliğinin şekillenmesini veriyor. Önderlik sorunlara daha çok dini yol-yöntemlerle çözüm arıyor. Dinde derinleştiği dönem oluyor. 65'ten itibaren liseye gidile birlikte durum değişiyor. Ankara ortamı bir defa değişiktir. Büyük şehirdir, sömürgeci başkent, katliamlar planlandığı yerdur. Süreç değişiktir. Resmi ideoloji kırılıyor, yeni ideolojik, siyasi akımlar gelişiyor. İdeolojik-siyasi mücadeleye yoğunlaşıyor, yoğun bir kitap tercümesi var, basın var. Tartışmalar var. Üniversiteler, gençler, işçiler, memurlar, sanatçılar hareketlidir. Herkes kendi sendikasını, birliğini, örgütünü, partisini kuruyor. Türkiye giderek büyük bir iç hareketlilik ve iç çatışma yaşıyor. İdeolojik-siyasi çelişkiler derinleşiyor.

Dışarıda özellikle Avrupa merkezli olarak Devrimci Gençlik Hareketi önemli bir hamle yapıyor. Reel sosyalizmin ideolojik amaçlarını gerçekleştirmediğini de görünce ona duyduğu tepkiyle kapitalizme karşı yeni bir savaş açıyor. Che'nin Küba'dan Bolivya'ya gidişi, Avrupa'da birçok örgütün kurulup silahlı direnişe geçişi, Almanya'da Kızıl Ordu Fraksiyonu (RAF). Fransa'da Doğrudan Eylem (Action Directe), hemen hemen her ülkede 1968-69'da büyük bir gençlik hareketliliği var. Önderlik bunu, "68 Gençlik Devrimi" diye tanımladı. Bunun etkileri Türkiye'ye yansıyor. Türkiye'de Devrimci Gençlik Hareketi'nin geliştiği dönemlerdir. DEV-GENÇ kuruluyor. Devrimci İşçiler Sendikaları Konfederasyonu-DİSK kuruluyor. Birçok farklı mesleki örgütler kuruluyor. Öğretmen sendikaları kuruluyor. Anayasa hemen hemen bütün kesimlerin örgütlenmesine fırsat veriyor. Sosyal, toplumsal gelişmeler, ideolojik-örgütsel ayrışma bunu körükliyor ve böylece giderek ciddi biçimde hareketlenen bir ideolojik-siyasi ortam var.

Önderlik Tapu Kadastro Lisesi'nde öğrenciyken durum böyledir. Bu gelişmelerin kuşkusuz merkezi Ankara'dır. Çünkü başkent orasıdır. Önderlik bunları yakından görüyor, izliyor, takip ediyor. Orada 'Sosyalizmin Alfabeti'ni okuyor. Sonra da 'Komünist Manifesto'yu okuyor. O tür sol kitaplar tercüme edilmiş, yeni yeni yayılıyor. Sol sosyalist hareketler canlanıyor ve gelişiyor. Sonunda "Muhammed kaybetti, Marks kazandı" diyor. Kafasındaki çözüm aradığı çözümlere, okuduğu kitabın önerdiği çözümler daha mantıklı geliyor. Böylece önemli bir düşünsel değişim yaşıyor. Dini arayışı bir yana bırakıyor, artık sosyal bilimde arayış, sosyalizmde arayış sürecine giriyor. Sosyalist olma, devrimci gençliğe katılma süreci içerisine giriyor. Tapu Kadastro Lisesi süreci kendisinde böyle bir değişiklik yaratıyor.

Önderlik herkesi tanıyor. Her yere gidiyor. Gerçekten de çok hareketli ve arayışçıdır. Bu durumu için "civa gibiydim" diyor. Neyin ne olduğunu anlamaya, öğrenmeye çalışıyor. Çünkü ilişkileri var. Memlekette gördükleri, okulda karşılaştıkları, Ankara'da karşılaştıkları çok çelişkilidir. Bunlara ço-

Önderlik Tapu Kadastro Lisesi'nde 'Sosyalizmin Alfabeti'ni okuyor. Sonra da 'Komünist Manifesto'yu okuyor. Sonunda "Muhammed kaybetti, Marks kazandı" diyor. Kafasındaki çözüm aradığı çelişkilere, okuduğu kitabın önerdiği çözümler daha mantıklı geliyor. Böylece önemli bir düşünsel değişim yaşıyor. Dini arayışı bir yana bırakıyor, artık sosyal bilimde arayış, sosyalizmde arayış sürecine giriyor.

Menderes Demokratik Parti'yi kurmuşlardı. 14 Mayıs 1950'de seçim oldu. CHP kaybetti, DP kazandı. Celal Bayar Cumhurbaşkanı oldu, Adnan Menderes Başbakan oldu. Böylece DP dönemi açıldı. Demokrat Parti biraz daha kapitalizmin serbest piyasa yanlısıydı. CHP devletçidir. Onun için devletin darlığı içerisinde toplum iyice sıkıştırılmış ve büzülmüştü. Bayar-Menderes yönetimi kapıları sonuna kadar açtı, yabancı sermayeyi teşvik etti. Ticaretin kapılarını ardına kadar açtı. ABD, Sovyetler Birliği'ne karşı Türkiye'yi NATO'ya kabul ettiği gibi, NATO'nun güneydoğu kanadını güçlendirme, Sovyetleri kuşatma istemiyle "Marşal Planı" çerçevesinde mali destek verdi. Türkiye yeni sömürgecilik politikası uyguladı. Sermaye ihracını çok yoğunlaştırdı. Türkiye'deki ortam değişti.

Önderliğin çocukluğunun yaşandığı dönemin temel karakteri

Artık Kürdistan'daki direnme odakları kırıldı, bastırıldı, ezildi. Yavaş yavaş Kürdistan'ı da sömürüye açabiliriz, diye düşündüler. Öyle bir yaklaşım giderek

Böyle bir ortamdan biraz Kürt aydınları da faydalıyor gibi oldular. Devlet kendisi için bunu tehlikeli gördü. Menderes hükümetini uyardılar. 1959'da hükümet düzeyinde uzun tartışmalar yaptılar. TC hükümeti şöyle bir karar aldı: "Hep-sini birden tutuklarsak tepki olur. Ayaklanmalara yol açabilir. Katliamlarla bastırdık, biraz hafifleyince şimdi bazıları başını kaldırmış, bunları ezmek lazım." Ama bunu grup grup yapmak istiyorlar. "Ellişer ellişer tutuklayalım, hapse koyalım, ezelim. Teslim olduktan sonra bırakalım, sonra bir elli kişi daha alalım" diyorlar. Onun üzerine elli kişiyi tutuklamak için operasyon çıkarttılar. 1959 yılında tutuklarken bir tanesi kalp krizi geçirdi ve öldü. 49 kişi kaldı. 49 kişiyi de tutukladılar, hapse koydular. Kürt tarihinde "49'lar Davası" deniliyor. Devlet politikası budur: Kürtlerin üzerinden so-payı eksik etmeyeceksin! Sömürgeci-soykırımcı politika böyledir. Öyle bir baskı sistemini, yönetimin son dönemine doğru Menderes yönetiminde de geliş-

Demokrat Parti'nin, ABD ve NATO ile ilişkiler temelinde Türkiye'yi serbest ticarete açmasının ortaya çıkardığı durumla birleşti ve böyle çelişkiler, farklı siyasi partiler, siyaset kavgası biraz fazla gelişti. Kürdistan'a yansımaları sınırlıdır; ama var. Riha'da da var. Dini okumaktan, siyaset tartışmalarına kadar birçok şey yansıyor. Doğrudan içine alıyor; siyasi çevrelerdir. Çocukluk dönemi üzerinde kısmi bir etki o düzeyde vardır. Daha çok belirttiğim gibi Birinci Dünya Savaşı'nın ortaya çıkardığı Kürt sorunu temelinde TC devletinin 25'ten 40'a kadar geliştirdiği katliamların etkisi var. Toplum ezilmiş, katliamdan geçirilmiş, sindirilmiş, korkutulmuş her tarafta korku yayılıyor, öyle herkes çok dikkatlidir. Kendi içinde öfkeli ve tepkili, fakat korkuyor da. Üzerinde çok yoğun bir askeri baskı var, jandarma devleti ve baskısına dayalı bir devlet sistemi Kürdistan'da hakim sistemdir. Öyle ki nefes aldırıyor. İş o kadar sıkı tutuyorlar.

kartılıyordu; bundan toplum da yararlandı. 1960'tan itibaren Kürdistan daha fazla Türkiye ile ortak ekonomik ilişkiler açıldı. Okullar daha çok artırıldı. Dikkat edelim; 1957'de Önderlik, okulu ancak komşu köyde bulabiliyor. O zaman hala her köyde okul yoktur. 60'tan sonra her tarafta okullar açılmaya başlandı. Kürdistan'ın her tarafına okul açtılar. Pazarı Türkiye'ye bağladılar. Ekonomik sömürüyü daha çok artırdılar. Bu da tarım-köy toplumunu dağıtan süreci başlattı. Toplumsal yapı değişti, çocukların eğitimi, gençlerin okullara gitmesi, üniversitelere kadar gitme durumu ortaya çıktı. Önce varlıklı aileler olsa da sonra yoksul ailelerin çocukları da okullara gidebildiler. Asimilasyon için okulları o kadar çoğalttılar. Bir de akıllı olanlar toplanacak, götürülüp devlete memur yapılacaktı. Devletler okul sistemini bunun için kuruyorlar. Önderliğin ortaokul okuyana kadarki süreci böyledir. Onu etkileyen olaylar, etmenler biraz böyledir.

züm bulunmasını gerekli görüyor. Özellikle, "Okula gitmemle birlikte Kürt sorunu o zaman başladı" dedi ve o hep temel sorundur. Nereden başladı, ne olacak? Bunlara çözüm arıyor. Bunun için bütün ideolojik-siyasi akımlara ilgi duyuyor. Bir yandan sol, sosyalist kitapları okur hale geliyor ama diğer yandan Necip Fazıl Kısakürek'in konferanslarına gidiyor. O da sağcıların, dincilerin ideoloğudur. Tayyip Erdoğan'ın da ideoloğudur. Ondan okuyor. Benzer yerlerin hemen hemen hepsine gidiyor. Çatışmalı süreç geliyor. İşçiler grev yapıyor, öğrenciler boykot yapıyor. İdeolojik tartışmalar, farklı ideolojilerin tartışmaları giderek kavgaya dönüşüyor. Sosyalist akım, milliyetçi akım, dinci akım, Kemalist akım; birbiriyle tartışma sürecini giderek çatışmaya dönüştürüyorlar. Herkes etkili olmaya çalışıyor.

darbe olunca Barzani Sovyetler'den Mısır'a geçti, oradan Irak'a geçti. Irak'ta Kürdistan Demokrat Partisi'nin örgütlenip faaliyetlerini geliştirdiği bir dönem yaşandı. Öyle bir sürecin olduğu 60'lı yıllarda bu epeyce bir dalgalanma yarattı. Sonra İran'ın da desteğiyle giderek Irak yönetimine karşı mücadeleyi yoğunlaştırdıkları dönemdir. BAAS 69'da yönetim oldu. Irak ve Başûrê Kurdistan cephesi dalgalıdır. KDP otonomi istiyor ve zorluyor. Bunun Bakur'da etkisi var. İşte Önderlik Türkiye'deyken Türkiye'deki gelişmeleri gördü ama Amed'de de Kürt hareketliliğini tanıyor.

Üniversitede gençlik örgütleri kuruluyor. Doğu Devrimci Kültür Ocakları-DDKO gençliğinin kurduğu örgütlenme var. "Doğu Mitingleri" diye Kürdistan'da eylemler yapıyorlar. Amed'de etkilidir. 1965'te Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi kurulmuş, arkasından

rendiğine göre kendisinin de bir devrimci genç olarak bir şeyler yapma arayışına cevap öyle geliyor.

Türkiye Devrimci Gençlik Hareketi ve Önderliğin ilk öncülük pratiği

Amed'de Kürt toplumunu, Kürt siyasetini, Kürt hareketlerini tarihsel ve güncel boyutlarıyla tanıyor. Ankara'da Türkiye'deki devrimci gelişimi tanıyor. Bunları anlamış olarak 70-71'de İstanbul'a gidiyor. Artık büyük bir bilgi birikimi sağlamış, gözlemciliği daha çok geliştirmiştir. Bir de hareketlidir, belli bir bilinç oluşturmuş, okuyor. Hafızası çok güçlüdür, diyalektik bakışı var. Olayları analiz edebiliyor. Müthiş bir zekâsı var. Duyduğunu, okuduğunu unutmuyor. Kendisini bu çalışmaya o düzeyde ve-

Devrimci Gençlik Hareketi içinde örgütleniyorlar. Önderlik Amed'den oraya gidince yakınlık ve ilgi duyuyor. Sol, sosyalist hareket adına seminerler veriyor. Bir Kürt genci olarak DDKO'ya üye oluyor. Ama bir örgüte üye değildir, bir dernek olduğu için oradaki resmi prosedür öyledir. Çok fazla onu eyleme geçirecek bir örgütlenme olmuyor.

Mahir Çayan'ın toplantısına gidiyor, orayı gözlemliyor. Mahir'i dinliyor. Hareketlerini tanıyor, etkileniyor ve Önderlik THKP-C sempatisini alıyor. Hem de güçlü bir sempatisandır, onu hiç yad-sımıyor. THKP-C'nin görüşleri kendisine daha mantıklı geliyor. Özellikle İstanbul'da Mahir Çayan'ı dinleyince daha fazla etkileniyor. Kürt sorunu üzerine,

...

Önderlik çıkışın dayandığı koşullar nedir? Bir; böyle kritik bir ortamda doğuşu gerçekleştirmeye götüren temel özellikler nedir? İki; Önderlik doğuşun Kürdistan, Türkiye, Ortadoğu ve dünya açısından tarihsel önemi ve anlamı ne? Üçüncüsü; Önderlik çizgisinin gelişimi nasıl oldu? Önderlik gelişimin temel dönemleri neler oldu? Hangi süreçlerden geçildi, o süreçleri Önderlik nasıl bir tutumla, yaklaşımla karşıladı? Tarzı, üslubu, temposu ne oldu, hangi sonuçları aldı?

...

Önderlik böyle bir süreçte Ankara'da tüm bunları yakından görüyor; çok meraklıdır, inceliyor, anlıyor ve öğreniyor.

Önderliğin hem toplumu hem Kürt siyasi hareketlerini tanıdığı dönem

Önderliğin merakı, arayışçılığı var; müthiş bir zekâsı da var. "Bir şeylere çözüm bulmam gerekiyordu, bunun için de kimseden yardım alacak durum yoktu, o halde kendi işimi kendim yapmalıydım" diyor. Beynini, düşüncesini o düzeyde işletiyor. Kısaca 1960'ların ikinci yarısında Ankara gibi bir kenti tanıma, Türkiye toplumunu tanıma, devleti tanıma, soykırım zihniyet ve siyasetini tanıma birlikte gerçekleşiyor ve bu gençlik dönemine yansıyor.

13-17 yaş arası, her şeyi çok iyi gördüğü, çok iyi anladığı böyle bilgisayar gibi topladığı bir dönemdir. Böyle bir merak ve arayışçılık ile okuyor, inceliyor, gözlüyor. Müthiş bir bilgi birikimi yaratıyor. Daha o zamanlarda gördüklerini, öğrendiklerini unutmuyor. Çoğu zaman yeri geldiğinde kullanıyor. Bu, düşman gerçeğini tanımadaki, Türkiye toplum gerçeğini tanımadaki önemli bir süreçtir. Önderlik kişiliğinin şekillenmesinin önemli bir dönemidir. Bir dönem, o zamana kadarki dönemdir. Çocukluk, ilkökula gidiş, ortaokul çok fazla ayırım yapmıyor, onun da etkisi kısmen var, hiç yok diyemeyiz ama esas yeni bir dönem Ankara'ya gidiş dönemidir.

Ardından 69-70 döneminde Amed'de Diyarbakır'da Tapu Kadastro memurluğu yapıyor. Kürt toplumunu ve Kürt hareketlerini tanıyor. 1958'de Irak'ta

kurucusu Faik Bucak katledilmiş. İç çelişkileri var, çatışmaları var ama o da bir gelişmeyi ifade ediyor. Farklı kişilerin kendi öncülüklerinde geliştirmeye çalıştıkları demokrat partiler var. Sait Kırmızıtoprak (Dr. Şiwan) bir hareket geliştiriyor. Kürt siyasi hareketini tanıyor. KDP'nin durumunu, Türkiye'deki KDP durumu, DDKO, Dr. Şiwan hareketi, bütün bunların en çok merkezileştiği yer Amed'dir. Günlük takip edilebildiği yerdir. Odaklandığı yer Amed'dir. Bunların hepsini o zeminde, o süreçte tanıyor. Solcu olmaya karar vermiş, okuyup-inceleleyen genç bir devrimcidir. Her şeyi ilgi duyuyor, devrimin halkla yapıldığını biliyor, dolayısıyla halkla ilişkilerini kuruyor. Memurluğu, köylülükle ilişki kurmasına daha fazla imkân, fırsat veriyor, ondan da yararlanıyor. Çok sayıda gençlikle, halkla, çok geniş çevrelerle ilişki kuruyor, tartışmalar yürütüyor, tanıyor. Hem toplumu hem Kürt siyasi hareketini tanıyor, görüyor, anlıyor. O zamana dair tartışmaları savunmalarda var.

Önderlik hep söyledi. Köyde kardeşleriyle kavgayı, aile ile kavgayı "ilk isyan" olarak tanımladı. Amed'de köylülerle tartışmalarını, toplumun umutsuzluğu olarak gördü. Öyle ki, orada katliamlar nelere yol açmış, toplumda nasıl bir zihniyet ve psikoloji geliştirmiş, onu yakından görüyor. İnsanlar gerçekleri biliyor, görüyorlar ama kırılmışlar, iradesizleşmişler, teslim alınmışlar, pasifize edilmişler; "Bizden bir şey çıkmaz, biz kuruduk" diyorlar. Önderlik, "Örnek olarak bana kuru ağacı gösterdiler ve onu yeşertebilir misin, biz o hale gelmişiz" dediklerini söylüyor. Bir şeyler yapmak, okuduğu kitaplardan, gözlemlediği hareketlerden öğ-

riyor. O temelde bir devrimci genç olarak katılımı vardır. Henüz herhangi bir örgüte çok angaje olmamış ama genel devrimci gençlik içerisinde resmi örgütlenmemiş sempatisin düzeyinde bir gençtir. İstanbul'u tanıyor. İstanbul 3500 yıllık devlet şehridir. Türkiye'nin metropolüdür. Aslında devlet başkenti orasıdır. Ankara daha yeni başkent olmaya çalışıyor. Dolayısıyla toplumsal hareketliliğin, çelişkilerin yoğun yaşandığı, çatışmaya dönüştüğü yerdir. Bunların hepsini o süreçte İstanbul'da gözlüyor, içinde oluyor. O yıl içerisinde devrimci yükseliş zirveye çıkıyor. Önderlik o zirvenin en çok yaşadığı kentlerde, belki de birincisi olan İstanbul'da onu karşılıyor. Ardından 12 Mart 1971'de darbe olup saldırılar olunca, düşman saldırılarını görüyor. Devrimci yükseliş de görüyor, yükselişin karşı devrimci saldırılar temelinde nasıl ezildiğini de görüyor. Artık genel bilinçlenme dönemini aşmıştır. Örgütlerle ilişki kuruyor, örgüt toplantılarına katılıyor. Örgütlenme safhasındadır. Savunmalarda, "Her an üye olabilir, eyleme geçebiliriz" diyor. O düzeyde seyrediyor. Aslında üye oluyor da. DDKO'ya gidiyor. DDKO'nun merkezi İstanbul'dur. Üniversiteye, metropollere gitmiş Kürt gençlerinin kurduğu dernektir. Daha çok aşiret, feodal ileri gelenlerin çocuklarıdır. Onun için 0 ilkel milliyetçiler, reformist milliyetçilerdir. Talepleri Kürdistan'da daha çok okul, yol, su, elektrik yani kapitalist sömürden pay alarak daha rahat yaşamak istiyorlar. Onun ötesinde bir şeyi öngöremiyorlar. Radikal ve devrimci değildir. Türkiye Devrimci Gençlik Hareketi'nden ayırıyorlar, onun için kendilerini örgütlemişler. Daha çok devrimci olan Kürt gençleri Türkiye

sorunun ciddi olduğunu ve ciddiyetle ele almak gerektiğini söylüyor. Bu daha fazla dikkatini çekiyor. Demek ki basite almıyorlar. Bu iş ciddi, bu insanlar da ciddi yaklaşıyorlar. O da önemli bir bilinçlenme durumu ortaya çıkıyor. Fakat karşı devrimci saldırı gelişince ne yapacağını çok fazla bilemiyor. Ardından yatay geçişle 71-72 öğretim yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne geçiyor, tekrar Ankara'ya geliyor. Ankara'ya geldiği dönem 12 Mart darbesinin gerçekleştiği, Nihat Erim darbe hükümetinin kurulduğu, "Balyoz harekâtı" diye tanımladıkları hareketle devrimci güçlere saldırdığı, buna karşı devrimci gençlik örgütlerinin silahlı direnişe şu veya bu biçimde geçmeye çalıştığı çatışmalı bir ortamdır. Mahirler yakalanıyor, sonra kaçıyorlar, THKP-C şehirlerde eylemler yapıyor. Şehir gerillacılığını geliştirip oradan dağa geçmek üzere Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi, Deniz Gezmişlerin Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu eyleme geçiyor. Onlar doğrudan kırdan gerillayı geliştirmeyi öngörüyorlardı. 72'de Doğu Perinçek'in başında olduğu Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi bölünüyor. İbrahim Kaypakkaya darbe karşısında direnişi istiyor. Doğu Perinçek yakalanmış ama teslim oluyor. Direnişe karşı olunca İbrahim Kaypakkaya ayrılıyor, Türkiye Komünist Partisi Marksist-Leninist-TKP-ML'yi kuruyor. TKP-ML'nin kurulduğu dönem 1972'dir. Oradan bir direniş hareketi doğuyor. Böyle üç örgütlü bir direnişçilik, 12 Mart darbesine karşı geliştiriliyor. Bu önemli bir durumdur. Böyle bir ortamda düşman saldırıları yoğun, kitle hareketi bastırılıyor, kad-

roların çoğu tutuklanmış. İlegale gençlerin artık şehirden kıra doğru gittikleri, çatışmalara başladıkları bir dönemdir. Siyasal Bilgiler Fakültesi ders bile yapmıyor, tümüyle boykottadır. 12 Mart darbecileri bunu durdurmak, okulu açmak, eğitimi sürdürmek istiyorlar. Denizler dağa çıkarken yakalanıyor. Kırsal alanda çatışmalar var. Baharda 30 Mart'ta, Mahir Çayan ve arkadaşları da şehit düştüler. Mahir Çayan cezaevinden kaçtıktan sonra Merkez Komiteyi topluyor, "Artık şehirde yapılabileceklerin yapıldığını, şehir gerillacılığının rolünü oynadığını" belirtiyor. Onlar silahlı propaganda üzerinde duruyorlardı, "öncü savaşı" diyorlardı. "Şehirden başlayıp kıra taşmalı, kırdan şehri kuşatmalı, zafer kazanmalı", onların stratejisi öyledir. THKO ise, "Kırdan başlamalı" diyorlardı. Aralarındaki farklılık sadece böyledir: Gerilla nereden başlayacak? Bu iki ayrı örgüt olmaya yol açıyordu. Darbe gelip yakalanmalar olunca, kıra çıkıp savaşmak için dağa çıkmaya çalışırken Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan onlar yakalandılar. Hüseyin İnan kendi memleketine gitmişti, orada yakalandı. Sinan Cemgiller Nurhak dağlarına çıktılar, Kürdistan'a geldiler. Orada çatışmada şehit düştüler.

Mahir Çayan böyle bir değerlendirmeye artık partinin kıra çıkması gerektiğine karar veriyor. Bir grup arkadaşıyla zaten askeri cezaevinden kaçmıştı, orduda çok güçlü örgütlenmeleri olmazsa kaçamazdı. THKP-C aslında çok büyük bir hareketti. Hızla gelişti. Mahir'in değerlendirmeleri oturaklıydı. Radikal devrimci öncülüğü yürüttüğü gibi, kitle hareketinde oldukça esnekli. DEV-GENÇ onların elindeydi. Ertuğrul Kürkçü Merkez Komite üyeleridir. DEV-GENÇ'in son Genel Başkanı Ertuğrul Kürkçü'ydü. DEV-GENÇ resmi örgüttü. Üniversitelerin, fakültelerin, derneklerin birliğiydi. Kitle hareketini biraz bastırınca bu sefer kadrolar harekete geçiyorlar, kıra çıkınca Denizler idam istemiyle yargılanıyorlar. İdam edilme ihtimalleri var. THKO ile birleşiyor, tartışıyorlar. İdamı önlemek üzere eylem yapıp pazarlık yapmak istiyorlar. Üç kişiden oluşan bazı yabancı teknisyenleri pazarlık yapmak üzere kaçırdılar. Denizlerin idamını durdurmak kaydıyla bırakmak üzere Kızıldere'de pazarlık yapmak istediler. Devlet hiç tartışmaya bile girmedir. Yerlerini tespit ederek kuşatmaya aldılar. Hemen topçu birliğini kurup ve oldukları yeri topa tuttular. Ertuğrul Kürkçü dışında diğerlerinin hepsi şehit düştü. Onun üzerine Siyasal Bilgiler Fakültesi bir kınama bildirisi dağıtıyor. Önderlik de sempatisandır; Kızıldere katliamını kınamak üzere aktif bir bildiri dağıtımına Önderlik öncülük ediyor ve yakalanıyor. Tutukluyorlar ve Ankara Mamak Cezaevine koyuyorlar.

Mamak cezaevinde sorgulama ve yoğunlaşma dönemi

12 Mart darbesi bir muhtıraydı. Süleyman Demirel hükümetti. Ona muhtıra verdiler, istifaya zorladılar. Ondan sonra bir CHP'li Nihat Erim'i Başbakan yaptılar. İnönü'nün iyi bir adamıydı. Demek ki iyi bir kontrgerilla elemanıymış, darbe yönetiminin başbakanlığını ona verdiler. Onun dışında hiçbir milletvekili bakan olmadı. Meclis dışından bir teknokrat ve bürokratlardan hükümet oluşturdular ve darbeyi o yürüttü. "Balyoz harekâtı" diye bir planlama geliştirdi. Sol, sosyalist hareketi ezmek için tüm gücüyle saldırdı. Erbakan'ı da tutuklattı; Erbakan Milli Nizam Partisi diye bir partiyi yeni kurmuştu. Onu kapatıldılar. Türkiye İşçi Partisi'ni kapattılar. Kontrgerillayı ilk harekete geçiren 12 Mart darbesidir. Tutukladık-

larına işkence uyguladılar. 12 Eylül'den sonra Amed'de uygulanan işkencenin ilk provası, 12 Mart sürecinde Ankara'da, o tutuklamalar sürecinde yapıldı.

Önderliğin 72 yılında cezaevinde oluşu önemlidir. Mahir Çayan sempati-zanı, onu önder olarak görüyor ve önder kadro katlediliyor. Mamak cezaevinde, yanı başında Deniz Gezmişler, THKO önderliği olarak yargılanıp idam ediliyorlar. TIKKO daha yeni kuruluyor. Zindanda bu kadar gözlemledikten sonra Riha'dan Ankara'ya, oradan Amed'e, İstanbul'a, tekrar Ankara'ya giden uzun bir yaşam yolculuğunda edindiği bilgilerin hepsini böyle değerlendirmeye tabi tutuyor. Zindanlar bu konuda yoğunlaştırıcı yerlerdir. Yaşamdan kopuyorsun, kendi başına bildiklerini anlamlandırmak için yirmi dört saat düşünüyorsun, bazı kitaplar varsa okuyorsun. Önderlik birçok kitap da okuyor. Birçok örgüt var, onları tanıyor, tartışıyor. Savunmaları izliyor. Gözlemlediklerini değerlendiriyor. Orada çok önemli bir yoğunlaşma yaşıyor. "Öyle bir örgüt olmalı ki ezilmemeli. Nasıl oldu? Önderler niye katledildi? Şimdi ne olacak? Öyle bir tarz olmalı ki, öyle bir örgüt kurulmalı ki, kesintiye uğramamalı. Liderliklerini katletmemeli" biçiminde tespiti yapıyor. Özeleştiril yaklaşıyor. Öyle bir duruma ne yol açtı diye sorguluyor. Onun üzerine anlayışlarını sorguluyor. Teorik bakışlarını, siyasi-ideolojik bakışlarını, orduya bakışlarını, devlete bakışlarını, devrim anlayışlarını, Kürdistan'a bakışlarını, hemen her konuda yoğunlaşma yaşıyor, sorgulama yapıyor. "Neden bu sonuç ortaya çıktı?" sorusunu soruyor. Çünkü çözüm bulmak istiyor. Bu pratik sonuç yanlış düşüncelerden kaynaklıdır. Demek ki, hatalı düşünceler var. Böyle olmamalıydı. Sonuç böyle olsun diye harekete geçilmedi. Tersine, devrim yapmak için harekete geçildi ama sonu böyle oldu. Daha başlarken ilk başta önderliklerini kaybeden bir hareket ortaya çıktı. O halde neden? Bu durum nasıl önlenec? Nedenlerini araştırıyor, teorik olarak eleştirel-özeleştiril bakıyor. Sorguluyor. Orduya yaklaşımlarını sorguluyor. O zamana kadar orduya devrimci bakılıyordu. Kemalist harekete devrimcilik olarak bakılıyordu. Evet, hareket olarak çok genişti ama Mahir Çayan'ın yaklaşımında biraz darbeden umut bekleyen eğilimler vardı; umut ediyorlardı ki, orduya sol darbe olacak. Onlar daha çok onu teşvik ediyorlardı. Kürt sorununa yaklaşımı eksik görüyor. Ordu ve devlet anlayışındaki zayıflığı görüyor. Mesela Mahir Çayan pazarlık yapabileceğini sandı. Olmadı. O zaman devleti ve orduyu iyi tanımak lazım. Ordu kendisini vurmaz sanıyordu. Ama o ordu hiç gözünü kırpmadan vurdu. Demek ki, aslında gericiğin, karşı devrimin merkezi orduymuş. Öyle solcu değilmiş; bazı solcular darbe olduğunda "ordu devrimci kılıcını attı" dediler. Öyle devrimci kılıcı filan yokmuş. Eğer böyle katliama götüren pratikler ortaya çıktıysa, hatalı olduysa o pratiklere yol açan düşünsel ve teorik hatalar var. İdeolojik-politik yaklaşımlarda hatalar var. Önderlik onları açığa çıkardı ve eleştirdi. Bu yeni bir düşünce ortaya çıkardı; var olanları eleştiren, olumlu yanlarını alan, yanlış bulduğu yanları mahkum eden, onların yerine farklı görüşler ortaya koyan bir düşünce gücüne ulaştı. Bu yeni bir düşünce sistemidir. Yeni bir bakış açısı, yeni bir teori, yeni bir program demektir. Aslında Önderlik öyle bir güce, cezaevi yoğunlaşmasıyla ulaşıyor. Bu çok önemli bir durumdur.

"Kürdistan sömürgeci"

Ardından cezaevinden çıkınca birkaç gün sınavlara girip okulda kalmayı ga-

rantiledikten sonra yoğunlaşmasını sürdürmek üzere evdeki çalışmaya yoğunlaşıyor. Haki ve Kemal arkadaşların evine gidiyor, orada evi bir okul gibi değerlendiriyorlar. Başka tanıdıkları evleri de öyle kullanıyor. Okuyor, inceliyorlar, kendi aralarında tartışıyorlar. Yakın çevreleriyle tartışıyorlar. Ama müthiş bir araştırma-inceleme var, olan durumu yeniden değerlendirerek hata ve eksik olanları tespit edip doğru görüşler oluşturmak üzere yoğun bir çaba harcıyorlar. Bir yandan öğrenci hareketiyle ilişkiler var, okullara gidip geliyorlar, ilişki kuruyorlar, tanışıyorlar, onların içerisinde ama esas olan araştırma-incelemedir; zamanı öyle değerlendiriyorlar. Önderlik eksik kalan yanlara da çözüm bulmaya çalışıyor. Okuyor; "Kürdistan sömürgeci" tespitine orada ulaşıyor. "Bu tespiti Haki arkadaşın yanında yaptım. Değerlendirme sonucunda böyle bir sonuca ulaştınca bayıldım. İlk ve son defa oluyordu ve Haki arkadaş buna şahit oldu" diyor.

Düşüncelerini açıklıyor, tartışıyorlar, araştırıyorlar; karşılıklı tartışmayla onlardan görüş alıyor. Bir çizgi haline geliyor. Dünya değerlendirmesi, kendine göre bir Ortadoğu değerlendirmesi, bir Türkiye değerlendirmesi, Kürdistan değerlendirmesi oluşuyor. Kürt sorunu ve Kürdistan değerlendirmesi buna ekliyor. "Kürdistan sömürgeci" tespitine ulaştıktan sonra artık Kürdistan sömürgeyse, o zaman çare de onun içerisinde. Ne yapmak gerekiyor? Ulusal Kurtuluş Savaşı örgütlemek lazım. Dünya halklarının deneyiminde bunun için de iki tür pratik var. Bir; Ulusal Kurtuluş Cephesi örgütüyorlar; Ulusal Kurtuluş Ordusu kuruyor, savaşa giriyorlar. Bir de parti kuruyorlar: İşçi Partisi, Komünist Partisi. Parti öncülüğünde Halk Cephesi kuruluyor, uzun süreli savaş yapıyorlar. Hangisine uygun gelirse onu yapmak üzere her ikisinde de Ulusal Kurtuluş Savaşı var. Böylece aslında çare de ortaya çıkmış oluyor.

Bunun için ilkin örgütsel çalışma yapmak, adım atmak, bir grup örgütlemek, örgüt haline gelmek gerektiği sonucuna ulaşıyor. Mevcut düşünceleriyle diğer örgütlerden ayrılmış ve kopmuştur. Birçok bakımdan farklı düşünüyor. Kendine göre düşünceleri var. Diğerleri bu düşünceleri kabul etmez. Kendisi de onları kabul etmeyeceğine göre, o halde yapması gereken yeni bir örgüt kurmaktır. Kendi düşüncelerini örgütleme ve eyleme geçirme adımı atmaktır. Önderlikler katledilmiş; Denizler idam edilmiş, Mahir Çayan ve arkadaşları katledilmiş önder bilinenler imha edilmiş; boşluk var. Devrime, devrimci harekete öncülük edecek önderlere ihtiyaç var. Mücadele boşluk kabul etmiyor, o halde bu görev-sorumluluğu üstlenmek gerekir diyor ve 72-73 kışındaki o ev yoğunlaşması ardından 73 Newroz'u'nun sonunda Çubuk Barajı'ndaki altı kişilik toplantıyla örgüt kurma adımı atıyor. Böylece Önderlik doğuş, yeni bir hareketi geliştirmenin kararını vermiş, ilk adımını atmış oluyor. Önderlik düşünce, irade düzeyinde şekillenmiş oluyor. Önderlik doğuş gerçekleşmiş oluyor. Onu örgüt ve eyleme dönüştürmek üzere Çubuk Barajı'nda bir pratik hareket başlatmanın adımı atıyor, kararını veriyor.

Önderliği örgüt kurmaya götüren koşullar

73 Newroz'u Türkiye ve Kürdistan açısından nasıl bir siyasi tabloya işaret ediyor? 12 Mart 1971'de askeri darbe olmuş, ordu sıkıyönetim ilan etmiş her tarafta saldırmıştır. Bütün sol, sosyalist örgütleri tutuklamış, kadroları hapse

Önderliğin çabaları olmasa, tartışmaları olmasa, örgüt kurma cesareti olmasa, o temelde gençlikten başlayarak Kürt sorununu, Türkiye demokratik devriminin bir müttefiki, bir parçası olarak geliştirme dayatması olmasa, aslında Kürtlük diye bir şey kalmayacak. Asimilasyon ve soykırım zafer kazanacak. Bu temelde bittiği yerden yeniden bir doğuş ve diriliş var. Önderlik doğuşu öyle görelim.

Önderlik gerçeği büyük bir emek gücüdür, emek yoğunlaşmasıdır. 24 saat kesintisiz bir yoğunlaşma ve mücadele olayıdır. Hiç kopmadan, kesilmeden, tek yanlı ve dar bir bakışa düşmeden bir emek yoğunlaşmasıdır. Başka biçimde Önderliği anlamaya çalışan, doğrulardan ve gerçeklikten kopar. Önderliği hiçbir zaman doğru anlayamaz, dolayısıyla da kendisi de bir çözüme kavuşamaz.

Önderliğin üslubuna, düşünce sistemine, anlatım sistemine, yazım sistemine bakalım; baştan itibaren bir tarzı, sistemi, üslubu var. Bu aydınlatıcı ve anlaşılır bir üslup, çözümleyici bir tarzdır. Analiz edici, çözümleyici bir tarz oluyor. Başarıyı, bu üslup ve tarz getirdi. O halde biz de başarılı olacaksak, olmak istiyorsak, hem de bunu Önderlik çizgisinde Apocu militan olarak yapmak istiyorsak biz de bu üslup ve tarzı esas alacağız, anlayacağız.

koymuş, işkence yapıyor. Liderleri idam etmiş, katletmiş, örgütleri dağıtmış. Tümyle hakimdir. Öyle artık değil örgüt kurmak, var olan örgütler dağılmış, ezilmiştir. Örgütü olanlar kurtulmak için örgütünü bırakıp kaçıyorlar. Böyle bir dönemde Önderlik örgüt kuruyor. Örgüt kurmak -Mamak cezaevinde somut olarak görmüştü- idam edilmeyi gerektiriyor. Öyle de bir saldırı var. Hele hele Kürt gençlerinden oluşan bir grup kuruyorsun ki, zaten Kürt sorunuyla uğraşma yargısız, sorgusuz sualsiz idamı getiriyor.

Önderlik böyle bir dönemde örgütlenmeye adım attı. İşin bu noktası da önemlidir. Türkiye'de ve Kürdistan'da 12 Mart 1971 ile 1974 Şubat'ı arasında kurulan iki örgüt var. Bir tanesi TIKKO'dur, bir tanesi de PKK'dır. TIKKO-TKP-ML İbrahim Kaypakkaya, Doğu Perinçek'ten ayrılıyor. Kendi başına kurulan bir örgüt değildir. Var olan bir örgüt 72'de ikiye bölünüyor. Perinçek darbeye karşı direnmeyince, İbrahim Kaypakkaya direnme çizgisini esas alıyor, ayrılıyor ve TIKKO'yu kuruyor. Aynı bir örgüt ile mücadeleye yöneliyor. 73 Newroz'u'nda Önderlik, hiçbir yerden bölünmeden, örgütlerin ezilip dağıtılmaya çalışıldığı, örgütsel boşluğun olduğu bir durumda, örgüt boşluğu olmasın diye Önderlik görevi üstleniyor ve örgüt kuruyor. Diğerlerinin hepsi ya 12 Mart 1971 darbesinden önce kurulmuşlardı ya da Ocak 1974'te Ecevit hükümetinin çıkardığı af sonucunda cezaevinden kadrolar çıktıktan sonra kurulmuşlardı. Diğer örgütlenmelerin, grupların doğuş dönemi böyledir. Çünkü, 72-73 yılları, faşist askeri darbenin gündemde olduğu, yönetimde olduğu, saldırdı olduğu, devrimcileri katlettiği, devrimci örgütleri dağıttığı bir dönemdir. Önderlik öyle bir dönemde örgütlenme adımı atıyor. Devlet nezdinde açığa çıktığı an idam edilecekler. Bu kadar risk ve tehlikeyi göze alıyor. Neden? Halbuki bekleyebilir, "Hele bakalım durumlar netleşsin, sakinleşsin, daha rahat hareket edebiliriz" diye bekleyebilir ama beklemiyor. Çünkü süreç, örgüt gerektiriyor, düşman örgütleri dağıtmış, boşluk olmamalı diyor. Sorumluluk duygusu bu düzeydedir. "Önderler katledilmiş, o zaman sorumluluğu üstlenmek gerekir" diyor ve sorumluluk üstleniyor. Burada oportünizmin zerresi yoktur, geri çekilme yoktur. Görev ve sorumluluk ne gerektiriyorsa, en küçük bir tereddüt duymadan onu üstlenmek ve gereken titizlikle, gizlilikle, tarzla onu yerine getirme var.

Önderlik, PKK'nin Haki Karer anısının örgütlenmesi olduğunu söyledi. Önderlik doğuş ise Mahirlerin, Denizlerin, İbrahimlerin anısını yaşatma doğuşudur. Özellikle de Mahir Çayan, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan'ın anısını yaşatmak üzere Önderlik görevini üstlenmeyi ifade ediyor. Birçok konuşmada, savunmada net olarak belirtiyor. "Önderler katledildi, anılarını yaşatmak, boşluk bırakmamak, sorumluluğu üstlenmek gerekiyordu. Görev ve sorumluluğun bana düştüğünü hissettim, değerlendirdim ve sorumluluğu üstlendim. Onu üstlenme kararlılığını verdim" dedi. Savunmada, "En temel tarihi kararım odur, böyle bir karar vermiş olmaktan pişman değilim. Tarihin gerekliliklerini yerine getirdim. Tarihsel emri yerine getirdim" dedi.

Diğerleri durdular; 74 Ocak ayında af çıktı, cezaevinden kadrolar çıktı, ondan sonra iki ayda otuz tane örgüt kuruldu. Çünkü serbest olmuştu, artık örgüt kurma durumu, tehlikeli bir durumla karşılaşmıyordu. Baştaki hükümet ona fırsat veriyordu. Önderlik PKK'nin temellerini attığı zaman var olan iktidar öyle bir şeye fırsat vermiyor, tam tersine

idam tehdidini, katliam tehdidini üzerinde tutuyordu. Önderlik bunların hepsini göze alarak böyle bir örgütlenme adımı atıyor. Bu gerçekliği böyle görmemiz lazım. Devrimci görev ve sorumluluklara ne kadar bağlı olduğunu, yerinde, zamanında yapılması gereken işi mutlaka yapmaya ne kadar bağlı olduğunu görelim. Ertelemecilik, sonraya bırakma yoktur. Tabii maceracılık da yok, kabadayılık da yok; çünkü çok dikkatlidir. Çok ölçülü, gizliliğe çok uyuyor. "Kulaklara üflercesine görüşlerimizi söyledik" dedi. Öyle kabadayıcı hareket etme yoktur ama görev ve sorumluluğu ertelemek de yoktur. Ondandır kaçmak, kaçınmak da yoktur. Tersine doğru tarzı bularak, düşmanı boşa çıkartarak, yapılması gereken neyse onu mutlaka yapmak var.

PKK'nin ilk tohumları atılırken Kürdistan'daki durum

Dünya durumu 68 Gençlik Hareketinin etkisi altındaydı. Avrupa ciddi bir çatışmalı durum yaşıyordu. Ama esas olarak Türkiye'deki durumu, Kürdistan'daki durumu iyi anlamamız lazım. Türkiye'deki sosyo-ekonomik yapı, ideolojik-siyasi mücadeleler, 12 Mart darbesi, darbeye karşı direniş, devrimci hareketin durumu Kürdistan açısından neyi ifade ediyor? Çok kritik bir süreçtir. 1965 ya da 66'da Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi kuruluyor. Faik Bucak kurucu genel başkandır. Bir yıl sonra öldürülüyor. Ondandır farklı partiler oluyorlar. Sait Elçi'nin partisi, Sait Karımıztoprak'ın partisi, 12 Mart 1971 darbesi olunca bunlar Başûrê Kurdistan'a geçiyorlar. Ondandır Başûrê Kurdistan'da birbirlerini öldürdüler. KDP öldürttü. Aslında Bakurê Kurdistan'ın tasfiye edildiği bir dönemdir.

Başûr'da da 70'te otonomi ilan edildi. TC müdahale edip durdurdu. Arkasından mücadele biraz daha kızıştı. 75 Ocak ayında Irak ve İran anlaşılabilir. İran, KDP'ye yardımını kesti. Barzani, "Ben İran'a gidiyorum, feshediyorum mücadeleyi, isteyen benimle gelir, istemeyen Irak'a gider, herkes özgürdü" dedi. Kendisi İran'a gitti. Orada hastalandı, Amerika'ya gitti. Başûr'daki hareket de bitti. DDKO 12 Mart darbesinde zaten tutuklandı. Diğer devrimciler aktif, etkili savunmalar yaptılar. DDKO öyle de yapmadı. "Kürt vardır" savunması yaptı: Kürtlere niye yok diyorsunuz? "Kürt var mı, yok mu" tartışmasına girdi. Aslında çizgileri oydu. Öylece o da bir yerde dağılmıştı. Böylece geleneksel Kürt hareketinin artık tümünden yenilip sonunun geldiği, reformist milliyetçi akım, küçük burjuva akımın DDKO ile doğarken bile son derece teslimiyetçi reformist bir tutum gösterdiği, dolayısıyla artık Kürdistan'da belli bir toplumsal hareketlilik zemini oluşmuş olsa da ilkel milliyetçi reformist akımların ezildiği, dağıtıldığı bir ortam. Türkiye'nin devrimci gençlik temelinde gelişen sol, sosyalist hareketinin de yine zindanlarda ezildiği, önderlerinin katledildiği bir dönem. Böyle bir ideolojik-siyasi dönemde aslında yeni bir grup, Önder Apo'nun yarattığı gelişmeler var. Önderlik doğuş ve PKK'nin gençlikten başlayarak örgütlenmesi çabaları var.

Bu çerçevede Bakurê Kurdistan'daki Kürt hareketi öyle eziliyor, Başûr'daki dağılıyor. Türkiye devrimci gençlik hareketi dağılıyor. O zaman soykırım başarıya gidiyor. Asimilasyon sonuç alıyor. Önderliğin o çabaları olmasa, tartışmaları olmasa, örgüt kurma cesareti olmasa, o temelde gençlikten başlayarak Kürt sorununu, Türkiye demokratik devriminin bir müttefiki, bir parçası olarak geliştirme dayatması olmasa,

aslında Kürtlük diye bir şey kalmayacak. Asimilasyon ve soykırım zafer kazanacak. Bu temelde bittiği yerden yeniden bir doğuş ve diriliş var. Önderlikse doğuşu öyle görelim.

Önderlik gerçeğini somut yaşamdan, toplumsallıktan kopartamayız

Bu açıdan Önderliği böyle bir doğuşu yapmaya götüren etkenler ve özellikler nelerdir? Önderlikse çıkışın dayandığı

Önderliğin tarihsel toplum

çözümlemeleri onun düşünce

gücünün esaslı oluyor.

Yeni düşünceleri oradan

çıkartıyor, oradan yaratıyor.

O halde her şeyi doğru tarih

bilinciyle elde ediyor; tarih

bilinci Önderlik gücünün

temelini, esasını oluşturuyor.

Düşman kavrayışı, ülke

kavrayışı, halk kavrayışı,

yaşam anlayışı, mücadele

tarzı da buradan doğuyor.

koşullar nedir? Sorunları, zorlukları nelerdir? Tarihsel anlamı, önemi ne? Bir de gelişimi ne? Bu açılardan insan bakabilir. Bir; böyle kritik bir ortamda doğuşu gerçekleştirmeye götüren temel özellikler nedir? İki; Önderlikse doğuşun Kürdistan, Türkiye, Ortadoğu ve dünya açısından tarihsel önemi ve anlamı ne? Üçüncüsü; Önderlik çizgisinin gelişimi nasıl oldu? Önderliği pratikten kopuk ele almak yeterince anlamayı getirmez. O halde parti ve mücadele tarihi bakımından neyi ifade ediyor? Önderlikse gelişimin temel dönemleri neler oldu? Hangi süreçlerden geçildi, o süreçleri Önderlik nasıl bir tutumla, yaklaşımla karşıladı? Tarzı, üslubu, temposu ne oldu, hangi sonuçları aldı?

Hata yapmamalıyız; düşüncede, anlamada, algılamada, yanlışlığımız olmamalıdır. Bazen aynı kavramları kullanmak, aynı anlamı ifade etmeyi içermiyor. Görüşlerin birbirine yakın olması, aynı olması anlamına gelmiyor. Madem okuyor ve inceliyoruz, belli amaçlar doğrultusunda yaşıyor, mücadele ediyoruz, o halde tanımlamalarımız net olmalı, açık olmalı, derinlikli olmalıdır. Ne yapmak istediğimizi, nasıl yapacağımızı bütün açıklığıyla ortaya koymalıyız, anlayabilmeliyiz, ortak görüşümüz olabilmelidir. Bu bakımlardan da nüans farklılığı gibi görülen hususlar derinleşti mi ayrı görüşlere kadar gidebilir. Sürekli düzeltilmeyi gerektiriyor.

Önderlik gerçeği üzerinde duruyoruz, anlamaya çalışıyoruz. Elbette Önderlik gerçeğini yaşamdan kopuk soyut bir yaşam olarak ele alamayız. Onu var eden, ortaya çıkartan, özelliklerini şekillendiren nedenler, etkenler var. Onları bilmeden, anlamadan, Önderlik özelliklerini özümsemek ve yaşamla bütünleştirmek mümkün değildir. Eğer Önderliği var eden neden ve etkenleri

anlayamazsak, o zaman somut bir gerçeklik olarak Önderliği de anlayamayız. Yaşamdan kopuk, soyut, anlamını bilmediğimiz, kendimizi de gerçekleştiremediğimiz özelliklerden söz ederiz. O ne Önderliği doğru tanımlar ne de öyle bir tanımlamanın bize faydası olur. Hiçbir faydasını görmeyiz, tersine kendimizi gerçeklerden daha çok kopmuş, hayalci, ezberci bir varlık haline getiririz. Yaşamımıza, çalışmalarımıza o durumun bir faydası olmaz. Onun için elbette Önderlik objektif koşulların yörüngesinde, onların yürütücüsü olarak ortaya çıkmadı ama Önderlik gerçeğini bu biçimde ortaya çıkartan tarihsel ve toplumsal nedenler ve etkenler var, onlara bir cevap oluyor. Cevap olma temelinde ortaya çıkıyor, o nedenler, etkenler temelinde var oluyor. Doğru olanı yürütmeyi, hata ve yanlış gördüğünü değiştirmeyi esas alıyor. Böyle bir 20. yüzyıl sonunda 21. yüzyıl başında yeni bir insanlık sentezi, insanlık düşüncesinin yeniden sentezlenmesi, yeni bir toplumsallık sentezi olarak kendisini şekillendiriyor. O halde bu sentezi anlamak için onu var eden etkenleri, nedenleri bilmek ve anlamak gerekiyor. Bir bilinç olması için düşüncemizin böyle olmasına kesinlikle ihtiyaç var.

Kürt sorunu, inkâr ve imha sorunundan, soykırım gerçeğinden kopuk ele alınmaya çalışıldı mı, Önderliğin anlaşılması mümkün olmaz. Bir anlam da ifade etmez. Kendi tarihsel anlamını, var olan sorunları açığa çıkartma ve onlara cevap olma gerçeğinde buluyor. O halde sorunlar neler? Hangi sorunlar Önderlik gerçeğini var etti, gerektirdi, ihtiyaç oluşturdu? Önderlik bu sorunlara nasıl bir cevap verdi, nasıl bir cevap yarattı? Önderlikse cevap neleri ifade ediyor? Bunları bilmeliyiz. Tek boyutlu olmamak, olgucu, pozitivist yaklaşmamak, yaşama sadece materyalist bakmamak gerekiyor; maddiyatçı olmamak lazım. Fakat somut olmayı bilmeyi de gerektiriyor. Yaşam somutluğundan da hiçbir biçimde kopmamak lazım. Düşünce gücü, manevi güç yaşamdan kopuk değildir. Hayalcilik anlamına gelmiyor. Hayaller somutun aydınlatılmasına hizmet ettiği müddetçe önemli de oluyor. Fakat ondan koparsa anlamsız oluyor. Öyle anlamsız bir hayalciliğe elbette kapılmamalıyız. Maneviyatı anlamsız bir hayalcilik olarak görmemek lazım. Dolayısıyla Önderlik gerçeğini somut yaşamdan, toplumsallıktan kopartamayız. Koparttığımız zaman yok olur. Onu, üzerinden yükseldiği zeminden koparmış oluruz ki, anlamı kalmaz. Öyle bir tanımlama gerçeği de yansıtmaz, kimseye de hizmet etmez. Onun için Önderliği, partiyi anlamak, onu ortaya çıkartan etkenleri, nedenleri gör-

mek, neden bunlara ihtiyaç olduğunu bilmek ve nasıl cevap oluşturdıklarını da bilmek gerekiyor. Özelliklerini orada aramak, insanı daha somut kılar.

Önderlik tarzının esası

Sosyal bilimlerde "Somut şartların somut tahlili" diye bir kavram vardı. Eskiden devrimciler çok kullanırlardı. Devrimci görev planlamaları yapılırken hep buna dikkat çekilerdi. Bu bir objektivist bakış anlamına gelmiyor. Ama hayalci olmamayı, yaşamdan kopmamayı, somutluktan uzaklaşmamayı ifade ediyor. Çünkü nihayetinde, yaşam somut, yaptığımız işler bu somutluk içerisinde olmak durumundadır. O halde görevleri doğru belirleyebilmemiz için stratejik düzeyde olsun, taktik düzeyde olsun görevleri doğru belirleyebilmemiz, kendimizi, yapacağımız işleri doğru ve yeterli bir biçimde planlayabilmemiz için somut şartların somut tahlilini yapabilmeliyiz. O da somut, gerçekçi, bütünlüklü ve derinlikli analiz yapmak anlamına geliyor. Biz buna şimdi teorik değerlendirme de diyoruz. Birçok boyutta mevcut siyasi, askeri, ideolojik, örgütsel durumu analiz ediyoruz. Düşmanın durumunu, halkın durumunu,

leştirel analizini yapabiliriz; Önderliği, yaşamı ve geleceği aydınlatan büyük bir düşünce gücü haline getiren gerçeklik işte budur. Başka yerde aramak lazım. Yaşamla ilgilidir. Bugünü ve dünü anlamaya çalışıyor, kafa yoruyor. Olayları birbiriyle ilişkilendiriyor, nedenlerine, sonuçlarına bakarak yaşamın olası gidişatının nasıl olacağını, doğru yaşanabilir gidişatın nasıl olması gerektiğini tespit etmeye çalışıyor. Bunların hepsi çaba ve emekle oluyor. Önderlik gerçeği büyük bir emek gücüdür, emek yoğunlaşmasıdır. 24 saat kesintisiz bir yoğunlaşma ve mücadele olayıdır. Hiç kopmadan, kesilmeden, tek yanlı ve dar bir bakışa düşmeden bir emek yoğunlaşmasıdır. Başka biçimde Önderliği anlamaya çalışan doğrulardan ve gerçeklikten kopar. Önderliği hiçbir zaman doğru anlayamaz, dolayısıyla da kendisi de bir çözüme kavuşamaz. Söylediklerinin, o temeldeki düşüncelerinin kendisine de herhangi bir faydası olmaz.

Önderlik tarzıyla bakmak, anlamak, yaşamak, çalışmak gereklidir

Evet, Önderlik birçok şeyi hazır sun-

kendini, çevresini yanıltmaktan başka bir sonuç vermez.

Önderliğin tarihsel toplum çözümlemeleri onun düşünce gücünün esaslı oluyor. Yeni düşünceleri oradan çıkarıyor, oradan yaratıyor. O halde her şeyi doğru tarih bilinciyle elde ediyor; tarih bilinci Önderlik gücünün temelini, esasını oluşturuyor. Düşman kavrayışı, ülke kavrayışı, halk kavrayışı, yaşam anlayışı, mücadele tarzı da buradan doğuyor. Öyle başka yerden doğmuyor, hazır değildir. Birileri vermiyor. Hepsini yoğun bir insan emeğinin sonucu olarak üretiliyor, yaratılıyor. Böyle bir insan emeğinin temel güç kaynağı da yoğun ve derinlikli, toplumu esas alan bir tarih bilinci oluyor. Önderliği bu anlamda esas itibarıyla bir tarih bilinci olayı olarak görmek lazım. Bütün çabası, tarihsel gerçekliği anlamak, aydınlatmak üzerinde yoğunlaştı. Buradan sonuca ulaştı, orada kendisini örgüt ve eyleme dönüştürdü, bir cevap haline getirdi. Başka biçimlerde örgüt ve eylem haline gelmedi. Böyle bir parti oluşumu, mücadele gerçeği başka yerden doğmadı. Bunu çok iyi görmemiz, bilmemiz, anlamamız gerekiyor. Önderliği tarihsel ve toplum yürüyüşünde ihtiyacı karşılayan noktaya oturtabilmemiz gereklidir. Öyle olursa tarihi de, düşmanı da, dostu da doğru görebilir ve anlayabiliriz. Önderlik cevabını da daha iyi anlama, anlamlandırma, özümseme imkânı, gücü kazanırız.

Kapsam ve derinlik bakımından daha fazla geliştirmemiz gereklidir. Hiçbir zaman yeterli görmemeliyiz. Her zaman daha da derinleştirmeliyiz. Her zaman sorunların çözümünde böyle bir yaklaşımda, yoğunlaşmada, analizde

Önderlik emeğinin

temel güç kaynağı yoğun ve

derinlikli, toplumu esas alan

bir tarih bilinci oluyor.

Önderliği bu anlamda esas

itibarıyla bir tarih bilinci olayı

olarak görmek lazım.

Bütün çabası, tarihsel

gerçekliği anlamak, aydınlatmak

üzerinde yoğunlaştı. Buradan

sonuca ulaştı, orada kendisini

örgüt ve eyleme dönüştürdü,

bir cevap haline getirdi.

bulunmalıyız. Başka yerden bekleme-meli, hazır istememeliyiz. Sanki birileri başka yerden hazır buluyormuş gibi sanmamalıyız. Bulabilenler tarihsel toplum çözümlemeleriyle bugünü anlıyor, yarına dair öngöründe bulunabiliyor. Başka biçimde bu iş olmuyor. O halde bir devrimci militan olarak bizim de her zaman böyle olabilmemiz gereklidir. Ne yapacağımızı, nasıl yapacağımızı doğru tespit edebilmemiz ve dolayısıyla başarıyla gerçekleştirebilmemiz için başarı kazanan bir tarzın, üslubun sahibi olabilmemiz için bu kesinlikle gereklidir.

Girêdanbûn û têkiliya jina azad bi Rêber Apo re

Endama Rêvebir a PKK Xalide Engizek re hevpeyvin

Serxwebûn: *Ji bo jinên Kurd ji dayikbûna Rêber Apo xwediyê wateyeke çawa ye?*

Xalide Engizek: Têkiliya azadiya jina Kurd ango tevahî jinan û Rêber Apo mîna hebûn û jiyane ye. Di gerdûnê de her hebûnek dema zindî be, jiyana bike, jiyana xwe azad bijî, watedar bike, wê demê ew hebûn gihîştîye heqîqeta xwe. Ev têkilî bi awayekî diyalektîk mîna rih û beden, goşt û hestî bi hevdu ve girêdayî ye. Yek bê ya din nabe, yek di ya din de xwe hem dibîne, hem jî xwe di tê de diafirîne. Dema em li bingehe vê têkiliyê dinêrin, em pir vekirî dibînin ku jin û Rêbertî weke hebûn xwe bi awayekî efsûnî, felsefî û jiyânî ji hevdu afirandine û îro di yek heqîqetê de didin der. Xwe pêşkêşî mirovahiya pêşverû dikin.

Dema mirov vê têkiliyê hîn berbiçav bike; Rêbertî di nava rastiyeke civakî de çavê xwe li jiyane vekir ku ber bi helandinê ve diçû, lê hê di zarokatiya xwe de ew rastiya heyî, jiyana heyî nepejirand û pê re kete nava şereke bê dawî. Li ser vê yekê paşê weke arifekî got, "Ey zeman an ez ê te azad bijim an jî ez ê te qet jiyana nekim." Li hember hemû paşverûtiya civakê şerekî bê hempa da meşandin û xwe gihand asta îro.

Rêbertî xwe di heqîqeta çanda xwedawenda dayik, civaka xwezayî de dît, bû zarokê wê civakê. Xwe di wê çand û civakê de ji xweliya xwe ji nû ve afirand. Ev têkilî mîna zindiyek dema çelika xwe tîne dinê-diweidîne xwe parçe dike, paşê ew bi çelika xwe re dibe yek, kesayeta xwe dide domandin. Yanî Rêbertî di kesayeta jina azad de ji nû ve tî afirandin, jina azad jî xwe di Serokatî de dide domandin.

Jin ji hemû beşên din ên civakê bêtir li hember rastiya Rêbertî hişyar e û bêtir beşdar dibe

Dema em vê rastiye bi lêvê dikin, ev nayê wê wateyê ku ev têkilî tenê manewî ye, an jî xeyalî ye. Berevajî wê yekê ti têkilî, mîna têkiliya Rêbertî û jinê şênber nîn in. Hem di aliyê manewî de hem jî di aliyê madî de têkiliyek pir kûr û bi wate ye. Bi qasî ku ev têkilî li ser bingeheke mistîk, manewî ye, li ser baweriyê saz bûye, ewqas jî xwedî bingeheke zanist û bi pîvan e.

Di aliyê manewî de em hêzek mezin ji Rêbertî digrin, ji bo me weke tevger dibe çavkaniya hêzê, moral û motîvasyonê. Em dibin şervanê doza heqîqetê ya hevbeş, em li Rêbertî dinêrin xwe çêdikin û li ser vê esasê xwe sererast dikin. Bi Rêbertî re jinê xwe dît, bi Rêbertî re jinê xwe nas kir, bi Rêbertî re jin ket ferqa koletiya xwe, ket ferqa paşverûtiya xwe, mêr û bi gîştî civakê. Li xwe hayîl bû, zincîrên koletî qetandin, herikîn qada tekoşînê. Bi Serokatî re jin ji hêla siyasî, civakî, bîrdozî, leşkerî ve zana bû, êdî di tekoşîna xwebûn û heqîqetê de tekoşîn da meşandin. Bi têkiliya Serokatî re, rastiya zayendperestiya civakî hat parçekirin, têkiliya li ser bingeha mal-milk ji holê rabûn û jin bû ya xwe. Bi Rêbertî re jinê xwe bi rêxistin kir, bi Rêbertî re jinê xwe gihand asta hêzê. Ji bo wê em dibêjin, "Bê Serok Jiyan Nabe!" Ev tenê diruşmek

ji rêzê nîne, tenê di wateya madî de nîne. Bê felsefe, fikir, tez, rêgez, rê û rêbazên Rêbertî jiyana nabe. Jiyanê heyî jiyaneke şaş e. Adorno jî got, jiyana şaş rast nayê jiyana kirin. Dema em weke jin Rêbertî rast fêmbikin û hundurîn bikin, em ê rast bi Rêbertî re bimeşin. Jin ji hemû beşên din ên civakê bêtir li hember rastiya Rêbertî hişyar e û bêtir beşdar dibe.

Di vê wateyê de em dibêjin ku 4 Nîsanê 1949 an de dayikbûna Rêbertî ji dayika Uveys rast e tenê biyolojîk e, weke her zarokê Kurd li ser erdnîgariya Kurdistanê ji dayik bûye. Lê kesayeta Rêbertî weke me li jor anî ziman bi ketina ferqa rastiya civaka heyî, kevneşopê wê, rê û resma wê, şereke mezin li hember pergala heyî îlan kir, bi êş û tirajediyek mezin li pey azadiya xwe reviya, karî xwe û rastiya xwe bibîne. Li ser vê bingehe em rojbûna Rêbertî ya biyolojîk ku Rêbertî bi xwe jî weha bi nav dike, weke rojbûna jinê, jina gelê Kurd, gelên bindest û tevahî mirovahi dibînin.

Ew êdî ne kurê yadê Uveys bû, ew bû kurê tevahî dayikan û tevahî civakê.

Em vê rojbûnê li tevahî jinan, rêhevalan, li gelan û mirovahiya pêşverû pîroz dikin. Em vê rojê weke roja pêşxistina ekolojîyê, roja parastina xwezayê, dar çandinê, ji hevdu heskirinê digrin dest. Ya rastî gelê me pasta çêdikin, dibirin, li hevdu belav dikin. Ev ne re û resma Kurdistanê ye ne jî yê Rojhilata Navîn e. Hîn bêtir rê û resmên Rojavayî ne. Gelên din ku Rêbertî dipejirînin dikarin li gora rê û resmên xwe pîroz bikin, pasta bibirin, lê em weke rêhevalên Rêbertî, hem jî weke gelê Kurd dikarin li gora rê û resmên Rojhilatî û Kurdistanî pîroz bikin. Weke min li jor jî anî ziman em daran deynin, em gulan biçînin, jiyane xweş bikin, ji jiyane hez bikin, jiyane parve bikin. Em bi vê awayî girîngî didin vê rojbûnê, di encamê de azadiya fîzîkî ya Rêber Apo stûyê deynê me jina ne.

Beşdarbûna hevalên jin ji her beşên civakê, avakirina koma keçan

Serxwebûn: *Rêber Apo pêvajoya avakirina Teverga Jina Azad çawa*

destgirt, şîrove kir? Rêbertî li beramberê ferasetên klasîk ên jin, li beramberê ferasetên paşverû yên jin çawa tekoşîn kiriye?

Xalide Engizek: Teverga Azadiya Jin tevgerê Serokatî ye. Mijara azadiya jinê bi temamî bi azadiya welat û azadiya civakê ve girêdayî ye. Azadiya gel û jina Kurd jî bi Rêbertiya me re dest pê kir. Rêbertiya me hîn ji zaroktî de ket ferqa newekheviya navbera jin û mêr, weke berê jî di gelek nîrxandin û analîzên xwe de Rêbertiya me qala jiyana xwe kiriye, bûyer û diyardeyên di temenê zaroktî de li ser pîskolojî, hest û şewegirtina Rêbertî kirine hene. Hevaltiya wî ya bi keçên zarok re, wan tevî nava koma xwe ya lîstîkê, bi taybetî têkiliya xwe ya bi Elifê re.

Ji nişkê ve zewaca xwûşka Rêbertî, dîsa xwesteka dayikê ku dixwest Rêbertî bixe bin bandor û kontrola xwe, wekî nobedar, namûsa xwe û keçên xwe didît. Ji ber van sedeman civata jinê, dîsa bedewbûn û dîlîwazî jinan bala wî dikişand. Van rastiyan rê û resmên civaka zayendperestî li ser

şoreşa Cotmehê, fikrên Marksîst li ser tevahî gelan û ciwanan pir zêde hebû. Di wê demê de di nava xebata ciwanên şoreşger de jin jî hebûn. Bi awayekî xwezayî jî kesên bi sosyalîzmê û çepgirî re mijûl dibin li beramberî doza jinê hişyar nêz dibin. Her çiqas bi awayekî gîştî û teorîk be jî wekheviya zayendan dikeve mijara nîqaşên şoreşgeran.

Dîsa diyardeya jin nîvê civakê ye, nîvê civakê di mutfaxê de be, şoreş nîvçe dimîne. Her weha rastiya civaka kurd heye, di civaka Kurd de çîna karker weke ku Marksîzm pênase dike nîne, civaka Kurdistanê hîn bêtir civakek gundî û rencber e, jin û mêrên Kurdistanê hemû gundî û rencber in. Her çiqas perçiqandinek mezin hebe jî, li Kurdistanê hîn jî bermahiyên jiyana Neolîtîkê mane.

Jinan di hemû serhildanên li Kurdistanê pêşketine de cihên xwe girtine, kesayetên weke Rindê xan, Besê, Zerrîfe û Leyla Qasim numaneyên tekoşîna netewî ne. Van sedem, bûyer û diyardeyan bandor li şewazê hizrandina Rêbertî kirine. Her çiqas ezmûnek wisa pratîkî ya Serokatî nebû jî nîqaşên

Lêgerîna azadiyê kûr e, lê zanebûn û pênasekirina wê lewaz e. Ev yek jî bi demê re pêşket. Di pêvajoya komê heya avakirina partî, di mijara karê propaganda, karê rêxistinkirin û mezinkirina partî de jin rolekî baş dilîze. Xwe perwerde dike, civakê perwerde dike, beriya Kongreya Damezrîner a Partiyê hevalên jin di nava xwe de li ser nivîsandin-rêxistinkirina pêşnûme-

Em vê rojbûnê li tevahî jinan, rêhevalan, li gelan û mirovahiya pêşverû pîroz dikin. Em vê rojê weke roja pêşxistina ekolojîyê, roja parastina xwezayê, dar çandinê, ji hevdu heskirinê digrin dest. Ya rastî gelê me pasta çêdikin, dibirin, li hevdu belav dikin. Ev ne re û resma Kurdistanê ye jî yê Rojhilata Navîn e. Hîn bêtir rê û resmên Rojavayî ne. Gelên din ku Rêbertî dipejirînin dikarin li gora rê û resmên xwe pîroz bikin, pasta bibirin, lê em weke rêhevalên Rêbertî, hem jî weke gelê Kurd dikarin li gora rê û resmên Rojhilatî û Kurdistanî pîroz bikin. Weke min li jor jî anî ziman em daran deynin, em gulan biçînin, jiyane xweş bikin, ji jiyane hez bikin, jiyane parve bikin. Em bi vê awayî girîngî didin vê rojbûnê, di encamê de azadiya fîzîkî ya Rêber Apo stûyê deynê me jina ne.

yeke xweser jî nîqaş dikin, vê dixin rojeva xwe jî. Lê belê Fatma li pêş vê dibe asteng û dibêje zû ye.

Jin beşdarî sazûmanîya partî dibin. Ev hemû sedem û diyarde, bandora xwe li fikrên Serokatî didin ku pêwîst e jin di nava şoreşê de hebe, rola xwe bilîzê û xwe bi rêxistin bike. Lê herî zêde têkiliya wî ya bi Fatma re dibe sedema nakokiyên kûr û mezin. Rêbertî

bandora Fatma wiha pê nase dike: 'Fatma di nava PKK'ê de ji bo pêşxistina nêzîkatiya azadiya jinê ne sedem e, ji bo kûrîkirin û analîzkirina mijarê bandorek e.' Rêber Apo ji bo silametiya komê bi Fatma re tîkiliya zewacê pêdixe. Di vê tîkiliyê de hem nêzîkatiya siyasî heye, hem jî ya hestî.

Mirov ji bo nêzîkatiya siyasî dikare wiha bêje: Fatma hem jin e, hem Elewî ye hem jî malbata wê di dema qirkirina Dersimê de li cem rêjîmê cih girtiye, çûye xiyane. Wiha ev tîkoşin dikare bibe fîrsetek ku xwe ji wê xiyane rizgar bikin. Rêber Apo di her warî de li ser vê tîkiliyê kûr dibe û analîzên xwe pêşdixîne. Bi rastî jî dixwaze bi riya tîkoşinê Fatma qezenc bike. Ji ber ku Fatma jineke pir bi aqil e. Di wê de taybetmendiyên lîdîrî-pêşengtiyê hene, dikare pêşengtiyê bike. Lê belê mîna marekî xayîn û sar e. Di asteke jor de temsîla jîna aristokrat û sistemê dike. Bi serokatî re dikeve nava şerê çînî, gundîtiya Serokatî hov dibîne, bawer nake ku gundiyeke wiha bikare bibe lîdîr, dixwaze bin emir, kontrola xwe de bigire, ji bo wê dixwaze bike milîkê xwe, dixwaze Rêbertî bikşîne nava qefesa malbata klasîk. Ji bo wê jinbûnî ya xwe muthîş bi kar tîne.

Li vir dema mirov li bûyerê dinêre, şereki mezin heye. Ev şerê hesta ye,

ancax bi rêxistinê dikare bibe hêz, şer bike û azad bibe. Ancax jin azad bibe, wê mîr jî, civak jî azad bibe.

Em dîqet bikin di bin fêmîkirina Rêbertî ya jinê de çi heye, hîn ji zarokî de dayîk dixwaze bike kurê xwe, nobedarê namusa xwe, jin jî dixwaze wî bike mîrê xwe, mîrê malbata xwe. Dayîk dixwaze bikşîne sînorê malbata civaka heyî, jin dixwaze bikşîne sînorê mal û malbatê, dixwaze bikşîne xeta çîna xwe. Di herdu diyardayan de jî milkbûn heye. Lê Rêbertî çî dike? Wê fêm dike û ew wan dikşîne sînorê pîvanên xwe, ango dikêşe pîvanên azadiyê.

Di dawî de biryara rêxistinbûna jinê dide. Di vê şerî de Rêbertî bi ser dikeve, dayîk paşê wî fêm dike û tevî klana wî dibe, lê ew jîna sar mîna marê reş ku temsîla sistema mîrî dikir, bê wefa nêzîk dibe, ji refên xwe diqete û bi awayekî ebedî wenda dibe.

Di encamê de şewazê tîkoşina Rêber Apo bi ser ket. Paşê ew şewazê tîkoşinê yê li hemberî sekna jîntî û mîrtî û civaka klasîk qulipî, vê veguherand şerekî mezin, kir wesîleya guhartin û veguherîne mezin. Ji ber ku li ser esasê pîvanên koletî û klasîk hev qebûlîkirin, vê rastiyê jiyankirin ti car yê heyî nade derbaskirin, tenê mirov bi awayî dikare bibe parçeyekî vê pergalê.

Hem ji bo bibe kurê dayîka xwe ya herî bi esil û bi rûmet, hem jî ji bo bikare bibe rêhevalê jin ku di asta eşq û evînê de pê re felsefe û zanistê parve bikê. Ji bo wê, rê li ber beşdarbûna jinê ya nava refên tekoşina şoreşgerî vekir. Zeminê wê avakir, rê ya wê hêsan kir. Li Kurdistanê tîkoşina netewî û partîbûnê vekir ku Rêbertî weke zayîna xwe ya duyemîn dibîne. Ji xwe me ji dayîkbûnê wekî zayîna yekem a bîyolojîk nîrxandibû. Ji bo wê, esas Rêbertî partîbûnê weke zayîna xwe ya bîngehîn dibîne. Ji bo wê jî weke Tevgera Azadiya Jinê, me bi rojbûna Rêbertî ya yekemîn re dilê xwe, xwestek û rihê xwe li jîyanê vekir. Ji ber ku heya wê rojê, li ser dil, hest û mêjiyê jinê qeşa girtibû. Hemû xwedawend razayî û xeyidî bûn, birîndar bûn. Lê bi rojbûna Rêbertî re li ser hest û mêjiyê jinê av hate reşandin. Êdî jin bi jîyanê kenîyan û berê xwe dan jîyanê. Bi dayîkbûna Rêbertî ya duyem re jî jin li xwe hayîl bûn û ketin ser rê.

Bê gûman ji aliyê feraset û rêxistinî ve her diçû ezmûn dihatin qezenckirin, di dema zayîna duyem de jînan wek şexs û weke girse beşdar bûn, li ser himê baweriya wekheviyê, çepgirî û sosyalîzmê tevlêbûn, lê ya herî girîng jî tevlêbûna li ser himê welatpareziyê bû. Tîkiliya di navbera cinsan de jî li

man, Hanim Yaverkaya, Sultan Yavuz, Necla Çelîk (Azîme), Bêrîtan û Zîlanan de bi sedan şervan û fermanîrên hêja yên jin de rola xwe lîstin.

Di pêvajoya serhildanan de di pêşengiya Bînevş Agal, Zekiye Alkan, Rehşan Demirel, Ronahî û Bêrîvanan de pêşengên jin derketin holê. Êdî ji pêvajoya destpêkê ya rêxistinîkirina jin YJWK de heya avakirina YAJK, PAJK, YJA STAR û herî dawî jî pergala jin KJB paşê navê xwe guhert kir KJK (Komeleyên Jinên Kurdistan). Ji aliyê bîrdozî, leşkerî û civakî ve di vê astê de rêxistinîkirina jinê weke rêbazê Serokatî

Bi Serokatî re jin ji hêla siyasî, civakî, bîrdozî, leşkerî ve zana bû, êdî di tîkoşina xwebûn û heqîqetê de tîkoşin da meşandin. Bi tîkiliya Serokatî re, rastiya zayendperestiya civakî hat parçekirin, tîkiliya li ser bîngeha mal-milk ji holê rabûn û jin bû ya xwe. Bi Rêbertî re jinê xwe bi rêxistin kir, bi Rêbertî re jinê xwe gihand asta hêzê. Ji bo wê em dibêjin, "Bê Serok jiyan nabe!" Ev tenê diruşmek ji rêzê nîne, tenê di wateya madî de nîne. Bê felsefe, fikir, tez, rêgez, rê û rêbazên Rêbertî jiyan nabe. Jiyanê heyî jiyanek şaş e. Adorno jî got, jiyanê şaş rast nayê jiyan kirin. Dema em weke jin Rêbetî rast fêmbikin û hundurîn bikin, em ê rast bi Rêbertî re bimeşin. Jin ji hemû beşên din ên civakê bêtir li hember rastiya Rêbertî hişyar e û bêtir beşdar dibe.

polîtîk û exlaqî de dibîne. Civaka polîtîk û exlaqî heqîqeta bê dawî ye, ev civak jî di pêşengiya jîna azad de tê avakirin. Têgîna Modernîteya Demokratîk ku weke zayîna 3. ya Rêber Apo ye, li ser azadiya jinê hatiye sazîkirin. Li gorî Marksîzmê çîna herî perçiqandî proletarya ye, lê Rêbertî got na, ew jin e. Jin jî, ji tîla pora xwe ta paniya lingên xwe hatiye mîtingeh kirin. Ji her parçeya bedena wê re fîyatek hatiye diyar kirin, parçe parçe tê bazar kirin. Tenê mejî û hestên jinê bê qîmet in. Ji bo wê di nava civakê de yê herî zêde hatiye dagîrkirin, bûye mijara mêtîngîriyê jin e. Divê destpêkê jin were azadîkirin. Jin tenê ne wekî cînekî, wekî netewekê bi dest girtin.

Hemû teze din ên jin bi hatine diyar kirin pûç kirin. Jin ne nivê civakê, weke maka (dayîk) civakê pê nase kir. Zanista civakî ya navend Ewropa xist bin lêpîrsînê ku zêde sîda xwe ji civakê re jî nebûye. Jîneoloji û zanista civakî jî nû ve destgirt. Hemû teze heya pûç kirin û rastiya paradigmaya xwe ango tîgîna Modernîteya Demokratîk li ser pîvana azadiya jinê, civaka demokratîk û ekolojî da rûniştandin. Kevrê wê yê koşê jî azadiya jinê ye. Ji bo jin bigihîne azadiya xwe jî divê xwedî çek be û şer bike.

Îro jin pêşengiya însaya jiyanê azad û rizgariya demokratîk dike

Serxwebûn: Jinên tevlê tîkoşina azadiyê bûne bi zor û zehmetiyên çawa re rû bi rû mane û li dijî van zehmetiyan tîkoşîneke çawa dane? Tîkoşina zayendî jinê çawa araste (yö-neltmek) kiriye û di vê tîkoşinê de çî dest xistine?

Xalide Engizek: Bê gûman asta ku îro tîkoşina azadiya jinê xwe gi-handiyê ewqas bi hêsanî nebû. Di pêvajoya tekoşinê de hem zehmetiyên fîzîkî, hem jî yên manewî hatin jiyîn. Kevneşopîya civakê ya heyî wisa bi hêsanî rê ne di da ku hişmendî û şewazên tîkiliyan bêne derbaskirin. Jinê wekî namûs dîtin hebû. Jinê nedikarî bê bira, mîr û bav gav biavêje. Li ciheke wiha jin derket serê çiya, civakê vê wisa zû qebûl nekir, heya hin tişt bi çavên xwe nedîtin qebûl nekirin. Di civakê de dest girtina jin û mîr wekî agir û barûd e, ango ger bî cîna cem hevdu wê hevdu bişewitînin. Dîsa digotin, "Ger jin ji mal derkeve an wê biçe daholvan, an jî zurnevan." Jinên tevlê tîkoşinê dibûn wiha dihatin destgirtin.

Ji aliyê din ve hişmendiya dewletê jî wiha ye. Dewletê jî jinê namûs didît, di pêvajoyên girtinê de, di lêpîrsîn û bin çavan de, herî zêde li ser vî mijarê nîzîkatiyên şerê taybet didane meşandin. Heya hevala Rahîme Kahrîman şehîd ket jî vî rewşê berdewam kir. Dema cenazeyê hevala Rahîme dikeve destê dijmin wê dibin tîpa edlî û bekarêta wê kontrol dikin. Dema rapora tîba edlî didin fermanîrê eskeran, şepqeya xwe li erdê dixê û dibêje, 'Wê ev tevger bi ser bikeve'. Paşê cenazeyê hevala Rahîme dibin Şîrnexê, li wir mezêlê wê çêdikin û her kes bawer dike ku ew firîştîyê (melek), gora wê dikin ziyaretgeh, dihebînin. Heta Kamo yê cerdevan jî wekî tîbarek çûye li ser gora wê ax birîye mala xwe. Dîsa di zîndanên de hevalên me yên jin li pêşiya malbatan, li pêşiya hevalên xort tazî kirin, dayîk û xwûşkên hevalên xort li pêş çavên wan tazî kirin. Her cure êşkence, heqaret destdîrêjî kirin. Lê êdî jinê xwe ji rewşa namûsê derxistibû, êdî bedena xwe weke şerm û

şerê çîn û zayendî ye. Di vê şerî de wê çî û kî bi ser bikeve, ew pir girîng e. Di vê şerî de şervantiya Rêber Apo muthîş e, naşibe ya ti kesî, mînakên wê di dîrokê de tine ne. Ji milekî de jî vî jinê hezkirin û rêzgirtinek heye, dixwaze bibe şoreşger û pêşeng, ji milê din ve jî naxwaze di nava van sînoran de bimîne ku ji hêla Fatma ve tê bilindîkirin. Wiha li beramberê Fatma tîkoşîneke pir mezin meşand. Rêbertî çawa nêzîk bû, vî tîkoşin û şerê çawa da meşandin lazîm e mirov baş bizane. Ne jî vî tîkoşin û şerê revî, ne jî îhmal kir. Ne xwe radestî nêzîkatiyên jinbûnî kir, teslîm bû, ne jî wekî mîrê klasîk nêzîk bû. Berovajîya vî yeke, her xwest van nêzîkatiyan fêm bike, wate bide vî, analîz bike.

Bi rastî dema em li tîkiliya pêxember, feylesof, zanyar û lîdîrên herî şoreşger ên weke Lenîn û heta mîrên nava civakê temaşe dikin, dinêrin, em mînakê bi vî awayî nabînin. Van hemûyan jî jinê weke milîkê xwe dîtin, herî zêde sosyalîstan û şorşgeran wekheviya qaba-çors ji bo xwe esas girtine, lê ti kesî beramberê ewqas zehmetiyê tehemûlî nekirîye. An xwe dî xistine, an kuştine, an jî kirine milîkê xwe. Lê Rêber Apo yek jî wan jî nekir. Berevajî wî analîz kir û pê kesayeta xwe terbiye kir, her wiha gihişt qenetekê ku jin

Rêbertî mijara azadiya jinê di hişmendiya xwe de zelal kiribû

Serxwebûn: Di pêşketina Tevgera Azadiya Jina Kurd de Rêber Apo çî rê û rêbaz şopandîye? Tîkîlî û pêşketina felsefeya azadiya jinê bi zayîna yekem û duyem a Rêbertî re çî ye?

Xalide Engizek: Berî her tiştî Rêbertî mijara azadiya jinê di hişmendiya xwe de zelal kiribû. Dema ber bi Kongreya Damezrîner a Partiyê ve diçûn zewaca bi Fatma re dibû sedema zayîna duyemîn ku Rêbertî vî wekî zayîna Rêbertîbûnê dinîrxîne. Yanê Rêbertî êdî hin tiştan di serê xwe de zelal kiribû û dikarî jî xwe bide, fedekariyeke mezin nîşan bide.

Rêbertî wiha dibêje: 'Dema ji bo azadiya welat, civak û kes em ber bi partîbûnê ve diçûn min hestiyarî û dogmatîzma heyî dikir qurbana wê zayînê.' Di vî warî de êdî mijara jinê weke pîrs-girêka welat û gel xwe ferz dikir û bêguman vî jî kareke mezin dixwest. Her ku diçû di vî mijarê de kûr dibû. Ev hesreta wî ya zaroktiyê bû. Di kîjan temenê de bibe bila bibe dixwest bi jinê re hevalti bike, di nava koma xwe de jî nû ve biafirîne; ev jin dibe ku jineke zewicî be, dayîk be, an jî keçek ciwan.

ser esasê xwûşk û biratî, an jî tîkiliyên telebetiyê ango xwendekariyê bû. Yanî ji sînorên tîkoşina netewî û tîkiliyên heyî yên civakî derbas nedikir.

Dihat bawerîkirin ku ancax di nava welat û civakê de pîrs-girêka jinê dikare çareser bibe. Lê belê di salên 1986-87 an de Rêber Apo bi taybetî piştî kongra partî ya 3'în bi taybetî jî piştî reva Fatma analîzên pir kûr kirin. Ev analîz hem li ser sosyolojiya civaka Kurdistanê hem jî li ser rastî û pîrs-girêkên jinê bûn. Dahûrandinên sosyolojîk ên jin û malbat li Kurdistanê pîrs-girêka kesayetî pir baş danî holê ku êdî gihişt asteke pir girîng ku êdî dikariya di avahiya partî û civaka Kurdistanê de her tiştî serûbin bike.

Êdî jinê dikariya xwe rêxistin bike, Rêber Apo hem di jinê de hêza analîzê pêşxist, hem jî ji aliyê pratîk ve jî kar da jinê. Êdî dem hatibû ku jin bibe îrade, bibe hêz ku bikare di nava partî de rola xwe bilîze û pêşengtiya xeta Partî bike. Heya wê demê li Kurdistanê di pêvajoyên tekoşina rêxistinî, tîkoşina propaganda û perwerdê de, di pêşengiya hevala Turkan, Nûray, Azîme û Mizgînan de, di berxwedana zîndanên de, di pêşengiya hevala Sara û Semayan de, di îlana şerê çekdarî, şerê Siwêrek û Hilwanê de, di pêngava 15 Tebaxê de pêşengiya Rahîme Kahrî-

derketiyê holê. Jin ancax dema xwe bi pênc xalên bîrdoziya jin bi çek bike dikare heya dawiyê pêşengtiya civakê bike ku Rêber Apo di 8'ê Adara 1998 an de diyarî hemû jînan kiribû.

Ger li ser esasê van çekan xwe pêş bixe dikare heya dawî pêşengiya civakê bike. Ji bo jin bigihîne asta xwebûnê weke rêbaz Rêber Apo rê li ber jin vekir ku bibe xwedî hêz û îrade. Hem hişt ku xwe, cînsê xwe, cînsê hember xwe, pergala desthiladîyê mîr nas bike, hem jî hişt ku li gorî wê xwe bi çek bike û jî xwe hêz bikê.

Ji ber vî Rêbertî heqîqetê di civaka

guneh nedidît. Êdî hatibû fêmkirin; ger tu xwediyê welat û azadiya xwe nebî, tu nikarî bibî xwediyê bedena xwe jî.

Wekî din zehmetiya herî mezin ew bû ku li hember jinê bê bawerî hebû. Hem bi hêza aqilê jinê hem jî bi hêza wê ya fizikî bawerî tine bû. Civakê bawer nedikir ku jin bikare xwedî li beden, hest û îradeya xwe derbikeve, kar bike û di karê xwe de serkeftî bibe. Zilam jî vê kûr dikir. Rewşên bi vê rengî di partî de jî derketin pêşiya jinê. Têkoşîna me di nava partiyê de jî rû bi rûyê astengiyên ma, bê bawerî hebû, nêzîkatiya çors hebû, dîsa hesûdî, perçiqandina jin hebû. Wiha ji tevlêbûna şer bigire heya avakirina rêxistineke xweser pir zehmetî hatin kêşan. Ji hêla mîr ve jin wekî bar dihate dîtin, kengê fersendê dîtiba jinê dipêçiqand. Jinê wekî amûra tatmîna zilamtiya xwe dîtin hebû.

Dema jinê vê red dikir li ser bêbextî

Dema jinê vê red dikir li ser bêbextî dihate kirin. Zilamê dixwest jinê bikêşe xeta desthilatdariyê. Zemîneke wiha hebû. Dîsa xwe li ser hêz û keda jinê mezinkirin hebû. Ev hem bûn sedem ku tekoşîneke xurt a zayendî bê meşandin, hem jî ji bo meşandina têkoşînê bêguman lazîm bû em xwedî hêz bûna. Ji bo hêz jî lazîmbû me xwe rêxistin kiriba. Li ser vê yekê rêxistina me YAJK hat avakirin. Ji ber vê mîr pir nerehet bû, lê Rêbertî girîngîyek mezin da vê rêxistinê. Serokatî got 'YAJK ew çeke ku ez bikarim bi vê çekê mîrê bikşînim xeta azadiyê.'

dihate kirin. Zilamê dixwest jinê bikêşe xeta desthilatdariyê. Zemîneke wiha hebû. Dîsa xwe li ser hêz û keda jinê mezinkirin hebû. Ev hem bûn sedem ku tekoşîneke xurt a zayendî bê meşandin, hem jî ji bo meşandina têkoşînê bêguman lazîm bû em xwedî hêz bûna. Ji bo hêz jî lazîmbû me xwe rêxistin kiriba. Li ser vê yekê rêxistina me YAJK hat avakirin. Ji ber vê mîr pir nerehet bû, lê Rêbertî girîngîyek mezin da vê rêxistinê. Serokatî got, 'YAJK ew çeke ku ez bikarim bi vê çekê mîrê bikşînim xeta azadiyê.'

Bêguman YAJK, pişt re PAJK bûn çekên herî mezin ên jinê ku xwe pê zane bike, xwe pê bi rêxistin bike û pê şer bike. Hem şerê me yê li hember dijmin hem jî şerê me yê zayendî pir mezin kir. Weke di dîroka me de jî der-

bas dibe, jinê hem di zindanan de li ber xwe da, hem jî li serê çîyan. Jinê di nava civakê de gel bi rêxistin kir, îqna kir, perwerde kir û rakir serhildanê, di nava şer de bûn fermanîdar û mohra xwe li şer dan. Di têkoşîna bîrdozî de jî jin ji her kesî bêtir li xetê û pîvanên rêxistinê xwedî derket. Çawa hevala Sara şeqam li rûyê êşkencekaran û tesfîyecîyan da, çawa hevala Sema got 'di cîhanê de dû Roj nabin,' çawa hevala Zilan xwe di rûyê komplogeran û hemu saziyên dewletê de teqand, çawa hevala Bêrîtan jî ber mîrê paşverû û xayîn xwe ji latan avêt û got: 'Yê şer dike azad dibe, yê azad dibe bedew dibe, yê bedew dibe jî tê heskirin.' çawa Arîn, Rêvan û Avestayan xwe di rûyê qirêj yê modernîteya kapitalîst û paşverûtiya olî de teqandin. Bi vê sekna berxwedêr û tekoşînan hemû pêşdîtin û bê baweriyên li hember xwe dan guhertin.

Îro jin pêşengiya însaya jiyana azad û rizgariya demokratîk dike. Têkoşîna azadiya jina Kurd bandora xwe li tevahî cîhanê kir, di asta global de sekna jina Kurd bandor kir. Ji hêla bîrdozî, siyasî û leşkerî vê hêza wê ya pêşengiyê li hemû qadên jiyana derdikeve pêş. Me hemû mêzekerînen li hember xwe şikandin. Bêguman hê şerê me bi dawî nebûye, ev şer li her cihê qada jiyana berdewame. Rast e, me pir mewzî bi

di asta Kurdistanê de xwe bi rêxistin dikin. Jinê rêxistina xwe ya bîrdozî, siyasî, civakî û leşkerî jî li her çar parçeyên Kurdistanê û derveyî welat rêxistin kir. Jin êdî li her qadê xwe û civakê diparêze, pergala jiyana azad û rizgariya demokratîk a civaka komînal ava dike.

Di siyasîetê de, mekanîzmaya wê ya biryarê de cihê xwe digirê. Ji bo bikare xwe rêve bibe ji hêla sosyal, siyasal, aborî, perwerde û parastinê ve xwe rêxistin dike, pergala hevserokatî, tevlêbûn û temsîliyeta wekhev ava dike. Ji bo karibe civakê li ser himê jiyana azad bide meşandin, weke ferdê azad û civaka azad bi rêxistin bike têkoşîn dike, ji ber vê xwediyê partiya pêşeng û bîrdozîya wê ye. Li her cihê bi nîşandayîna pratîka xwe vê tiştê îspat kir. Vê yekê bandorek mezin li Têkoşîna Azadiya Kurdistanê û têkoşîna me ya netewî kir, sosyalîzm û demokrasiyê pêş de bir.

Di asta global de jî bandora xwe heye. Ji hêla guhartina hişmendiya mîr, hişmendiya malbatê de me guhartinek cidî çêkir. Dîsa di têkoşîna li dijî desthilatdariya mîr û hişmendiya dewletparêz de jî me pêşketineke cidî çêkir. Li şûna wan, teze me yên elternetîf jî derketine holê. Ji ber bandora Têkoşîna Azadiya Jina Kurd, êdî jinên cîhanê, heta tevgerên femînîst ketine nava guhartinê. Êdî Têvgera Azadiya

bikin. Li hemberî rejîma modernîteya kapitalîst di avakirina sistemeke nû ya jiyana de lewazî hene. Ji ber vê mijarê Rêbertî me rexne kir û got: "Hûn ketine rê lê hûn hîn di rê de ne." Dîsa got, "Ger amanca we mîna rojê zelal be hûnê bikarin xwe bigînin hedefa xwe."

Bi rastî jî weha ye, em ketine rê lê hîn di rê de ne. Me xwe negîhand tevahî jinan. Ji ber vê jin tînin kuştin, tînin tecawizkirin, ji ber vê xwe dikujin, şidetê dibînin. Ev tê wê wateyê ku hîn jin di aliyê hişmendî ve tam nehatine hişyar kirin, di aliyê rêxistinî de jî weke tê xwestin xwe bi rêxistin nekirine. Hemû jin nekirine hêza tekoşînê. Halbûkî niha li her derê fersendeke mezin a şoreşê heye. Em çima komîn û meclîsên jinan ên mayînde ava nakin? Em çima jiyana jinan li gorî şerê gel amade nakin? Em çima zehmetiyan na guherînin fersend û sedema tekoşînê? Dibe em bersiva van pîrsan bidin. Jin bixweze dikare mîr jî, zarokan jî, malbatê jî biguhure. Lê ji bo jin bikare vê yekê bike lazîm e ew jî were perwerdekirin. Di vê warî de jî lewaziyên pêşengiyê hene. Lazîm e beriya her tiştî jinan perwerde bikin. Wan bi rêxistin bikin. Ger em vê karê pir alî û berfireh nekin, li hember mîrê ku 5 hezar sale xwe bi sazî kirîye em ê nikaribin bi ser kevin.

Heya niha tiştên me kirine çawa Têvgera Azadiya Kurdistanê pêşxist, ji

û di navenda tekoşîna me ya şoreşgerî û şerê me de jî her azadiya Serokatî heye, em hemû jî planên xwe ji bo wê çêdikin. Lê heya niha me qadên azad ava nekirin, me welatê azad û demokratîk ava nekir ku şertên esaretê bi dawî bibin. Ji bo wê jî hê me nekariya xwe ji rewşa hevaltiya kêma derxin û biçin rexneyayînê. Li ser komplo ket sala 23'yan.

Hêzên komloger bi hemû hêza xwe ya siyasî, bîrdozî û leşkerî bi ser me de hatin, tevahî hêzên komloger di her astê de dewleta Tirk a dagirker destek kirin, hemû hêza xwe ya şerê taybet û îstîxbaratê kirin xizmeta dewleta Tirk, hemû teknîka xwe ya pêşketî dan artêşa Tirk. Ji bo bikarin tevgera me teslîm bigirin tînin ser me, ji her hêlê ve êrîşê me dikin. Dixwazin bîrdozîya jiyana azad ji holê rakin, paradigma Rêbertî vala derbixînin. Lê me jî bi her awayî berdelê dan ber çavan û li ser vê esasê weke gel û jin me berxweda.

Niha jî di çarçoveya pêngava 'Demema Azadiyê ye' dîsa pêngava ku KJK'ê îlan kir, em weke jin li her derê xwe diparêzin. Em ê heta dawî bi awayekî xulîkkar, bi rê û rêbazên nû li her qadê tekoşînê bilind bikin, di pêşengiya jin û ciwanan de li qada civakî, li çîyan û zindanan li her derê em ê tekoşînê bilind bikin. Lê tekoşîna me ya herî mezin û bilind beşdarbûna paradigmayê ye, parastin û pratîk kirina xetê ye. Paradigmaya Rêbertî rast fêmkirin, hundurîn kirin, beşdarbûn û pratîk kirin yekane rê ya serkeftinê û azadiyê ye.

Bila kesek xwe nexapîne, nebêjê ji derveyî paradigma Modernîteya Demokratîk, bi rêbazek din jî mirov dikare biçe serkeftinê. Li Kurdistanê hemû rê û rêbazên berê hatine ceribandin. Herî dawî nokeriya heyî diçe xwe digihîne hêzên derve. Bi taybet van 200 salên dawî pîrsgirêka Kurd ji çarçoveya siyaseta herêmî derketiye, êdî xwe gihandiye asta gerdûnî. Ji ber ku pîrsgirêk bûye gerdûnî lazîm e çareserî jî gerdûnî be. Êdî pîrsgirêka Kurd wer bi siyaseta çareseriyên lokal nayên çareserîkirin. Ji bo wê jî derveyî paradigmaya Modernîta Demokratîk ku xwe dispêre civaka demokratîk, ekolojîk û azadiya jinê, hemû çareseriyên din demkî ne. Ev modela çareserî, hem ji bo pergala siyasî, hem jî bo hemû kesên azadîxwaz û bindestan hem jî ji bo jiyana civakê dikare bibe modelek herî rast û mayînde.

Ji ber ku ev Paradigma Azadiya Jinê misoger dike. Wê demê ji her kesî bêtir em ê weke jin tekoşînê bikin. Em ê ji bo şoreşa Rojhilata Navîn û konfederalîzma cîhanê derfet û fîrsendên heyî bikar bînin, pêşengiya wê bikin. Em ê bi rihê fedayî, di her astê de xwe beşdar bikin. Wê ev bibe armanca hemû jinan. Bêguman dema em bikarin paradigmaya Serokatî jiyana bikin, qadên azad û jiyaneke azad ava bikin em ê bikaribin Rêbertiya xwe jî azad bikin. Ji ber ku Kurdistan azad, civaka azad û jina azad girêdayê Rêbertiya azad e. Ger qadên azad û jiyaneke azad tînebe Rêbertî ji zindanê derbikeve jî wê ciheke nebe ku lê bijî. Her qad tecrîd e, her der zindan e, em ji Serokatî bêtir di zindanê û tecrîdê de ne. Yanî di vê wateyê de azadiya Rêbertî azadiya me ye.

Di dawî de carek din em rojbûna Rêbertiya xwe li tevahî rêhevalan, li gelê me, li tevahî jinan, mirovahî û li Rêberê xwe pîroz dikin. Em bawer dikin wê sala pêş me bibe sala azadiya fizikî ya Rêber Apo û Kurdistanê...

dest xistin, lê belê hîn şer neqediya ye.

Di vê serdema kapitalîzmê de herî zêde li ser jinê siyaseta mêtîngerî tê meşandin

Serxwebûn: *Di encama vê tekoşînê de tevgera me ya Azadiya Jinê pêşketinek çawa çêkir? Vê pêşketinê bandorek çawa li Têkoşîna Azadiya Gelê Kurd kir, heya niha çawa bandor dike?*

Xalide Engîzek: Ji dema komê heya niha Têvgera Azadiya Jinê guhertin û veguhertinên mezin çêkirin. Ev guhertin ji destpêkê heya niha bi keda Rêbertiya me hatin avakirin. Rêbertiya me vê wekî projeya xwe ya herî girîng û pîroz dît. Ji ber vê dema komplo ya navnetewî pêkhat şûnde got: "Projeya min a herî bingeîn azadiya jinê bû ku di nivî de ma, lê ez bawer dikim ku hevalên jin wê tamam bikin."

Bi rastî jî di her warî de Têvgera Azadiya Jinê guhertinên mezin û bi bandor çêkirin. Ji dema koma biçûk heya YJWK, dîsa ji YAJK'ê bigire heya dema PAJK'ê û niha jî pergala jin wekî KJK xwe bi rêxistin dike. Ji hêla leşkerî ve Hêzên Parastina Jinên Kurdistanê YJA STAR, dîsa Komalên Jinên Ciwan

Jinê li cîhanê ketiye ferqa lîstikên sistemê ku sazî û rêxistinên jinan dikşîne nava xwe.

Dîsa me bandoreke wisa derxistiye holê ku êdî jinên cîhanê xwe ji xwestina mafên huquqî, xwe gihandina saziyên civaka sivil derxistine, di asta şoreşê de bi tekoşîna hevbeş beşdar dibin.

Niha em bûne hêviya tevahî jinên cîhanê, ji me hêz digrin, bawerî digrin û hêviyên xwe bi tekoşîna me ya azadiyê ve girê dane. Di vê serdema kapitalîzmê de herî zêde li ser jinê siyaseta mêtîngerî tê meşandin. Ji ber vê li her derê cîhanê çavên jinan li ser tevgera me ye. Ji ber jiyana heyî ya modernîteya kapitalîst hevsengiya têkiliyên civakî yê di navbera xweza û mirovan de xirab dibe. Ji ber têkçûyîna hevsengiyê kaos derketiye holê.

Herî zêde jin û zarok ji kaos û şer bandor dibin. Ji ber wê yekê jî tekoşîna azadiya jinê li benda me ye. Niha di aliyê belavkirina jineolojî de astek hat girtin ku jinên cîhanê li dora van tezan kom dibin. Her wiha jin li dora mijara xwe parastinê û tekoşîna hevbeş kom dibin. Di aliyê komkirina girseya jinan de pîrsgirêkek cidî nîne. Lê çavkaniya van pîrsgirêkan pêşengî ye. Lazîm e ji hêla pêşengî ve xwe bikin hêza çareseriyê, hemû pîrsgrêkên civakê çareser

niha û pê ve jî her gava ku jin bavêje wê tevgera me ya azadiya Kurdistan pêş de bibe. Bi demê re tevgera me li Rojhilata Navîn û cîhan pêşket. Îro li ser navê mirovahî em tekoşîna azadî û wekheviyê dimeşînin, divê em hêviyên gelan û jinan vala dernexînin û neşînin. Di vê warî de Rêbertiya me her tiştî da me û di her warî de me perwerde kir, ji her hêlê ve bi riya dahûrandinên xwe me dike xwedî perspektîf. Ti astengî li pêş me tinene, ger astengî hebin wê ew em bi xwe bin.

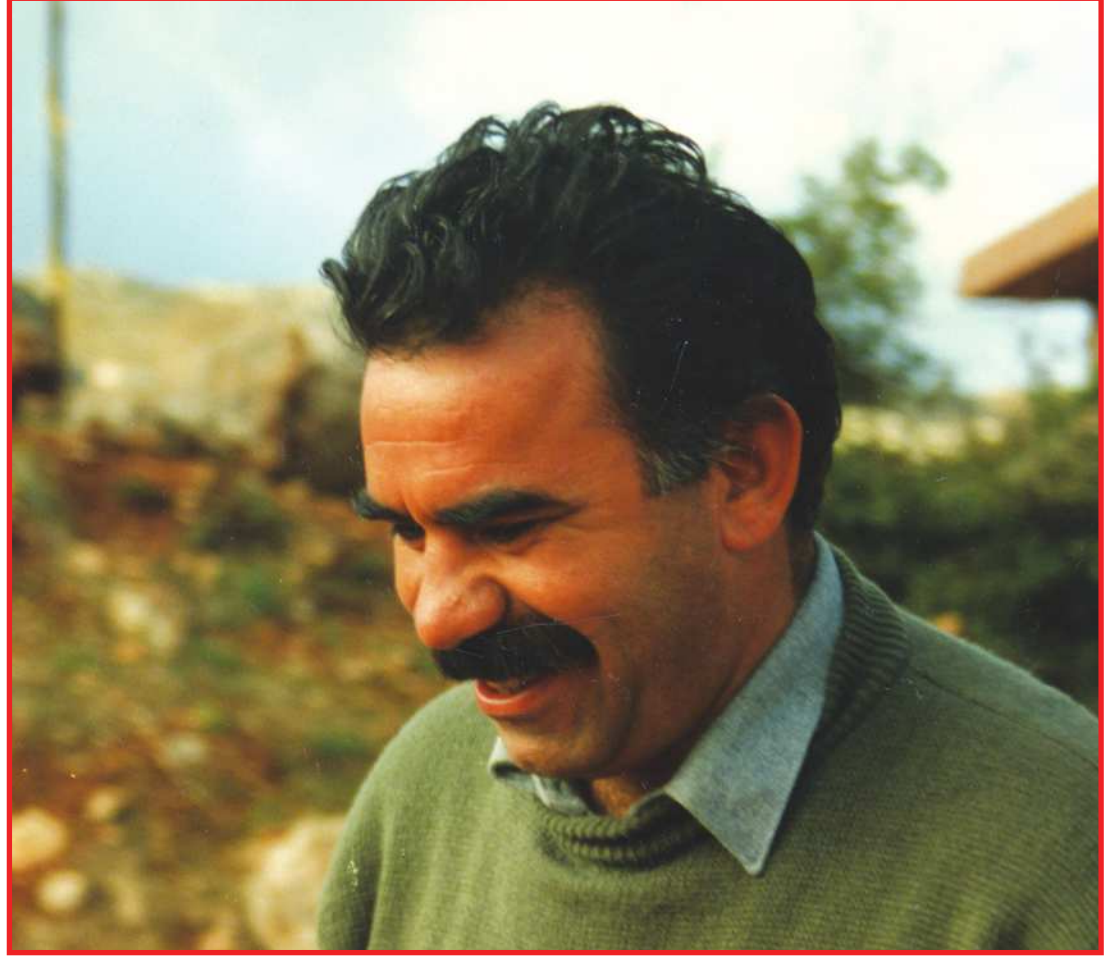
Em ê heta dawî bi awayekî xulîkkar, bi rê û rêbazên nû li her qadê tekoşînê bilind bikin

Serxwebûn: *Di lêgerîna jiyana û dinayeyeke nû de Têvgera Jina Azad ji bo Rêber Apo bikare xwe bigihîne şertên xebat û jiyana azad heya niha tekoşîneke çawa meşandiye? Lazîm e rê û rêbazên vê çawa bibin?*

Xalide Engîzek: Bêguman em li hemberî Rêbertî deyndarin ku me ji tinebûnê anî asta hebûnê. Em li hember vê rastiyê di pozîsyona sûc û rexneyayînê de ne. Rast e, me hin karên cuda kirine, me ew li jor jî anî ziman. Belkî me hin kampanya jî meşandine

Rêber Apo'nun 'Sosyalizmde Israr İnsan Olmakta Isrardır' kitabından derlenmiştir

ABD stratejisinde, böyle bir devrimsel yükselişin ilgisizlikle karşılanacağını, onun devrime sadece "teröristtir" biçiminde boğma yöntemleriyle karşılık vereceğini sanmak büyük eksiklikler içerir. Devrimin de içine girmeye çalışacaktır. Ilımlı kanadı şimdiden esas aldığını söylüyor. Bunu başaramazsa bu sefer içine girerek böyle ılımlı bir kanat yaratmaya çalışacaktır. Zaferden on yıl sonra da, elli yıl sonra da yaşarsa bu tutumunu sürdürecektir. Bundan da kuşkumuz yok. Ama kuşkumuz yok diye de tabii ki durumu görmezlikten gelemeyiz.

ABD'den korkmayacağız ama emellerinden, niyetlerinden, emperyalist sömürücü değerlerinden endişeleneceğiz

Amerika halen uluslararası stratejinin imparatorluğudur. Bu imparatorluğun uluslararası stratejisinde Türkiye veya Türkiye yönetimi önemli bir yer tutar. Balkanlar, Kafkasya, Ortadoğu konusunda Türk yönetimiyle stratejik düzeyde bazı ilişkileri olacaktır. Hatta bu ilgisi daha da artacaktır. Bu ilişkinin artması demek, bunun çok vazgeçilmez, çok kalıcı olacağı anlamına gelmez. Tam tersine ilgisinin artması kuşkulu karakteriyle de ilgilidir. Bırakmıyor ama her an elinden kayacağını bilerek alternatifler peşindedir. Çokça söylendiği gibi özellikle de TC başbakanı tarafından, "Bizi çok destekliyorlar; bize ilk defa bu kadar uluslararası ilgi yüksek, stratejik önemimiz anlaşılmıştır" deniliyor. Evet, anlaşılmıştır ama senin gidici olduğunu da biliyorlar. İşin artık ajanlarla idare edilemeyeceğini gördükleri için yan tedbirler geliştiriyorlar.

ABD'nin biraz anlayışı böyle. Stratejisi içinde, "TC'nin yıkılışından, tasfiyesinden yirmi dört saat önce de, bir saat önce de en büyük özeni göstereceğiz" diyor ama diğer yandan çok derin soru işaretleriyle "ne yapabilirim" telaşı içinde de olacaktır ve nitekim oluyor da. PKK'yi bir nolu terörist ilan ederken, bir yandan da onunla çok dolaylı veya direkt bağlantıları düşünüyor. Kendi işbirlikçilerini seferber ediyor, onları en üst düzeyde davet ediyor. Birçok irili-ufaklı ajanlarını devreye sokuyor. Bizde ılımlı bir kanat yaratmak için sözümona yeşil ışık yakıyor. Ilımlı bir kanada bayılıyor. Çok ısrarla bunun peşindedir.

Hatta en çok, "terörist PKK" dediğinde bile adeta yalvarıncasına "bir ılımlı PKK yarat" tutumuna girme var. Bu, onun ne kadar sıkıştığını gösterir, ne kadar bir siyasal güç olarak bizi tanımaya yakın olduğunu ortaya çıkarır. Bu yaklaşım temelinde yarın öbür gün savaşçı gücümüz de dahil PKK'yi tanı-

maktan geri durmayacağını, ilişki aramaktan vazgeçmeyeceğini rahatlıkla belirtebiliriz.

ABD stratejisinde, böyle bir devrimsel yükselişin ilgisizlikle karşılanacağını, onun devrime sadece "teröristtir" biçiminde boğma yöntemleriyle karşılık vereceğini sanmak büyük eksiklikler içerir. Devrimin de içine girmeye çalışacaktır. Ilımlı kanadı şimdiden esas aldığını söylüyor. Bunu başaramazsa bu sefer içine girerek böyle ılımlı bir kanat yaratmaya çalışacaktır. Zaferden on yıl sonra da, elli yıl sonra da yaşarsa bu tutumunu sürdürecektir. Bundan da kuşkumuz yok. Ama kuşkumuz yok diye de tabii ki durumu görmezlikten gelemeyiz.

Stratejisi, ilişkisi, amacı nedir iyi göreceğiz. Bu temelde ondan korkmayacağız, ilişkilendirmekten de korkmayacağız. Ama emellerinden, niyetlerinden, emperyalist sömürücü değerlerinden endişeleneceğiz. Onu çok iyi tanıyacağız ve bu politikasını şimdi de on yıl veya elli yıl sonra da olsa her zaman görerek karşı koyacağız. Hatta onu ilişkiye çekeceğiz. Onu biraz daha anlamak, onun yıllarca yürüttüğü onursuz politikayla hesaplaşmak için ilişkileneceğiz, yükleneceğiz.

Yeni yaşam biçimleri adı altında güdülerini pazarlama en çok bu emperyalist dönemde ortaya çıktı

Dönemin en büyük imparatorluk gücü ABD'yi gözardı etmek, onu bütün yönleriyle değerlendirmemek olmaz. Onun inkarı hele hiç olmaz. Bunu onunla ilişki halindeyken de göreceğiz, ilişkisizlik halindeyken de göreceğiz. İlişkisizlik halindeyken de mücadele etmek, en iyi ilişki dönemine girdik dediğimizde bile mücadele etmek çok önemlidir. Nitekim emperyalizm habire kendini yenileyip götürüyorsa, devrimimizin de kendisini yenilemesi ve her dönemde savaşabilir kılması

onun büyüklüğünün, başarı sürekliliğinin kesin bir gereğidir.

Çok açık ki, emperyalizm vardır, emperyalizm silinmemiştir. Bir zamanlar Türk solunda bu söylem yaygındı, şimdi neredeyse artık emperyalizmin adı bile geçmiyor veya duyulmuyor. Çok sakat bir emperyalizm anlayışı, şimdi neredeyse "emperyalizm yoktur" anlayışına dönüşmüştür.

Emperyalizm vardır ve hem de daha içe hükmedecek veya insanın yüreğine, beynine bile girecek kadar incelmış, yoğunlaşmış bir tarzda vardır. Kaba askeri, kaba siyasi baskı, yine kaba ekonomik sömürü döneminde olmayabilir ama onların da üstünde insanı bir kültürsüzlüğe, insanı bir duygusuzluğa, insanın güdülerini bir ayaklandırmaya, insanı hayvanlaştırmaya götürme anlamında bir emperyalist gelişme vardır.

Emperyalist gelişmeyi bu yönüyle görebilmeliyiz. İnsanın doğası, insanın çevresi, insanın ruhu ve özellikle insanın tarihi üzerinde büyük bir saldırı halindedir. Son yılların çevre kirliliği diye tabir edilen doğayı tahrip etme, doğayı neredeyse yaşanılmaz hale getirme, emperyalizmin saldırısının acımasızlığındandır.

Yine tarihe, tarihi değerlere saldırı vardır. Sözümona Amerikancı emperyalist yaşam biçimiyle bütün ahlaki değerler, insanlığın gerçekten her şeyi olan tarihi değerleri "tarihsizlik" veya "tarihin sonu gelmiştir" adı altında unutturulmaya çalışılıyor.

Sonu gelen tarih midir?

Sonu gelen veya tükenen, tarihsizleşen emperyalizm midir?

Yoksa insanlık mıdır?

Bunu iyi görmek gerekir. Ruhu, vicdanı karartıyor. Sadece kâr üzerine inşa edilmiyor emperyalizm. Kaba anlamda sömürü var ama insanın şimdiye kadar keşfedilmemiş ruhunu keşfedip pazara sunma, kadını müthiş

pazarlama, insanın duygularını pazarlama durumu sözkonusu. Yarattığı müzik biçimleriyle duyguları pazarlama, yeni yaşam biçimleri adı altında güdülerini pazarlama, güdü ticareti yapma en çok bu emperyalist dönemde ortaya çıktı.

Globalleşme, küreselleşme adı altında halkların ulus gerçeğini, halkların kültür gerçeğini, halkların ruhunu bitirme, bu değerlere savaş açma ve diğer yandan ise bir avuç uluslararası vurguncuya, uluslararası tekelciye, kozmopolit kurumaşmaya sınırsız imkan yaratma, en çok bu emperyalizm üzerinde hayat buldu veya saldırı bu kadar gelişebildi.

Görülüyor ki, emperyalizmde bir gerileme veya yok olma değil, tam tersine bir gelişme var. Yine bir emperyalistsizleşme değil, bir emperyalist derinleşme, bir emperyalist içe girme, alan genişletme sözkonusu.

Elbette her gelişme nasıl rotasında çözülüş işaretlerini taşıyorsa, emperyalizmin de bu anlamda bir sönüşü, bir yok oluşu düşünülebilir. Dolayısıyla emperyalistleşme yerine emperyalistsizleşme başlar. Bunun da karşıt bir eğilim olarak geliştiğini görmemek mümkün değildir. Emperyalizmin bir yönüyle zayıflama sürecine girdiği, özellikle ülkelerin oldukça bağımsızlaşması, halkların eskisiyle kıyaslanmayacak bir yaşam birliğine doğru yol almaları bir emperyalist gerilemenin ifadesidir.

Sosyal devrimler, kültürel devrimler, ruhsal devrimler ve moral devrimleri dönemine giriyoruz

Özellikle bir ulusal kurtuluş savaşları dönemleri, yine emeğin çok kaba sömürülüş dönemleri ağırlıklı olarak 19. yüzyıla denk gelir, diğeri 20. yüzyıla denk gelir. İki büyük aşamada emperyalizmin sömürüsü ve siyasal

baskı biçimi geriletilmiştir. Büyük ihtimalle 21. yüzyıl, emperyalizmin insan kafasında, insan ruhunda, insan kültüründe yarattığı tahribatları giderme yüzyılı olacaktır. Özellikle doğayı tekrar yaşanılır hale getirmek, dahil edilmesi gereken nüfus artışıyla baş edebilmek, tarihsizliği veya tarihi değerlerin tüketilmesini durdurmak, insan ruhunun boşulmasını durdurmak, kadının oldukça metalaştırılmasını veya cinselliğin metalaştırılmasını engellemek ve sömürülmesini durdurmak, kadını insani hizmete açabilmek, tekrar insan kültürü, tarihi ve doğasıyla barıştırmak bu yüzyılda başarılabilecek görevlerdir. Yine kadının özgürleştirilmesinde ileri bir gelişme yaratmak, yaşamak, 21. yüzyıl devrimlerinin önemli bir amacı olarak daha şimdiden kendini dayattığını rahatlıkla belirtebiliriz.

Bu anlamda devrimler dönemi sona ermiyor, tersine daha ince, derinlikli devrimler dönemine giriyoruz.

Ya da devrimlerin kaba sınıfsal ve ulusal mücadele dönemini geride bi-

tekniğini kullanma bu nedenle emperyalizm açısından zorunlu. Nitekim hedefler devrededir. İşte psikolojik savaş. Bu anlamda bu yöntemler çok derinlikli olarak kullanılıyor ve kullanılacak da.

Savaşların daha da beyine taşırılması, ruha taşırılması söz konusu. Yeni beyin bağıllığı, ruh bağıllığı geliştirilmiş, daha da geliştirilmeye çalışılacak. Dolayısıyla beyin devrimi, ruh devrimi ve onun yöntemleri de söz konusu olacak.

Yeni hastalıklar emperyalizm olgusudur, onlarla mücadele etmek, anti-emperyalist mücadeledir

Bağımsız düşünme yeteneği, ruhunu satmama, temel insani değerleri muhafaza etme devrimi. Buna muhafazakarlık devrimi de diyebiliriz.

Çünkü; insanlık yok edilmek istendi mi, sen muhafaza edeceksin. Doğa tahrip edildi mi, bunu uygun tekniklerle önleme savaşımını vereceksin. Sosyal

leştiremeyiz. Tabii bunları ezberleyerek iyi bir sosyalist olduğumuzu da söyleyemeyiz. Sosyalizme, 21. yüzyıla veya içinden geçtiğimiz sürece ilişkin sorunları ortaya koymakla, biraz daha derinleştirilmiş gelişmeleri görmekle yetinmeyen, bununla birlikte bu sorunlara karşı koymanın ve çözüm gücü olmanın yöntemlerini geliştiren bir teoriyle ancak bir katkı sağlayabiliriz.

Ermeni soykırımında İttihat ve Terakki'nin arkasında Alman desteğini görmemek mümkün müdür?

Evet, bu dönemin teorisine ihtiyaç var ama eskiyi bütünüyle inkar etmeliyiz. Yine eski parti anlayışlarını, eski savaşım anlayışlarını inkar etmeden, döneme göre parti anlayışlarını, onun mücadele taktiklerini zenginleştirmek sosyalizme katkı olarak düşünülmelidir. Sosyalizmin savaş taktiklerine katkı olarak yeni taktiklerin geliştirilmesinden bahsedilmelidir.

Bütün bunlar gösteriyor ki; teori ve pratiğin uğruna mücadele temelinde

kırımda bile Almanya'nın desteğini göstermek mümkün müdür? Gerçekten hem kendi içinde hem dışındaki soykırımlarda Alman emperyalizminin payını çok iyi görmek ve yerli yerine oturtmak büyük bir önem taşır.

Bir Japonya toparlandı, yeni yayılıyor dünyaya. Yayılırken bu faşist rejimi beslemek için Amerika'dan, Almanya'dan geri durmamacasına nasıl çaba harcıyor? Ekonomik yönden bağlayalım derken, nasıl kendini Ortadoğu'ya taşırmaya çalıştığını iyi görmek gerekir. Geç uyanır ama çok kötü sonuçlandırır.

Rusya'daki bozulmayı bile doğru değerlendirmek büyük önem taşıyor. Rusya bir emperyalist midir? Reel sosyalizmin çözülüşüyle birlikte Rusya'da gelişecek olan emperyalizm midir, yoksa yeni bir sosyalist gelişme midir? Rus politikasının çelişkili karakterini iyi değerlendirmek gerekir. Reel sosyalizmin çözülüşünün tamamen bitiş olmadığı, dolayısıyla bir yandan sosyalist güçlerin varlıklarını geliştirilmesi, diğer yandan milliyetçi veya kapitalizme hevesli dediğimiz güçlerin çekilmesi söz konusu. Bunların çelişkileri, özellikle emperyalist ülkelerle ilişki geliştirmeleri öne alınıyor. Yine bunların

ne kadar ağırlığının olduğunu, ne kadar onun efendisi olduğunu biliyoruz. Bunu bütün Türkiye cumhuriyetlere yaymak istediğini, hatta yaydığını da biliyoruz. Yine birçok Arap yönetim gücünün de ona nasıl dayandığını biliyoruz. Dolayısıyla söz konusu çelişkilerin bir anda uzlaşamayacağını, hatta bu çelişkili karakterin derinleşerek devam edeceğini görmek gerekiyor. Ama bir uzlaşmanın da gerekli olduğu, çünkü mevcut güç dengesine, Arap ve İsrail gerçekliğinde yine mevcut yönetimlerin, örgütlerin ve onların mücadele biçimlerinin artık yetmediği ortaya çıkıyor. Bunun anlamsızlaştığı ortaya çıkıyor. Ne Araplar gündemlerine koydukları gibi İsrail'i toptan yok edebilirler, ne de İsrail artık bütün Araplara diz çöktürebilir. Dolayısıyla iki taraf için de tam bir zaferden bahsetmek mümkün değil. İşte bu da uzlaşma dediğimiz döneme zemin sunuyor. Sonuç; barış görüşmeleri. Ne tam İsrail'in dayattığı ne de Arapların dayattığı koşullar tam gerçekleşebilir. Orta bir yerde buluşacaklar. Bunun ikili, çoklu görüşmelerini yapıyorlar. Öyle bitirme anlamında savaşlara fazla yönelmeyecekleri gibi, kalıcı, uzun vadeli,

ABD'nin stratejisi, ilişkisi, amacı nedir iyi göreceğiz. Bu temelde ondan korkmayacağız, ilişkilenecekten de korkmayacağız. Ama emellerinden, niyetlerinden, emperyalist sömürücü değerlerinden endişeleneceğiz. Onu çok iyi tanıyacağız ve bu politikasını şimdi de, on yıl veya elli yıl sonra da olsa her zaman görerek karşı koyacağız. Hatta onu ilişkiye çekeceğiz. Onu biraz daha anlamak, onun yıllarca yürüttüğü onursuz politikayla hesaplaşmak için ilişkileneceğiz, yükleneceğiz.

rakıp, derinlikli sosyal devrimler, kültürel devrimler, ruhsal devrimler ve moral devrimleri dönemine giriyoruz. Bunlar da en az askeri, siyasi ve ekonomik devrimler kadar değerlidir.

İnsanın ruhsal devrimi olmadan, insanın sosyal devrimi olmadan, insanın doğasal devrimi olmadan nasıl sağlıklı bir devrimden veya yaşamdan bahsedebiliriz?

Dolayısıyla emperyalizmin derinleşmiş, içselleşmiş saldırılarına karşı derinleşmiş, ruhsallaşmış, moralleşmiş, ahlakileşmiş, tarihileşmiş, kültürleşmiş devrimlere ihtiyaç vardır. Bunun çağını yaşıyoruz diyebileceğimiz devrimler dönemi söz konusu.

Hiç şüphesiz emperyalizm de eskisi gibi kaba saldırı kuvvetleriyle halk devrimlerinin, insanların sosyal yapılarının üzerine gelmeyecek. Değişik yöntemler biçiminde gelecek ve geliyor da. Tekniğe, bilimin bulgularına dayanıyor ve böylece muazzam bir psikolojik yönetim dayatıyor dünyaya. Dünyada bilimsel yönetim kuruyor, teknik yönetim kuruyor, tekniğin geliştirilmesiyle insanı tutsak etmeyi esas alıyor. Atomu artık kullanamayacak. Çünkü kullansa, bu dünya kendisi için de yaşanamaz hale gelecek.

Yine fazla yer işgal etmesine gerek yok. Nitekim işgal edilmedik yer kalmadı ve hem de gerek kalmadı. Değişik bir işgalciliği geliştirme, değişik bir silah

grupların, ulusların zamansız tasfiyesine, dilin ve kültürün bozulmasına karşı duracağız. İnsanı muazzam bir stres içine, gerginlik içine itmek, gerçekten neredeyse yeni bir hastalık türüdür. Hatta bütün hastalıkların anası oluyor stres. Cinsel bozukluğun bir sonucu olarak AIDS gibi hastalıklar geliyor.

Bütün bunlara karşı senin bir insanı kurtarma özelliğin olacak.

Stres bir emperyalizm olgusudur.

Bu yeni hastalıklar emperyalizm olgusudur. Onlarla mücadele etmek, anti-emperyalist mücadeledir. Bunun biçimini bulacaksın. Nitekim AIDS için çağın vebası deniliyor; bu, cinsel sapkınlıktan kaynaklanmıştır. Doğru cinsel anlayışla bunu önleyeceğiz ve zaten emperyalist bilim adamları da bunu söylüyor.

Demek ki devrim bunun da tek doğru çaresidir. Emperyalist gelişme tabiatından kaynaklanan çok sayıda hastalık var. Stres dediğimiz olay, ağır bir hastalıktır. Bu, ancak yeni bir toplumsal statüyle veya düzenlenişle, yani devrimle aşılabılır. Bunun yeni tekniğini bulacağız.

Sosyalizm için yepyeni teorik bir dönem açılıyor.

Sosyalist teoriye, 19. yüzyıl değerlendirmeleriyle katkı sağlayamayız. Diğer bir deyişle, 19. yüzyıl sosyalizm değerlendirmelerini ve teorilerini ezberlemekle, yine 20. yüzyıldaki emperyalizm ve ulusal kurtuluş devrimleri çağındaki değerlendirmelerle sosyalist teoriyi zen-

sosyalizm çağının sona ermesi, sosyalizmin yenilmesi değil, tam tersine onun yenilenmesi, kesin yeni teorilerin geliştirilmesi ve en önemlisi de yeni pratiklerle hayata geçirilmesi, çok yaratıcı, çok yenilikçi anlamda buna güç yetirilmesi söz konusudur. Bu anlamda emperyalizm ve onun en baş temsilcisine karşı mücadele kadar, sosyalizmin temsili yeni bir aşamaya giriyor.

Sovyetler'deki reel sosyalizmin çözülüşü, her şeyin bitiş demek değildir. Orada sosyalizmin kazanımları daha değişik biçimlerde kendisine yol açacak. Yine dünyanın irili-ufaklı birçok ülkesinde, halkında ulusal ve sosyal kazanımlar bu dönemin yaratılabileceğini, sosyalizmin zaten yaratıcı özünün bilimsel ifadesinin bunu gerekli kıldığını, sosyalizmin bu olduğunu ortaya çıkarıyor. Nitekim kendi deneyimizde de bunun mümkün olabileceğini çok çarpıcı bir biçimde göstermiş bulunuyoruz.

ABD böyle baş aktör, baş imparatorluk rolünü oynarken, Almanya'sı da boş durmaz. O her zaman, 19. yüzyılda olduğu gibi 20. yüzyılda da emperyalistleşmeye ilgi duymuş ve insanlığın başına iki büyük dünya savaşı ve irili-ufaklı birçok savaşı bela etmiştir. Birçok faşist gelişme kadar, halkın soykırımına kadar, bela olmaya kadar gidebilmiştir. Yalnız Yahudi soykırımında değil, bir Ermeni soykırımında da İttihat ve Terakki'nin arkasında Alman desteğini görmemek mümkün müdür? Bırakalım onu, günümüzde Kürdistan'daki soy-

Balkanlar'a, Kafkasya'ya, Ortadoğu'ya yansımaları iyi incelemek gerekir.

Artan bu emperyalist çekişmeler ortamında Kürdistan Devriminin nasıl çıkış bulabileceğini, bu çekişmelerden nasıl yararlanabileceğini iyi kestirmek gerekir. Bu anlamda reel sosyalizmin çözülüşü, söz konusu emperyalist ülkelerde çelişkileri hızlandırmıştır. Mutlaka eski statüko döneminden daha elverişli gelişmeye, çözülmeye yatkın bir durumu iyi değerlendirmek, yine ABD'nin "yeni nizamı" denilen nizam-sızlıkta, kargaşalıkta devrimin yol alma şansının daha fazla yakalandığı bir dönemi iyi görmek gerekir.

Ne Araplar İsrail'i toptan yok edebilirler ne de İsrail Araplara diz çöktürebilir

Ayrıca bölgemiz Ortadoğu ülkelerinde de birtakım gelişmeler var. Neredeyse ezeli düşman gözükten Arap-İsrailoğullarının çatışmasının uzlaşmaya gider bir durumu yaşadığı görülüyor. Bunun tam bir barış, uzlaşma çağı getiremeyeceğini belirtmek gerekir. İsrailoğulları veya bunun siyonist biçimleniş öyle kolayca salt bir İsrail'e sınırlı kalmaz. Siyonizm dünyanın etkili, yönlendirici bir gücüdür. Filistinle, Arap ülkeleriyle yetmez; etki sahasını habire artıracaktır. Tabii Türkiye üzerinde de ne kadar etkili olduğunu, Türkiye yönetimi içinde

stratejik bir barışın da olmayacağını vurgulamak gerekiyor.

Bu daha çok kararsızlık döneminin kararsız bir uzlaşma halidir. Bu durum her an bozulabilir. Uzlaşma gelişecek fakat içinde birçok çatışma tohumlarını da barındıracak. Nasıl uygulandığını ve nasıl bozulduğunu gün be gün görüyoruz.

Buna doğudan bir İran'ın durumunu da eklemek gerekir. İran da eskiden beri gerek Arap yarımadasından, gerek Anadolu'dan, gerek Kafkasya'dan ve gerekse Orta Asya'dan gelen güçlerle kendini çatışma içinde bulmuştur. İran-Irak çatışması bunun tarihi bir devamı niteliğindedir. Türkiye ile çekişmesi yine tarihi bir temeldir. Bunun mezhepsel ifadesi o kadar önemli değil. Savaşım siyasidir ve tamamen aralarındaki çelişkilerle bağlantılıdır. Türkiye'yle kolay uzlaşamaz; özellikle hiç öyle güvenilir bir dostluk tesis edemez. Yine günümüzde özelde Irak rejimiyle, genelde Arap dünyasıyla kalıcı bir dostluğa ulaşamaz. Aralarında büyük çelişkiler vardır. Dolayısıyla bölgemizin çelişkili güçlerinden biri olmaya adaydır. Mevcut yönetimiyle olduğu gibi, daha önceki şahlık yönetiminde de böyleydi. Yarın daha fazla böyle olabilir. Ama sorunları yüzünden savaşı fazla körükleyemez, geliştiremez. Tabii uzlaşmayı da fazla yaşayamaz. Bunu da görmek gerekir.

Kendi toplumsallığını bizzat yaratmaya girişen Önder Apo

Kendisini toplumdan soyutlayıp adeta tek kişilik hapisanesinde yaşayan kapitalist bir birey bile toplum olmaksızın varlığını idame ettirebilir mi? Özgürlük bu toplumsallıkla mümkündür. Bu açıdan özgürlüğü başkalarına adanmak olarak görmek, bu çerçevede tüm benliğiyle soylu toplumsal davalara katılarak kendi yaşamına anlam kazandırmak, sevincinin ve üzüntüsünün kaynağını buraya dayandırmak, buna bir varlık-yokluk davası ölçüsünde değer yüklemek yerindedir.

Devletçi ve iktidarcı toplum sistemi, bir karşı yazgı olan insana yeni bir yazgının dayatılmasını ifade eder. Bunun adı köleliktir. Aynı sistemin 20. yüzyılın başında Kürdistan'a ve Kürt halkına layık gördüğü statü, köleliğin adeta son sınırlarına kadar ilerletilmesi ve bunun karşıtı olarak insanlığın en dibe vurmuş olmasıdır. Dibe vuran bu insan, devletçi üst toplumun 'dokunulmazlar' diye tanımladığı paryalardan daha beter bir aşağılanmaya tabi tutulmuştur. Var ile yok arasında kararsız ve muğlak bir duruştan söz edilecekse, bu en çok da belirsiz bir statü altında tutulan

insanlığın bakir toprağıdır. Kapitalizm her şeyi ve herkesi haraç mezat kapı tüm varlığına hükmetmede sınır tanımayan bir sistem değil mi? Hangi yiğit bu sistemin her türlü etkisinin dışında kaldığını iddia edebilir? Kapitalizm dünyasında ruhsal bekâretini sonuna kadar koruyan kaç insan gösterilebilir? Üstelik karşımadaki sistem sınırsız güce sahip olan ve kendi güçlerine her an yeni güçler katarken, karşıtlarını sürekli silahsızlandıran bir Mefisto'yu temsil ediyorsa, kaç babayiğit, "Ruhumu asla sana satmayacağım" diyebilir? En azından kaç kişi tıpkı Faust gibi ruhunu satmama konusunda Mefisto ile bir yarışa tutuşabilir? Devletin tanrının yer-

tarihsel davanın başarısına odaklanır. Sevinci ve tasanın, coşkusu ve acısının, neşesi ve kederinin, güveni ve kaygısının kaynağı tamamen bir parçası olduğu bu özgürlük davasıdır. Sevinirse emin adımlarla hedefine ilerlediği için sevinir; elbette ağlamaması gerekir, ama ağlasa bile yine ona ağlar. Önder Apo'nun şu belirlemeleri bunun çarpıcı bir kanıtı değil midir? "Üzüntülerimizin de, sevincimizin de odağında biz olmayız. Sevinçlerimizin ve üzüntülerimizin odağında savaş, halk ve tarihsel bir gelişme olmalı ki, bunların bir anlamı olsun... Hepinize şu ölçüyü veriyorum: Yaşam sevincinizde ve üzüntünüzde kesinlikle kendiniz olmayacaksınız. Ge-

Devletçi uygarlık sisteminin beş bin yıllık varlığına karşılık, insanlığın katıksız doğal toplum tarzındaki yaşamı milyon yıllara yayılıyor. İnsanlık böylesi uzun bir süreçte hem ayrı bir tür olarak varlığını kanıtlayıp yaşamını kesinleştiriyor hem de kendi özelliğini tüm açıklığıyla ortaya koyup varoluşsal özelliklerini belirgin hale getiriyor. Bir başka deyişle; kendini tanımlanır kılaacak bütün verileri ortaya çıkarıyor. Baktığınızda 'işte insan bu' diyebileceğiniz bir varlık olarak kendisini oluşturuyor. Kısacası, doğal toplum insanı temel özellikleriyle 'insan kimdir' sorusunun tartışmasız yanıtı oluyor.

Toplum olmadan birey olur mu?

Bu tür toplumun bireyi toplumsallaşmanın büyük özgürleştirici gücünü görüyor; dünyanın hayvana yakın bir yaşam tarzı içinde bulunan zavallı varlığının toplumsallaşma sayesinde olmaz olur hale getiren bir güce eriştiğini fark ediyor. Bu da klanın her üyesinin klanın üzerine titremesine, kendisini tüm benliğiyle klanın varlığına adanmasına, altını özellikle çizdiğimiz bir tanımlamayla ifade edersek 'başkaları için yaşamasına' yol açıyor. Başkaları için olmak, aslında doğal topluma egemen olan "birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için" ilkesinin açılımı oluyor. Burada yalnızca bir olan bütün'e adanıyor, bütün de aynı duruşu, bir olan karşısında sergiyor. Klanlar ve kabilelerin tek bir üyelerinin yaşamını korumak için gerektiğinde kendilerini tümüyle fedâ ettikleri iyi biliniyor. Toplumun üyelerine saygısı ve bağlılığı konusunda bundan daha soylu, daha onurlu ve daha insani bir duruş düşünülebilir mi? Toplum olmadan birey olur mu? Kendisini toplumdan soyutlayıp adeta tek kişilik hapisanesinde yaşayan kapitalist bir birey bile toplum olmaksızın varlığını idame ettirebilir mi? Özgürlük bu toplumsallıkla mümkündür. Bu açıdan özgürlüğü başkalarına adanmak olarak görmek, bu çerçevede tüm benliğiyle soylu toplumsal davalara katılarak kendi yaşamına anlam kazandırmak, sevincinin ve üzüntüsünün kaynağını buraya dayandırmak, buna bir varlık-yokluk davası ölçüsünde değer yüklemek yerindedir.

Önder Apo'nun henüz küçük bir çocukken toplumsallık konusunda anasıyla çatıştığını ve kendi toplumsallığını bizzat yaratmaya giriştiğini iyi biliyoruz. Bunun nedeni ise toplumsallaşmanın oluşturuca gücü olan ananın kendisine vereceği bir toplumun bulunmaması, bu toplumun devletçi sistem güçlerince çoktan dağıtılmış olmasıdır. 'Toplumum nerede?' sorusu işte böyle gündeme gelir. Yaşam bir toplumsal zeminde gerçekleştiğinden, doğru tarzda yaşamak isteyen bu soruyu soracağı açıktır. Toplumun belli belirsiz varlığı halinde soru başka türlü gündemleşir: "Toplumumun gerçekliği nasıl, mevcut durumuyla doğru tarzda yaşamama elverir mi?" Buna elvermediği anlaşıldığında müdahale ve mücadele başlar ve sonuçta yeni bir toplumsallık yaratılır. Bu bireysel bir dava değil, kendi gerçekliğinden uzaklaşan tüm toplumun da-

vasıdır. Yaşamın ve özgürlüğün yolu bu davanın başarısına kilitlenmektedir. Ruh kendisini buna katar, yürek artık bunun için çarpar. Böyle bir dava zamanımızın büyük bir kesitini ayırdığımız en temel meşgalemiz değil, bizden tüm ömrümüzü kendisine vakfetmemizi isteyen yaşam gerekçemizdir, hayatımızın kendisidir. Onunla yatıp onunla kalkarız; başarısıyla coşar, başarısızlıklarına üzülrüz; ağıladığımızda bile kendimize değil ona ağlarız.

İblisin bir ölçüde ayartıp doğru yoldan çıkardığı insanlar olarak bireyciliğin etkilerini yaşadığımız için, Önder Apo ruhumuzda ve yüreğimizde eksiklikler gördüğünü söyledi. "Bir yenilgi kendisini kapıya dayattığında eğer kalbiniz küt diye durmadıysa, siz şereften yoksunsunuz" dedi ve ekledi: "Bu davada ağır bir yenilgi kendisini kapıya dayattığında, 'bize bireysel yaşam yolu açıldı' diyemezsiniz. Ben bu tehlikeyi açıkça görüyorum. Yenilgi kapıya dayattığında yüreğiniz rahatlıkla kendini yaşatacağını sanıyor. Benim kalbim ise yıllar sonrasını görür; aynı zamanda yaşadığı bütün tehlikeyi görerek sadece dayanabilmek için çalışır. Yüreği durduracak yenilgiler karşısında gelişebilmek için dayanabilmek, bu yenilgiyi mümkünse kader olarak karşılamamak ve önleyebilmek, yaşanılacaksa yüreği bir başarı için çalıştırmak gerekir. Siz yüreğinizi bu ilkeye göre çalıştırıyor musunuz? Yüreğinizin böyle olup olmadığını kendinize sorun. Yüreğinden haberiniz yoktur. Ancak bazen kendinizi yürekli sanıyorsunuz. Ağlamalarınız, üzülmeleriniz kendinize ağlamadır. Ağlayacaksanız büyük bir değer için ağlamalısınız. Sevinirken de, üzülmüşken de kendinizi düşünüyorsunuz... Sizler birbirinizi sorun yapıp o gün 'moralim bozuldu' diyorsunuz. Bir iki tane ahbap çavuş veya keyfinize göre bir ortam bulduğunuzda ise sizde yaşam sevinci oluşuyor. Bu büyük bir yanıltır. Partileşme bu tip duygu durumlarını aşmaktan geçer."

Partileşme, özgürlük yolunun öncü koludur; toplumun büyük ölçüde yitirdiği anlam ve duygu gücünün en yoğunlaşmış ifadesidir; ağır sorunlar ortamında debelenen ve derinleşen çare arayan toplumun tüm sorunlarının çözüm adresidir. Partili, karanlığa meşale tutan, yürünecek yolu aydınlatan, bitkin düşmüş ve yürümeye takati kalmamış topluma yürümesi için gerekli gücü verip doğru yola sokan, yürüyüşün kesintisiz sürmesi için uçurumların üzerine köprüler kuran ve çoğu zaman kendisi köprü olan bir hizmet erbabıdır, bir yol erkânıdır. Ne yazık ki en soylu insanlık davalarını başarıya götürmek adına yola çıkan partiler ya yok edildiler ya da zamanla kendilerini inkâr ederek topluma hükmedecek yeni tür efendiler yaratma okullarına dönüştüler. Bunlar bazen bu efendilikte o kadar derinleştiler ki, gelen gideni aratır denilen konuma düştüler. Bunun nedeni niyetlerinin bozuk olması değildi, tersine hemen hepsi iyi niyetliydi. Esas neden, varlığına son vermek istedikleri efendiliği kirli silahlarını kuşanmış olmaları ve sonuçta bu silahların esiri haline gelmeleriydi.

Apocu müdahale öncesi Kürt toplumu için geçerlidir. Tarihsel bir gerçeklik olarak vardır, oysa tarihi yoktur; insansal fiziğiyle vardır ama bilinci ve ruhu yoktur; kendi vatan toprakları üzerinde soluk alıp verir ama vatansızdır; farklı bir kimliği temsil ettiği bellidir ama kimliksizdir; yansıma olarak vardır denilebilir ama gerçekliği kuşkuludur; ağzı vardır, dili yoktur. Uluslararası devletçi sistemin mezar karanlığına hapsettiği bir toplumdan başka nasıl bir duruş sergilemesi beklenebilir ki! Ölüm her insanı tüm ömrü boyunca bir kez ziyaret eder; oysa böyle bir konumda tutulmanın her saniyesi ölümdür. Bu, vahşetin de ötesinde tanımlar isteyen çılgın mı çılgın bir yazgıdır. Önder Apo buna 'ayı sömürgeciliği' demişti. Biliniyor, ayı avını öldürüp toprağa gömer ve avladığı kokuştığında yer. Kürt toplumsal gerçekliği de işte bu belirsiz statü altında tam bir kokuşma ve çürümeye terk edilmiştir. Bu durum ölümden beterdir.

Kürt toplumuna dayatılan bu dehşet verici yazgıya karşı koymak, hatta onun da öncesinde bu yazgıyı fark etmek için devletçi uygarlık sisteminin kirlerine hiç bulaşmamış olmak ve yaşama asla ihanet etmemek gerekir. Bu anlamda Kürt'e dayatılan yazgıya karşı koyan ve Kürt halkının yazgısını değiştirmek isteyen Önder Apo, ruhunu satmayan ve lanetli sistemin ruhunu kirletemediği

yüzündeki cisimleşmiş hali olduğu belki doğrudur ama düşüncesini, ruhunu ve yöntemlerini iblisten devraldığı daha da doğrudur. Kapitalist devlet tanrısal olan her şeyi öldürdüğü için tümüyle iblisin cisimleşmiş haline dönüşmüştür de denilebilir. İblisin işi ruhları satın almak, öncelikle insanın ruhunu ele geçirerek insanın her şeyine hükmetmektir. Kapitalist devletçi sistemin yaptığı da tamı tamına budur. Buna rağmen yargı kesindir. Yaşanan kavgada kazanan Önder Apo, kaybeden iblis olmuştur.

Özgürlük davasına adanmış insan asla kendisini düşünmez

Önder Apo kendini düşünceleri kadar duygularının da kaynağı yapan sevincin ve üzüntünün, coşkunun ve acının kaynağına kendisini koyan insana büyük öfke duydu. Bunu bir kendini basitleştirme olarak değerlendirdi. Kendini basitleştirmek de gerçekte kişisel kaygılarla hareket etmek, kendini düşünmek, bireyciliğe düşmek ve ruhunu etki sahasına girdiği iblise satmanın kapılarını aralamak demektir. Özgürlük davasına adanmış insan asla kendisini düşünmez, bir an için bile olsa kendisinin ne olacağı ve nasıl bir geleceğin kendisini beklediği kaygısına kapılmaz. Öyle ki, iblisin tam da bu noktada devreye girdiğini bilerek, anbean içinde yer aldığı tarihsel gelişmeye, yükü altına girdiği

nel değerler, genel olumlu gelişmeler sizi sevgiye ve yaşam coşkısına katacağı gibi olumsuzluklar da öfkeye sevk edecektir." O'nu izlediklerini iddia edenler bu ölçüye ne denli uyduklarını sorgulamak durumundadır.

Organik toplumdan söz ediyoruz; doğal toplumun organik toplum olduğunu söylüyoruz; gerçek özgürlüğün ve özgür insanın bu toplumda yaşadığını belirtiyoruz. Kaba bir benzetmeyle; böyle bir toplumdaki birey, insan bedeninin bir hücreci gibidir. Hücre bedenini yapı taşdır. Her hücre bedeni var edip yaşatmaya kenetlenmişliği anlatan bir duruşa sahiptir. Dolayısıyla her hücre öteki hücreler için yaşar, onlar için vardır. Hücresiz bedensel bütünlük düşünemeyeceği gibi, beden de hücrenin inkârı değildir. Hücreler ne denli sağlıklıysa beden de o kadar sağlamdır. Toplum-birey ilişkisi açısından bakıldığında, beden-hücre ilişkisi esas olarak kendisini tüm çarpıcılığıyla klan toplumunda gösterir. Burada toplum dışında bir birey gerçekliğinden söz edilemez. Önder Apo'nun dediği gibi, bu toplumda yaşam kuralı 'ya hep ya hiç' kuralıdır. Klan bir kütle ve şahsiyettir; bireylerin ondan ayrı bir şahsiyeti ve hükmü düşünülmemektedir. İnsanın ilk ve temel var olma tarzı olan klan toplumu imtiyazsız, sınıfsız, hiyerarşisi olmayan, sömürü tanımayan toplum biçimidir. Yani insan böyle var oluyor.

Onlar da öncekiler gibi devlet kurup iktidar olmuşlardı. Böyle olunca partinin yöneticileri üst toplum dediğimiz devletçi toplumuna yönelir ve bu toplumun seçkinlerini oluştururken, alttaki parti üyeleri ve toplumun kendisi bir kez daha alt topluma dönuştü.

İnsanlığın geçmişi insanın tüm düşlerinin de kaynağıdır

Özgürlük adına yola çıkanların içine girdikleri bu olumsuz durum özgürlüğü ezilen insanlık için neredeyse bir serap haline getirdi, kendilerini neredeyse özgür yaşamın imkânsızlığına inandırdı. Gerçekliği arayış yürüyüşünün bir nedeni de bu olmalıydı. Acaba özgürlük

Bu doğuşu, Önder Apo'nun ömrünü adadığı gerçekliği arayış yürüyüşüyle tarihsel gelişmenin şifresini çözmesine borçluyuz. Sonuçta, neredeyse bizden önceki tüm özgürlük savaşçılarının akıbetini paylaşıp mücadele ettiğimiz devletçi sisteme dönüş yapmama imkânına kavuşmuş bulunuyoruz. İnsanlığın 'yitik cenneti'ni artık çok iyi tanıyoruz ve onu şimdi'den başlayarak yeniden inşa etmekte kararlıyız. Bunu aynı zamanda beş bin yıllık uygarlık tarihi boyunca özgürlük için mücadele eden ve bu uğurda can vererek özgür yaşam tutkusunu insanlığın tarihsel belleğinin asla silinemeyecek yegâne olgusu haline getiren sayısız kahramanlara bir vefa borcunun ödenmesi olarak değerlendiriyoruz.

Bilgi iktidardır

Devlet sadece bir şiddet tekeli değil, belki de bundan daha fazla bir bilgi tekeli. Egemenler bilginin önemini sonradan keşfetmemişlerdir, oluştukları andan beri bunun farkındadırlar. Yakın yılların gözde sloganı olarak dillendirilse de, egemenler için her dönemde geçerliliğini koruyan bir kuraldır: Bilgi iktidardır. Yani iktidarın korunup sürdürülmesi, şiddetten daha fazla bilgi üzerinde tekel kurmayı şart kılar. Ezilenlerin bağımlılığını süreklileştiren köle zihniyeti, bu bilgi tekeli sayesinde mümkün hale gelir. Köleliğin asıl kaynağı cehalet, aynı anlama gelmek üzere bilgisizliktir. Ancak bilgisiz, daha doğru bir tanımla bilinçsiz

laştırmaya hizmet eden düşünce ve zihniyet biçimleri olmuştur. Kaldı ki, devletin kendisi de duygularla bağlarını koparıp yalanda derinleşen analitik zekânın en lanetli ürünüdür. Nereden bakılırsa bakılsın, devlet ve iktidarla bilgi tekelinin adeta bir zorunlu birlik içinde bulundukları görülür. Bilgi ve ona götüren bilim her şeyden önce yeni bir toplum alanı demektir. Gerçeğin kaynağına inen bilimin doğruyu açığa çıkarması ve buna bağlı olarak ezilenler için bilgiye ulaşma olanağının doğması, verili dünyanın uysal kölelerinin bir karşı yazgı olarak yeniden kendilerinin farkına varmalarına yol açar. Böylece onlar yürürlükteki egemen sistemin kendilerini mahkûm ettikleri yaşamın insanlığın yazgısı olamayacağını, dolayısıyla daha insanca ve onurlu bir yaşamın mümkün olduğunu anlarlar. Egemenler için nasıl bilgi iktidarsa, ezilenler için de evrene, doğaya, topluma ve insana dair sistematik bilgi ve bilinç özgürlüktür. Yalan olmaksızın kendilerinin de olamayacağını bilen egemenler, bu yüzden bilimi hep kontrollerinde tutar ve bilgiyi tekellerine geçirirler. Fakat devlet sadece kendi kontrolü dışında gelişen bilgi alanları ve birikimlerini kendi tekeline geçirmekle yetinmez, aynı zamanda bilgi üretimi

En koyu karanlık, bilinçsizliğin neden olduğu karanlıktır. Karanlıktaki insan, istenilen yöne çekilebilir, istenildiği gibi yönetilebilir. Karanlık tüm renkleri yoklukta eşitlediği için karanlığın içindeki insan seçim yapamaz, seçimi doğrultusunda davranamaz; dolayısıyla başkalarının öngördüğü seçimlere tabidir. Cehalet karanlıkta yaşamının da ötesinde, aydınlık bir dünyanın varlığından bihaber olmaktır. Bunun içindir ki, devletçi sistemin yalana dayalı ideolojileri ezilenlerin yaşadıkları zindan karanlığını kendilerine yaşamın yegâne gerçeği olarak kabul ettirmek isterler. Bu örnekte de ateş sadece Olympos'ta vardır, pantheonun içindedir, yalnızca tanrıların hizmetindedir. Buradaki 'çalmak' sözcüğü de önemlidir; çalmak mülkiyete saldırıya denk düşer. Bilgi efendilerin mülküdür ve mülkiyet kutsaldır. Mülkiyete saldırı egemenliğin köklerine, egemenlerin en kutsal değer saydıkları şeye saldırı olduğundan en şiddetli şekilde cezalandırılmayı gerektirir. Prometheus da bu temelde akla gelebilecek en ağır cezaya çarptırılır.

Prometheus'un eylemi ve bunun bedeli olarak tanrıların gazabına uğraması belki de daha fazlasıyla Önder Apo için geçerlidir. Önder Apo'nun itirazı, arayışı ve örgütlü eylemi olmasaydı, sistemin tanrılarının Kürdistan'ı ve Kürt halkını mahkûm ettikleri statü ya da statüsü bile bulunmayan kölelik durumu sürüp gidebilirdi. Hatta olasılığın da ötesinde kesinlikle böyle olurdu. İnsanlığın beşiğini sallayan en kadim topluluk olan ve uygarlığı, besleyen tüm temel değerleri yaratan bir halkın statüsüz bir kölelik altında yok oluş sürecine alınması, gerçeği ebedi muğlaklığa terk etme ve mevcut sistemi gerçekten de 'tarihin son sözü' kılmanının en etkili yöntemiydi. İster buda tam bir bilinç açıklığını yaşasın, isterse farkında olmadan bunu yapsın, sistemin Kürdistan'a dayattığı inkâr ve imha politikasının götüreceği yer burası olacaktır. İnsansızlaşmayı esas alması ve varlığını buna dayandırması itibarıyla, kapitalist sistemin insanlığın beşiği Kürdistan'a ve hayati toplum tanımına veri teşkil eden tüm unsurları bağrında taşıyan Kürt toplumuna bu görülmemiş düşmanlığını anlamak artık fazla zor olmasa gerekir. Bunu başka bir yerde 'suçluyu tamamen aklamak için iz bırakmadan tanığı ortadan kaldırmak'

yalnızca bir hayal miydi? Ezilen insanlık özgürlük adına giriştiği mücadelelerde akıl almaz bedeller öderken, bu müthiş fedakârlığı sadece bir hayal uğruna mı yapmıştı? Hayal kurmak bile bir gerçeklikten hareket etmeyi gerektirmiyor muydu? Mutlaka insanları hayaller kurmaya ve özgürlük düşleri görmeye kışkırtan bir gerçeklik olmalıydı. Şuna inanmak gerekiyor: İnsanlığın geçmişi insanın tüm düşlerinin de kaynağıdır; öyle olmak zorundadır. Kapitalizmin görünür gerçekliğe tapar hale getirip maddileştirdiği bireyin hayal kurma gücünün bulunmaması, kesinlikle bu geçmişten kopmasıyla bağlantılıdır. Hayal denildiğinde aç tavuğun kendisini darı ambarında görmesini anlamıyorsak, gerçeğin böyle olduğu açıktır. Kuşkusuz hayaller esas olarak gelecekle ilgilidir ve bu anlamda her hayal daha güzel olana kavuşma özlemini yansıtır. Özlem duygumuz ise hayal ettiğimiz şeyin şimdi'de bulunmadığını anlatır. Onu hayatımızın akışı içinde gelecekte bir yerde varlaştırmaya çalışırız. Buna karşılık gelecek, bunu gerçekten mümkün kılmak istiyorsak yüzümüzü geçmişe çevirmemiz gerektiğini söyler ve biz geçmişe döneriz. Hayaller aynı zamanda bir inşa istemidir ve inşa da üzerinde yükseleceği bir temel ister. Hayallerimizi gerçekleştirmek için onları maddileştirecek temeli bu geçmişte bulur ve bu temelde geleceğe yürürüz.

Kendini oluşturma ve insan olarak var etme çabası içerisinde gerçekten insanlığın özgürce yaşadığını söyleyebileceğimiz bir dönem var mıdır? Varsa bu dönem hangisidir? Aynı şekilde özgürlükle dolu yaşanan bu dönemin ayırt edici özellikleri nelerdir? İnsanlık ne zaman özgür yaşamdan kopmuş veya koparılmıştır? Hangi nedenler bu kopuş veya kopartılışa yol açmıştır? Kutsallığa karşı savaş nasıl başlatılmış, insanlığın laneti nerede başlamıştır? Şimdi bu sorulara artık net yanıtlar verebilecek durumdayız. Özgürlüğü yok eden araçlar olarak devletin, iktidarın ve savaşların bu lanete tekabül ettiğini biliyoruz. Devletçi uygarlık sisteminin dayattığı yaşam tarzından ve onun kirli araçlarından kopmanın bizim için yeniden doğuş olduğunun farkındayız. Bunun bizi özgür yaşama götüreceğinden ve özgürlüğü artık hayal olmaktan çıkarıp hayatımızın gerçeğine dönüştüreceğinden eminiz.

"Kendi sistemimin iskeletini oluşturduğum kanısındayım"

"Benim durumum her yönüyle bir sistem çözümünü dayatıyordu. Öyle sıradan, parçasal, farklı zaman ve mekân çözümlerini değil, bütünsel, derinlikli ve tüm boyutlarıyla bir evrensel çözümü dayatıyordu... Bu tür bir çabaya ve düşünsel yoğunlaşmaya yöneldim. Tümüyle etli butlu olmasa da, kendi sistemimin iskeletini oluşturduğum kanısındayım. Evrensel bakış açım mevcut bilimsel bilgi düzeyini rahatlıkla karşıladığı gibi, hiçbir gelişme karşısında şaşmayacak bir olgunluğa ulaşmış seviyededir. Yaşam-ölüm diyalektiğinde tüm gelişim evrelerini yorumlayabilecek ve karşısında yeterince cesaretle durabilecek durumdayım. Dönüştürdüğüm sadece bilimsel zihniyet yapısı değildir. İnsanlık tarihi boyunca yaşanan mitolojik, dini, felsefi ve bilimsel düşünce tarzlarının iç içe diyalektik gelişmesini zihniyetimin temel kalıpları haline getirmişim. Buna sağlam mantık yapısı da denilebilir. Bu mantık yapısı içinde toplum, doğa ve evren kavramına şüpheli karakterimi doyurabilecek denli bir derinlik, doğruluk kazandırmış durumdayım."

"Evrensel bakış açım mevcut bilimsel bilgi düzeyini rahatlıkla karşıladığı gibi, hiçbir gelişme karşısında şaşmayacak bir olgunluğa ulaşmış seviyededir. Yaşam-ölüm diyalektiğinde tüm gelişim evrelerini yorumlayabilecek ve karşısında yeterince cesaretle durabilecek durumdayım. İnsanlık tarihi boyunca yaşanan mitolojik, dini, felsefi ve bilimsel düşünce tarzlarının iç içe diyalektik gelişmesini zihniyetimin temel kalıpları haline getirmişim."

insan doğru yoldan sapar; ancak bilinçsiz insan karşı yazgı olmaktan çıkıp kendisine dayatılan yazgıya boyun eğmez. Şiddet kullanımı tek başına egemenliğin sürdürülmesi için yetmez; Önder Apo'nun da ifade ettiği gibi, sadece zor kullanımı yoluyla bir hayvanı bile uzun süre ağılda tutamazsınız. Bu anlamda egemenliği kurulaştıran şiddet değil, ezilenlere dayatılıp benimsetilen zihniyettir. Devletçi sistemin egemenliğinin meşru, kabul edilir hale gelmesi yaşanan bu zihinsel çarpıtmanın ürünüdür.

Devletçi uygarlık sisteminin yalana dayalı bir sistem gerçekliği olarak doğup geliştiğini, oluşumu kadar varlığını sürdürmesini de öncelikle yalandaki derinleşmesine bağlı olduğunu biliyoruz. Mitoloji ve din gibi ideolojiler bu yalan-

ın bizzat eylemde bulunur. Bu çalışma için dolgun ücretler verdiği uygun elementler seçerek çıkarları için ihtiyaç duyduğu bilgilerin üretimine yönelir. Kuşkusuz üretilecek bilgilerin niteliği iktidarı savunup koruyan cinsten olmak durumundadır. Tüm araştırmalar ve incelemeler buna hizmet edecektir.

Ateş elbette ışıktır, bilinçtir

Efsanenin gerçeği anlattığına, güncel gerçekliğin ve gerçek sanılanın ise yalanın ta kendisi olduğuna en iyi kanıtı oluşturan Prometheus'un hikâyesi, aslında devletçi toplum sisteminin sahip olduğu bilgi tekeli kışkırtıcılığı koruma konusundaki duruşunu yansıtır. Ateş elbette ışıktır, bilinçtir, aydınlanmadır.

olarak değerlendirdim. Onca gözü karanlığa ve kararlılığa rağmen Kürt halkı hala ayakta, 'ya özgürlük ya ölüm' şiarıyla özgür yaşamdaki kararlılığını haykırıyor ve üstelik bunu kendi eylemine yansıtıyorsa, yani ateş artık Kürt insanının elindeyse ve onu geri almak mümkün değilse, o zaman buna yol açan kişi kendisi için artık ölümlerden ölüm beğenmelidir. Toplumundan ve canlı insan dünyasından koparılmalı, yalnızlığa tabi tutulmalı, akbalar gibi beynini ve yüreğini galamalı, bir defada yok etmek yerine her gün birkaç kez öldürmekle özdeş olan koşullara mahkûm edilmelidir. İmrâli'da yaşanan, tamı tamına budur.

Kürdistan halkının ve Türkiye'nin gündemi

HDP'nin kapatılması değil AKP-MHP faşizminin yıkılmasıdır

Cemal Amed

AKP-MHP faşist iktidarı, uzun süreden beridir gündemde tuttuğu HDP'yi kapatmaya yönelik tehditlerini, yargısını harekete geçirerek yeni bir aşamaya taşıdı. Aynı süreçte Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun da milletvekilliğini düşürerek tutukladılar.

Anayasa Mahkemesi, dosyada eksiklikler olduğunu ifade ederek dosyanın tamamlanması gerektiği yönünde karar oluşturdu. Bu durum kapatmaya yönelik dosyanın ne zaman tamamlanacağı, davanın ne zaman başlayacağı, sonucun ne olacağı, Kürt halkının ve HDP'nin

cadele tarihiyle bağlantılı olduğu kadar içinden geçilen sürecin özgünlüğüyle bütünlük içinde doğru ve yeterli düzeyde ele alarak değerlendirmek, etkili mücadele anlayışını, tarzını ve eylemini açığa çıkarmak açısından büyük önem taşıyor.

Kobanê DAİŞ için neyse Garê'de AKP-MHP faşizmi için odur

Soykırımcı, sömürgeci, faşist Türk devleti, 30 Ekim 2014 tarihinde yapılan MGK toplantısında karar altına alınan 'Çöktürme Planı' ile Kürdistan halkına yönelik devlet tarihlerinin en kapsamlı soykırım savaşını yürütüyor. Rojava ve Başûr'un işgal edilmesi, Şengal ve Mexmûr'a yönelik saldırılar, Bakur'da başta kadın ve gençlik olmak üzere tüm halkımıza yönelik her türlü kirli özel savaş yönelimleri, katliam ve tu-

tarzda kullanılması, Önder Apo'nun gerçekleştirdiği Demokratik Modernite çizgisinin Kürdistan'dan başlayarak tüm Ortadoğu'da ve dünyadaki etkisinin giderek gelişmesi ile PKK'nın bu çizginin güncel siyasetini, örgüt ve eylemini yürütmedeki başarısı, bu konsept dahilinde tasfiye edilmek istenmiştir.

Önder Apo'yu ve PKK'yi bu yönlü amaç ve hedeflerini gerçekleştirme önünde en temel engel olarak gördüklerinden, en büyük saldırıları da bu alanda yoğunlaştırmışlardır. Bu nedenle, Önder Apo'ya yönelik İmralı işkence ve tecrit sistemiyle, Kürdistan özgürlük gerillasına yönelik saldırılarını, tarihlerinin en kirli ve en kapsamlı boyutuna taşıyarak yürütmüşlerdir.

Başta Önder Apo olmak üzere Hareketimizin ve halkımızın dostlarıyla birlikte bu altı yıllık süreçteki olağanüstü direnişi tüm saldırıları sonuçsuz bırak-

deflerini de kursaklarında bırakmıştır. Daha da ötesi Üçüncü Dünya Savaşı'nda en büyük yenilgiyi alan ve tıpkı Birinci Dünya Savaşı'ndaki 'Hasta' Osmanlı gibi dağılan ve batan bir devlet durumuna düşürmüştür. Son 6 yıllık soykırım saldırılarının başarısız kılması ve büyük yenilgiyi yaşamaları, bizleri Türk özel savaş rejiminin bundan böyle saldırı yapmayacağı, kendiliğinden aşılacağı gibi bir rehavete ve yanılgıya elbetteki götürmemelidir. Tam tersine yaşadıkları yenilgi ve çözülüş daha büyük bir korkuyu yaşamalarına ve dolayısıyla her türlü kirli savaşı daha fazla geliştirmelerine yol açacaktır. Bununla birlikte özel savaşı, hile ve komplolarını daha fazla geliştireceklerini görerek yaklaşmamız gerekmektedir.

2008 Zap Savaşı'nda yenilen Türk özel savaş ordusu, kurucusu olduğu devlet içindeki en etkili konumunu yi-

beyle işbaşına gelen Erdoğan, komploculuk ve darbecilikte kendisinden geri kalmayan Bahçeli ile birlikte Kürdistan ve Türkiye halkına yönelik günlük darbelerle faşist iktidارlarını ayakta tutmaya çalışarak tüm insanlığın baş belası haline gelmişlerdir.

HDP'ye yönelik kapatma darbesi de Garê gibi ters tepmiştir

Kürdistan özgürlük gerillası karşısında yenilen Türk özel savaş ordusu artık nasıl ki darbe yapamaz duruma gelmiş ve büyük bir çözülüşle teşhir olmuşsa, Garê'de yenilen AKP-MHP-

Soykırımcı, sömürgeci, faşist Türk devleti, 30 Ekim 2014 tarihinde yapılan MGK toplantısında karar altına alınan 'Çöktürme Planı' ile Kürdistan halkına yönelik devlet tarihlerinin en kapsamlı soykırım savaşını yürütüyor. Rojava ve Başûr'un işgal edilmesi, Şengal ve Mexmûr'a yönelik saldırılar, Bakur'da başta kadın ve gençlik olmak üzere tüm halkımıza yönelik her türlü kirli özel savaş yönelimleri, katliam ve tutuklamaları ile Bakur ve Medya Savunma Alanları'nda Kürdistan özgürlük gerillasına yönelik en gelişmiş teknikle imha ve işgal operasyonları yürüterek kesin sonuç almak için her şeylerini ortaya koydular.

tuklamaları ile Bakur ve Medya Savunma Alanları'nda Kürdistan özgürlük gerillasına yönelik en gelişmiş teknikle imha ve işgal operasyonları yürüterek kesin sonuç almak için her şeylerini ortaya koydular.

Türk özel savaş sistemi, Kürdistan'ın yeniden işgali ve halkımıza, Hareketimize yönelik bu soykırım saldırıları ile birlikte Irak, Suriye, Libya, Akdeniz, Ermenistan başta olmak üzere Ortadoğu'nun geneline yayılan bir işgal ve istila savaşını çok kirli tarzda yürüttü. Yeni Osmanlıcılıkla bölgesel güç olma peşinde her türlü insanlık suçunu işlemeye devam ediyor. Önce DAİŞ'le, bunun yenilgisiyle birlikte Ortadoğu'nun tüm geri, çapulcu çetelerinden devşirdiği paralı askerleriyle Üçüncü Dünya Savaşı'ndan büyük bir imparatorluk çıkarma peşinde koşmuş, bunun için de Kürdistan halkının soykırımını sonuca götürmeyi en temel amaç ve hedef olarak belirlemiştir. Son 6 yıllık süreçte AKP-MHP-Ergenekon ittifakının gerçekleştirilmesi ve esas iktidar gücünün MHP olması gerçeği, Türk devletinin bu yönlü stratejik amacı ve hedefiyle bağlantılıdır. Yine Türk özel savaş sisteminin son 6 yıllık bu soykırım saldırılarına en büyük desteği ABD'nin vermesi, KDP teslimiyetçiliğinin en kirli

miş, içte olduğu kadar dışta da AKP-MHP faşizmini tam bir çözüme ve yenilgi aşamasına getirmiştir. Bu altı yıllık direnişin temel kararlaşması olarak da Hareketimiz, "Özgürlüğü Sağlama Zamanı" Hamlesiyle AKP-MHP-Ergenekon faşizmini yıkarak, Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlamaya yönelik büyük bir atılım gerçekleştirmiştir.

10 Şubat'ta Garê'ye yönelik kendi deyişleriyle 'tarihin en büyük operasyonu' işte bu 6 yıllık politikalarında kesin sonuca ulaşmaya yönelik yaklaşımlarının son çırpınışları olarak gerçekleşmiştir.

Büyük komutan Şoreş Beytüşşebap öncülüğünde Kürt özgürlük gerillasının fedai direnişi, Garê'de Türk özel savaş sisteminin bütün amaç ve hedeflerini boşa çıkardığı gibi tam bir bozguna uğratmıştır.

Kobanê yenilgisi DAİŞ için ne tür sonuçları açığa çıkardıysa, Garê yenilgisi de faşist AKP-MHP-Ergenekon iktidarı için aynı tür sonuçları daha şimdiden açığa çıkarmaya götürmektedir. Garê yenilgisi, sadece Kürdistan halkına yönelik son 6 yıllık süreçte uygulanan soykırım siyasetinin sonuçsuzluğunu açığa çıkarmakla kalmamıştır. Aynı zamanda yeni Osmanlıcılıkla bölgesel güç olma amaç ve he-

tirmekle kalmamış, bu operasyonun baş komutanları olan Yaşar Büyükanıt'ın emekliliği ve İlker Başbuğ'un tutuklanmasına varan düzeyde itibarsızlaşarak etkisizleşmişlerdir. Aynı şekilde bütün katliam ve vahşetine rağmen 2015-2016 kışındaki tarihi Özyönetim Direnişlerinde büyük bir sendromu ve yenilgiyi yaşayan bu özel savaş ordusunu, 2016 Temmuz'unda çok iyi bildikleri darbe yapma işini bile yapamaz durumuna getirmiştir. Darbe yapamayan ordu yerlerde sürüklenerek, tüm dünyanın gözleri önünde büyük bir teşhir ve itibarsızlığı yaşamıştır. Son günlerde 104 emekli amiralin yayınladığı bildiri ve sonrasında ellerine, ayaklarına takılan kelepçeler de gerillaya karşı başarısız olan Türk özel savaş ordusunun yaşadığı bu yenilginin temel sonucudur.

Türk özel savaş ordusu, artık darbe yapamaz duruma gelmiş olmakla birlikte, esas darbeciliği faşist Erdoğan ve Bahçeli yürütmüştür. 15 Temmuz darbe girişimi bahanesiyle en büyük darbeyi Erdoğan-Bahçeli faşist kligi yaparak, Kürdistan halkına yönelik soykırım saldırılarını tarihte benzeri olmayan tarzda yürütmüş, Türkiye demokrasi güçlerine ve emekçi halkına yönelik baskı ve işkence sistemiyle tam bir vahşet uygulamıştır. Komployla, dar-

HDP'nin kapatılmasını neden hemen Garê bozgununun ardından yürürlüğe koydukları hususu son derece önemli oluyor. Birinci ihtimal; gerilla karşısında yaşadıkları büyük yenilgiyi böylesine bir darbeyle örtterek bunun intikamını almanın ve çöküşten kurtulmanın yolu olarak harekete geçmeleri oluyor. İkinci ve daha ağırlıklı ihtimal ise; Garê'de elde edecekleri bir başarı ile Başûr'da KDP işbirlikçiliğini de harekete geçirerek Hareketimizi tümünden kuşatıp etkisizleştirme amacıyla HDP'nin kapatılmasını birlikte planladıklarıdır.

Ergenekon faşist iktidarı ve kendisini başkomutan ilan eden Erdoğan da artık darbe yapamaz duruma gelerek hem içte hem de dışta tam bir itibarsızlaşma ve çöküş durumunu yaşar hale gelmiştir.

Son altı yıllık süreçte ABD ve Rusya arasında denge politikası uygulayıp kendini pazarlayarak ve Kürt düşmanı Trump'la en kirli ilişkiler sonucunda her türlü soykırım ve katliamı yürüten faşist iktidarı bu siyaseti Garê sonrası iflas etmiştir. Trump'un çöküşü ile birlikte, son Rusya-Ukranya gerginliğinde tamamen ABD'nin yanında saf tutmak için çok silikçe ve yalvarırcasına kendini pazarlamaya çalışması denge siyasetinin sonu olduğu gibi, AKP-MHP-Ergenekon ittifakının çözülmesine ve 104 emekli generalin bildirisiyle de açığa çıkan iktidar klikleri içindeki savaşın daha da derinleşmesine yol açmıştır.

19 yıldır AKP ve faşist şefi bir yandan toplumun dini duygularını istismar edip faşist Kemalist rejim ve onun ordusu karşısında mağdurluk edebiyatı yaparak,

diğer yandan da başta Kürdistan halkı olmak üzere emekçi halklar üzerinde tam bir faşist despotik güç olarak mağrurluk üreterek iktidarını sürdürmeyi esas almıştır. Garê yenilgisi bu 19 yıllık özel savaş siyasetini de işlemez kılmıştır. Önder Apo'ya yönelik 15 Şubat Uluslararası Komplosu'nun gerçekleştirdiği günde Garê'de elde edecekleri büyük

Türk özel savaş sisteminin demokratik siyasal alanı Özgürlük Mücadelemizin tasfiyesi için kullanmaya yönelik tüm saldırı ve uygulamalarına karşı, bu alanı mücadelemizin daha da büyütülerek Türkiye'ye taşırılması ve Kürdistan halkının özgürlüğü, Türkiye'nin demokratikleştirilmesi mücadelesinin önemli bir alanı olarak geliştirmek, 1990'dan beri yoğunluklu devam eden iki çizgi mücadelesini ifade ediyor.

zaferle iktidarını kalıcılaştırmak isteyen faşist iktidar, yaşadıkları büyük yenilgiyi itiraf etmek zorunda kaldığından, bütün o iktidarın sahte mağrurluğu ve muktedirliği yerle bir olmuştur. Bu durum faşizme karşı olan tüm toplumsal kesimlerde AKP-MHP iktidarına karşı daha etkili mücadele etme umudu, iradesi ve cesaretini açığa çıkardığından, AKP ve faşist şefinin mağdurluk siyaseti de zayıflık ve ikiye bölünme olarak büyük teşhirine dönüşmüştür. Garê yenilgisiyle birlikte kimi olay ve olguları tanrının lütfu olarak görüp bundan iktidar üretme fırsatçılığını her türlü kurnazlık, darbe ve komplocukla gerçekleştirme siyasetinin sonuna gelinmesi, mevcut faşist iktidarın etkili mücadele edilirse her an devrilebileceği tarihsel fırsatları da büyüttü.

Tam da böylesi bir süreçte Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun vekilliğinin düşürülerek zindana atılması ve HDP'nin kapatılmasına yönelik darbe de, Garê gibi ters teperek, AKP-MHP faşizminin daha fazla teşhir olmasına ve Kürdistan halkı ile birlikte Türkiye demokrasi güçlerinin büyük öfke, tepki ve mücadelesine yol açmıştır.

MHP ve Ergenekon artığı Perinçek'in uzun süreden beridir gündemleştirdikleri HDP'nin kapatılmasını neden hemen Garê bozgununun ardından yürürlüğe koydukları hususu son derece önemli oluyor. Birinci ihtimal; gerilla karşısında yaşadıkları büyük yenilgiyi böylesine bir darbeyle örterek bunun intikamını almanın ve çöküşten kurtulmanın yolu olarak harekete geçmeleri oluyor. İkinci ve daha ağırlıklı ihtimal ise; Garê'de elde edecekleri bir başarı ile Başûr'da KDP işbirlikçiliğini de harekete geçirerek Hareketimizi tümünden kuşatıp etkisizleştirme amacıyla HDP'nin kapatılmasını birlikte planladıklarıdır. Medya Savunma Alanları'nda gerillanın kuşatılarak etkisizleştirilmesi, Şengal, Mexmûr ve Rojava'nın işgal edilerek Kürdistan halkının kazanımlarının yok edilmesi, Musil ve Kerkûk'e kadar uzanan alanın tümünden işgal edilerek Misak-ı Milli hatlarıyla birlikte Ortadoğu'nun tek hakim gücü olarak kendilerini ilan etmeyi birlikte planladıkları anlaşılıyor. HDP'nin

de bu planlama çerçevesinde kapatılarak 'ha bu yıl, ha bu ay bitirdik' dedikleri Kürt soykırımını sonuca götürdüklerini, Kürt sorununu kökten çözdüklerini büyük bir zaferle ilan ederek iktidarlarını ebedileştirmek, yıkılan devletlerini yeni Osmanlıcılıkla kalıcılaştırmayı amaçladıklarından hiç kuşku duymamak gerekiyor. Gerilla karşısında başarı elde etmiş olsalardı, bu amaçlarını gerçekleştirme önünde ciddi bir engelin olmadığını, hedefe ulaşmak için DAİŞ, El Nusra, ÖSO gibi Ortadoğu JİTEM'ini yaratan faşist Türk özel savaş sisteminin Ortadoğu ve dünyayı büyük bir felekate sürükleyerek kan gölüne çevireceğini ve bunun karşısında küresel ve bölgesel güçlerin öyle sanıldığı gibi engellemek bir yana kendi çıkarları için daha fazla kullanmak isteyeceklerinden de kuşku duymamak gerekiyor. Tüm bu hesaplar gerillanın kahramanca direnişiyle boşa çıktığından yenilgileri de planlama ve amaçlarının büyüklüğü oranında etkili olmuştur. Bu nedenle gerilla karşısında yenilen faşist rejimin HDP'ye yönelik kapatma darbesi de ters teperek daha büyük bir direnişle karşılık bulmuştur.

HDP'nin başarısını doğru anlamak ve doğru temsil etmek önemlidir

Dünyada şu an Kürdistan ve Türkiye'de olduğu kadar kadınların, seçilmiş milletvekillerinin, parti ve belediye başkanlarının, meclis üyelerinin, yönetici ve çalışanlarının hapse konulduğu başka bir yer yoktur. HDP'nin açıkladığı rakamlara göre son altı yıllık süreçte on binden fazla yönetici ve çalışanı gözaltına alınmış, beş binden fazlası da şu an zindanda rehin durumda tutulmaktadır. Bu durum bile tek başına Türkiye'de mevcut devlet ve iktidarın Kürt düşmanı faşist, soykırımcı karakterini yeterli düzeyde izah ettiği gibi HDP'nin ve Kürdistan halkının tüm bu baskılara karşı onurlu direnişini ve gücünü de göstermektedir. HDP'nin ve Kürdistan halkının bu büyük onurlu direnişini ve başarısını yeterince görememek inkarcılık olmakta, tehlikeli ve aşılması gereken bir durumu ifade etmektedir. Aynı şekilde bu başarıyı açığa çıkaran temel gerçeklerden kopuk küçük burjuva bireyciliğini aşamamanın da mücadeleye o kadar zarar verdiğini ve AKP-MHP faşizminin ömrünü uzatmasına zemin sunduğunu da iyi görmek gerekiyor. Her iki anlayış ve yaklaşıma karşı daha güçlü ve sonuç alıcı mücadele yürütmek, faşizmi yıkmak için en öncelikli görev oluyor.

HDP, 7 Haziran 2015 genel seçimleriyle 31 Mart 2019 ve sonrasında tekrarlanan İstanbul yerel seçimlerinde AKP-MHP faşist iktidarını yenilgiye uğratarak özünde iktidardan düşürmüştür. Bu başarının daha örgütlü kılınarak güncel yaratıcı politik tarzının ve mücadeleciliğinin yeterince açığa çıkarılmasında yaşanan yanlış ve zayıflıklar, faşist iktidarın milletvekilliklerini düşürme, tutuklama ve belediyelere kayyum adı altında darbe yapmayı sürekli kılmasında önemli bir faktör olsa da tam sonuca ulaşamadığından, HDP'yi kapatmayla sorunu kökten çözmeye yönelmiştir.

7 Haziran genel seçimlerinde HDP ilk kez parti olarak girdiği seçimde yüzde 13'ün üzerinde oy alarak AKP faşist iktidarının tüm saldırı ve hilelerine rağmen istediği başarıyı elde edemesine ve çoğunluğu kaybetmesine yol açmıştır. Kimi HDP yöneticilerinin daha seçim sonuçlarının açıklandığı ilk andan itibaren HDP'nin bu başarısını son derece yanlışlıklarla değerlendiren, "emanetçi oy" tartışmalarına girmeleri, açığa çıkan başarının demokratik siyasete yüklemiş olduğu görev ve so-

rumlulukları yanlışlıklarla değerlendirmelerine ve son derece etkisiz kalmalarına yol açmıştır. Açığa çıkan bu başarı doğru ve yeterli oranda görülüp değerlendirilemediğinden, büyük hileler sonucu açıklanan MHP'nin yüzde 16 gibi bir rakama karşı, 7 Haziran akşamı Bahçeli'nin seçimlerin tekrarlanmasına yönelik yaklaşımıyla gerçekleşen darbe de tam anlaşılmamış, dolayısıyla devreye konulan 'Çöktürme Eylem Planı'nın farkına varılamadığı için buna karşı tarihi Özyönetim Direnişlerini anlamada ve mücadeleyi geliştirmede zayıf kalmıştır.

Farklılıkları olsa da 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleşen yerel yönetim seçimlerinde de HDP'nin başarısı ve AKP-MHP faşizminin büyük yenilgi alarak özünde iktidardan düşmüş olması da yeterli düzeyde değerlendirilememiş ve zayıflıklar yaşanmıştır. Hareketimiz 2018 yılında "Tecridi Kırılım, Faşizmi Yıkılım, Kürdistan'ı Özgürleştirilim" Hamlesi'ni başlatarak önemli bir mücadele sürecine girmiştir. Leyla Güven öncülüğünde tüm zindanlarda başlatılan büyük ölüm orucu direnişleriyle birlikte gerilla mücadelesi düşmanı zorladı-

Önder Apo'nun, HEP'ten başlayarak tüm zorluklara karşı önemli bir mücadele düzeyini yakalamış olan Kürdistan'daki demokratik siyasi gelişmeyi Türkiye'deki sol, sosyalist, demokratik mücadele geleneğiyle buluşturma ve ortak mücadele çizgisini oluşturmaya yönelik HDP'in kuruluşuna öncülük etmesi, AKP'nin tüm hesaplarını bozduğu gibi, 7 Haziran 2015 seçimlerinde AKP'nin en büyük yenilgisini açığa çıkarmıştır.

ğından Önder Apo ile geçici de olsa görüşmelerin gerçekleşmesi halkımızda büyük bir moral ve mücadele düzeyini açığa çıkarmıştır. Genel hamle ve mücadele süreci ile yerel seçimlerin birbirini güçlendirecek tarzda yürütülmesi, seçimlerde başarıyı açığa çıkaran temel etkenler olmuştur.

Seçimlerden hemen sonra AKP-MHP faşizminin kazanılan belediyelere yönelik kayyum adı altındaki darbesine karşı etkili politika oluşturmada dar ve pasif yaklaşımlar, genel mücadeleyle bütünlük içinde direniş geliştirmeyi zayıflatmıştır. Bu zayıflıktan yararlanan faşizm, sırasıyla bütün belediyeleri gasp etme ve vekilliklerin düşürülmesine yönelik saldırılarını yoğunlaştırmış, HDP'yi kapatmakla da son darbeyi vurmaya çalışmıştır. Son kapatma darbesinin ters teperek 8 Mart ve Newroz'da halkımızın buna karşı etkili yanıtı, yukarıda belirttiğimiz Garê direnişiyle birlikte esas olarak da HDP'yi var eden Önder Apo'nun geliştirdiği çizginin başarısı olarak yaşanmıştır.

Önderlik çizgisinin başarısı

HDP, diğer yönleriyle birlikte her şeyden önce faşist AKP ve şefinin İmralı'da Önderlikle görüşme ve çözüm adı altında geliştirdiği Özgürlük Hareketimizi tasfiye siyasetine karşı Önder

Apo'nun dahiyane mücadelesinin en temel sonuçlarındandır.

İmralı süreci olarak adlandırılan devletin Önder Apo'yla görüşmesinin temel amacı; Ordoğu'da yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı ile birlikte gelişen Rojava Devrimi ve Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'nin büyük etki düzeyinin tasfiye edilerek, faşist Erdoğan öncülüğünde özel savaş sisteminin kendisini bölgesel bir imparatorluk gücü haline getirme niyet ve politikalarıydı. Bunun için çok kapsamlı özel savaş politikaları geliştirdiler. Önderlik çizgisinin ve PKK'nin tasfiyesi için bin bir kılığa girdiler, her türlü yol ve yöntemi denediler. Önder Apo'nun bu konudaki olağanüstü mücadelesi düşmanın bu yönlü yaklaşımlarını boşa çıkardığı gibi Özgürlük Mücadelemizin daha da güçlenerek gelişmesine yol açtı. Bu durum, Önder Apo'ya ve PKK'ye yönelik son 6 yıllık öfke ve saldırılarının temel nedenidir.

İmralı sürecindeki mücadelenin bu genel ve Ortadoğu boyutu, hiç kuşkusuz Bakur ve Türkiye'deki mücadele ile içiçe gelişen bir süreci ifade ediyordu. Önderlik çizgisinin ve PKK'nin tasfiyesi için KDP işbirlikçiliğini ve Kürt orta sınıfını Hareketimize karşı çok sinsince kullanmayı esas aldılar. Kemal Burkay'ın törenle Türkiye'ye getirilişi, faşist şef Erdoğan'ın Mesud Barzani ve Şiwan'la Amed'te toplu nikah törenlerine katılmasına varacak kadar binbir türlü özel savaş yöntemlerini geliştirdiler. Amaç; teslimiyetçi Kürt işbirlikçiliğine dayanarak Kürt orta sınıfını mücadeleden koparmak, buna karşı direnen gençlik ve kadın başta olmak üzere fedakâr Kürdistan halkı üzerinde de her türlü baskıyı oluşturarak Kürdistan'da tam bir AKP egemenliğini inşa etmekte. Bakur halkını mücadeleden bu şekilde koparıldıktan sonra Rojava Devrimi'nin tasfiyesi ve Başûr'un işgali ile Kürt soykırımını sonuca götürme önünde zaten önemli bir engelleri kalıyacaktır.

Önder Apo'nun, Türk özel savaş rejiminin Kürt işbirlikçiliğini kullanarak Kürt orta sınıfından başlayarak Kürdistan halkını mücadeleden koparmaya yönelik yaklaşımına karşı Kürdistan'daki devrimci gelişmeleri Türkiye'ye taşımaya yönelik büyük bir hamleyle cevap vermesi, günümüzde yaşanan gelişmelerin esasını oluşturmuştur. Önder Apo'nun HEP'ten başlayarak tüm zorluklara karşı önemli bir mücadele düzeyini yakalamış olan Kürdistan'daki demokratik siyasi gelişmeyi Türkiye'deki sol, sosyalist, demokratik mücadele geleneğiyle buluşturma ve ortak mücadele çizgisini oluşturmaya yönelik HDP'in kuruluşuna öncülük etmesi, AKP'nin tüm hesaplarını bozduğu gibi, 7 Haziran 2015 seçimlerinde AKP'nin en büyük yenilgisini açığa çıkarmıştır. Bu durumu erkenden gören faşist şef Erdoğan, "çözüm süreci yok" diyerek bu süreçte rol oynayan Başbakan Davutoğlu, Başbakan Yardımcıları Yalçın Akdoğan, Efkân Ala, Beşir Atalay gibi en sadık ekibini bile ya istifa ettirerek ya da geriye çekerek kendisini yenilgi-den kurtarmaya çalışmış fakat 7 Haziran seçimleriyle bunun da yetersiz kaldığını görünce 'Çöktürme Eylem Planı'nı devreye koymuştur.

7 Haziran 2015 genel seçimlerine HDP ile girme kararına en fazla karşı çıkanlar, seçimde başarının açığa çıkmasıyla birlikte bunu kimi bireylerin ve "emanetçi oy" gibi sunni durumların başarısına bağlayarak, Önderlik gerçekliği ve Kürdistan halkıyla, Türkiye demokrasi güçlerinin büyük başarısını değerlendirmemeleri, son 6 yıllık süreçte HDP'nin onurlu mücadele ve direnişine rağmen daha da büyümesini zayıflatan en temel hususların başlıcası olmuştur.

İki çizgi mücadelesi

Halkın Emek Partisi-HEP'in kurulduğu 7 Haziran 1990 tarihinden günümüze kadar 30 yılı aşkın süre demokratik siyasi mücadeleyi belirleyen en temel husus, demokratik siyasetin Kürdistan halkının varlık ve özgürlük mücadelesi ile bütünlük içinde büyük bir mücadele mevzisi mi olacağı, yoksa Önderlik çizgisinin ve PKK'nin tasfiyesi için özel savaş sisteminin yönlendirilmesine mi gireceği konusudur.

Demokratik siyasetin, kurulduğu ilk andan itibaren demokratik siyasal alana ve halkımıza yönelik özel savaş sisteminin geliştirdiği her türlü kültürel ve siyasal soykırıma, katliam, işkence ve baskılara rağmen mücadele irade ve kararlılığı, genel mücadelemiz açısından son derece tarihsel ve stratejik düzeyde değerlendirilmiştir. Vedat Aydın, Mehmet Sincar, Muhsin Melik, Şevket Epözdemir, Serdar Tanış, Ebubekir Deniz, Tahir Elçi gibi binlerce şehide, onbinlerce yönetici, üye ve çalışanının işkenceye, tutuklanmasına rağmen gelişimini sürdürmesi, düşmanın tüm saldırı ve özel savaş siyasetini etkisiz kılmış, önemli bir mücadele düzeyini açığa çıkarmıştır. Kürdistan halkının her türlü katliam, baskı ve işkenceye rağmen büyük fedakârlıkla özgürlüğe, özgürlük değerlerine bağlılığı bu başarının temelini oluşturmuştur.

Halkın Emek Partisi, 1990'larla birlikte gerilla öncülüğünde gelişen büyük halk serhildanlarıyla yaşanan kültürel devrimin açığa çıkardığı temel sonuçlardandır. Kürdistan halkının görkemli serhildanlarla Demokratik Ulus olarak ulusal dilirliş devrimini gerçekleştirmesi, demokratik siyasal mücadele açısından büyük imkan ve fırsatları açığa çıkarmış, HEP bu gelişmeler sonucunda kurularak yeni bir sürece girilmiştir. Türk özel savaş sisteminin bu süreçte PKK'ye silah bıraktırma, gerilla mücadelesine son vermeye yönelik içten ve dıştan dayattığı saldırı ve tasfiyeciliği güçlendireceği beklentisi, demokratik siyasi mücadele için belli bir alan oluşturmuş, bu durumu Önder Apo mükemmel bir

Kürt sorununun eşitlik ve özgürlük temelinde çözümü ile Türkiye'nin demokratikleştirilmesi mücadelesi etle tırnak gibi kopmaz bir bütünlüğü ifade ediyor. Kürdistan'daki devrimci-demokratik mücadelenin Türkiye halkıyla buluşması, ortak mücadele örgütlülüğüne ve eyleme kavuşması, demokratik siyasal mücadelenin esasını oluşturuyor. Türk özel savaş rejimi ve AKP-MHP faşizmi en fazla bundan korkuyor.

şekilde değerlendirerek önemli bir mücadele mevzisi haline getirmiştir. Düşmanın daha ilk kuruluşundan itibaren legal parti oluşumunu, gerilla mücadelesini ve genel hareketimizi etkisizleştirme ve tasfiye etmeye yönelik kullanma yaklaşımı, 30 yıllık süreçte yönelimlerinin temelini oluşturmuştur.

Yaşanan bu gelişmelerle birlikte Önderlik, 1993 yılında ateşkes ilan ederek

Kürt sorunun demokratik tarzda çözümü geliştirmeye yönelik tarihi bir süreci başlattı. Düşmanın her türlü saldırısına karşı Önder Apo'nun bu mücadelemiz açısından son derece tarihsel gelişmeleri açığa çıkardı. Önder Apo'ya yönelik geliştirilen Uluslararası Komplot'o'ya karşı paradigma değişimi, demokratik siyasal mücadelenin daha etkili hale gelmesine yol açtı.

Kürt sorununun Demokratik Ulus tarzında çözümü, paradigma değişiminin esasını oluşturuyor. Düşman yaklaşımına göre bu çözümün yolunu da Devrimci Halk Savaşı ile demokratik siyasal mücadele olarak belirleyen Önderlik, İmralı gibi bir işkence ve tecrit sisteminde devletin mücadelemizi tasfiye siyasetine karşı demokratik siyasal mücadeleyi ve çözümü gündemleştirmesi, halkımızda olduğu kadar Türkiye demokratik, sosyalist ve emek hareketlerinde de önemli bir mücadele düzeyini açığa çıkarmıştır.

Tüm bu gelişmelerden de anlaşıldığı gibi, 1990'ların başındaki Demokratik Ulus devrimi ile Önder Apo'nun gerçekleştirdiği paradigma değişimi, HDP'nin varoluşu ile tarihsel, felsefik, ideolojik, siyasal, örgütsel ve eylem çizgisini belirleyen temel gerçekliği oluşturuyor.

Türk özel savaş sisteminin demokratik siyasal alanı Özgürlük Mücadelemizin tasfiyesi için kullanmaya yönelik tüm saldırı ve uygulamalarına karşı, bu alanı mücadelemizin daha da büyütülerek Türkiye'ye taşınması ve Kürdistan halkının özgürlüğü, Türkiye'nin demokratikleştirilmesi mücadelesinin önemli bir alanı olarak geliştirmek, 1990'dan beri yoğunluklu devam eden iki çizgi mücadelesini ifade ediyor.

Devrimci Halk Savaşı ve demokratik siyaset

Demokratik siyasal mücadelenin, genel mücadelemizle bütünlük içinde stratejik bir alan olarak tarihsel rol oynadığı tartışmasız bir gerçekliği ifade ediyor. Büyük kahramanlıklar ve fedakârlıklarla her türlü bedel ödemeyi de göze alarak düşmanın soykırım zihniyet ve siyasetine karşı son derece etkili ve sonuç alıcı mücadele yürüterek büyük başarılar sağlanabileceği, 30 yılı aşan mücadele gerçekliğinin açığa çıkardığı en temel husus oluyor.

Bununla birlikte, demokratik siyasal alanı ve mücadelesini, varlık ve özgürlük mücadelemizden, onun Devrimci Halk Savaşı stratejisi ve gerilla öncülüğünden kopuk ele almanın, düşmanın özel savaş siyasetine hizmet edeceği ve ona yem olmaktan kurtulamayacağını da iyi görmek gerekiyor.

AKP faşizminin özellikle 14 Nisan 2009 tarihinden itibaren demokratik siyasal alana yönelik geliştirdiği siyasal soykırım operasyonları, geçmişteki özel savaş yönelimlerini katbekat aşan boyutta ve kapsamda gelişmiştir. Tüm bu dayatma ve özel savaş zihniyet ve siyasetine karşı demokratik siyasal alan gerçekten de onurlu bir direnişle büyük bir mücadele yürütmüş, tüm zorluk ve bedellere rağmen düşmanın bu dayatmalarını boşa çıkarmıştır.

Bu büyük mücadelenin ve direnişin hakkını teslim etmek kadar, düşmanın bu özel savaş siyasetinin etkisinde kalan ve uzantısı olarak rol oynayan ilkel milliyetçi, liberal orta sınıf anlayış ve pratiklerin varlığı ile buna karşı etkili mücadele yürütmede yaşanan zayıflığın da ciddi eleştirisi ve özelleştirilmesi yürütmek temel görev oluyor.

Düşmanın 30 yıldan beridir dayattığı "PKK'yi terör örgütü olarak kınayın", "PKK ile aranıza mesafe koyun" politi-

kası, AKP ile birlikte çok daha derinleştirilerek yürütülmektedir. 7 Haziran 2015 seçimlerinde HDP'nin 80 milletvekili çıkarmasına karşı hemen aynı gece kimi liberal ve küçük burjuva teslimiyetçi birey ve kesimlerin "80 vekil kazanıldı, PKK'ye silah bırakma çağrısı yapın, bırakmazsa kınayarak aranıza mesafe koyun" dayatmaları, AKP'nin HDP'ye yönelik temel yaklaşımını oluşturmuştur. 2015-2016 kışında tarihi Öz Yönetim direnişlerinde demokratik siyasal alanın gerekli rolünü oynayamaması, kimi durumlarda düşmanın özel ve psikolojik savaşını yürütür duruş ve yaklaşımların açığa çıkması bu dayatmaların sonucu olarak mücadelemize büyük zararlar vermiştir.

Son bir yıllık gelişmelerle daha fazla açığa çıkan ilkel milliyetçi, teslimiyetçi ve işbirlikçiliğinin hem küresel güçler hem de AKP-MHP faşizmi tarafından Hareketimizin ve gerilla mücadelemizin tasfiyesi için çok kirli tarzda kullanılma gerçekliğinin, demokratik siyasal alan ve mücadele zemininde yeterince görülüp mücadele edilmemesi temel yetersizliklerin başında geliyor.

Demokratik siyasal alana ve müca-

delemlerin özgünlükleri, farklılıkları vardır. Bunları aynılaştırmak, özgünlük ve farklılıklarını görememek, eleştirilerek aşılması gereken hususlardır. Bununla birlikte, Önder Apo ve PKK öncülüğünde yarım yüzyılı bulan Kürdistan halkının varlık ve özgürlük mücadelesinin, bu mücadelede Devrimci Halk Savaşı Stratejisinin ve gerilla öncülüğünün tüm parça ve mücadele alanlarının oluşmasındaki rolünü ve bu mücadele alanları arasındaki diyalektik ilişkiyi göremeyerek parçalı duruş ve yaklaşımları aşmamak, mücadeleye zarar veren temel yaklaşımların başında gelmektedir.

Dikkat edilirse Kürdistan halkı yarım yüzyıldır PKK öncülüğüyle, gerilla mücadelesiyle, demokratik siyasal mücadele arasına duvarlar çekmiyor, birini diğerinden kopuk ele almıyor. Gerilla mücadelesini her türlü fedakârlığı göstererek desteklemeye devam ediyor. En değerli evlatlarının bu mücadeleye katılmasından, şehadetinden büyük acıya rağmen onur duyuyor. Aynı şekilde ödenen bu bedellerin sonucunda oluşan demokratik siyasal mücadeleye de aynı fedakârlık ve cesaretle katılıyor, sahip çıkıyor, ölümüne savunuyor. Bu-

etmek faşizme karşı mücadele etmede başarının esasıdır.

Legal parti ve demokratik siyasal mücadele

Anlayışta yaşanan bu çizgi sorunları, demokratik siyasal mücadele içinde en somut olarak örgütlenme ve eylem yaklaşımında kendisini görünür kılıyor.

Demokratik siyasal mücadeleyi sadece legal partiyle sınırlandırmak, legal katılımı de milletvekilliği, belediye başkanlığı ve meclis üyeliği olarak ele almak, demokratik siyasal mücadeleyi daraltıp daha etkili yürütülmesini engellediği gibi Kürdistan halkının muazzam direniş gerçekliğini, potansiyelini açığa çıkarmayı zayıf bırakıyor. Legal partide iktidarcı, maddiyatçı, bürokratik anlayış ve tarzların gelişmesine zemin sunuyor.

Legal parti, demokratik siyasal alanın ve mücadelenin önemli bir boyutunu oluşturuyor. Bunun rolünü kimse yadsımıyor. Fakat legal parti, demokratik siyasal mücadelenin ve alanın tümünü de kapsamıyor. Demokratik mücadele, demokratik siyaset derken sadece par-

belirleyerek harekete geçen bir siyaset ve örgüt anlayışından giderek uzaklaşma ve zayıflama yaşanıyor. Geçmişte belli oranda yapılan halk toplantıları, halk ziyaretleri neredeyse unutulmuş, yerini mesajlarla, telefonlarla toplantılara, açıklamalara, çağırma biçiminde son derece teknikleşmiş bir ilişkiye bırakmıştır. Halkımızın, legal partiye yönelik sadece seçimlerden seçimlere hatırlanma eleştirileri üzerinde ciddiyletme durmak ve bu durumu aşmak gerekiyor.

Bu nedenle radikal demokratik mücadeleyi, bunun son derece yaratıcı eylem biçimlerini geliştirmede büyük boşluklar yaşanıyor. Pasif, yıllardır tekrarlanan ve fazla bir etkisi olmayan açıklama türü toplantı ve eylem çizgisini ya da tümünden eylemsizliği aşmak demokratik mücadelenin en öncelikli görevi oluyor. 'Özgürlük Zamanı' Hamle-

Devrimci Halk Savaşı ve gerilla mücadelesi olmadan demokratik siyasal mücadeleye sonuç alacağını sanmak, yine gerilla mücadelesini demokratik siyasal mücadelenin önünde engel olarak görmek bir özel savaş siyaseti olarak aşılması gereken en tehlikeli durumdur. Belki günümüzde bu kadar sert bir mücadele içinde hiç kimse bunu bu şekilde kabaca söylemeye, ifade etmeye cesaret edemiyor olabilir, fakat özellikle son 10 yıllık süreçte bu tür anlayışların fırsat buldukça nasıl konuştukları ve mücadeleye ne türlü zararlar verdiğini hepimiz çok iyi biliyoruz.

deleye bireysel ve maddiyatçı yaklaşım, bir orta sınıf çizgisi olarak bu özel savaş siyasetine karşı etkili mücadele etme önündeki temel engeli oluşturarak genel mücadelemizi parçalı kılıyor, büyük direniş ve emeğe rağmen istenilen sonucun açığa çıkmasını zayıflatıyor.

Demokratik siyasal alanı ve mücadelesini, gerilla öncülüğünde gelişen halkımızın varlık ve özgürlük mücadelesinin açığa çıkardığı en temel bir alan olarak yeterince görememek, Devrimci Halk Savaşı'yla demokratik siyasal mücadele arasında gerekli bütünlüğü oluşturamamak düşmanın özel savaş zihniyet ve siyasetine karşı etkili mücadele etmeyi zayıflatan temel yaklaşımların başında geliyor. Bundan kaynaklı HDP'nin 50 yıllık varlık ve özgürlük mücadelemizle bağlantısını, Devrimci Halk Savaşı ve gerilla mücadelesiyle demokratik siyasal mücadele arasındaki yine Önderlik ve PKK gerçekliğiyle, onun kadın ve gençlik öncülüğüyle diyalektik ilişkisini yeterli düzeyde oluşturamaması, Türkiye toplumu ve devrimci-demokratik hareketiyle daha güçlü anti-faşist birliktelikler oluşturmasını zayıf bırakıyor.

Elbetteki gerilla mücadelesiyle demokratik siyasal mücadelenin kendine has özgünlükleri vardır. Mücadele yöntemleri, tarzı, taktiği ve üslubu farklıdır. Yine PKK ayırıcı, HDP ayrıcıdır. Aynı şekilde Başûr'la, Bakur, Rojava ile Rohilat yine Avrupa ve Türkiye'de yürütülen

nunla birlikte özellikle son süreçte düşmanın halk içinde gerilla mücadelesine ve katılımına yönelik geliştirdiği özel savaş siyasetine, ajanlaştırmalara karşı demokratik siyasal alanın etkili mücadele edecek bir anlayış ve tarzı geliştirememesi, yurtseverlik ölçülerinde, demokratik örgütlenmede ve eylemsellikte önemli zayıflıklara yol açıyor ve mücadelemize ciddi zararlar veriyor.

Devrimci Halk Savaşı ve gerilla mücadelesi olmadan demokratik siyasal mücadeleye sonuç alacağını sanmak, yine gerilla mücadelesini demokratik siyasal mücadelenin önünde engel olarak görmek bir özel savaş siyaseti olarak aşılması gereken en tehlikeli durumdur. Belki günümüzde bu kadar sert bir mücadele içinde hiç kimse bunu bu şekilde kabaca söylemeye, ifade etmeye cesaret edemiyor olabilir, fakat özellikle son 10 yıllık süreçte bu tür anlayışların fırsat buldukça nasıl konuştukları ve mücadeleye ne türlü zararlar verdiğini hepimiz çok iyi biliyoruz. Demokratik siyasal mücadele içinde ilkel milliyetçi, iktidarcı ve bireyci anlayışların fırsat buldukça ve çok ince bir tarzda özel savaş siyasetinin uzantıları olarak bu çizgiyi yürütemeyecekleri, bunun demokratik siyasal mücadele içinde ideolojik, felsefik, örgütsel yoğun bir mücadele durumunu ifade ettiğini bilerek yaklaşmak, başarı ve başarısızlıkları bu noktada görmek ve doğru Önderlik çizgisini bu alanda da temsil

tiyi anlamak ciddi bir anlayış ve yaklaşım sorunu olurken diğer demokratik kurumlaşmaları ve mücadelelerin gelişmesinde de engelleyici rol oynuyor.

Bu nedenle HDK ve DTK'de somutlaşan halka, halk meclislerine, komünlere dayalı siyaset yapmak; ilkel milliyetçilikten, liberalizmden paradigma olarak temel farklılığımızı oluşturuyor.

Demokratik siyasetin en başta gelen ve en temel görevi Demokratik Ulus zihniyeti temelinde halkımızı eğitmek ve kurumsallaşmalarını inşa ederek örgütlü ve eylemli bir toplum gerçekliğini açığa çıkarmaktır. Bu temel görevin başarısı için emekçi halk çizgimizi, kadın ve gençlik öncülüğünü esas almak, bu konuda yaşanan çizgi dışı yaklaşımlara karşı daha etkili mücadele etmek gerekiyor.

Halk meclislerine, kadın ve gençlik öncülüğüne dayanmadan mücadele etmek bürokratik ve elit bir katılım ve kadro şekillenmesini açığa çıkarıyor. Bu durum yerel yönetimlere ve belediyelere gerçekleştirilen faşist darbelerle karşı halkın güçlü sahiplenmesini ve direnişini yeterli düzeyde açığa çıkaramamada belirleyici rolü bulunuyor.

Bu bürokratik orta sınıf anlayışından kaynaklı demokratik siyasal mücadele pasifizm olarak anlaşıyor ve bir çizgi olarak örgütlenme-eylem anlayışı dayatılıyor. Toplumun tüm kesimleriyle birlikte tartışan, planlayan ve buna göre mücadele görev ve sorumluklarını

mizin Bakur ve Türkiye'de sadece zindanlarla ve zindanlardaki yoldaşların aileleri ile sınırlı kalması bu konuda hepimizin ve dolayısıyla demokratik siyasal alanın da ciddi yetersizliğinden kaynaklanıyor. Zindanlardaki tutsak yoldaşlar en zorlu koşullarda hamleyle bu düzeyde katılırken, dışarısının bu konuyu temel önceliği, planlaması ve çalışması haline getirip, son derece yaratıcı ve sonuç alıcı eylem, etkinlik ve çalışmaları yürütememesini iyi değerlendirecek aşması gerekiyor. Bu durumu düşmanın baskılarına, yönelimlerine, şiddetine bağlamak, gerekçeler oluşturmak gerçekliği ifade etmiyor. Dolayısıyla AKP-MHP faşizminin inkar ve imhayı her türlü kirli yöntemle uyguladığı, bunun dışında ondan farklı bir şey beklemenin gaflet ve ihanet anlamına geldiği, bu nedenle de halk olarak son derece kritik tarihi bir mücadele sürecini yaşayarak, her gün büyük bedeller vererek mücadeleyi dişle tınrakla geliştirmek durumunda olduğumuz için zaten bu hamleyle güçlü katılmak, öncülük etmek ve mutlaka sonuç almamız gerekiyor. Yani gerekçe olarak öne sürdüğümüz düşman baskısı olduğu için mücadele etmemiz gerekiyor. Düşman baskısı olmazsa, varlığını ve özgürlüğümüze dayatılmış soy-

kırım ve katliam olmazsa, her gün halkımıza, kadınlara, gençlere, doğamıza, coğrafyamıza saldırılar olmazsa zaten mücadele edilecek bir düşman gerçekliği de olmayacaktır.

8 Mart ve Newroz'da halkımızın gerçekten de büyük bir irade ve cesaretle mücadeleyi, mücadele değerlerini dolayısıyla özgür yaşam çizgisini savunması, bunun umudu ve moralini açığa çıkarması hepimize büyük görev ve sorumluluklar yüküyor. 8 Mart ve Newroz'da halkımızın bu büyük direnişi, aynı zamanda AKP-MHP faşizminin milletvekilliklerini düşürme, zindana atma ve partiyi kapatma darbesine karşı da verilmiş en büyük cevap oluyor. Halkımız nasıl ki partisini sahiplenmişse, HDP'nin de bu halkın direnişini, mücadelesini, özlem ve amaçlarını sahiplenmesi, bunu her alanda örgütleyerek eylemli kılacak bir sorumluluğu ve öncülüğü açığa çıkarması temel görevi oluyor.

Üçüncü yolu örgütlü ve eylemli kılmak

Kendi varoluşu hakkında doğru bilinç, bu varoluşa karşı dayatılan soykırım, inkar ve imhayı yani faşist Türk

örgütlülüğüne ve eyleme kavuşması, demokratik siyasal mücadelenin esasını oluşturuyor. Türk özel savaş rejimi ve AKP-MHP faşizmi en fazla bundan korkuyor. En son Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun milletvekilliğinin düşürülerek zindana konulması ve bu konuda Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun onurlu direnişinin Kürdistan ve Türkiye emekçi halkı, demokrasi güçleri tarafından büyük sahiplenışı bu korkularının nedensiz olmadığını çok net gösteren somut gelişmeler oluyor.

Demokratik siyasal mücadelenin başarısı ve demokratik çözüm, Kürdistan halkının özgürlük mücadelesi ile Türkiye'nin demokrasi mücadelesinin birleşik örgütü, enerjisi ve eylemiyle mümkündür. HBDH bu birlikteliğin ve ortak mücadelenin devrimci boyutunu oluştururken, HDP bunun demokratik siyasal mücadele yönünü ifade ediyor. Her iki alanın özgünlüğü ve farklılığı olmakla birlikte birbirini güçlendirecek tarzda gelişmesi faşizmi yıkmamanın temel yoludur. Bu konuda yaşanan darlık, yüzeysellik ve zayıflık, Kürt sorununun demokratik çözümünü HDP çizgisinin ve mücadelesinin gelişiminden çok devletten ve üstelik onun en despotik faşist iktidarından beklemek gibi ciddi yanlışlıklara, gaflete yol açıyor. Bundan dolayı içi boş pasifist barış söylemleri, neredeyse barış dilenciliğine dönüşüyor.

HDP'nin çok yoğun ve kapsamlı bir

siyasal mücadelenin başarısı için şarttır. Yürütülen mücadeleyle, hiçbir dönemde olmadığı kadar büyük imkanlar ve fırsatlar açığa çıkarılmıştır. Büyük baskı ve tehlike kadar, büyük başarıma imkanları da fazlasıyla mevcuttur. İktidar klikleri arasında yaşanan yoğun bölünme ve çatışmadan yetkince yararlanmasını bilmek politik esnekliği, inceliği ve mahareti göstermeyi gerektirir. 2019'daki İstanbul yerel yönetim seçimlerinde gösterilen yaratıcılık bu anlamda faşizmi geriletmek açısından son derece önemlidir. AKP-MHP faşizminin bu konuda büyük bir zorlanma yaşadığını ve halen bunun etkisini aşmadığını, HDP'nin kapatılmasına yönelik yaklaşımın bununla da ilişkili olduğunu artık herkes çok net olarak görüyor.

Bununla birlikte geline aşamada HDP'nin sadece kendisini bu tarz taktik ilişkilerle sınırlandırması ve daha da ötesi bu taktik ilişkileri temel strateji gibi ele alması ciddi bir yetersizliği oluşturur. Zaten HDP yönetiminin bir süreden beridir üçüncü yolu örgütlemeye yönelik açıklamaları bu eksikliğin farkında olduğunu göstermekle birlikte, bunun sadece demeçlerle ya da kimi dar çevrelerle gerçekleştirilen toplantı ve açıklamalarla sınırlı kalmasını da hızla aşmak gerekiyor. Öncelikle üçüncü yoldan anlaşılmanın ne olduğunu, bunun yol haritasını, programını, tarzını, taktiklerini çok kapsamlı ve geniş halk toplantılarıyla, faşizme karşı olan tüm

mücadele sonucu günümüzde soykırımcı, sömürgeci, faşist Türk devleti artık AKP-MHP ile devleti ayakta tutamayacaklarını gördüğünden sistem içi çözüm arayışlarını yoğunlaştırarak yeni iktidar alternatifleri oluşturmaya çalışıyor. Yeni iktidar arayışında bir yandan Kürt soykırımını sonuca götürmek, diğer yandan Kürdistan halkını komplo ve özel savaş yöntemleriyle yedeğine almak, Türkiye'deki temel devlet ve iktidar aklını, siyasetini ifade ediyor. Birbirine ilişkili gibi görülen bu iki durum, özünde bir özel savaş siyaseti olarak aynı yaklaşımın farklı biçimleri oluyor. İktidarda iken Kürt düşmanlığında sınır tanımayarak Kürt soykırımını yürütmek, iktidardan düştüğünde ise dilenciye verilen sadaka gibi kimi sözde Kürt haklarından bahsederek Kürdistan halkını kandırmaya, yedeğine almaya çalışmak, yüzyıllık Türk iktidar ve sistem içi muhalefetin zihniyet ve siyasetinin esasını oluşturuyor. Hem iktidarın hem de muhalefetteki partilerin yüz yıllık bu temel gerçekliği güncelde HDP'ye ve Kürdistan halkına yönelik çok daha kapsamlı ve inceltirerek yürütülmeye çalışılıyor. Bu durum CHP ve diğer sistem içi muhalefet partileri içinde demokratik insanların, kesimlerin varlığını inkar etmek, bunlarla ilişkilenecek ve kazanmayı gözardı etmek anlamına gelmediği gibi bu partilerin belirtilen gerçekliğini de değiştirmiyor. Bu nedenle özellikle CHP'nin Türkiye'de gerçek

Bu nedenle de daha fazla Türkiye'leşmeyi esas almak, Kürt-Türk ittifakını güçlendirerek, faşizme karşı direniş birlikteliklerini geliştirmek gerekiyor.

HDP'yi kapatmaya yönelik darbenin başarısız olması bundan böyle HDP'ye, demokratik siyasete ve Kürdistan halkına yönelik saldırıların olmayacağı anlamına gelmiyor. HDP'yi kapatamamış olsalar da, fevlekelerle milletvekilliklerini düşürerek, zindana atma tehdidini sürekli kılarak milletvekillerini, yöneticilerini konuşamaz, iş yapamaz duruma düşürmeye çalışıyorlar. Her gün onlarca yöneticisini, üyesini tutuklayarak, her türlü baskıyı geliştirerek, siyasi soykırımla kapatmaktan daha beter bir tarzda yöneliyorlar. Dolayısıyla esas yaklaşımın kapatmaktan çok baskı altına almak, etkisizleştirmek, savunma pozisyonunda tutarak 'Özgürlük Zamanı' Hamlemizin etkisini zayıflatmaya yönelik olduğu görülüyor. Tüm bunlara karşı istedikleri sonuçlara ulaşamadıklarında partiyi kapatmayı da bir tehdit ve seçenek olarak ellerinde tutuyorlar. Bunu da bilerek gerekli hazırlıkları yapmak gerekiyor.

7 Haziran 2015 seçimleri öncesi ağırlıklı görüş ya AKP'nin iktidardan düşeceği ya da HDP'nin meclise girmeyeceği yönündeydi. Yani hem AKP'nin hem de HDP'nin olduğu bir meclis aritmetiği en zayıf ihtimaldi. Gerçekte tüm baskı ve hilelere rağmen AKP çoğunluğu kaybederek en büyük yenilgisini almış, seçimlerin esas galibi HDP olmuştu. Darbe ile seçimi iptal ederek 1 Kasım'da tekrarladılar. HDP'yi baraj altında bırakmak için 20 Temmuz'da Suruç, 10 Ekim'de Ankara Gar katliamını gerçekleştirdiler. Yine Kürdistan ve Türkiye'nin değişik alanlarında her türlü saldırı, baskı ve katliamla toplumu sindirmeye çalıştılar, binbir türlü hileyle hırsızlık yaptılar. Buna rağmen HDP'nin meclise girmesini engelleyemediler. Aynı durum 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde de yaşandı. Bir anlamda 2015 seçimlerinin bir tekrarı oldu. Son altı yıllık gelişmeler mevcut durumu sürdürmenin ve tekrarı yaşamının artık mümkün olmayacağını net olarak açığa çıkarmıştır. AKP-MHP tüm baskı ve hilelere rağmen seçimlerde yapamadıklarını darbelerle yapmaya çalışarak belediyelere el koymaya, HDP'yi meclisten atmaya, siyaset yapamaz duruma getirmeye çalışıyor. AKP-MHP faşizmi, iktidardan düşmemek için HDP'yi siyaset dışına itmeyi temel can simidi görenek yaklaşıyor. Bunu artık herkes görüyor ve biliyor. Fakat hal böyle olmasına rağmen, AKP-MHP faşizmini sadece seçimle yıkmaya ve bunu da zamanı belli olmayan bir sürece erteleyen anlayış ve yaklaşımların tam olarak aşılamadığı da görülüyor. Bu durum HDP çizgisine, mücadelesine, tarihsel görev ve sorumluluklarına ters bir durumu ifade ediyor.

AKP-MHP faşizmi nasıl ki iktidarda kalmak için HDP'ye her gün darbe üstüne darbe yapıyorsa, HDP de Kürdistan ve Türkiye halkları adına her an ve her gün AKP-MHP faşizmini yıkacak örgütlülüğü ve eylemliliği açığa çıkarmayı başarması gerekiyor. Bunun için Hareketimizin başlatmış olduğu "Tecride, Faşizme, İşgallere Son; Özgürlüğü Sağlama Zamanı" Hamlesi'nin büyük anlamı ile Kürdistan halkıyla Türkiye demokrasi güçlerinin faşizme karşı birikmiş öfkesini birleştirmeye öncülük etmesi ertelenemez görev oluyor. Bunu başarmak, HDP'nin, demokratik siyasal alanın Önder Apo'ya, halkımıza, kahraman şehitlerimize ve tüm ezilen insanlığa bağlılığı ve borcu kadar, tarihsel sorumluluğunun da gereğidir.

Demokratik siyasal mücadelenin başarısı ve demokratik çözüm, Kürdistan halkının özgürlük mücadelesi ile Türkiye'nin demokrasi mücadelesinin birleşik örgütü, enerjisi ve eylemiyle mümkündür. HBDH bu birlikteliğin ve ortak mücadelenin devrimci boyutunu oluştururken, HDP bunun demokratik siyasal mücadele yönünü ifade ediyor. Her iki alanın özgünlüğü ve farklılığı olmakla birlikte birbirini güçlendirecek tarzda gelişmesi, faşizmi yıkmamanın temel yoludur.

mücadele içinde oluşturularak çok kısa sürede büyük başarılar açığa çıkarmasını derinleştirerek sürdürmede yaşanan eksiklik, bu tür orta sınıf anlayışlarının yeterince aşılamamasından dolayıdır. Şu an Türkiye'nin başta kadın ve gençleri olmak üzere emekçi halkı, demokrasi güçleri, işsizleri, işçileri, yoksul halkı, inanç grupları faşist iktidara karşı büyük bir öfke duymakla birlikte, CHP başta olmak üzere hiçbir sistem içi partiye sorunlarını çözme konusunda yeterince inanmıyor, gereken desteği vermiyor. Türkiye emekçi halkında ve demokrasi güçlerinde giderek sisteme karşı büyük bir uyanış ve mücadele düzeyi gelişiyor. Bu durum HDP'nin örgütlenmesi, mücadeleyi geliştirmesi ve Türkiye'nin demokratikleştirilmesiyle Kürt sorununun özgürlük ve eşitlik temelinde çözümü için büyük tarihsel imkan ve fırsatları açığa çıkarıyor.

Millet ve Cumhur ittifakları tarzında kendisini ifadelendiren, özünde birbirinden farklı olmayan bu iktidar blokları dışında üçüncü yolu örgütlü kılmak bu nedenle son derece önemli oluyor.

Elbetteki en öncelikli stratejik görev AKP-MHP faşizmini yıkmaktır. Bunun için son derece yaratıcı politik taktik ilişki ve ittifaklar geliştirmek, demokratik

güçlerle, kişilerle, kurumlarla, çevrelerle tartışarak oluşturmak ve somut eylem planlamasına dönüştürmek gerekiyor.

Bu konuda özellikle CHP'nin yaklaşımını iyi değerlendirmek gerekiyor. Parti kapatma gündeme geldiğinde CHP'nin televizyonuna kimi CHP'lileri çıkarıp, "HDP kapatılırsa terörle ilişkisi olmayanların CHP'ye katılması" çağırısı yapmaları, CHP'nin Kürdistan halkına ve özgürlük mücadelesine yaklaşımı kadar son 19 yıllık AKP faşist iktidarına karşı yaklaşımını da özetliyor.

Kürt halkına karşı yüz yıldır uygulanan soykırımdan AKP kadar ve ondan daha fazla CHP sorumludur. Son 19 yıllık süreçte AKP faşizmi bunu en kirli tarzda yürütürken, CHP'nin temel yaklaşımı "İslamcılarla Kürtler savaşsın, yıpransın tekrar iktidar sırası bize gelsin"dir. Bu nedenle AKP'ye karşı muhalefet yapıyor görüntüsü tam bir özel savaş siyaseti oluyor. AKP'nin en büyük koltuk değneği oluşu, Türk özel savaş rejiminin Kürt soykırımını yürütmeye bu CHP zihniyeti ve siyasetinden vazgeçemediği anlamına geliyor.

19 yıllık faşist AKP iktidarına karşı başta Kürdistan halkı olmak üzere, Türkiye sosyalist ve demokrasi güçlerinin büyük bedeller vererek yürüttükleri

demokrasi güçlerinin HDP ile buluşması ve ortak mücadelesi önündeki engelleyici yaklaşımıyla, AKP'den kopan partilerin Kürdistan'da özlü olmayan kimi söylemleri ile halkımız içinde örgütlenme yaklaşımına karşı etkili politikalar geliştirip boşa çıkarmak, bunu yaparken de AKP-MHP faşizmini yıkmaya hedefini zayıflatan bir pozisyona düşmemek son derece önemlidir. HDP'nin, hem AKP-MHP faşizminin tüm saldırılarına karşı direnmesi hem de sistem içi iktidar arayışlarının yedeğine düşmeden, kendisini etkisiz kılmadan bu iki blok dışında, en geniş demokrasi ittifakıyla anti-faşist mücadele birlikteliğini geliştirmesi, cumhuriyeti demokratikleştirmenin, Kürt sorununu eşitlik ve özgürlük temelinde çözmenin kendisi ve yolu olarak kaçınılmaz tarihsel güncel görevidir.

Kapatılmaya değil AKP-MHP faşizmini yıkmaya odaklanmak

Kapatma davası ile Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun vekilliğinin düşürülerek zindana konulması, Önderlik çizgisine yönelik saldırıdır. HDP'de gerçekleşen Kürt-Türk ittifakından, ilişkisinden duydukları korkudur.

Kuzey ve Doğu Suriye’de Demokratik Özerklik yönetim deneyimi

Cihan Erbaş

Her şeyi Batı’ya bağlamanın anlamı yoktur. Batı zihniyetinin bulaştırdığı mikroplar az değildir; buna şüphe yoktur. Ama kendi toplumsallığını tüketen iktidarcı, cinsiyetçi, dinci ve her türden milliyetçi zihniyeti çözümlemeyen yeni bir çıkış yapmak imkansızdır. Kapitalist modernite güçleri çözüm için hiçbir zaman el uzatmayacaklardır. Aksine bu sahanın özgücüne dayalı, kendi iç barışını sağlamış bir düzene kavuşmasını çıkarları açısından bir tehdit olarak göreceklidir. Batı’nın bu zihniyeti ne denli büyük bir tehdit ise aynı zihniyetin yerli versiyonları da bir o kadar tehditir.

Bugün, Ortadoğu’da yaşanan süreci Üçüncü Dünya Savaşı olarak tanımlayanlar giderek artıyor. Kimisi 1990’ların hemen başındaki Birinci Körfez Savaşı ile Üçüncü Dünya Savaşı’nın tetiklendiğini söylerken, kimileri de 11 Eylül 2001 saldırıları, ikinci Körfez müdahalesi ya da Arap Baharı denilen sürecin ardından Üçüncü Dünya Savaşı sürecine girildiğini ifade etmektedir. Aslında bunların tümü birbirine eklenilen halkalar misali, içerisine girilen sürecin birer parçasını oluşturmaktadır. Sovyetler Birliği’nin fiilen yıkılmasının ardından ‘Yeni Dünya Düzeni’nden söz edilmeye başlanmıştı. Güçler dengesinin yeniden kurgulanması gerektiğinden söz edilir olmuştu. Sovyetler dağılmış olsa bile, hala potansiyel bir güçtü. Çin ve Hindistan yükselen alternatif güç odakları olarak tanımlanıyordu. NATO, her ne kadar Sovyet tehdidine karşı varoluşunu tanımlamaya kalkmışsa ve şimdi bu ‘tehdit’ yok olmuşsa da varlığını ‘meşrulaştırarak’ yeni hamlelere ihtiyaç duyuyordu. Yeter ki bir gerekçe lazım olsun, bulmak kendileri için zor olmayacaktı. Gerekçe olmasa da gerektiği kadar yaratabilecek potansiyele sahipti. Kartların yeniden karılacağı bir dönemde en stratejik sahanın Ortadoğu olacağı Körfez müdahaleleriyle zaten anlaşılıyordu.

Ortadoğu’da Birinci Dünya Savaşı ile oluşan nizam

Bilindiği gibi Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı imparatorluğu yüz yıllardır sürdürdüğü egemenlik sahalarının çok önemli bir bölümünü kaybetmişti. Avrupa’da varlığının son demlerini yaşayan diğer imparatorluklar da yerlerini farklı bir imparatorluk biçimine bırakarak sahneden çekilmek zorunda kalmışlardı. Yükselen yeni imparatorluklar, dönemin emperyalist hegemon devletleri olarak ortaya çıkıyordu. Adı imparatorluk olmayan imparatorluklar dönemine girilmiş oluyordu. Sovyet devriminin etki-

lediği sahalara kuşkusuz giderek büyüyen tehdit alanları olarak değerlendiriliyordu. İkinci Dünya Savaşı’nın ardından, yükselen ulusal kurtuluş savaşları da bu ‘tehdit’ sahalarının genişlemesine yol açmıştı. Ancak kapitalist hegemonik güçler kimi zaman ekonomik, kimi zaman askeri ve teknolojik ama genelde kültürel ve ideolojik yöntemlerle bu tehditleri önemli oranda etkisizleştirmede ciddi mesafeler katettiler.

SSCB’nin resmen yıkılışı, bir nevi malumun ilanı olarak ortaya çıktı. Sosyalist olmayan ‘sosyalist rejimler’ birbiri ardına yıkılmış, kapitalist modernite ‘zaferini’ ilan etmişti. Türkiye başta olmak üzere Ortadoğu’nun neredeyse tamamı İkinci Dünya Savaşı’ndan ciddi olarak etkilenmiş, kendileri için Birinci Dünya Savaşı ile belirlenen ‘kaderi’ yaşamaya devam etmişlerdi. Dolayısıyla Birinci Dünya Savaşı’nın ardından on milyonlarca insanın ölümüne mal olan bir başka dünya savaşı yaşanmış olsa da Ortadoğu hala Birinci Dünya Savaşı sonrası oluşan nizamı yaşamaya devam ediyordu. İkinci Dünya Savaşı’nın dolaylı sonuçları ve etkileri kuşkusuz bu sahanın tamamında da yansımaları bulmuştur ancak çok büyük oranda Birinci Dünya Savaşı sonrası oluşan statüko varlığını sürdürmüştür. Bu statükoyu oluşturanların ağırlıklı olarak Sykes-Picot isimli diplomatlarla adından söz ettiren İngiltere, Fransa ve dönemin yükselmekte olan gücü olarak ABD olduğu biliniyor. Zamanın galip devletleri olarak böyle bir düzen tasarladılar ki; sadece güncel ve o sahayı değil, on yıllar sonrasını ve kendileri açısından potansiyel sorun gördüklerini de gözeterek şekilde bir nizam oluşturmaya çalıştılar.

Milliyetçilik dalgasıyla imparatorluklar küçültüldüğü kadar küçültülmüş, bunun da yeterli görülmediği sahalarda mikro milliyetçilikler yaratılarak aynı milliyetler küçük parçalara bölünmüşlerdir. “Her millete bir devlet” prensibiyle imparatorluklar kendileri açısından tehdit olmaktan çıkarılabilir. Peki ya sayısal olarak büyük bir nüfusla varlığını sür-

dürme durumunda olanlar sıkıntı yaratmayacaklar mıydı? Örneğin; Arap toplumundan 22 ayrı devlet oluşturulması, çoğunun da sınırlarının neredeyse cetvelle çizilmiş olması çok şey anlatıyor olsa gerek. Buradan “imparatorluklar iyiydi, ulus devletler kötüdür” gibi bir sonuç çıkarılmamalıdır. Halkların özgür iradelerinin yönetime yansımada hiçbir sistem iyi değildir; adı ne olursa olsun. Ama her bir sistemin de kendi içinde farklılıkları olduğu gerçeğini gözardı etmemek gerekiyor.

Ortadoğu çok stratejik bir merkezdir. Toplumsallığın, onu var eden ve onun ürettiği tüm değerlerin ilk çıkış noktasıdır. Bir nevi insanlığın kültürel beşiği, kök merkezidir. Bunun yanında jeopolitik ve jeostratejik açıdan çok önemli bir alan ve geçiş noktasıdır. Potansiyel güç odaklarını, desteği ve karşıtlığıyla etkileyebilecek bir sahadır. Tüm semavi dinlerin önemsedığı manevi bir merkezdir. Enerji ve su yataklarıyla ilgi odağıdır. Daha da sıralanabilecek sebeplerden dolayı gözardı edilemeyecek önemde bir coğrafyadır. Tarih boyunca da yaşananlar bunu gösteriyor. Çok büyük zenginlik kaynağı olan bu coğrafyanın insanları neden korkunç bir açlık içerisinde? Sadece karın açlığından söz etmiyoruz; kültürel, sanatsal, bilimsel, ideolojik, teknolojik, toplumsal, inançsal anlamda çok büyük bir merkez olacaksınız, adeta tüm bu değerleri doğuran ana olacaksınız ama buna rağmen şimdi tüm bunlara ya muhtaç hale geleceksiniz ya da bu değerlerin özünden sapıtıldığı bir gerçeklikle karşı karşıya olacaksınız!

Kapitalist modernite güçleri çözüm için hiçbir zaman el uzatmayacaklardır

Her şeyi Batı’ya bağlamanın anlamı yoktur. Batı zihniyetinin bulaştırdığı mikroplar az değildir; buna şüphe yoktur. Ama kendi toplumsallığını tüketen iktidarcı, cinsiyetçi, dinci ve her türden milliyetçi zihniyeti çözümlemeyen yeni bir çıkış yapmak imkansızdır. Kapitalist

modernite güçleri çözüm için hiçbir zaman el uzatmayacaklardır. Aksine bu sahanın özgücüne dayalı, kendi iç barışını sağlamış bir düzene kavuşmasını çıkarları açısından bir tehdit olarak göreceklidir. Batı’nın bu zihniyeti ne denli büyük bir tehdit ise aynı zihniyetin yerli versiyonları da bir o kadar tehditir. Bölge halklarını, Batı’yı düşman göstererek kendi egemenlikleri altında tutmaya çalışan rejimlerin çok önemli bir bölümü zaten Batı yetiştirmesi zihniyetler veya onların uşaklarıdır. Batı ile çatışmaları ya da öyle bir görüntü vermeleri, kesinlikle özgürlük odaklı olmayıp, iktidardan daha fazla nemanlama odaklıdır.

Birinci Dünya Savaşı’nın ardından bu coğrafya, böylesi iktidarcı zihniyet sahipleri arasında bir nevi Batı hegemonyası yönetiminde paylaştırılmış oldu. Bu yapılırken hegemon güçler kimi ulusları potansiyel ‘sopa’ olarak bazı sınırların içine hapsederken, çoğu ulus devletçikleri de birbirleriyle sorunlu ama kendisine muhtaç bir halde bıraktı. Kürtler dört parçaya bölündü. Kahire Konferansı ile Başûrê Kurdistan merkezli bir Kürt planıyla hem Irak hem Suriye ve Türkiye hem de İran kendi resmi sınırları içerisinde bırakılan Kürt nüfusuyla tehdit edilir hale getirildi. Kürtler için biçilen rol, Başûrê Kurdistan ile sınırlı ama işbirlikçi temelde kendilerine biat etmiş bir roldü. Bazı halklara özgürlüğün ucu gösterilerek bunun bedeli hatırlatılırken, başkaca devletlere de tehdidin ucu gösterilerek, bunu bertaraf edebilmenin yolu hatırlatılıyordu. Yani tavşana ‘kaç’ denilirken, taziya ‘tut’ denilecek, her ikisi de yorgunluktan bitap düşüp bunlara teslim olacaktı.

Yüzyıl önce oyunu böyle kurguladılar. Fakat hesaplar her zaman kurgulan- dıkları gibi tıkr tıkr işlemez. Farklı dinamikler, gelişmeler, evdeki hesabın çarşıdakine uymasını engelleyebilir. Bu sahada da kuşkusuz bu tür oyun bozucu süreçler yaşandı. Ama alternatif inşa bir türlü halklar lehine gelişemedi. Bu coğrafya böyle bir potansiyeli içerisinde taşıdı taşımasına ama hayat bul-

durma gücünü ve becerisini gösteremedi. Bu sahada gerçekleştirilecek bir çıkışın, bileşik kaplar misali tüm coğrafyayı etkileyebileceği öngörüldüğünden, olası seçeneği bastırmak hem yerli hem de küresel gerici güçlerin çoğu zaman ortak paydaları oldu. Birini ötekine, ötekini berikine karşı kullanmaktan geri durmadılar. İran İslami Rejimi’ne karşı yıllarca silahlandırıp destekledikleri Saddam’ı, Sovyetlerin çözülmeye yüz tutmasıyla Ortadoğu’ya müdahalelerinin gerekçesi haline getirdiler. Saddam’ın Kuveyt’e saldırmasına göz yumuldu, ardından göz yumdukları Saddam’ı pişman ettiricesine Irak’a kapsamlı bir saldırı geliştirdiler. İstenilseydi ilk Irak hamlesinde Saddam’ı devirebilirlerdi ama yapmadılar. Saddam’ı devirmek için neden on yılı aşkın bir süre beklediler sorusunun yanıtını, bu süreçte Irak başta olmak üzere bölgede nelerin yaşandığına bakarak görmek mümkündür.

“Üçüncü Dünya Savaşı süreciyle birlikte Başûrê Kurdistan merkezli 3. İsrail devleti oluşturulmak istenmektedir”

Kahire Konferansı’nda planlanan Başûr’a dayalı bir Kürtlükten söz etmiştik. Bunun taşları on yıllardır Barzani ailesi eliyle adım adım döşeniyordu. Kendilerine başından beri çok önemli hegemonik merkezlerin kapısı açıldı. Kah desteklendiler kah yüzüstü bırakılarak yüz binlerce Başûrê Kurdistan-lının ölümüne yol açtılar. Ama hiçbir zaman Başûr eksenli bu konseptten vazgeçmediler. İsrail’in güvenliği ve bölgedeki diğer devletlerin kontrol altında tutulmaları için böylesi bir yapıyı hep gerekli gördüler. İsrail-KDP ilişkileri ve KDP’ye sunulan uluslararası destekte İsrail’in rolü biliniyor. Önderliğin, “Her bir dünya savaşından sonra bir İsrail oluşturuldu. Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra oluşan Türkiye Cumhuriyeti aslında ilk İsrail devletidir. İkinci Dünya Savaşı’nın ardından 1948’de

ikinci ve asıl İsrail devleti kurulurken, Üçüncü Dünya Savaşı olarak adlandırıldığımız bu süreçte birlikte Güney Kürdistan merkezli 3. İsrail devleti oluşturulmak istenmektedir" şeklindeki değerlendirmeleri oldukça açıklayıcıdır. Burada bir anti-semitik yaklaşım olmadığını Önderlik de defalarca belirtti, biz de bu vesileyle hatırlatmış olalım. Eleştirilen, siyonist ve kapitalist modernitenin işbirliğine soyunan anlayıştır.

Irak'a gerçekleştirilen ilk müdahale ile Saddam yaralı halde bırakılırken, Başûrê Kurdistan hava uçuslarına yasaklanarak kendilerine bağlı Kürt devletinin fiili temelleri atılmış oldu. Her

sisteme eklenme görevlerini ya yerine getiremiyor ya da çeşitli sebeplerle ayak sürüyorlardı. Çoğunun derdi daha fazla pay ve iktidardı. Hal böyle olunca yüzyıllık statükoyu yeni şartlara uyarlamak için kollar sıvandı. Adına BOP (Büyük Ortadoğu Projesi) ve sonra GOP (Genişletilmiş Ortadoğu Projesi) denilen projeler piyasaya sürüldü. Halkların mevcut rejimlerden hoşnutsuzluğu biliniyordu. Bu hoşnutsuzlukları kendi arzuları doğrultusunda bir kanala akıtmak istediler. Kimisinde başarılı oldular, kimi örneklerde de hesap edemedikleri yeni aktörler, iradeler ortaya çıktı. Adına Arap Baharı

açıldığı yanlışına kapıldı. Aynı köklere sahip İhvan-ı Müslimin grupları birçok Arap ülkesinde peş peşe iktidara yerleşiyor ve karşıtı olduklarını iddia ettikleri tekçi zihniyeti kendi cephelerinden uygulamaya koyuyorlardı. Erdoğan'ın iş-tahı fazlasıyla kabarmıştı. "Neden daha fazlasını elde etmeyeyim" diye düşünmeye başladı ve kendisine uluslararası güçlerin biçtiği rolün ötesine geçecek hamleleri peşi sıra geliştirmeye çalıştı.

Erdoğan, gözünü Ortadoğu'daki tüm Sünni Müslüman coğrafyaya dikmişti. Basına da yansıyan Amman Toplantısı ve ardından yaşananlar bu planı doğruluyordu. Türk Devleti'nin derinlerinde

latlarını yitiren aileler cenaze kaldırmaya devam ediyordu. AKP, bilumum çetecileri Rojava iradesinin üzerine sürmekten asla vazgeçmedi. KDP ambargolar, kuşatmalar ve sabotajlarla bu sürecin ihanetçi karakteriydi. "Kürtlerin kötü adamı kimdir?" diye sorulsa bu role hareket bazında herhalde en fazla KDP kişiliği denk düşer. TC istediği kadar inkar etsin, en fazla KDP kişiliği denk düşer. TC istediği kadar inkar etsin, DAİŞ başta olmak üzere diğer çeteci gruplarla ilişkilerini, bunları Rojava'ya saldırttığını herkes biliyor. Kendileri de farklı şekillerde de olsa itiraf ediyorlar zaten.

Kobanê düşseydi, Erdoğan öncülüğündeki Sünni-faşist saldırganlık tüm bölgeyi adım adım esaret altına alabilirdi

DAİŞ'in Kobanê saldırısını başlattığı tarih, 2 Temmuz 2014'tür. Bu tarih başlı başına çok şeyi netleştiriyor. Önderliğin 1979'da Rojava'ya geçtiği tarih ile denkleşmesi yetmezmiş gibi, geçiş yaptığı yerden DAİŞ saldırısının başlatılmış olması tesadüf olabilir mi? Herşey ayan beyan ortada değil mi? Bari bu kadar açıktan yapmasalardı! Bunlar bilinip görülürken bu ilişkiden, saldırının mahiyetinden ve nereden beslendiğinden yana zerre kadar kuşku olamaz. Peşi sıra yaşananlar da bunu doğruladı. Kendi sınırındaki DAİŞ varlığına da, kaynağına da sonsuz hoşgörü gösteren TC, DAİŞ işgalinin sonlandırılıp özgürlük iradesinin hakim kılındığı sahalar için kıyameti koparıyordu. DAİŞ'i kendi çocuğu gibi görüyor, istediği gibi yönlendirip kullanacağını sanıyordu. Bunu önemli oranda yaptı da. "Kobani düştü" sözlerini söylerken pek keyifliydi Erdoğan. Sonradan bunu tevile çalışması ise pek çok yalanından sadece biriydi.

Bu süreçler, Erdoğan zihniyetinin afişe olduğu süreçlerdi. Uluslararası güçler, Erdoğan'ın kendisine biçilen rolün dışında kirli ilişkilere girdiğini fark etmeye başladılar. Bu yönüyle, kontrolden çıkan Hitler faşizmini andırıyordu.

larından da anlıyoruz. İlker Başbuğ, Erdoğan rejiminin 'mağduru' olmuş, hapis yatmış, Kemalist bir genelkurmay başkanı olmasına rağmen, bu konuda Erdoğan'la ortak duruşunu hep korumuştur. Bir tv programında söylediği şu sözler aynı zihniyeti taşıdıklarını ortaya koymaktadır: "PKK'nin yükselişi, Kobani'nin kurtuluşu ile başlar. Oradan büyük bir ivme yakaladılar. Kobani düşseydi, diğer kantonlar da korunaksız hale gelecek ve benzer bir akibeti yaşayabilecekti. Ama Kobani'nin düşmesi, peşinden kantonların birleştirilmeye başlanması bu iradeyi daha da güçlendirdi. Şengal benzer bir etki yarattı ve tüm bu süreçlerde esas stratejiyi oluşturan bizzat Apo'nun kendisiydi. Ne yapıldıysa onun perspektif ve talimatlarıyla yapıldı."

Referandum sürecinde Erdoğan karışıklığı ile öne çıkan Ümit Özdağ'ın da sıra Kürt iradesinin imhasına gelince Erdoğan zihniyetiyle nasıl da benzeştiği şu sözlerde gizlidir ve açık itiraftır: "Çok açık, Türk devleti Kürt koridoru oluşmasını diye cihatçı grupları destekledi, bir şekilde oradaki yapı engellenmeliydi." AKP stratejistlerinden Zafer Şahin ise tv ekranlarında, cihatçıların yetmediği yerde, sahaya bizzat özel harp taktikleriyle Türk savaş güçlerinin girmesinden ve Kürt iradesini engellemesi gerektiğinden dem vuruyordu. Daha nice örnekler, sayısız demeçler ama her şeyden önemlisi çuvala sığmayan mızrak misali, sahaya yansıyan devlet politikalarından söz edilebilir. Ayırntılandırmaya ihtiyaç olduğunu sanmıyoruz. Her şey gün gibi ortada zaten. Önce piyonları sahneye sürdüler, onlardan sonuç alamayınca Mercidabık Savaşı'nın 500. yıl dönümünde 24 Ağustos 2016'da 'Cerablus Operasyonu' adı altında açıktan TC güçleri sahaya giriş yaptı. Şengal'de yenilen DAİŞ'in yerine 3 Mart 2017'de KDP güçlerinin Xanesor saldırısıyla sahneye çıkması da aynı filmin başka bir perdesiydi.

Alternatif bir iktidar mı yaratılacaktı, yoksa alternatif bir toplum modeli mi inşa edilecekti?

Bölgede büyük bir alt-üst oluşun yaşanacağına dair ayak sesleri duyulmaya başlanınca, çok çeşitli güçlerin buna göre mevzilenmeye çalıştığından söz etmiştik. Küresel hegemonik güçler, bölgesel gerici güçler, onların yerel işbirlikçileri vs. bir de halklar adına bu oyunu bozmakla kalmayıp, üçüncü ve alternatif bir seçenek olmalıydı. Böylesi süreçler eğer doğru değerlendirilirse halklar lehine büyük devrimci sonuçlar üretebilirdi. Rojava başta olmak üzere Suriye'yi, Önderlik çok iyi tanıyordu, bu sahada 20 yıllık bir pratiği vardı. Suriye dinamiklerine, bölge gerçekliğine hakimdi. Öğretileri Rojava'da çok güçlü bir taban bulmuştu. Uluslararası güçlerin Suriye içerisindeki olası hesaplarını iyi kestiriyordu. Suriye'de halk hareketlerinin ilk gelişmesiyle birlikte hemen herkes iki taraftan birinde saf tutmaya zorlandı. Propaganda edildiği üzere bir tarafta diktatör rejim, diğer tarafta buna karşı mücadele veren 'özgürlük' güçleri vardı.

Oysa tablo hiç de ifade edildiği gibi siyah ve beyaz değildi. Halklar ve özgürlük arayışçıları iki olumsuz seçeneğe mahkum edilemezdi. Biri, yılların statükosunu temsil eden mevcut rejim, diğeri ondan daha beter faşist ve tekçi bir zihniyeti temsil eden diğer seçenektir. Halkları boğan, emperyalist müdahalelere açık hale getiren, demokrasiye özgürlüğü tüketen, sürekli bir olağanüstü hal rejimini hakim kılan bir anlayış,

türlü destek sunulmaya devam edildi ama alternatif bir Kürt iradesinin oluşmasını da engelleyemediler. Önder Apo'nun yarattığı özgür Kürt iradesi, işbirlikçi Kürt yapılanması planını boşa çıkarmakla kalmıyor, Ortadoğu'daki geniş hesabı da bozma potansiyelini taşıyordu. Önderliğin hedeflenmesi sürecine böyle gelindi. 1998 Eylül'ünde Washington'ta Talabani ile Barzani'yi barıştıran irade, peşi sıra Önder Apo için hazırladıkları uğursuz planlarını devreye koyuyorlardı. 9 Ekim'de dü-

denilen süreç ve peş peşe yıkılan rejimler ile yüzyıl öncesinden Sykes-Picot düzeninin sona erdiğini düşünen tüm yapılar, kendi cephelerinden bu süreci karşılama hesaplarına giriştiler. Oysa ki yıllar önce Saddam'ın idamı ile birlikte, bu sürecin işaret fişeği ateşlenmişti. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. Kapitalist modernite güçleri Ortadoğu'daki yığınaklarını askeri, kültürel, ekonomik ve yönetsel düzeyde daha fazla artırıyordu. Saddam da gitmişti, peki yeni gerekçe ne

marazi bir hal alan Kürt düşmanlığı ile Erdoğan'ın buluşması zor olmadı. Nihayetinde her iki yapı da özü itibarıyla Türkçüydü. Biri sadece bunu ümmet kılıfıyla gizlemeye çalışıyordu. Bugün, bu zihniyet çok daha belirgin bir hale gelmiştir. 'Kardeşim' diye göklere çıkarılan Esat, birden 'katil' oluverdi. Dünyanın çeşitli yerlerinden devşirilen cihatçı gruplar Türkiye sponsorluğu ve yönlendirmesiyle Suriye sahasına sürüldü. Nasıl olsa peş peşe ve kısa sürede devrilen Tunus, Libya, Mısır re-

Kobanê düşseydi, Erdoğan öncülüğündeki Sünni-faşist saldırganlık tüm bölgeyi adım adım esaret altına alabilirdi. Bu, kuşkusuz farklı gerekçelerle de olsa birçok güç için de, bölge ve insanlık için de olumsuz sonuçlara yol açabilirdi. Önderlik bu nedenle ABD'nin Kobanê'de direkt müdahalede bulunmasını Normandiya Çıkarması'na benzetmişti. Bilindiği gibi emperyalist paylaşım savaşı olarak gelişen İkinci Dünya Savaşı, Hitler tehdidine karşı daha sonra anti-faşist bir çehreye de bürünmüştü.

meye basıldı ve 15 Şubat esaretiyle yeni bir sürece girildi. Aslında adım adım ayak sesleri duyulan Üçüncü Dünya Savaşı, Önderliğin de belirttiği gibi bu esaretle birlikte başlatılmış oldu. Kürtlük olacaksak, bu ancak kendi çıkarlarına hizmet edecek Barzani Kürtlüğü olabilir. Söylenen de, dayatılan da, uygulamaya konulan da buydu. PKK içine el atılarak ortaya çıkarılan ihanet temelli komplocu ekibin kapağı nereye attığına ve hangi zihniyeti dilendirmekte olduğuna bakılırsa hesabın nerelerde kotarıldığı daha iyi anlaşılır.

Önderliğin esaretiyle Türk devletine hediye verilmiş olmadığı gibi, Başûr'daki Kürt oluşumuyla da Kürtlere özgürlük verilmeyordu. Milliyetçi çatışmacı kışkırtma ile yüzyıllık çark aynı şekilde döndürülmeye çalışılıyordu. Sadece Türkle Kürt arasında değil, diğer etnik yapılar arasında da, mezhep grupları arasında da aynı oyun sürdürülmeye çalışılıyordu. Mevcut olanı yüzyıl önce zaten önemli oranda kendileri yaratmıştı. Ama bu yapılar,

olacaktı? Zira gerekçe olmasa da kendileri yaratırlardı: Diktatöryal rejimler, etnik ya da mezhepsel savaşlar, El Kaide, DAİŞ...

Arap Baharı ve Suriye

AKP tam da bugünler için yaratılmış, beslenip büyütülmüştü. Önderliğin uluslararası bir komplo ile kaçırılıp İmralı esaretine alınmasıyla Fetullah'ın ABD'ye götürülmesi arasında bir aylık bir sürecin bulunması tesadüf olmasa gerek. Erdoğan'ın Milli Görüş çizgisinden yollarını ayırması, uluslararası lobilerle anlaşma sonucu AKP'ye giden sürecin taşlarını döşemeye başlaması aynı senaryonun hamleleridir. İlimli, işbirlikçi İslam çizgisi ile Ortadoğu'nun fethedilme hesapları devreye konulmuş oluyordu. Sahte kabadayılardan, sahte Selahaddin Eyübiler yaratıp İslam dünyasına yutturulmaya çalışılıyordu. Parlatılan Erdoğan gerçeği bunun içindi. Ardından Arap Baharı denilen süreç gelişince, Erdoğan önünde geniş bir sahanın

jimleri gibi Esad'ın da çok fazla dayanması mümkün olamazdı; AKP'nin beklentisi buydu. Kendisine bağlı çete grupları Suriye'de iktidara gelecek, oradan Irak sıkıştırılacak, Libya, Mısır, Tunus zaten etki alanı içine kolaylıkla dahil edilecekti. Böylelikle hem tüm Ortadoğu'daki özgür Kürt iradesi kuşatılıp ezilmiş olacak hem de 'Yeni Osmanlı' rüyasının gerçeğe dönüşmesinin önü açılmış olacaktı.

Planlanan tam bir Sünni-faşist yapılanmaydı. Ortadoğu'daki yerleşik despotik iktidarlara karşı, bir umut olarak gelişen halkların bahar hareketi, bir kapkaç ile başka bir faşist diktatörlükçe gasp edilmiş olacaktı. Erdoğan rejimi işte öyle bir süreçte Kürt Hareketi ile güya 'çözüm süreci' adı altında bir diyalog geliştirmeye çalışıyordu. Ama her ne hikmetse, bu diyalog boyunca Bakur'da pratiğe geçirilen ateşkesle rağmen savaş, AKP tarafından Rojava'ya Kürdistan'a taşırılmıştı. Türkiye'ye ateşkes var diye hiç asker cenazesi gelmez iken, Bakur'da her gün, Rojava'da ev-

Yeniden hizaya çekilmesi ve kontrol dışı egemenlik arayışlarının önüne geçilmesi amacıyla ABD müdahalesi gerçekleşti. Kobanê düşseydi, Erdoğan öncülüğündeki Sünni-faşist saldırganlık tüm bölgeyi adım adım esaret altına alabilirdi. Bu, kuşkusuz farklı gerekçelerle de olsa birçok güç için de, bölge ve insanlık için de olumsuz sonuçlara yol açabilirdi. Önderlik bu nedenle ABD'nin Kobanê'de direkt müdahalede bulunmasını Normandiya Çıkarması'na benzetmişti. Bilindiği gibi emperyalist paylaşım savaşı olarak gelişen İkinci Dünya Savaşı, Hitler tehdidine karşı daha sonra anti-faşist bir çehreye de bürünmüştü. ABD, Fransa'nın Normandiya kıyılarından çıkarma gemileriyle savaşa dahil olmuş, kendisi batıdan, Sovyet güçleri ise doğudan Hitler faşizminin üzerine yürüyerek bu tehdidi en azından o süreç için bertaraf etmişlerdi.

Kürt iradesini ortadan kaldırma planının bir devlet tutumu olduğunu, çeşitli görüşlerdeki farklı kişilerin açıklama-

daha beteri ile değiştirmenin nesi özgürlük mücadelesi olabilir? Bölge ekme ve suya muhtaç olduğu kadar demokrasiye, özgürlüğe muhtaçtı. Etnik farklılıkların görülmeyip tekleştirilmeye çalışılması mezhep ve her türlü inanç farklılığının düşmanlık üretir hale getirilmesi, var olan ekonomik kaynakların küçük bir zümrenin elinde toplanması, düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğünün ortadan kaldırılması, kadının yaşamdan silinip atılması ya da nesne haline getirilmesi çözülmesi gereken asıl problemlerdendi. Bu temel meselelere dokunmayan, bunları aklına dahi getirmeyen bir zihniyetin yürüttüğü savaşın tek bir adı olabilir: İktidar savaşı! İktidar el değiştirecek, temel toplumsal problemler olduğu gibi varlığını sürdürecektir, belki de daha da derinleşecektir. Ortaya çıkan bu durum karşısında, devrimci seçenekler sunup, buna göre pratikleşebilmek gerekiyordu. Bu açıdan bakıldığında, Rojava'da hayat buldurulmaya çalışılan seçenek, bu sorunları çözme iddiası olan gerçek bir alternatif olma özelliğini taşıyordu.

Önderliğin, ulus devlet zihniyetini yerle bir eden Demokratik Ulus Paradigması tüm bu süreçler için hazırlanmış bir reçete gibiydi. Bölge ölçeğinde de dünya ölçeğinde de yeni bir çözüm alternatifiydi. Halkları ve inanç gruplarını ayırtıran, birbirinin karşısına konumlandıran, çatıştıran ve kendisine muhtaç hale getirerek buradan sonsuz iktidar üretmeyi amaçlayan anlayış yerine, Demokratik Ulus bilinciyle bir yapay düşmanlıkları ortadan kaldıran, tekçileştirmeyen, farklılık içerisinde birliği esas alan bir yaklaşımı benimsiyordu. 'Güç kimdeyse onun borusu öter' anlayışı yerine, gücü tek bir merkezde toplamaktansa yerellere dağıtan, öz yönetimi pratikleştirmeye çalışan, halkları, inanç gruplarını ve diğer toplum kesimlerini demokratik özne haline getirmeyi hedefleyen bir çizgi, gerçek manada alternatif, devrimci bir çizgiydi. Rojava'da temelleri atılan işte bu sistemdi.

Suriye rejiminin on yıllar öncesinden uygulamaya soktuğu Arap Kemer stratejisi sonucunda Kürt yerleşim birimleri birbirinden kopuk hale getirilmişti. Cezîre'de bile sonradan yerleştirilen önemli bir Arap nüfusu oluşturulmuştu. Suriye savaşının başlamasıyla birlikte TC'nin destekleriyle Türkiye-Suriye sınırında birçok bölge cihatçı gruplar tarafından işgal edilmişti. Cezîre, Kobanê ve Efrîn gibi Kürt nüfus yoğunluğunun olduğu alanlar ise kısa sürede Kürt güçler tarafından kontrol altına alındı. Buralarda alternatif bir iktidar mı yaratılacaktı, yoksa alternatif bir toplum modeli mi inşa edilecekti? Gerçek manada üçüncü bir seçenek olup olunamayacağının cevabı bu pratikleşmede saklıydı. Aslında, Önderliğin ortaya koyduğu paradigma ile bu süreci en hazırlıklı karşılayan gücün Rojava gücü olduğunu söylemek mümkün. Halklar yeni şeyler, çare olacak çözümler duymak ve görmek istiyorlar.

"Demokratik Suriye anlayışıyla çalışmalar yürütülmeli"

Küresel hegemonik güçler zaten bu sistemin yaratıcılarıydılar ve yeni şeyler söylemeleri çıkarlarına da değildi. Yapacakları makyaj en fazla yenileme olabilir. Temel sorunlara çözüm üretme gibi bir dertleri yoktu, hiçbir zaman olmadı, olamazdı da. Mevcut rejimlerin durumu zaten ortada. Halkların dertlerine çare olacak çözümler geliştiremeyen ellerinde kalan tek şey zor güçleri oluyor. Tırlar dolu silahlar, bombalar, ölüm araçları... "Farklılıkları, sizin gibi olmayanları ve bunların özgür

iradelerini esas alacağınıza dair bir sözünüz var mı?" sorusuna verebilecekleri yanıtları yok. "Bizi destekleyin, sonrasına bakarız"ın bir adım ötesine geçemiyorlar. Sonrasında neyi tasarladıkları ise günlerinde gizli. Devrimci çizginin en önemli farkı, sadece vaat etmemesi, bugün, yani yaşanan gündeki eylemleriyle nasıl bir toplumu hayal ettiğini gösterebilmesidir. İşte kanton pratikleşmesi bu açıdan önemlidir, yaşamsaldır, devrimcidir. Bazıları "Rojava'da ne devrimi yapmışlar, göremiyoruz" derken kendi iktidarcı dünyalarını açığa vurmuş oluyorlar ve aslında ölesiye korkuyorlar bu devrimci gelişimden.

ABD'nin çok isteyerek Rojava güçleriyle ilişkilenmediğini, ilişkilenmek zorunda kaldığını tüm dünya bilmektedir. Bu güçler pragmatisttirler. İlişkilenmeleri, hareketi olduğu gibi kabul ettikleri anlamına gelmez. Aksine oldukça temkinli ve dikkatli bir ilişki yürütmeye çalışacaklardır. Hareketin ne yapmaya çalıştığını bilmediklerini düşünmek sağlıklı olur. Önder Apo'yu İmralı esaretine aldıktan sonra Ortadoğu'ya kapsamlı müdahaleye başlamaları, Önderliğin gücünü bilmelerinden kaynaklıdır.

Rojava'daki alternatif toplum anlayışının kendi iktidarını da sarsacağını çok iyi görüyorlar. Özgürleşme ve iradeleşme seçeneğinin hayat bulabileceği görülünce bunun bulaşıcı olacağını biliyorlar. Bu iradenin büyüdüğü yerde iktidarcılık varlığını uzun süre sürdüremez, önce sorgulanmaya, sonra sarsılmaya başlar. Aşağılamaları, boğmak istemeleri işte bu korkularındandır.

19 Temmuz 2012 ile başlayan devrim sürecinde Rojava'nın üç bölgesinde kontrolü ele geçiren Kürt güçleri, yaşamsal sorunları çözebilecek böylesi sistemler oluşturmaya çalıştılar. Bu alanlar Demokratik Özerklik anlayışına göre örgütlenerek varlığını sürdürecekti. Özü, özyönetim olan bu modele göre, Rojava'da yaşayan tüm etnik ve inançsal farklılıkları olan gruplar Demokratik Ulus anlayışını esas alarak yeni bir sistemi adım adım inşa edeceklerdi. Bir yandan bu bölge içinde yaşayan insanların günlük yaşamlarını sürdürebilmesinin koşullarını yaratmak, ihtiyaçları gidermek, örgütlü yaşamı her düzeyde geliştirip hakim kılmak gerekirken, diğer yandan ambargolarla, kuşatma ve saldırılarla boğuşmak, halkın güvenliğini sağlamak gerekiyordu. Kuşkusuz, ilk önceleri birçok şey el yordamıyla yapıldı, teorik olarak bilinen bazı şeyleri yaşamsallaştırmak öyle kolay olmadı. Hala da eksiklerin olduğu muhakkaktır. Ama önemli oranda mesafe alındığına da şüphe yoktur.

Otoriterizmi, militarizmi, merkeziyetçiliği, dini otoritelerin müdahaleciliğini, cinsiyetçiliği reddeden anayasa modelleri farklı dillerin, kültürlerin, inançların varlığını, korunup geliştirilmesini de teminat altına alıyordu. Toplumsal sözleşmenin ilanını takip eden günlerde tüm dünyanın İsviçre'den bildiği kanton sistemine geçiş yapıldığına yönelik peş peşe açıklamalar gelmeye başladı. 21 Ocak 2014'te Cezîre, 27 Ocak'ta Kobanê, 29 Ocak'ta ise Efrîn'de kanton sistemleri ilan edildi. Tüm bu süreç boyunca Önderliğin İmralı'da yaptığı uyarıların ve sunduğu perspektiflerin temelinde de 'sadece Kürtler adına hareket edilmemeli, öz yönetimler mutlaka geliştirilmeli ama Demokratik Suriye anlayışıyla çalışmalar yürütülmeli' yaklaşımının hakim olduğunu görüyoruz. Ortaya çıkan bu yeni model, birçok çevrenin dikkatini çekiyor, Rojava'ya ziyaretler gerçekleştiriliyor ve ne yapılmaya çalışıldığı yerinde görülerek anlaşılacak isteniyordu. Tezler, makaleler, kitaplar yazılmaya başlanıyordu. Çeşitli deneyimlerle karşılaştırmalar yapılıyordu.

Böyle bir çalışmayı yapanlardan biri

de Wageningen Üniversitesi'nden Dr. Joost Jongerden. Dr. Jongerden Rojava'daki özerklik hareketi ile Zapatista deneyimi arasında şöyle bir karşılaştırma yapıyor: "Kürdistan'da geliştirilen Demokratik Özerklik ve Demokratik Konfederalizm açıkça Zapatista'nın Chiapas'ta kurduğu özerk belediyelere ve özerkliğin uygulanması ise kendini örgütleyen ve yöneten yapılar ve yetkilerin aşağıdan yukarıya gelişimine benzer. PKK gibi EZLN de iktidarı ele geçirmek için değil ama özerkliğin ortaya çıkabilmesi için uygulamalar ağı oluşturarak, devletin egemenlik gücüne yönelik alternatifleri geliştirmek istediğini

tehlilidir. Bu temelde hiç görüşmeleri lazım." Önderliğin bu değerlendirmeleri belki bir paragraf civarındadır ama önceki çözümlemeleri de göz önüne getirildiğinde hem tarihsel tespitler ve uyarılar vardır hem de ideolojik, politik, teorik ve felsefik yönleri olan derinlikli analizler söz konusudur.

Yazımızın girişinde Kahire Konferansı'nda Kürtlüğe biçilen misyon, Başûr Kürtlüğü, KDP gerçekliği, İsrail'le ilişkileri, İsrail'in güvenliği temelinde yeni bir İsrail yaratma planlarına Önderlikten okuduklarımız temelinde değişmeye çalışmıştık. Önderliğin bu konudaki daha ayrıntılı açıklamalarına savunmalarda

şehir ve kasaba dışında hiçbir etkinliği de kalmamıştır. Bu sahalarda güya devlet kurmuş ama tipik Ortadoğulu devlet zihniyetlerinde olduğu gibi, devleti aile şirketine dönüştürmüştür. Devletin tüm kritik kurumlarının başında ya çocukları ya yeğenleri ya da başka aile üyeleri bulunmaktadır. Böylesi bir sistem uluslararası güçler açısından da daha kontrol edilir görülüyor. Tepedekini teslim alırsan, tümünü denetime almış sayılırsın; o gözle bakılıyor. Eskiden Türk devleti de bir köydeki ağayı kendisine bağlayarak onun üzerinden tüm köyü kontrol altında tutuyordu. Rojava'daki zihniyet çok farklıydı. Ne tepede

iddia eder. PKK gibi Zapatista da özerkliği, sadece idare kurumları olmayan, aynı zamanda güvenilir ve değiştirilebilir delegeleri ve müzakere alanlarına sahip ve 'herkesin hakimiyetinin devamlılığına dair imkanlar doğuran' meclisler üzerinden kavramsallaştırır".

KDP eliyle Rojava'ya dayatılanlar

İmralı'da 14 Mart 2015'te HDP heyetiyle yapılan görüşmede heyet, Qendil'de Batılı ülkelerin Rojava üzerinde

bakılabilir. Aslında bu amaçlar için baştan beri kullanılmak üzere hazırlanan güç KDP idi. Hesap edemedikleri şekilde Rojava'da PYD hamlesinin çıkışına tanık oldular ve önünü alamadılar. Aynı şey İsrail açısından da geçerliydi. Olusacak Kürt ulus devleti, çevresiyle kavgalı bir yapı olacaktı. Başta da Araplarla. İsrail güvenlik problemini bu şekilde hafifletmiş olacaktı. Diğer Kürt nüfusa sahip ülkelerin de bu tehdit ile hizaya çekilmesi ve İsrail'in egemenlik sahasının genişletilmesi planlanan bir başka unsurdu, bunlara kısaca değinmiştik.

bir kişi vardı ne de güçlü iktidar odakları. Sistem alışlagelenden çok farklı işliyordu. Tabandan tavana doğru gelişen yönetim biçiminde herhangi birilerini bağlayarak, tüm yapıyı kontrol altına alabilmek mümkün değildi.

Ne ABD ile ilişkilenmekten korkacağız ne de irademizi ona teslim edeceğiz

Alternatif bir iktidar peşinde olunsa, herhalde tıpkı KDP'ye olduğu

planları olduğunun konuşulduğunu söyleyerek şunları dile getiriyor: "ABD ve İngiltere Rojava'ya siyasi müdahale etme, KDP'yi güçlendirme ve onu Rojava'nın parçası haline getirmeyi amaçlıyor. Oslo görüşmesini yapan ekip de bu işin içinde... Üçüncü bir güç olarak KDP ve KCK'yi sözde bir araya getirecekler. Demokratik Özerkliği ve kanton sözleşmelerini ortadan kaldıracaklar. Güney'deki gibi bir federal yapı öngörüyorlar. YPG'nin yapısını tartışıyorlar. 'ENKS'yi nasıl askeri güce dahil edebiliriz?' diye dayatıyorlar. ENKS ve KDP bu planın parçasıdır... Bu konuda PYD'ye 'PKK ile aranıza mesafe koyun' diye dayatmalar var. Görüşmelerde PKK ve Önderlikle olan ilişkilerden rahatsızlık dile getiriliyor". Bu aktarımlar karşısında Önderliğin yanıtı ise uyarı içerikli oluyor: "Aslında o İsrail'dir, hızla girmek ve burayı KDP'nin etkisi altında devletleştirmek istiyorlar. Güvenlik çok ciddi tehlike altındadır. Kandil de, PYD de KDP'nin kontrolüne girmeyecek. Barzani'nin kontrolüne girmiş güçler

PYD şahsında gelişen çizgi ise ulus devletçi değildi, aksine temel problemleri çözebilecek bir paradigmaya sahipti, Ortadoğu için "asla çözülemeyen" denilen sorunların aslında hiç de öyle olmadığını gösterebilecek bir formülasyonu ortaya koyuyordu. Kendi sorunlarını Demokratik Ulus anlayışıyla çözebilen bir Ortadoğu, iç barışını sağlamış, dışarıya muhtaç olmaktan kurtulmuş, öz kaynaklarını silaha değil, üretime ve paylaşıma yatırabilen bir hale gelmiş olacaktı. Böyle bir Ortadoğu'da ne dinbaz ve diktatörler ne de uluslararası hegemon güçler istediği gibi at oynatabilirdi. O nedenle Demokratik Özerkliğe, kanton sözleşmelerine karşı çıkmaları oldukça anlaşılırdı.

Ne yapacaklarmış? Barzani çizgisini tümenden hakim kılasalar da Rojava'ya monte etmeye çalışacaklarmış. Barzani de boşuna, "Rojava'yı yüzde elli-yüzde elli bölüselim" demiyor. Tipik bir iktidarcı anlayıştır ve aynıysın Başûr'da da geliştirmiş durumdadır. Parlamento işletilmiyor, aşiretinin hakim olduğu birkaç

gibi Apocu harekete de birçok kapı kendiliğinden açılırdı. ABD'nin çok isteyerek Rojava güçleriyle ilişkilenmediğini, ilişkilenmek zorunda kaldığını tüm dünya bilmektedir. Bu güçler pragmatisttirler. İlişkilenmeleri, hareketi olduğu gibi kabul ettikleri anlamına gelmez. Aksine oldukça temkinli ve dikkatli bir ilişki yürütmeye çalışacaklardır. Hareketin ne yapmaya çalıştığını bilmediklerini düşünmek sağlıklı olur. Önder Apo'yu İmralı esaretine aldıktan sonra, Ortadoğu'ya kapsamlı müdahaleye başlamaları, Önderliğin gücünü bilmelerinden kaynaklıdır. Önder Apo'nun amansız bir tecrit altında tutulmasında başrolü oynamaları ve ses çıkarmamaları da tamamen bu gerçeklikle ilgilidir.

ABD bir hegemon güçtür, emperyalist karakteri biliniyor. Kapitalist modernitenin en başat aktörüdür. Hakeza Rusya bir başka büyük güç. Suriye özgülünde bu güçlerle çeşitli sebeplerle ve belli yönleriyle çıkarların kesişmiş olması oradaki ilişkiyi stratejik kılmaz.

Rojava güçlerinin ABD ile ilişkisi, KDP'nin ABD ilişkisine de benzemez. Kendileri açısından da riskli bir durum ortaya çıkabileceğini bildikleri için hem kontrollü bir ilişki yürütmeye çalışıyorlar hem de ideolojik mücadeleyi asla elden bırakmıyorlar. ABD Senatosu'nda Centcom Komutanı General Votel'e ısrarlı sorular yönelten bir senatör, "PYD'nin tüzüğünü, programını biliyor musunuz, orada komünal yaşamdan, komünist değerlerden söz ediliyormuş. Bu durumun bizler için tehlike arz etmeyeceğine emin misiniz?" diye sıkıştırtıyordu. Rojava'yı birkaç kez ziyaret eden General Votel muhataplarını tanımaz mı? Bırakalım Centcom komutanını, bu ilişkiye onay veren ABD zihniyetinin, Rojava'daki hareketi, dayandığı fikriyatı bilmediği düşünebilir mi? Biliyor ve öyle ilişkililiyor. Ama ne onaylıyor, ne kabulleniyor. Aksine ideolojik yollarla ya da farklı yöntemlerle yönlendirebilmeyi amaçlıyor.

Önder Apo, yirmi yılı aşkın bir süre önce "Sosyalizmde ısrar insan olmakta ısrardır" isimli kitabında bugünleri görmüş gibi şunları söylemektedir: "ABD, PKK'yi bir nolu terörist ilan ederken, bir yandan da onunla çok dolaylı veya direkt bağlantıları düşünüyor. Kendi işbirlikçilerini seferber ediyor, onları en üst düzeyde davet ediyor. Birçok irili ufaklı ajanlarını devreye sokuyor. Bizde ılımlı bir kanat yaratmak için sözüm ona yeşil ışık yakıyor. ılımlı bir kanada bayılıyor. Çok ısrarla bunun peşindedir. Hatta en çok 'terörist PKK' dediğinde bile adeta yalvarırcasına 'bir ılımlı PKK yarat' tutumuna girme var. Bu onun ne kadar sıkıştığını gösterir, ne kadar bir siyasal güç olarak tanımaya yakın olduğunu ortaya çıkarır. Bu yaklaşım temelinde yarın öbür gün savaşçı gücümüz de dahil PKK'yi tanımdan geri durmayacağı, ilişki aramaktan vazgeçmeyeceğini rahatlıkla belirtebiliriz. ABD stratejisinde böyle bir devrimsel yükselişin ilgisizlikle karşılanacağını, onun devrime sadece

'teröristtir' biçimine boğma yöntemleriyle karşılık vereceğini sanmak büyük eksiklikler içerir. Devrimin de içine girmeye çalışacaktır. Zaferden on yıl sonra da elli yıl sonra da yaşarsa bu tutumunu sürdürecektir. Bundan da kuşkusuz yok. Ama kuşkusuz yok diye tabii ki durumu görmekten gelemeyiz. Stratejisi, ilişkisi, amacı nedir, iyi göreceğiz. Bu temelde ondan korkmayacağız, ilişkilenecekten de korkmayacağız. Ama ellerinden, niyetlerinden, emperyalist sömürücü değerlerinden endişeleneceğiz. Onu çok iyi tanıyacağız ve bu politikasını şimdi de on yıl veya elli yıl sonra da olsa her zaman görekerek karşı koyacağız. Hatta onu ilişkiye çekeceğiz. Onu biraz daha anlamak, onun yıllarca yürüttüğü onursuz politikayla hesaplaşmak için ilişkileneceğiz, yükleneceğiz. Dönemin en büyük imparatorluk gücü ABD'yi göz ardı etmek, onu bütün yönleriyle değerlendirmemek olmaz. Onun inkarı hele hiç olmaz. Bunu onunla ilişki halindeyken de göreceğiz, ilişkisizlik halindeyken de göreceğiz. İlişkisizlik halindeyken de mücadele etmek, en iyi ilişki dönemine girdik dediğimizde bile mücadele etmek çok önemlidir. Nitekim emperyalizm habire kendini yenileyip götürüyorsa, devrimimizin de kendisini yenilemesi ve her dönemde savaşabilir kılması onun büyüklüğünün, başarı sürekiliğinin kesin bir gereğidir."

Zaman zaman bazıları soruyor, "Önderlik, acaba ABD ile ilişkileri nasıl de-

ğerlendiriyor?" diye. Nasıl değerlendirdiğini, nasıl yaklaşılması gerektiğini neredeyse çeyrek asır önce söylemiş zaten. Yukarıda aktardığımız uzun alıntı bunu gösteriyor. Ne ABD ile ilişkilenecekten korkacağız ne de irademizi ona teslim edeceğiz. Özgücümüzü güvenmekten asla şaşmayacağız. Bu ilişkinin yaratacağı kimi avantajlara bakıp rehavete kapılmayacağız. Bizleri bekleyen görevler zor, eskisinden çok daha zor. Mücadeleyi askeri faaliyetlerle sınırlı görme gibi bir yanılgıya düşmeyeceğiz. Eğer ideolojik mücadeleyi gözardı edersek, ne kadar büyük askeri zaferler kazanırsak kazanalım, sonuçta kazanan 'biz' olmayız. Başkalaşarak kazanmak zafer değildir. Yenilip de bunun farkına varamama halidir. Kestirmeden 'kazanmaya' göz dikenler, emek yoksunu küçük burjuva zihniyetlilerdir, potansiyel iktidar odaklarıdır.

Asıl gücümüz alternatif yaşam iddiasındaki ideolojimizdir

Neden savaştığımızı bu sebeple unutmamamız gerekiyor. Bugün özgürleştirdiğimiz alanlar, düne göre çok daha fazla olabilir, yarın daha büyük sahalarda da denetim sağlanabilir. Bu durum otomatik olarak bu yerlerde alternatif yaşam anlayışının hakim kılındığı anlamına gelmez. Unutmayalım ki reel sosyalizm dünyanın üçte birinde, sayısı milyarları bulan insanları etkisi altına aldığı iddia ediyordu. Sonrasında yaşananları biliyoruz. Yeni silahlara sahip olabiliriz, etki alanımız, ekonomik olanaklarımız belli düzeyde artıyor olabilir ama salt bunlarla ne bölge gericiyle ne de irili ufaklı diğer güçlerle mücadelede zafer teminat altına alınabilir. Asıl gücümüz alternatif

yaşam iddiasındaki ideolojimizdir. Bununla donanmış bir halk gerçekliğini hiçbir güç alt edemez, ayartamaz, yoldan çıkaramaz. Rojava güçlerinin sınırlı savaş araçlarıyla büyük mucizeler yaratmalarının sebebi de işte bu beslenme kaynaklarıdır. Aynı şeye, alternatif yaşamı inşa çalışmalarında çok daha fazla ihtiyacımız bulunmaktadır.

ABD ya da o zihniyete eşlik edenler, eninde sonunda bu topraklarda da hakim olacak olanın liberal yaşam olacağını düşünüyor olabilirler. Onlar şekle çok fazla takılmazlar; PYD ismiyle, bayrağıyla Rojava'da ya da Suriye'nin önemli bir bölümünde denetimi mi sağlamış, onlar için aslanan bunun nasıl bir PYD olduğudur. Kendi çizgilerine gelmiş, KDP'leşmiş bir PYD'nin başında illa Barzani soyisimli birinin olmasını da dert etmezler. İsrarla böyle bir PYD, Rojava ve Kuzey-Doğu Suriye çizgisini yaratmaya çalışacaklardır. Bunun da sadece Rojava'ya, Kuzey ve Doğu Suriye'ye yolladıkları asker ya da diplomatlarıyla yapılacağı sanılmasın. ABD kültürü, ideolojisi, medya başta olmak üzere çok yönlü bombardımanını zaten kesintisiz sürdürüyor. Kapitalist modernite yaşamı dünyanın en ücra alanlarında da bu temelde yansıyor.

Yani aslında ABD'liler, Kuzey ve Doğu Suriye'ye gelmeden çok önce ideolojik savaş makineleri çalışmaya başlamıştı. Onlar, başka bir dünya, başka bir yaşam mümkün değil, diyorlar.

Bizler de alternatif bir yaşam da başka bir dünya da mümkün diyoruz. Savaşın özü bu temelde derinleşecektir. Yanlış yere bakmamamız ya da tek boyutlu odaklanmayı yaşamamamız bu açıdan oldukça önemlidir. Bu açıdan sağlam bir sosyalist bilince, demokratik modernite zihniyetine, kişiliğine ihtiyaç vardır. Hz. Muhammed nefis savaşına Cihad-ı Ekber demişti. Yani büyük cihat. Önderliğin de sık sık bu hususu hatırlatıyor olması boşuna değildir. Niha-yetinde her şey insanda başlayıp insanda bitmektedir. Kapitalist modernitenin her türden ayartıcı yaklaşımlarına karşı, iradeli, bir o kadar da bilinçli, donanımlı bir duruşu sergilemek başarı için vazgeçilmezdir.

Sosyalizm aynı zamanda alternatif yeni insanı yaratma eylemi ise, bu görev devrim sonrasına ertelenemeyecek kadar önemli bir görev demektir. Önderlik bu görevin ihmale gelmeyeceğini şu sözlerle hatırlatmıştı: "Bize göre sosyalist insan ilk günden yetiştirilmek zorundadır. Parti içinde sosyalist insanı yetiştiremeyen Parti, asla sosyalizmin kuruluşuna gidemez. Aynı zamanda sosyalizm sonrasında da sosyalist insanı değil, bir baş belası, bir kapitalist insan tipinden daha tehlikeli bir insanı ortaya çıkarır. Zaten gerçekleştiren sosyalizmin kanıtladığı da bundan başka bir şey değildir."

Rojava Ortadoğu'nun ortasında bir kızıl yıldız gibi yükseldi

Rojava bu açıdan bir çekim merkezi olmayı başardı. Reel sosyalizmin çözümlüğünün ardından 'devrimler dönemi kapandı' propagandasıyla ezilen toplumların kurtuluş umudunu söndürmeye çalışanları boşa çıkarırcasına Ortadoğu'nun ortasında bir kızıl yıldız gibi yükseldi.

ğunun ortasında bir kızıl yıldız gibi yükseldi. Dünyanın çeşitli yerlerinden Rojava'ya akın eden kadınlı erkekli çok sayıda insanı bu sahaya çeken işte bu idealin gerçekleşmekte oluşuydu. Rojava bu yüzden sadece Rojava değildir artık. Hem bir umut hem de onun gerçekleşerek büyüyen halidir. Önderlik geçceği, bu nedenle kendine devrimci deyip de, Rojava'daki bu devrim olanağına seyirci kalmaya ya da hakkını veremeyen, yetersiz pratikleşmeye büyük öfke duyar. Hala eksik ve yavaş kalındığı, alternatif yaşamı derinlikli inşa etmede sorunlar yaşandığı yönünde eleştiriler potansiyel iktidarcı anlayış sahiplerine uyarıdır:

"Sovyetlerin binbir emekle yarattığı değerleri, iktidarcı tipler yozlaştırıp tükettiler. Bu değerler üzerinde kendilerini yaşatmaya kalkarak büyük değerleri heba ettiler. Biz henüz bir şey de yaratılabilmemiş değiliz. Buna rağmen yaratılan sınırlı olanaklar üzerinde kendi bireyci egolarını, tutkularını, zaafalarını gidermeye çalışanlar olursa daha baştan her şeyi berbat ederler. Böyle bir potansiyel yok mu? Var tabii. Her dönem vardı. O nedenle Parti içinde güçlü bir kişilik mücadelesi verilerek zorunladır. Ben bile hergün bu savaşı kendimle acımasız şekilde sürdürürken, kendine devrimciyim diyenlerin basit tutku ve güdülerin peşinden sürüklenmesi kabul edilemez."

Önder Apo, çok ağır bir tecrit altında

olabilir, kendisine çok sınırlı şeyler yansıyabilir. Ama bilgi kırıntılarından bile büyük sonuçlara ulaştığını herkes bilmektedir. Önder Apo her zaman, "Kendinizi çare haline getireceksiniz" dedi. "Kobanê savaşı öncesi üç yıllık bir süre yaşandı. Orada savaşan, örgütlü bir halk gerçekliği yaratılmak zorundaydı. Üç yıl bunun için fazlasıyla yeterliydi. Bana da böyle rapor ediyorlardı. IŞİD saldırılarıyla gördük ki hazırlıklar oldukça yüzeyselmış. Kendi özsavunmalarını da, köy direniş örgütülüğünü de, sağlık sistemlerini de kuramamışlar. IŞİD'i saldırtan TC'dir diyeceksin, halkını Türkiye'ye yollayacaksın. Bu olacak iş mi? IŞİD'i besleyen, silahlandırıp üzerine salanın da kim olduğunu biliyorsan, IŞİD'in yaradığı yoldaşlarını hangi mantıkla Türkiye'ye yollarsın? Yaralıyı katletmesi için mi yolluyorsun? Bu ne biçim savaş stratejisi, halk örgütülüğüdür? Devrimci kendini çare haline getirendir, şikayet eden, gerekçe üreten değil. İşte basına yansıyor, bir sürü yerde komün oluşturulduğu, meclis örgütülüğünün geliştirildiği vs söyleniyor. Sonra öğreniyoruz ki on binlerce memur hala Esat'tan maaş alıyormuş. Böyle mi devrimci yaşamı örgütülüyorsunuz? Birelerinin neden hala sistemle karşı karşıya gelmek istemediği daha iyi anlaşılıyor. Rojava'da, Kuzey Suriye'de amansız bir savaş var ama aynı zamanda büyük bir devrim fırsatı da var. Doğru değerlendirilmesi halinde tüm Ortadoğu'ya etki edebilecek büyük devrim olanağının hakkı hala yeterince verilemiyor. IŞİD tüm Ortadoğu'da hatta ulaşabileceği her yerde ölüm saçan düşüncesini hakim kılmaya çalışırken çok aktif. Neden, yaşamı en güzel şekilde yaratma iddiasındaki devrimciler

Tartışmasız ve işlevsel bir özyönetim, cinsiyet eşitliği, inanç özgürlüğü, ilkeler temelindeki eşitliği ve iradeyi, sağlık, eğitim, özsavunma, adalet, üretim ve paylaşım konularında demokratik toplum ruhuna denk düşecek bir pratikleşmeyi esas alacaktır. Demokratik özerk yönetim adım adım rüşünü ispat ettikçe, Demokratik Suriye'yi zorlayacak temel güç haline gelecektir. Bu konuda ciddi bir basınç uygulama gücü vardır ve her geçen gün daha da artacağı benzenmektedir.

Böyle bir durumda Cerablus-Bab hattı mevcut işgal altındaki durumuyla daha fazla kalamaz. Erdoğan rejimi takıntılı zihniyeti ile bu süreci lehine çeviremeyeceğini gördükçe kışkırtıcı, provakatif çabalarını yapabildiği ölçüde sürdürmeye çalışacaktır. Kürt fobisi bir devlet tutumu şeklinde tüm faşist ve tekçi yapıları aynı safta buluşturmuş durumdadır. "Irak'ın kuzeyinde düştüğümüz hataya, Suriye'de düşmeyeceğiz, kesinlikle benzer bir oluşuma izin vermeyeceğiz" yaklaşımı bugün oluşmamıştır, adına 'çözüm süreci' denilen, özü operasyon olan süreçte de her yönüyle hakim kılınmaya çalışılmıştır.

Önderliğin "Aşme ruhu" olarak adlandırdığı süreçte ne olmuştu? Süleyman Şah türbesi YPG desteğiyle Rojava'daki Aşme Köyü'ne taşınmıştı. Önder Apo bu ruhu büyütmek, geliştirmek gerektiğinden söz edip Türkiye'nin de çıkarına olanın bu olduğunu samimiyetle ifade etmişti. Uzatılan bu barış ve iyi niyet eline yanıtları 'bölücü örgüt, terörist başı, mücadelemez süreç' şeklinde olmuştu. Sonra da üniformalarına YPG arması takan ABD ve Rus subaylarını dert ediyorlar, Elysee Sarayı'nda ağırlanan YPJ ve PYD liderliği nedeniyle kıyameti koparmaya kalkıyorlar. Kürt'ü kardeş görseydin, eşit görebilmeni engelleyen hastalıklı zihniyetini aşabilseydin, operasyon amaçlı değil, çözüm amaçlı bir müzakere yürütürdün. Geçmişle de hesaplaşıp arınmayı yaşardın. O

çok daha büyük bir heyecan ve coşku ile devrimci görevlerin hakkını vermesin? Şaşırdığım ve öfkelenmişim husus budur." diyerek hem yapılması gerekenlere hem de eksik bırakılanlara ilişkin düşüncelerini ifade etti.

"Apo bir hücrede tutulabilir ama hücre ile sınırlandırılmaz"

Ancak alternatif yaşam iddiası olanların devrimci olabileceğini belirtmiştik. İddia yetmez tabii, bunu yaşamsallaştırabilme becerisi de gerekiyor. Bu, çare olmak demektir. 'Başka bir dünya mümkün' diyenlerle, 'hayal kuruyorsunuz' diyenler arasındaki keskin ideolojik savaş da bu zemin üzerinde yürüyor, yürüyecek. Her yönüyle alternatifini ortaya koymak zorundayız. Bu konuda kapitalist sistemden daha iyi olduğumuzu kanıtlamak için ondan daha fazla maddiyat vermeyi taahhüt etmeyeceğiz tabii ki. Böyle bir yarışa girmek, yanlış kulvara sapmak ve baştan kaybetmek demektir. Önder Apo yıllar önce şu uyarıları yapıyordu: "Sosyalist ideoloji kesinlikle kapitalizmin normlarını insanlık için esas göremez. Kapitalizm bu kadar veriyor, ben de bu kadar vereceğim diyemez. Sen bazılarına hiç vermeyeceksin, olmayan bazı şeyleri de vereceksin. Bunu araştırıp bulmak gerekir ve bunu bulmak sosyalizmin sorunudur." Bunu araştırıp bulmak gerekir.

zaman büyük öz güvenle YPJ ve PYD liderliğini 'el oğlu'ndan önce sen konuk ederdin.

Kürt'ü mezarında bile rahat bırakmayan bir zihniyetin böylesi bir tablonun partneri olabilmesi çok zor tabii. O nedenle 'hastalıklı' diyoruz. Siyasetle, ideolojiyle, akılla izah etmek zor çünkü. İyileşmesi için geçmişle yüzleşmesi şart. Ölesiye korktuğu da bu olduğu için habire bağırıyor ve yalana başvuruyor.

Türk devleti tüm bu süreç boyunca, gerçeklikten kopuk bir siyaset izledi. Anlamlı bir strateji oluşturamadı. Savrulan politik hamlelerle sonuç almaya çalıştı. Bir oraya, bir buraya çarpması, kendisiyle sık sık çelişmesi bundan dolaylıydı. Oysa yanlış bir stratejiyi politik hamlelerle kurtaramazsınız. Hele de politik hamleleriniz bile yanlışsa daha da batarsınız. Önderlik bu konuda da çok uyardı ama bildiklerini okumada ısrar ettiler. Sürece, en azından fikriyat olarak en hazırlıklı olan Apocu hareketi. Uygulamada ortaya çıkan eksiklere rağmen alınan mesafe bunu gösteriyor.

Ne diyordu Önderlik: "Sizin çizginiz nasıl sonuç alıyor?" diye şaşırıyorlar. Biz de onlara şaşırıyoruz. Stratejiyi doğru belirledik hem de yıllar önce. Güçlü bir pratikleşme olsaydı daha büyük sonuç alınırdı ama yine de kazandırıyor gördüğünüz gibi. Apo bir hücrede tutulabilir ama hücre ile sınırlandırılmaz."

■■■

Şengal gerçeği ve soykırıma karşı tarihi direniş

Sozdar Avesta

Yedi ayı aşkın bir süredir Şengal'de, yeni bir soykırım fermanına karşı solumsuz bir direniş sürüyor. Êzîdî kadınları ve gençliği öncülüğünde Kürt halkı ve bölge halkları da her alanda bu haklı direnişe desteğini sürdürüyor. Öncelikle bu anlamlı direnişi selamlıyor, Êzîdxan şehitleri şahsında tüm özgürlük mücadelesi şehitlerini anıyorum. Şehitlerin anısını demokratik-özgür bir Êzîdxan'da yaşatacağımızın kararlılığını belirtiyorum.

Şengal ve Êzîdxan'a yönelik faşist, sömürgeci, işgalci Türk devletinin ve KDP'nin ortak kararı, ABD'nin onayı ve Irak hükümetinin dahiliyle kurulan üçlü ittifakın, 9 Ekim'de imzaladığı anlaşmayla yeni bir katliam ve komplo saldırısına giriştiği, bugün daha fazla anlaşmıştır. Êzîdî halkının özyönetim

Kürtlerde bulunan ama neredeyse kurumaya yüz tutmuş bu tarihsel demokratik gelenek araştırılmaya değer önemli bir konudur. Êzîdî Kürtler ile Alevi Kürtler yakından gözlemlendiğinde, özellikle kadınlarında temsili bulan Zerdüşti kültürün demokratik, özgür ve eşitlikçi özellikleri rahatlıkla fark edilebilir. Tüm bu bastırılmışlıklarına rağmen doğayla bütünleşmiş, açık sözlü ve cesur yanları dikkate değerdir."

Bugün de direnen ve kendi özünü koruma mücadelesini veren Şengal'deki Êzîdî toplumu, bu bozulmamış özün devamıdır. Her türlü saldırıya karşı bu özünü ve inancını korumak ve kendini bir daha zalimlerin insafına bırakmamak için mücadelesini veriyor. Êzîdî toplumunun direnişi aynı zamanda bir varlık ve insanca yaşam mücadelesidir. Bu toplumun yaşadığı her soykırım, Kürt

rerek, göç etmek zorunda bıraktı. Riha'dan Serhad'a kadar, Mêrdîn'e, Cölemêrg'e uzanan bu coğrafyada adeta yok olmuşlardır.

Rojavayê Kurdistan'da, Efrîn'den Heseke'ye kadar önemli bir nüfus yoğunluğu bu hat üzerinde yaşıyordu. Efrîn, Heseke, Amûdê, Serêkaniyê ve Qamişlo'da onlarca köyleri vardır. Efrîn'i işgal eden Türk faşizminin ilk işi, Êzîdîlerin kutsal ibadet mekânlarını bombalamak ve inancının izlerini silmek olmuştur.

Dihok'a bağlı Şêxan bölgesinde, Laleşa Nûranî'nin içinde olduğu Êzîdîlerin kutsal inanç merkezi bulunuyor. Bütün saldırılara karşı duran ve topollarını terk etmeyen Êzîdîlik, Şengal ile tanındı. Musil'dan Şêxan'a, Laleş'e kadar Êzîdîlerin onlarca yerleşim mekânı ve köyleri bulunmaktadır. Buralar

saldırıların en temel nedenidir. KDP bu yaklaşımıyla "hem suçlu hem güçlü" olarak siyaset yürütüyor.

21. yüzyılda Ortadoğu'da, Mezopotamya halklarının kültür merkezi olan Ninova'da, Êzîdîlerin direniş kalesi olan Şengal dağlarına dönemin en büyük saldırısı, 3 Ağustos 2014'te gerçekleşti. Küresel hegemonik güçlerin ve faşist AKP-MHP iktidarının bizzat örgütleyip harekete geçirdiği DAİŞ denilen ahlaksız çetelerin eliyle bir kez daha Êzîdî toplumu katliamdan geçirildi. Şengal'in savunmasını yapan, sözde Şengal'i Kürdistan'ın en kadim toprağı ve halkı olarak değerlendiren KDP pêşmergeleri, bizzat dönemin Kürdistan Bölgesi Hükümet Başkanı Mesut Barzani'nin talimatıyla tek bir mermi sıkmadan toplumu sa-

reketi) adıyla bir örgütlülük yarattı. Fakat KDP, bu hareketin gelişmesine izin vermedi, imkân ve koşulları daralttı, sürekli baskı uyguladı, çalışanlarını tutukladı, tehdit etti, birçoğunu farklı yöntemlerle tasfiye etti ve bazılarını da göçe zorladı. Herkes Başûrê Kurdistan'da kendi örgütlülüğünü oluştururken KDP, ne Şêxan bölgesinin ne de Şengal'in kendini örgütlemesine izin vermedi. Egemen, iktidarcı güçler her zaman yönettikleri toplumun örgütsüz olmasını istemişlerdir. KDP'nin zihniyeti ve yönetim anlayışı da bunu aşamamıştır. Özellikle farklı inanç ve kültürleri yaklaşımı tekçi ve milliyetçi bir yaklaşım çerçevesinde olmuştur. Irak ve Başûrê Kurdistan'da, tam bir halklar mozaiği, kültürü söz konusudur. Bu çoğulcu ve halkların ortak mirası olan kültürlerin kendilerini yaşatmasına fırsat vermeyen KDP, Êzîdîlere dönük özel olarak da bir asimilasyon siyaseti içerisinde olmuştur. Yıllarca Şengal'de Êzîdîleri kendi dar milliyetçi çıkarları için ve Irak devletine karşı bir koz olarak kullanmak istemiştir. Başta Şêxan'da yaşayan Êzîdîler olmak üzere Şengal ve çevresinde yaşayan Êzîdîleri adeta nefes alamaz duruma getirmişti. On yıl boyunca aralıksız olarak halka zulmetti. Bu kadim toplumun yaşam felsefesinin en temel ilkesi olan kolektif yaşam, iç ittifak ve hoşgörülülüğü adeta tersine döndürerek, para karşılığında her şeyin özünü boşalttı. Para ve maddi çıkarlar üzerinden kendine bağlayarak, toplumu örgütsüz ve işsiz bıraktı. Ekonomide toplumun kendi kendine yetmesini sağlayacak imkânları ellerinden aldı. Pêşmerge, ajanlaştırma ve kaçakçılığı geliştirilmesiyle toplumu takatsiz düşürdü.

KDP'nin, Êzîdî toplumuna yaklaşımı ideolojiktir. Êzîdîliği bir sapma olarak görmektedir. Onlar da, tıpkı diktatör Recep Tayyip Erdoğan gibi Êzîdîleri, gâvur ve gayri müslim olarak tanımlıyor. Yıllarca KDP'nin yönettiği Dihok pazarlarında Êzîdîlerin malı haram görülerek satılmadı. Êzîdî gençleri işsiz güçsüz bırakılarak, paralı pêşmergeciliğe mahkûm edildiler. Halklar arasında ayrımcılık, fitne fesat aşılandı. Bir yandan toplumu bu kadar rencide eden bir yaklaşım varken diğer yandan ise çıkarları gereği Êzîdîlerin yaşadığı coğrafyada hâkimiyetlerini geliştirerek "Êzîdîler en eski halktır" söylemiyle, toplumu aldatma ve kandırmayla yürüttü. Bu zihniyet hiçbir zaman Êzîdî toplumunu Kürtlüğün kök hücresi olarak görüp, ona göre davranmadı. Kürtlerin kültürü ve dilinin taşıyıcısı olarak görmedi. Toplumu teslim alarak kendisine tabi kılacağını sanıyordu. Deyim yerindeyse Êzîdîlik onlardan sorulurdu; kendilerini bu kadar hâkim kılmışlardı! Êzîdî toplumunun bir kısmı da, özellikle KDP'nin hakim olduğu Şêxan bölgesindeki Êzîdîler, kendilerini tümüyle bu siyasete yatırmışlardı. KDP'yi farklı ele alıyorlardı. Egemen devletlerin eliyle gerçekleşen katliamların KDP eliyle bir kez daha yaşanacağına inanmıyorlardı. 3 Ağustos 2014'teki KDP'nin ihaneti, kendileri için adeta bir yıkım oldu.

Êzîdî toplumunda yeni bir doğuş

Uzun bir süre bunun şokunu yaşayan toplumun, daha sonraki dönemde Özgürlük Hareketi'nin ağır bedeller ödeyerek kurtardığı Şengal ve çevre-

ve özsavunma iradesini tanımayan, Êzîdî toplumu ve Şengal'deki asli güçlere rağmen imzalanan 'anlaşma' her ne kadar halkın direnişi ile ölü doğum yapmış olsa da, hala bu kirliliğin hayatı geçirilmek istendiği görülmektedir. Bu yeni soykırım anlaşmasının arka planının çok iyi anlaşılması için bir kez daha Êzîdî toplumuna ve Şengal gerçeğine göz atmakta fayda var.

Êzîdî toplumunun yaşadığı her soykırım Kürt halkının da yaşadığı soykırımdır

Êzîdî toplumunun yazılı bir tarihi olmasa da sözlü tarihi dilden dile, nesilden nesile aktarılıp günümüze kadar gelmiştir. Mezopotamya topraklarının en kadim toplumu olduğunu biliyoruz. Yine Kürt kültürünün, dilinin, örf ve adetlerinin bugünlere taşınması ve korumasında en fazla emeği olan toplumdur. Önder Apo, Êzîdî toplumunu direnen Kürtlerin kök hücresi ve soy damarı olarak tanımlamaktadır. "Sünni Kürtlere göre Kürtlüğün daha saf değerlerini temsil ederler. Tarihte birçok kırım yaşamalarına rağmen inançlarında ısrar etmişlerdir. Geleneksel Kürt kültürünün zengin bir kaynağı olmalarına rağmen, kitap birikimlerinin yakılması ve özgür yaşamlarının sürekli baskılanması, bu zengin kaynağın fakirleşmesine ve adeta kurumasına yol açmıştır. Êzîdî

halkının da yaşadığı soykırımdır. Dört parçaya bölünen Kürdistan coğrafyasında en fazla yerinden yurdundan olmuş, katliamlardan geçmiş olan yine Êzîdî toplumu olmuştur.

Bakurê Kurdistan'da Êzîdî toplumuna yapılan saldırılar sonucu, çok sayıda Êzîdî yurdunu, evini bırakmak zorunda kaldı. Êzîdîlerin deyimiyle üç yüz altmış beş çıra ve ocağın yandığı Xalta'da, Êzîdîlerinden hiç kimse o topraklarda kalmamıştır. Bir elin parmak sayısını geçmeyen yaşlı Êzîdî insanların yaşadığı Bakurê Kurdistan, Êzîdîsizleştirilmiştir. Faşist, soykırımcı Türk devletinin tekçi ve şoven zihniyeti hiçbir zaman Êzîdîlerin varlığını kabul etmedi. Türkiye'de yaşayan Êzîdîlerin kimliklerine ya Müslüman yazıldı ya da dini, imanı TC'dir mührü vuruldu. İlk kez Êzîdîler, Önder Apo öncülüğünde gelişen Özgürlük Hareketi'ne güvenerek ve inanarak mücadele saflarında yerini aldı. Binevş Agal, Abdullah Sevgat, Ali Agal, Mam Zeki Şengalî, Mam Beşîr, Behiye Yasit yoldaşların öncülük ettiği Êzîdî toplumu, özgürlük bilinci edinmiş ve kendi varlığını korumanın yegane yolunun, Apocu felsefede mücadele etmekten geçtiğini görmüştür. Özgürlük Hareketi bir hakikat olarak Kürdistan'da geliştikçe, faşist Türk devleti Êzîdî toplumunu da harekete karşı kullanmaya, koruculaştırmaya çalıştı. Bunu kabul etmeyen Êzîdîleri topraklarından sü-

aynı zamanda Êzîdî nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu yerdir. Geline aşamada Êzîdî toplumunun önemli bir kesimi yurt dışında ve Kafkasya'da yaşamaktadır.

"En iyi Êzîdî köle Êzîdî'dir"

Bu toplum dini inancına göre yaşamak için kendi tabirleriyle 73 defa fermanı geçti. 72 defa yapılan katliam ve soykırımlar üzerine çok fazla belge, yazı, görüntü yoktur diye bunları yaşanmamış sayamayız. İslamiyet'in kültürel özünden kopmuş, insanlık düşmanı egemenlerin inkâr zihniyetiyle yapılan bu katliamlar, hala Êzîdî toplumunun hafızasında canlıdır. Fermanlar sonucunda gerçekleşen katliamlar ve zorunlu göçler toplumu parçalamış, sindirmiş, boyun eğdirmiş ve köleleştirmiştir. Soykırımcılar kendilerine tabi kılma siyasetini hep yürürlükte tutmuşlardır. "En iyi Kürt ölü Kürt'tür" diyerek Kürtleri soykırımdan geçirenler, "En iyi Êzîdî de köle Êzîdî'dir" diyerek asla iradelerini ve inancını kabul etmediler. Êzîdî toplumunun Mir'lerini ve öncülerini yanlarına alarak toplumu istedikleri gibi yönetmeye çalıştılar. Bunun en bariz örneği KDP'nin, Êzîdîlerin kutsal mekânı olan Laleş'e yerleşen Êzîdîleri kendi denetimine almasıdır. 73. Fermanın sonra Êzîdîlerin kendilerini örgütlemeye ve bilinçlendirmeye, KDP'nin bugünkü

**İlk kez Êzîdîler,
Önder Apo öncülüğünde
gelişen Özgürlük
Hareketi'ne güvenerek ve
inanarak mücadele
saflarında yerini aldı.
Binevş Egal, Abdullah
Sevgat, Ali Egal,
Mam Zeki Şengalî,
Mam Beşîr, Behiye Yasit
yoldaşların öncülük ettiği
Êzîdî toplumu, özgürlük
bilinci edinmiş ve kendi
varlığını korumanın
yegane yolunun,
Apocu felsefede
mücadele etmekten
geçtiğini görmüştür.**

vunmasız bırakarak kaçtılar. Direnmek isteyen, onurunu teslim etmek istemeyen birçok kişiyi öldürdüler ve ellerindeki ferdî silahlarını da toplayarak 73. Fermanın bizzat uygulayıcısı oldular. Ferman başladıktan sonra, 500 bine yakın Êzîdî bu alanda yaşamaktaydı. Yine Musil'a saldırı sonrası, belli sayıda Şia, Kakai, Asur ve Süryani yönlerini Şengal'e çevirmişti. Ciddi bir sayı Şengal'de toplanmıştı. Tam Êzîdîler için en kutsal bayramlardan biri olan ve her yıl Ağustos'un ilk gününde kutlanan Cimaya Şêx Adî gününde fermanın gerçekleşmesi manidardır. Fermanın perde arkası birçok defa dile getirildi. Hafızamızı bir kez daha yenilemek için bazı hakikatlerin altını tekrar çizmek istiyoruz.

KDP'nin Êzîdî toplumuna yaklaşımı ideolojiktir

2003'te Saddam Hüseyin rejiminin yıkılmasıyla Şengal, 140. maddeye göre KDP tarafından yönetilmeye başlandı. KDP, artık Şengal'de egemendi; Irak devleti, Şengal'i KDP'ye teslim etmişti. Êzîdî toplumu, Irak devletinin denetiminden çıkmıştı. Toplum kendi haklarını korumak ve demokratik ortamda kendini örgütleyebilmek için Özgürlük Hareketi'nin desteğiyle 2004'te TEV-DA (Êzîdî Özgürlük ve Demokrasi Ha-

sinde yaşamı yeniden yaratma müca-
delesi, Êzîdî toplumunda yeni bir doğuş
olarak algılandı. Êzîdîler, Kürt ve Kür-
distan sözlerini, kendilerine verilen va-
atlerin, DAİŞ saldırısı karşısında tuzla
buz olduğunu artık net bir şekilde gör-
müşlerdi. O güne kadar neredeyse
Önder Apo'nun ve Özgürlük Hareketi'nin
adını bile duymayan Êzîdî toplumu,
devrimci bir hareketin fedai militanlarının
yardıma koşması ve toplumlarını kurtar-
mak için kendilerini feda etmesi
Êzîdî toplumu için görülmemiş bir şeydi.
Bütün dünyanın gözü önünde KDP ve
Irak ordusu örgütsüz, savunmasız Êzîdî
toplumunu DAİŞ çetelerinin insafına
bırakıp kaçarken, Özgürlük Hareketi
ise iki koldan Şengal'e müdahalede
bulundu. Halk Savunma Merkez Ka-
rargah Komutanı basına, "Biz bu gece
Şengal'e müdahalede bulunacağız" di-
yerek müdahalenin meşruiyetini net
bir biçimde ilan etmişti. Komutan Şehit
Egîd Cîvyan Yoldaşın komutasındaki
HPG ve YJA-STAR gerillaları harekete
geçerek, YPG-YPJ savaşçılarıyla omuz
omuza, DAİŞ çeteleriyle çarpışarak,
onlarca şehit vererek, 24 saat içerisinde
Şengal dağının zirvesine sığınan on
binlerce Êzîdî'yi kurtarmak için insani
koridor oluşturup, Rojavayê Kurdistan'a
geçmelerini sağladılar. 12 kişiyle Şen-
gal'in kutsal dağına savunan, Şengal'in

Eğer siz bizimle ortak hareket etmeye
yanışmıyorsanız, bizim müdahaleimize
de engel olmayın" dedi. Ancak KDP
buna yanaşmadı. Ta ki DAİŞ saldırıya
kadar. KDP, DAİŞ'le anlaşmıştı. Şengal'i
verip diğer alanları hâkimiyetine ekle-
yecekti. DAİŞ anlaşmaya bağlı kalma-
yınca, KDP'nin hesabı bozuldu ve bu
kirliliğin kurbanı, günahsız Êzîdî
toplumu oldu. Şengal işgal edildi. Onlarca
kutsal ibadet yeri ve kültür birikimi pat-
latılarak, yerle bir edildi. Bazı köyler
tümünden yok edildi. Bu köylerden biri de
Koço köyüydü. Günlerce köyün etrafını
çembere alıp, halkı içinde alıkoydular.
Halka, "Ya dininizi değiştirip, Müslüman
olduğunuzu kamera önünde açıklarsınız
ya da hepinizin kafasını keseceğiz" de-
diler. Nasıl ki Êzîdî toplumu, yaşadığı
her fermana onursuzluğu kabul etme-
diyse, 73. Ferman'da da onursuzluğu,
haysiyetsizliği kabul etmedi. Bu şekilde
katledildiler. Yaşlı ve genç erkekleri kat-
lettiler. Kalanlarını köleleştirip, kadınları
cariye yaptılar. Resmi rakamlara göre,
sekiz ile on bin arası Êzîdî insanını ka-
çırdılar. Kadınları, Musil, Reqa, Talefer
pazarlarında sattılar, birçok kişinin ise
akıbeti hala belli değil.

Êzîdîler, bunca acı ve keder yaşa-
masına rağmen Özgürlük Hareketi mi-
litanları ve savaşçıların desteğiyle
Şengal dağlarında kalarak, büyük acı-

doğru yaklaşım bu halkla diyalog içe-
risinde olmalarına, özür dileyecek-
lerine ve halka, "Nasıl istiyorsanız
artık öyle yaşayın. Çünkü ben bir kere
size ve tarihe karşı utanılacak şeyler
yaptım. Artık size bir şey diyemem"
diyeceklerine, büyük bir ahlaksızlığı
yaşayarak, sanki hiçbir şey yapmamış
gibi tekrar bu halkın başına iktidar ol-
mak istediler. Halkın büyük acı ve be-
dellerle elde ettiği kazanımlarını yok
etmek istemektedirler.

Êzîdîlerin kutsal kitaplarında geçen mitolojik söylem gerçekleşti

Özellikle KDP, açık bir şekilde Şengal
halkı şahsında tüm Êzîdî toplumuna
karşı savaş açmıştır. 2017'de yine bütün
dünyanın gözleri önünde Xanesor'a sal-
dırarak, kazanımlarını tasfiye etmek için
TC ile işbirliği geliştirerek, yeni bir katliam
gerçekleştirmek istedi. İçlerinde Naze
Naif Qaval, Amed, Çiya, Nuiyan Erhan
ve Firaz arkadaşlar olmak üzere toplam
13 özgürlük savaşçısı şehit düştü.

**Şengal'deki Êzîdxan
halkının direnişi
meşrudur, haklıdır ve
annenin ak sütü kadar
helaldir. Êzîdî
kadınlarının yaşadığı
büyük acılardan çıkardığı
sonuçta bu direnişe
militanca öncülük etmesi,
özgürlük arayışçısı tüm
kadınlar için de büyük bir
örnektir. Kendisini
küllerinden yaratan bu
halk ve halkın öncüsü
olan kadın ve gençlik
Xwebûn'u mutlaka
başaracaklardır.**

Bu büyük direniş olmasaydı, Türk
devletinin desteklediği ve öne sürdüğü
Roj çetelerinin eliyle halkın tüm kaza-
nımlarını ele geçireceklerdi. Fermanan
sağ kurtulan ve en kıl olanaklarla Şen-
gal dağında tutunan bir avuç Êzîdî top-
lumunun örgütlediği savunma gücüne
ve demokratik iradesi olan Özerk Mec-
lis'ine saldırmakla KDP, Êzîdîlere yak-
laşımının ne kadar ideolojik olduğunu
ve inkara dayalı olduğunu pratikte gös-
termiş oldu. Bu saldırıyla da istediği
sonucu alamayan KDP, 2017'de ba-
ğımsız Kürdistan referandumu sonrası
Irak ordusunun karşısında yaşadığı
yenilgi ve Şengal'deki yenilginin inti-
kamını almak için Özgürlük Hareketi'nin
Şengal'deki varlığını gerekçe göstererek
Türk devletinin kucağına oturmuş ve
TC'yi, Êzîdîlerin üzerine saldırtmıştır.
25 Nisan 2017 tarihinde Qereçox sal-
dırısı ile eş zamanlı, onlarca uçakla
Şengal dağına ve özgürlük savaşçıları-
nın mevzilerini bombalattı. Eğer pês-
mergeler hava saldırısını duyarsa YBŞ
güçlerine bilgi verir kaygısıyla, kendi
pêsmergelerine güvenip bilgi verme-
diğinden bu saldırıda KDP'nin de 6
pêsmergesi yaşamını yitirken, onlar-
cası da yaralandı. Bu kadar gözü dön-
müş KDP yönetimi, Şengal ve Êzîdîler
üzerinde hala hak sahibi olduğunu
iddia etmektedir.

KDP'nin TC ile ortak istihbarat ve
eyleme geçmesi ile birlikte TC'nin ilk
denediği havadan suikast saldırısı so-
nucu Şengal'de Êzîdî Toplum Koordi-
nasyon Sorumlusu ve Êzîdî toplumunun
önderi olan Mam Zeki Şengali Yoldaş
katledildi. YBŞ Komutanı Zerdest Şen-
galî ve üç yoldaşının katledilmesi ve
Zeki arkadaşın şahadeti ile Êzîdî top-
lumuna gözdağı vermeyi, korkutmayı,
bir kez daha topraklarından göçe zor-
lamayı hedeflemişlerdi.

Fakat KDP ve TC'nin hesaba kat-
madığı ve yanılgıya düştükleri esas
nokta, Êzîdî toplumunun artık eski Êzî-
dîler olmadığı noktasıydı. Çünkü; Êzîdî
toplumu kendi inanç liderlerinin deyi-
miyle, kutsal kitaplarında geçen mitolojik
bir söyleme göre, "21. yüzyılda en gü-
vendiklerinin ihanetine uğrayacaklarını
ama hiç tanımadıkları ve inançlarından
olmayan bir liderin kendilerini kurtara-
cağı" rivayetini, Önder Apo'nun fedaileri
olan özgürlük savaşçıların varlığına
bağlamışlardır. Demokratik Modernite
fikriyatıyla kendilerini eğiten, örgütleyen
ve savunan bu kadim topluluk, Êzîd-
xan'da kendi özgürlük tohumunu ye-
şertmeye başlamıştır.

9 Ekim 2020 anlaşması Êzîdî toplumunu kırımdan geçirme fermanıdır

Özgürlük Hareketi, hegemonik güç-
lerin ellerindeki kartı alarak, Êzîdî top-
lumunun daha fazla mağdur olmaması
için, saldırılarının gerekçelerini ortadan
kaldırma amacıyla 1 Nisan 2018 tarihinde
tüm demokratik kamuoyuna açıklama
yaparak, özgürlük gerillasını Şengal'den
çekmiştir. Her şey bu kadar net olmasına
rağmen Irak hükümeti ve KDP'nin 9
Ekim 2020'de imzaladıkları yeni ferman
yasası, Êzîdî toplumunu kırımdan ge-
çirme yasasıdır. Bunun dışında farklı
bir amaçları yoktur. Tarih boyunca Kür-
distan'ı işgal eden, egemenliği altına al-
mak isteyen imparatorluklar ilk başta
bu toplumu kırımdan geçirmişlerdir. Os-
manlı imparatorluğu döneminde defalarca
başta Bakurê Kurdistan olmak üzere,
ülkenin her yerinde Êzîdî toplumuna yö-
nelik katliamlar gerçekleştirilmiştir. Gü-
nümüzde de Neo-Osmanlılık hayali
olan diktatör bozuntusu Erdoğan ve
Bahçeli aynı zihniyetle hareket ederek,
Êzîdî toplumunu tümüyle bu coğrafyadan
silme kararı vermişlerdir.

9 Ekim soykırım fermanı, Şengal
Êzîdîleri şahsında Kürdistan halkına ve
Mezopotamya'da yaşayan bütün halk-
lara, inançlara, ezilenlere ve kadınlara
yönelik yeni bir kırım fermanıdır. DAİŞ'in
ganimet olarak ele geçirdiği, cariyeleş-
tirdiği, uluslararası pazarlarda sattığı
binlerce Êzîdî kadını ve çocuklarının
akıbeti bilinmezken, binlerce Êzîdî toplu
mezarlarda gömülü dururken, on binlerce
insan göç statüsünde ve toprakları dı-
şında yaşamaya mahkûm bırakılmıştır.
Bunun esas sorumlusu olanlar hiç utan-
madan, yüzleri kızarmadan yerinde,
yurdunda kalanları da tümüyle yok
etmek için yeni anlaşmalar imzalamış-
lardır. Buna karşı Êzîdî toplumu başta
Êzîdxan'da örgütlü yapıyla, Kürdistan
halkı ve dostlarının desteğiyle, Rojava,
yurtdışı ve Kafkasya'da buna karşı
çıkarak direniş çizgisinde mücadelele-
rini yürütmektedirler. Aylardır kadın
ve gençliğin öncülüğünde gece gündüz
durmaksızın nefes nefese ve büyük
bir ıddia ve kararlılıkla, varlığını koruma
ve özgürlüğünü sağlama mücadelesini
veren halkımızın direnişi takdire şa-
yandır. Êzîdî toplumumuzun bu haklı
ve meşru mücadelesi aynı zamanda
tüm halklar adına verilen bir mücadeledir.
Hiçbir egemen devlet ve otorite kendi
yetkilerine dayanarak, bu meşru mü-

dafaayı bastırma ve yok etme hakkına
sahip değildir. Hiç kimse Şengal hal-
kından, savunmasını ve iradesini bu
güçlere teslim etmelerini beklememelidir.

Şengal'deki Êzîdxan halkının direnişi
meşrudur, haklıdır ve annenin ak sütü
kadar helaldir. Êzîdî kadınlarının yaşadığı
büyük acılardan çıkardığı sonuçta bu
direnişe militanca öncülük etmesi, öz-
gürlük arayışçısı tüm kadınlar için de
büyük bir örnektir. Kendisini küllerinden
yaratan bu halk ve halkın öncüsü olan
kadın ve gençlik Xwebûn'u mutlaka baş-
aracaklardır. Êzîdî inancında Ezda,
Xweda, Xwebûn ile eş anlamlı olarak
kullanılır. Böylesi bir felsefe ve inançtan
gelen toplum Önder Apo'nun paradig-
ması ve yaşam felsefesiyle de bilinçlenip,
örgütlenerek kazanmayı bilecektir.

Direniş hakikatinde ortaya çıkan çok
önemli tecrübeler oluştu. Topluluklar
direndikçe ve haklı mücadelesinde ısrarlı
davrandıkça ne ulus devlet zihniyeti
ne de dar milliyetçi, işbirlikçi güçler ist-
edikleri gibi sonuç alabilirler. Şengal
direnişine büyük bir güç ve moral veren
bir hakikat de Kürt Özgürlük Mücade-
lesi'nin her alanda Türk faşizmine ve
işbirlikçilerine karşı elde ettiği başarıdır.

10 Şubat 2021'de faşist Türk sö-
mürgeciliğinin Medya Savunma Alan-
ları'nı işgal etmek amacıyla Garê'ye
dönük giriştiği saldırıda özgürlük gerillası
karşısında yaşadığı tarihi yenilgi, Êzîd-
xan özgürlük ateşini daha da harlan-
dırmıştır. Garê Zaferi'nin ruhu ve coş-
kusuyla, 8 Mart'ta yüzbinlerce kadın,
Newroz'da da milyonlarca Kürdistanlı
ve dostları ve yine 4 Nisan'da aynı
görmelilikte milyonlar Önder Apo'nun
fiziki özgürlüğünü haykırması ve Şengal
direnişine güç vermesi, bize şunu gös-
termiştir; Şengal'deki direniş evrensel
bir karaktere de sahiptir.

Sonuç olarak; tarihsel bir öneme
sahip olan siyasi-askeri gelişmelerin
yaşandığı bir süreçten geçiyoruz. Ha-
reketimizi ve halkların özgürlük müca-
delesini tümünden çöktürme planı ile or-
tadan kaldırmak isteyenler, bu büyük
duruş karşısında çözümsüz durumdadırlar.
Êzîdî halkının direnişi, Kürdistan
ve bölgede yaşayan tüm halklar adına
bir direniştir. Önder Apo'nun belirttiği
gibi, "Kürdistanlı olan her şey evren-
seldir." Dolayısıyla Şengal ve Êzîdxan'ın
demokratik özerkliği istemek, inşasına
destek vermek ve savunmak, başta
Êzîdîler olmak üzere her devrimci, de-
mokrat ve yurtseverin görevidir. Êzîdîler
asla öz savunmalarından ve öz yöne-
timlerinden vazgeçmeyecek, yaşananları
unutmayacaklardır. Êzîdî toplumu,
hiçbir zaman kimseye saldırmamış ve
savaşla sorunun çözülmeceğini hep
belirtmektedir. İstemleri makul ve insani
haklar çerçevesindedir. Irak'ın bütünlü-
ğüne zarar verecek yasalarla da çeliş-
memektedir. Mevcut Irak hükümeti, faşist
Türk devleti ve KDP'nin dayatmalarına
teslim olmadan Êzîdî toplumunun haklı
talebi olan Demokratik Özerkliği kabul
ederek, Êzîdîlere olan borcunu ödeme-
lidir. Aksi takdirde bir tek Êzîdî var
oldukça ölümüne varlığını korumasını
ve savunmasını sürdürecektir. Çok açık
ki bundan sonra Êzîdî kadınları, gençleri,
halkı ve dostları mücadeleyi Garê'nin
Zafer ruhuyla, Newroz'un ortaya çıkardığı
büyük irade, direnme ruhu ve umuduyla,
onun coşku ve heyecanıyla daha fazla
yürütebilmek için tüm gücünü seferber
edecektir. Baskılar karşısında ürkmeyen,
korkmayan, yılmayan; tehditler karşısında
geri adım atmayan, tersine bunları öz-
gürlük amacıyla daha çok bilenmenin,
daha büyük öfke, kin, nefret oluşturma-
nın zemini yapacak ve ölümüne direnecek,
özerkliğini inşa edecek, savunacak ve
başaracaktır.

çağdaş Dewrêşê Evdî'si Şehit Dilşer
Herekol yoldaşa ulaşılar. Şengal'de
bulunan yüzbinlerce Êzîdî, Rojava ve
Başûrê Kurdistan'a geçen sayısı on-
binleri bulan Êzîdî kitle bu insani kori-
dordan kurtarıldı. Başta uluslararası
güçler olmak üzere sözde DAİŞ'e karşı
koalisyon oluşturan devletler, bu insanlık
dramı karşısında kılını bile kıpırdat-
mayarak, seyirci pozisyonunda kaldılar.
Şengal'de bozguna uğrayan KDP ve
Irak ordusu, Hewlêr ve Bağdat'a sıkış-
mışlardı. Özgürlük savaşçıları DAİŞ'in
önünü Şengal'den keserken, Qendîl'deki
gerillalar da Mexmûr ve Kerkûk'te
DAİŞ'in önünü keserek, Hewlêr ve Ker-
kûk'ün düşmesini engellediler. O dö-
nemin yönetimi olan Mesut Barzani'nin
bizzat kendisi Mexmûr'a gidip, gerilla
Komutanı Şehit Tekoşer Gever Yoldaşa
görüşerek gerillaları kutlamıştır. Bütün
bu yaşananlar dünyanın gözleri önünde
gerçekleşti. Herkes bunları gördü. Bu
ferman, daha önceki fermanlar gibi
gizli değildi, kamuoyundan gizlenmi-
yordu. Bir film gibi tüm dünyanın gözleri
önünde gerçekleştiriliyordu ferman.

KDP, DAİŞ'le anlaşmıştı

Özgürlük Hareketi'nin müdahalesiyle
21. yüzyılın Fermanı'nın önünü alınıdı.
Ama on bine yakın Êzîdî'nin (çoğu
kadın ve çocuklar) çetelerin eline düş-
mesinin önüne geçmede geç kalınmıştı.
Bunun sorumlusu KDP yönetimiydi.
Musil düştükten sonra defalarca Ha-
reketimiz KDP'ye çağrı yaparak, "Gelin
Şengal ve Êzîdîleri birlikte koruyalım.

larını güce dönüştürerek, DAİŞ'e karşı
savaşmayı esas aldılar. Bu çok önemli
bir yaklaşımdır. Eğer o süreçte bu halk,
az sayıda da olsa dağıda kalmasaydı,
bugün Êzîdîlere ait bir mekân kalmamış
olacaktı. Önder Apo'nun felsefesi ile
toplum kendini örgütlemeye ve savun-
maya, mücadele etmeye karar verdi.
Bu Êzîdî toplumunun tarihinde bir ilktir.
Şengal dağlarında kalarak, bir yandan
savunma güçlerini örgütlerken, diğer
yandan ise siyasi iradesini bir örgütlü-
ğe kavuşturarak, kendi kendisini yö-
netmeye başladı. Bu tarihi adımı atarak,
her türlü zorluğa direnerek, Şengal
dağlarını terk etmedi. KDP, Şengal'in
tümüyle düşmediğini görünce yeni kom-
plo arayışlarına girdi. KDP tarafından,
ikinci kez kapanan insanlık koridorunu
DAİŞ ile pazarlık konusu yaparak 3
Ağustos'taki yenilgisini ört pas etmek
için, dağıda kalan Êzîdîleri kurtarmaya
gidiyorum, diyerek DAİŞ ile çatışmadan
Şengal'e sefer düzenledi. Şengal'e gi-
den KDP güçleri, Özgürlük Hareketi'nin
tüm çabalarına rağmen ortak bir güç
birliği yapmayarak, Şengal'in DAİŞ'ten
kurtarılması için harekete geçmedi.
Tersine Êzîdîleri parçalayarak, bir kıs-
mını kendisiyle işbirliği yapmaya çe-
kerek, kendi öz savunmasını örgütleyen
Özerk Meclis'ini oluşturan Êzîdî toplu-
muna karşı kullanmaya çalıştı.

KDP'nin bu yaklaşımından kaynaklı
ancak iki yıl sonra Şengal ve çevresi
DAİŞ'ten kurtarılabildi. Êzîdî toplumu
karşısında suç durumu yaşayan KDP
ve Irak devleti, ortaya çıkarılan toplum
iradesine saygılı davranacaklarına,

Ekinimiz Avaşîn suyundan içecek ve bir bahar gibi yeşerecek

Ş. Selçuk Şahan

Hayata PKK ve Önder Apo ile yeniden gözlerini açan PKK'lilerden biri de Selçuk Şahan (Enver Polat) Yoldaştır. 'İnanırım, güvendim, PKK okulum oldu' sözleriyle PKK'de bulunduğu insanlığı, yoldaşlığı ve sonsuz yaşam sırrını dile getirir. Serxwebûn gazetesinden Berxwedan'a, kadın ve gençlik dergilerinden son olarak günlük gazeteye kadar yer almadığı mecra, çalışmadığı ajitasyon-propaganda alanı kalmadı. 12 yıllık emeğini kalemiyle süsledi, kağıda döktü, yoldaşlarıyla paylaştı ve sonunda özgürlük dağlarına kavuştu. Önderlik sahasında aldığı eğitim döneminde başladığı günlük tutma sevdasını Kürdistan dağlarına taşıdı ve bizlere armağan olarak 'Mavidir Avaşîn'in suları' kitabını bıraktı. Şehit düştüğü 14 Nisan 1998'e kadar özgür dağlarda devrimci mücadelesini sürdüren Şehit Selçuk Şahan Yoldaş'ın kaleme aldığı günlüğünden bir kesiti sizlerle paylaşıyoruz.

Ekin'di O'nun adı. Bu güzel isim çok yakıştırdı O'na. Adı gibi güzel yüzlü ve temiz ruhluydu. Sıcakkanlıydı. Bu özelliklerini ekerek yeşertmişti abide gibi duran selvi boyunda.

Biliyor musunuz, aslında isimlerin çok fazla güzeli ve çirkin yoktur. İsimleri güzel ve çirkin yapan kişilerin kendileridir. Bir zamanlar kulağınıza hiç hoş gelmeyen bir ismin daha sonraki zamanlarda bir soylu kişilikte olduğunu görünce, bu ismi kutsarcasına çok seversiniz. Ama tersine, çok beğendiğiniz bir ismi insanlığın yüzkarası bir kişilikte gördüğünüzde de, aynı isimden bu sefer nefret edersiniz. Burada isimlerin çağrışımları, beğeni ölçülerinizde belirleyici olur.

Ama Ekin kendi başına anlamlı ve kutsaldır. İnsanın ilk büyük buluşudur. Safflarda ikinci bir "Ekin" adını duymadım. Belki de vardır ama ben duymadığım için "Ekin" ismini bir ilk olarak anıyorum. Dolayısıyla benim için Ekin her zaman kutsal bir çağrışım yapacaktır. Ve bu ismi büyük çağrışımlarından dolayı hiçbir şey ne çirkinleştirebilir ne de kirletebilir.

Bizim hevalimiz Ekin, ekin'i insanlığa bir kez daha malederek, kutsamanın en zirvesinde yeşertti ki, ne mutlu O'na. Bu şans O'nun hakkıydı.

O'nu her hatırlayışta dayanılmaz bir acı duymamak mümkün mü? O'nu, ruhun güzellik ve temizlik tanrıçası olarak gözlerde canlandırmamak da mümkün değil.

Keşke talihsizlik birincisinde yakasını bıraksaydı da O'nu daha fazla tanısam ve şehadet olayı ardından O'nun bıraktığı kocaman etkiyi tam doyurana kadar yazabilseydim. Bütün soylu özelliklerini, kutsal beklentilerini yazdığımı ekebilsem ve insanlık yüreğinde yeşertebilseydim. O'nun böyle erkenden toprağa ekin olması, diğer bir talihsizlikti.

Ekin'i Zap'ta tanıdım

Ekin'i Zap'ta tanıdım. Yaklaşık bir yıl önceydi, '96 yılının son günleriydi. Dola Şivê'ye henüz kar yağmamıştı. Ama havalar soğuktu. Yılın son yağmurları yaşıyordu. Bir ateşin etrafında bir yandan ısınırken, bir yandan da sohbet ederken tanışmıştık. Birkaç kez daha karşılaşmış ama sohbet edememiştik. Tabii ki bu kısa tanışma ve karşılaşma kendisini unutturmamasına yetmişti de artmıştı bile. Sıcakkanlılığı, içtenliği, güleryüzlülüğü, sıradanlığı aşan bir kişilik profiliydi. Aradan aylar geçmişti. Kış gelip mevsim sırasını savmıştı. Baharı da doyasıya severek yaşamış ve yazdan bir ayı geride bir-

demesine talimat vererek, gücün savunma tedbirlerini almasını söyledi. Hiç zaman yoktu. Pêşmergeler sömürgeci efendilerine konumlanma noktamızı ihbar etmişlerdi. Çünkü uçaklar arayıp da bulamışlardı. Aldıkları istihbarata göre gelip üzerimize ölüm yağdıracaktı. Zaten ilk vuruşu yaptıklarında henüz bütün arkadaşlar kendilerini sağlama alacak zamanı bulamamışlardı. Bölükteki bayan takımı biraz daha gecikmeli harekete geçmişti. Şahan, bütün bölük noktasını terkettikten sonra yakın mesafedeki kayalıklara koşmuştu. O arada bir roketin bayan takımının konumlandığı noktaya isabet ettiğini görmüştü. Şahan'la aynı kayalık altında korunmaya geçmiştik.

roketin bir parçasıyla yara alıyordu. Anlık bir zaman kaybının yaşamında nelere yol açacağını daha önceden hesapladığını sanmıyorum. O katil roketin parçasıyla yaralandığı zamanda ise bunun nasıl bir başlangıç olup nasıl bir sonla tamamlanacağını duyduğu acıdan düşünüp düşünmediğini de bilmiyorum.

Böyle bir hava saldırısından sonra doğal olarak bulunduğumuz noktadan uzaklaşacaktık. İki üç saatlik mesafedeki Avaşîn'in aktığı vadiye bıraktık kendimizi. Kendi yatağından akıp Avaşîn'e karışan Şivê suyunun, etrafı çok büyük kayalıklarla çevrili derin bir noktasında konumlandık. Aradan epey zaman geçmişti. Suya girip hem banyo yapmış

Daha fazla bakamamış, birkaç metre ötedeki bir grup arkadaşın yanına gitmiştim. Duyduğum ses ve iniltiyle birlikte insanda bakma gücünü bırakmayan yüz ifadesi beni altüst etmişti. Bu, hayatımda gördüğüm böyle bir tek insan manzarasıydı.

Artık daha fazla yaralıya bakmama gerek yoktu. Aklım fikrim O'na kaçmıştı zaten. Karşımda başka görüntüler olsa da, her şey gözlerimde Ekin'in yüz ifadesi, her sesi kulaklarımda yarı ağlamaklı ve titrek bir şekilde yükselen, "Açın, açın diyorum..." sözleriydi. O acılar içinde neler düşündüğünü, hangi duyguları yaşadığını, nasıl bir kabullenemezlik içinde bulunduğunu, bu kara talihiye nasıl başkaldırdığını öylesine merak ediyor ve öğrenmek istiyordum ki, iradem dışında tahmini cevaplar bulmaya başlamıştım bile. Darbesti oraya kadar getiren arkadaşların yerine başka arkadaşlar taşıma işine koyuldular. Çok dikkatli yürümleri gerekiyordu. Avaşîn'deki hastaneye daha birkaç saatlik yol vardı. Zaten iki doktor karşılamaya gelmişti. Onlar da refakat edeceklerdi. Yol boyunca Ekin'in nasıl acılar çekeceğini düşünmekten kendimi alamıyordum.

Bir süre önce Barzan bölgesinde Sutunê'ye gidip oradan dönmüştüm. Sutunê ve kullandığımız yol güzergahı gördüğüm yeni yerlerdi. Örneğin Mam Reşo dağları, Basya suyu, Kaniya Durê, Kartal tepesi, Satê boğazı ve Sutunê köyü yazılmaya değerdi. Daha yeni dönmüştüm. Gördüklerimi bir yazının konusu yapmayı tasarlamıştım. Fakat Ekin'in gözlerimden silinmeyen yüzü gündemimi değiştiriyordu. Kararımı vermişim bile, Ekin'i yazacaktım.

Başlığını da bulmuştum; "Açın açın diyorum..."

İlk fırsatta O'nun tahmin ettiğim olası duygularını yazmıştım. Kendimi bir an Ekin'in yerine koymuştum: Nereden bulmuştu O'nu o bomba parçası? Neden O da diğer arkadaşları gibi yarasız atlatamamıştı? Sapa-

Kararımı vermiştim bile, Ekin'i yazacaktım. Başlığını da bulmuştum; "Açın açın diyorum..." İlk fırsatta O'nun tahmin ettiğim olası duygularını yazmıştım. Kendimi bir an Ekin'in yerine koymuştum: Nereden bulmuştu O'nu o bomba parçası? Neden O da diğer arkadaşları gibi yarasız atlatamamıştı? Sapaşlamken, umut ve beklentilerle doluyken, neden böyle bir talihsizliğe uğramıştı? Daha kısa bir süre önce iki ayağı üzerinde yürürken ve otururken, neden şimdi bir sedye üzerinde acılar çekmeye mahkum olmuştu? Bundan sonra eskisi gibi ayakları üzerinde yürüyebilecek miydi? Sakat da kalabilirdi.

rakmıştık. TC ile KDP'nin 14 Mayıs '97 tarihinde başlattıkları ortak operasyon devam ediyordu. Zagros Eyaleti'nin Barzan bölgesinde gerilla güçlerimiz ile KDP'nin pêşmergeleri çatışma halindeydi. Kaldığım bölükten, şehit Şahan'ın başında bulunduğu bölüğe gitmiştim. Bu bölüğün konumlandığı Namus tepesine bir akşam üzeri gitmiştim. Bu nokta, pêşmergelerin çıktığı Şehîdan tepesine görüntü veriyordu. O akşam ancak sınırlı bazı arkadaşlarla merhabalaşıp tanışabiliyordum. Bayan arkadaşlarla o akşam karşılaşmadığım için tanıdığım arkadaşların olup olmadığını öğrenememiştik.

Bir sonraki gün güneşli başlamıştı. Kahvaltıdan sonra mangalarda sohbetler yapılıyordu. Bilemiyorum belki de Şahan arkadaşına olan sevgim ve saygımdan dolayı bölükteki bütün arkadaşları çok sıcak bulmuştum. İçimde böyle bir huzuru yaşadığım sırada saat 08:00'i gösterdiği sırada uçak seslerini duymaya başlamıştık. O anda bölük komutanı Şahan, hemen komuta ka-

Yüzündeki renk değişmişti, tek damla kan kalmamış gibiydi. "Bayan arkadaşların hepsi gitti. Bir roket tam yerlerine isabet etti" sözleriyle büyük azap içindeydi. Nefes nefese konuşabiliyordu. O arada yanımızda bulunan bir başka arkadaş, bayan arkadaşların kendi noktalarını terkettiklerini gördüğünü söyleyince Şahan'ın yüzü yeniden kanına kavuşmuş gibi parlamıştı.

Uçaklar bir yarım saat kadar roket, kazan atıldılar ve tarama yaptılar. Yapacaklarını yapıp da ayrıldıktan, böylelikle ölüm yağmuru dindikten sonra bulunduğumuz kayalık noktalardan çıkmaya başladık. Bu sırada Ekin isimli bir bayan arkadaşın ayağından büyük bir yara aldığını duymuştuk. Bölüğe henüz kısa bir süre önce gelen bir arkadaş olduğunu söylüyorlardı. Ekin'le tanışmıştım ama ismini öğrenmemiştim Zap'ta. Bu nedenle tanımadığım bir arkadaşın yaralanmış olduğunu düşünüyordum. Arkadaşların anlattıklarına göre sol ayağını sığınacağın içine attığı sırada henüz dışarıda olan sağ ayağı yakına düşen

hem de elbeselerimizi yıkamıştık. Arından da dinlenmeye geçmiştik.

"Açın, açın diyorum"

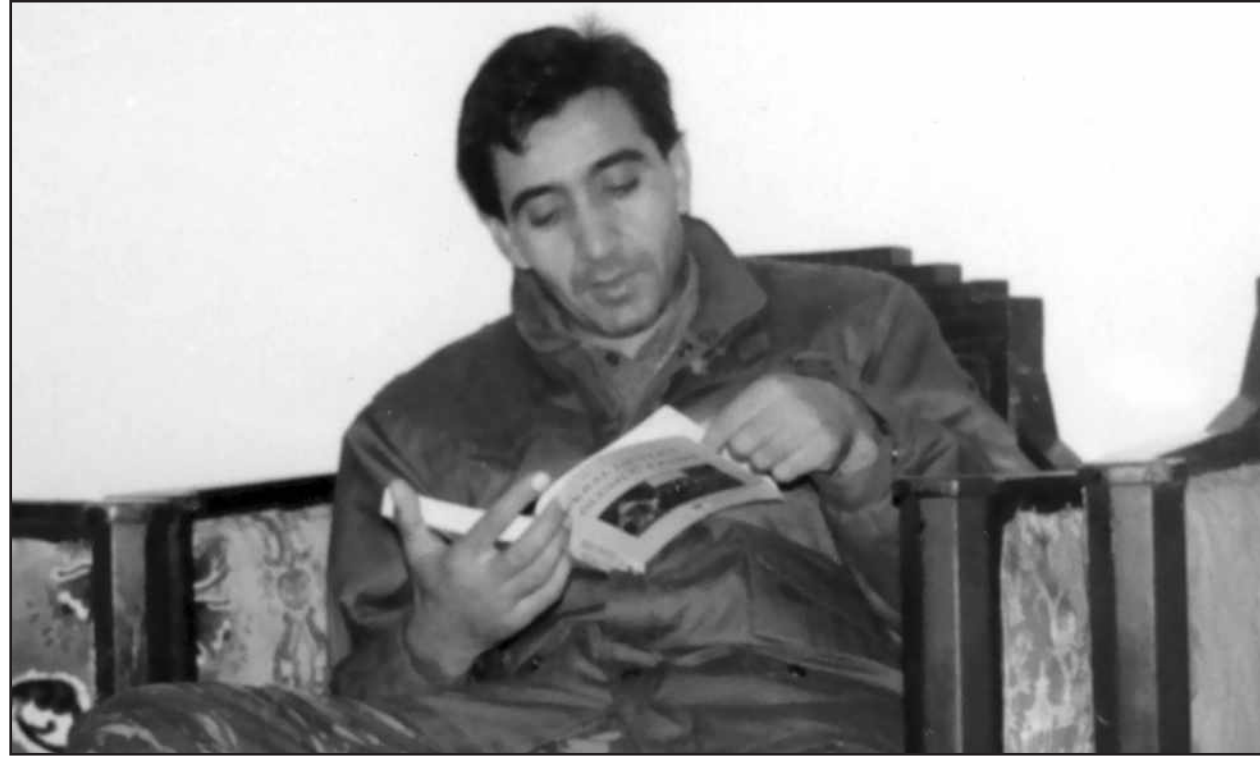
Saat 17:00 sıralarıydı. Aradan dokuz saat gibi bir zaman geçmişti. Bir grup arkadaş darbest-sedye üzerinde yaralı arkadaşları getiriyordu. Yanımızda indirdiklerinde yaralıyı görmek istedim. Yarası bele sarılan bir şutikle bağlanmıştı. Ayrıca sedyeden düşmemesi için de sıkı sıkıya bağlanmışlardı. Acılar içerisinde titrek ve yarı ağlamaklı bir sesle, "Açın, açın diyorum" diye sitem ediyordu iradesi dışında. Saatlerden beri sedye üzerinde bağlı bir halde hareketsiz kalması, yarasının acısına bir de yorgunluk eklemişti. Başını bir sağa bir sola çeviriyordu. İnliliyordu. Yüzünü ikide bir koluyla kapatıyordu. Yüzünden kan çekilmişti. Sararmıştı benzi. Yüz rengi ve göz ifadeleri insanın yüreğine dayanılmaz acılar ekiyordu. O an bıraktığı etkinin kuşatması karşısında kendini tümünden güçsüz hissediyordu insan.

sağlamken, umut ve beklentilerle doluyken, neden böyle bir talihsizliğe uğramıştı? Daha kısa bir süre önce iki ayağı üzerinde yürürken ve otururken, neden şimdi bir sedye üzerinde acılar çekmeye mahkum olmuştu? Bundan sonra eskisi gibi ayakları üzerinde yürüyebilecek miydi? Sakat da kalabilirdi. Ya ayağı kesilmek zorunda kalırsa, bunu nasıl kabul edebilirdi? Elbette bir başka arkadaşının kendi yerinde yaralanmasını istemezdi. Ama kendisinin ise diğer arkadaşları gibi hava saldırısını kazasız atlattığına neden hakkı olmasındı?

Ben yazıyı önceden kafamda tasarlamakla birlikte, başladığım zaman son gördüğüm hali önümde bir ayna gibi duruyordu. Aynadan anladıklarımı yazmıştım.

Hakkında yazdığım yazıyı okutmak istiyordum

Tabii ki zaman durmuyordu. Günler tekrarlanmıyor, ayrı ayrı geçip gidiyordu.

Daha başka yaralılar, ayakları mayından giden arkadaşlar görecektim. Arada bir hastaneye gidip gelen arkadaşlardan yaralıların durumunu sorardık. Ekin'den de haberler gelirdi. O'nun kan kaybından oldukça zayıfladığını, belki de şehit düşebileceğini söylediler gidip gelen arkadaşlar. Sonra duyduk ki, ayağı dizinin üstünden kesilip Avaşın sularına atılmış. Ayağının Avaşın'a atıldığını görünce arkasından ağlamış, ayağının o parçasının artık bir daha geri gelmeyeceğini düşündükçe yüreğinden kopan feryadı dindirememiş. Kim dayanabilirdi ki? Kimbilir kesilen ayağını Avaşın nelerde kıyıya atacaktı. Avaşın'ın akışını durduramazdı ya. Kanını da Avaşın'ın mavi sularından ayıramazdı. Avaşın durgunlaşsa bile, tek ayağıyla gidip kesilen ayağını kapamazdı. Daha da mümkün olmayan, kesilen parçayı artık köküne yapıştırılamazdı. Belki kendisinden koparılan o ayak parçasına dokunamazdı. Buna benzer binbir türlü duygular, acılar ve çıldırtan gerçekler içinde yaşamak mı kolay, yoksa ölmek mi kolay olurdu? Bir yaşamın sonu ve yeni bir yaşamın başlangıcı altüst oluşların en şiddetlisi değil de nedir?

Sonraları yeni bir haber daha almıştık Ekin'den. Yeniden kendine geldiğini, moral kazandığını, yüzünün güldüğünü söylüyorlardı ziyarete giden arkadaşlar. Sevindirici bir haberdirdi. O'na ilişkin haberler hem hevalimiz olduğu ve hem de üzerine yazı yazdığım için beni ilgilendiriyordu. O'nunla tanışmak istiyordum -hatırlatayım; yaralı haldeyken gördüğümde yine tanıımadım. Tanışıp da hakkında yazdığım yazıyı okutmak istiyordum. Okuduğunda, yazdıklarımı nasıl yorumlayacağını çok merak ediyordum. Belki de hiçbir zaman tanışamayacağımızı da düşünüyordum. Benzer düşünceler aklımdan geçiyordu.

Bir günün akşam saatlerinde Şahan, Avaşın hastanesini ziyaret etmeye karar verdiklerini belirterek benim de kendilerine katılmamı istedi. Miros'un Binebêrê noktasında konumlanıyorduk. Hatırlıyorum, saat 20:00 sıralarıydı. Gerillada gece ile gündüz arasında o kadar fark yoktur. Bazen gece gündüzdür, gündüz de gecedir. Yani akan zamanın birbirini takip eden aydınlık ve karanlık kesitleridir.

Yol güzergahımız çok kötü olmasa da güzel de sayılmazdı. Ama ayışığı gündüz gibi aydınlatıyordu. Saat 24:00 sıralarında varmıştık Avaşın hastanesine. Herkes uyuyordu. Bazı yaralı arkadaşlar uyandılar. Ayakları mayından giden Ferhat vardı, Kadir vardı -onlar da Avaşın'da katledildi. Epey sohbet ettikten sonra uyuduk. Bütün yaralı arkadaşları bir sonraki gün görecektik ve moralli bir sohbet edecektik. Yeni günümüz moralli başlamıştı, hemen Avaşın'ın kıyısında kurulu olan gerilla hastanesinde. O günü de orada geçirip bir sonraki günün sabahında dönmeye karar vermiştik. Bütün yaralı arkadaşlarla görüştüğümüzden sonra Şahan, "Haydi gidip Ekin arkadaşları da ziyaret edelim" demişti. O an yine Ekin'in yaralı hali gözlerimin önünde belirmişti. Hakkında yazı yazdığım ve tanışmak istediğim için az heyecanlı ve çok sevinçliydim.

Ekin tanıdığım Ekin'di

Kaldığı nokta bir kayalığın altındaydı. Güneş sıcaklığından korunmak için ön cephesine bir battaniye germişti. Şahan önde, ben arkadan içeri girmiştik. Tokalaşıp merhabalaştığımızda gözlerime inanmamıştım. Benden önce O bana

ismimle hitap etmişti. Ben inanmasam da gözlerimin gördüğü bayan arkadaş Zap'ta tanıştığımız gülyüzlü ve sıcakkanlı Ekin'di. "Belki o başka yerde yaralanıp buraya getirilmiş" diye içimden geçirecek oradaki diğer iki bayan arkadaşta tanışmadığımı sandığım Ekin'i aramıştım. Hayır her ikisinin de ayakları sağlamdı, üstelik ayaktaydılar. Ve inanmak zorunda kalıyordum ki, Ekin tanıdığım Ekin'di. "Ekin senmişsin. Tanışmıştık ama ismini öğrenmemiştim. O hava saldırısında ben de oradaydım. Yaralananın sen olduğunu bilmiyordum" sözleriyle o anki duygularımı dile getirmiştim. Şahan da ilgiyle izlemişti. O'nun hakkında yazdığım yazıyı da okumuştum.

Ekin yazı yazıp yazmadığımı sorunca, çok sevinmiştim. Hem evet cevabını verecektim ve hem de bu fırsatla hakkında yazı yazdığımı söyleyecektim. Düşündüğüm gibi yaptım ve cebimden yazı defterimi çıkardım. Sayfasını da söyleyerek defteri kendisine uzattım. Hemen okumaya başladı. O okuduğunda ben arada bir yüzüne bakıyor ve neler düşündüğünü anlamaya çalışıyordum. Okuyup bitirdiğinde gülümseyerek, "Güzel yazmışsın" demişti. Ama sanki başka şeyler de söylemek

lerini cevaplamak isterken, "Bu konuda yazdıklarımda duygusal ve çelişkiler olduğunu biliyorum, farkediyorum. Ama bana göre insanın bir parçasını kaybetmesi kabul edilebilir bir durum değil. Böyle bir etkileneceği durumda insan her zaman gerçeklere hazır olmayabilir" şeklinde yaklaşımını ortaya koymuştum. Ayakta çıkmak üzereyken biraz tartışmıştık. Zamanın olmamasına üzül-müşüm. Çok istememe rağmen arkadaşlara yetişmek zorundaydım. İlk fırsatta tekrar ziyarete geleceğimi ve tartışmaya devam edeceğimi söyleyerek ayrılmıştım. Ayrılmadan bir süre önce yanına gidip de sohbet etmediğime ve tartışmadığımı üzül-müşüm.

Avaşın hastanesindeki yaralı arkadaşlardan çok etkilenecek ayrılmıştık. Ziyaretimize çok sevinmişlerdi. Zaten onları çok moralli görmüştük. Yanılı-yorsam ondan fazla arkadaşın ayağı kesilmişti. Yaralıların çoğunluğunu oluşturuyorlardı. Onlara bakınca kendi kendime, "Onların bir ayağı mı eksik, yoksa bizim bir ayağımız mı fazla?" diye düşünüyordum insan. Alışmış ve kabullenmişlerdi bu durumlarını. Birbirlerinden güç ve moral alıyorlardı. "Ben de senin gibiyim" ya da "O da benim gibi" şeklinde birbirlerinde çağrışım yapıyorlardı.

zelleştirmiş, gözlerini güldürmüştü. Bütün bunları iyi niyetli ve safça düşünmüştü. Savaşın hiç beklenmedik amansız süprizlerini düşünmek istememişti bir daha. Kaldı ki, yaralanmış ve ayağı kesilmişti, daha ne olsundu? Amansız süprizler hep O'nu mu bulacaktı? O'nun yoldaşları vardı, kendilerini acımasız süprizlere siper ederlerdi. Tehlikenin O'na ulaşmasına geçit vermeyeceklerdi. Yoldaşlarına inanır ve güvenirdi. Aslında olması gereken, Ekin'in düşündüğü gibiydi. Ama Başkan Apo'nun talimatlarından okuduklarını da hatırlamıştı belki de. Buna rağmen umudunu yitirmemiş, Başkan Apo'nun talimatlarına bağlı kalılabileceğine inanmak istemişti. Yeni yaşamında karamsarlıktan uzak tutmuştu kendisini.

Gerilla yaşamını bir şarkı gibi sevmişt

'91 yılında tanışmıştı gerillayla. '92 yılında ise Şemzînan'ın (Şemdinli) Zerran mıntıkasında savaşan hareketli bölük içerisinde yer almıştı. Büyük eylemler görmüş, tanıdığı birçok silah arkadaşının şehadetini görmüştü. Yine '92 yılında ihaneti çok yakından görmüş ve savaşmıştı. Daha sonra ayrılmıştı

O gün öğleye doğru Avaşın hastanesinin operasyon noktasına uğramıştık. Kimseler yoktu. Manga yerleri dağıtılmıştı. Ekin de yoktu yerinde. Güneş sıcaklığından koruyan battaniye de gerili değildi. Ne oradaydı ne de bir daha orayı görecekti. Avaşın'ın mavi akan sularını seyredemeyecekti. Boş kalmıştı yeri. Ayağı orada kesilmiş ve suya atılmıştı. Eğer suyun hemen kenarında ayağı kesilip akıntıya bırakılmışsa, belki de gözlerinden akan yaşlar da Avaşın'e karışmış ve kendisinden kopan ayak parçasına eşlik etmiştir. Kimbilir, belki ayağının kesilmesinin, en büyük felaket olacağını düşünmüştü.

isteyip de içinde tutmuş gibi bir hava sezdim yüzünden. Kısa bir sohbetten sonra kalkacağımız sırada, "Eğer bugün buradaysanız, okumamda sakınca görmüyorsanız defterini bırak, okumak istiyorum" demişti. Defterimi tekrar geri vermiştim.

O gün tekrar uğramamıştık. Bir sonraki sabah vedalaşmak için Şahan'la uğramıştık. Hemen vedalaşıp ayrılacaktık. Çünkü diğer üç arkadaş yola çıkmışlardı bile. Şahan da hemen vedalaşıp çıkmıştı. Ardından ben vedalaşmıştım. O arada defterimi de uzatıp verdiğinde gülümsemişti; "Senin benim hakkımda yazdığın yazıya ilişkin eleştirilerim var. Fiziği çok öne çıkarmışsın, duygusal bir yazı. Tamam ilk başlarda yazdığın gibi çok etkilenecektim. Ama şimdi öyle düşünmüyorum. Örneğin; Ferhat'a -bu arkadaş mayına basıp bir ayağını kaybetmişti- ilişkin yazıda, bu duruma yönelik koyduğun çözüme katılıyorum" demişti. Tartışmak istemesi ve eleştirmesi ilgimi çekmişti. Söyledik-

Ekin de çok moralliydi. Çok olumsuz etkilenen, kan kaybından çok zayıflayıp sararan, moral bozukluğunu yaşayan bir Ekin yoktu. Bahar gibi yeşeren bir Ekin'i ziyaret etmiştik o yaz sıcaklığında. Yaşama yeni bir başlangıç yapmıştı. Belki de bu yeni yaşama göre eski umutlarını ve beklentilerini gözden geçirmek zorunda kalmıştı. Kimbilir bu arada kaç kez geçişini, şimdiki durumunu ve geleceğini sinema filmi seyreder gibi gözlerinin önünden geçirmişti. Çocukluk günlerini, düzende yaşadıklarını, devrime katılımlarını, bütün mutlu ve mutsuz anlarını bir bir hatırlamıştı. Belki de kendi filminin sonunda her seferinde kesilen ayağına bakarak içinde bir burukluk duymuştur. Tabii ki öz-gürlüğünü de düşünmemiş olamaz. Kimsenin yardımına bağımlı hale gelmeden yaşamının yollarını ve çözümlerini aramıştı. Kendi hikayesinin bundan sonraki bölümünü çok iyi yazabileceğine inanmıştı. Bu inanç, kararlılık ve bu temelde biriken güç O'nun yüzünü gü-

len büyük sevdası olan dağlardan. Ama yüreğini gömdüğü dağlara tekrar gelme sözüyle gitmişti metropole. Uzun zaman metropollerde siyasi çalışma yaptıktan sonra tekrar dönmüştü. Duyguları temizdi. Gerilla yaşamını bir şarkı gibi sevmişti. Cennet ülkesinin, dağlarının sevdalısıydı. Ama bu sevdaya tahammül edemeyenler vardı. Onlar da Kürt'tü ama ülkesini sevmeyen, sevenlere bile tahammül edemeyen ihanetçiler vardı. Aynı '92 yılında olduğu gibi yine ihanetçiler sömürgecilerle kendi halkının umudunu söndürmek için geliyordu.

Avaşın ziyaretinden iki-üç ay sonraydı. TC ve KDP'nin ikinci operasyonu başlamıştı. Avaşın hastanesine bir daha gidersem birçok yaralı arkadaşla birlikte Ekin'i de orada görmeyeceğimi hiç düşünmemiştim. Aslında ben de tecrübesizlikten olsa gerek, yaralıların güvenliklerinin kesin sağlanabileceğini, korunabileceklerini düşünmüştüm. Ben de yanılmışım meğer.

Düşman operasyonu çok kapsamlı

ve hızlıydı. Gazaba gelmiş büyük bir canavar gibiydi. Manevra yapıp bulunduğumuz noktadan başka bölgelere geçmemiz gerekiyordu. Düşman her tarafa girmeye çalışıyor, her tarafı didik didik arıyor, gerillayı yenememenin çılgınlığı içinde gözükaraca kan istiyordu. Bölge güçleri Kaniya Ga boğazından çekiliyordu. Bir 6 Ekim günüydü. Gerillalar bulundukları gür ormanlıkta kuşlardan daha çok cıvı cıvıydılar. Öğleden sonra saat bir sıralarıydı. O gün sabah Şahan, "Uçaklar hava saldırısı için gelebilirler, arkadaşlar hazırlıklı olsunlar" demişti. Bu uyarıdan dört saat sonra TC'nin uçakları üzerimizden uçmaya başladılar. Sesi duyar duymaz harekete geçmiştik. Belliydi ki, görüntü almışlardı. Noktamıza isabetli vuruyorlardı. Yoğunca vurduktan sonra uzaklaşmışlardı. Bu sefer de iki helikopter alçaktan uçuşlarla taramaya başlamışlardı. Öylesine kısırlıydık ki, kendimizi sağlama alabilecek hiçbir avantajımız yoktu. Adeta ölüme mahkum olmuş gibi birbirimizin yüzüne bakarak, ne zaman isabet alıp parçalanacağımızı bekliyorduk. Bu yetmezmiş gibi ömrümce beni çok etkileyecek bir kötü haberi alıyordum, yanımdaki bir arkadaştan: "Şahan da şehit düştü!" Hiç inanmak istememişim. Ama bu neyi değiştirecekti ki! Haber doğruydı. Şahan, Hasan, Basri ve Piling'a roket isabet etmişti ve can vermişlerdi. Zaman da ağır yaralanmıştı ve sabaha doğru O da şehit düşecekti. Ekin'in daha önce yer aldığı bu birlik, bir kez daha hava saldırısına uğruyor ve büyük kayıplar veriyordu. Şahan gibi dürüstlük abidesi komutanını şehit veren birlik, büyük moralsizliği yaşıyordu.

Operasyon sonrasında Barzan bölgesine doğru yola çıkmıştık. Şahan'sız dönüşün burukluğu içerisinde Avaşın hastanesine yakın bir yere ulaşmıştık. Sabah hastaneden iki kurye yanıma gelmişti. Çeşitli yerlerde saklanan yaralıların bir araya getirilmesi için yardım isteniyordu. Bir de morali yerle bir eden bir kötü haber daha vereceklerdi. Ayakları kesilen bütün arkadaşların saklandıkları yerlerde, pêşmergeler tarafından bulunup katledildiklerini söylüyorlardı. Katledilenler arasında Ekin'in adı da geçiyordu.

O gün öğleye doğru Avaşın hastanesinin operasyon noktasına uğramıştık. Kimseler yoktu. Manga yerleri dağıtılmıştı. Ekin de yoktu yerinde. Güneş sıcaklığından koruyan battaniye de gerili değildi. Ne oradaydı ne de bir daha orayı görecekti. Avaşın'ın mavi akan sularını seyredemeyecekti. Boş kalmıştı yeri. Ayağı orada kesilmiş ve suya atılmıştı. Eğer suyun hemen kenarında ayağı kesilip akıntıya bırakılmışsa, belki de gözlerinden akan yaşlar da Avaşın'e karışmış ve kendisinden kopan ayak parçasına eşlik etmiştir. Kimbilir, belki ayağının kesilmesinin, en büyük felaket olacağını düşünmüştü. İlk ayağı kesilip Avaşın'e atıldığında birkaç ay sonra kendisinin de Avaşın kenarında katledileceğini bilmesi için hiçbir neden yoktu o zaman. Kendi yaşamının böyle bitmesini önceden ne öğrenmişti ne de istemişti.

Ekin, Avaşın'da toprağa tohum oldu. Avaşın'ın suları her dört mevsim mavi akar. Biliyorum Ekin Avaşın'ın sularından kana kana içer ve erkenden bir bahar gibi yeşerir. Avaşın'i şimdi eskisinden daha çok severiz. Çünkü; Ekinimizin gözyaşlarında ve kanında kutsanmış olarak akar gider bundan sonra...

SU GİBİ

Şimdi sen su olduğunu düşün.
 Su kadar özel, su kadar faydalı ve
 su gibi hayat kaynağı olduğunu düşün...
 İnanıyorum ki gerçekten de öylesin.
 Ama ister çeşmelerden dökül, ister göklerden yağ,
 ister nehirler dolusu ak;
 dibi olmayan bir kovayı dolduramazsın...
 Yani seni dinlemeyenlere, sesini duyuramazsın.
 Unutma daha çok bağırdığında daha çok dinlenmezsin,
 gürültünün bir parçası olursun sadece!..
 Suyun yanında olanlar suyu en az içenlerdir
 Çünkü; "Su nasılsa burada, içmeye gerek yok"
 diye düşünürler.

Aynen sesini sürekli duyanların,
 seni dinlemedikleri gibi.
 Su gibi yaşatıcı ol.
 Sel gibi yıkıcı, sürükleyici ve öldürücü değil!
 Sen bir su ol, ama rahmet ol, afet değil!
 Vadiler varken önünde ve ovalar varken yayılabileceğin,
 Küçük ırmaklara ayırabiliyorsan kendini,
 Ve bardaklara bölebiliyorsan,
 Hayat verirsın çevrene.
 Ve yaşayabilirsin,
 dünya dönmesine devam ettiği müddetçe.
 Yoksa hep duyulmayan, dinlenmeyen,
 korkulan ve kaçılan olursun seller ve afetler gibi.
 Tercih elindeydi hep ve hep de senin ellerinde olacak...
 Ya tutmayı öğreneceksin dilini,
 Ya da hiç durmadan konuştuğun için
 yalnızca bomboş ve
 Anlamsız sesler çıkartan birisi olduğunu
 zannettireceksin çevrendeki insanlara!
 Yapman gereken şey,
 Düşüneceksin, ne zaman ne söyleyeceğini.
 Düşüneceksin, kimin dinleyip, kimin dinlemediğini.
 Düşüneceksin, kimin anlayıp anlamadığını.
 Düşüneceksin, anlatmak istediklerinin ne
 kadarını anlatabildiğini.
 Hatta anlayanların anladıklarının da,
 Senin anlattıklarının ne kadarı
 olduğunu düşüneceksin.
 Ve konuşmak için en uygun zamanı bekleyecek,
 En az ama en uygun kelimeleri seçmeye çalışacaksın.
 Ağzını açıp şelaleden dökülen suyu içmeye
 çalışan bir tavşan gördün mü hiç?
 Kaplanlar bile içebilmek için suyun durulmasını bekler,
 Beyni olan her yaratık gibi!
 Şimdi sen su olduğunu düşün,
 Su kadar özel, su kadar faydalı, su kadar tükenmez...
 Su gibi hayat kaynağı olduğunu düşün.
 Ve son olarak;
 Su gibi küçük bir bardağın içine sığdır ki kendini,
 Girebilmeyi öğren insanların damarlarına.
 Hayat ver,
 Vazgeçilmez ol...

Kod Adı: Sinan Dersim (Mirxan)
 Adı Soyadı: Dalokay Şanlı
 Doğum Yeri: Dersim
 Anne - Baba Adı: Yazgülü - Ali
 Şehadet Tarihi ve Yeri:
 27 Ekim 2020 / Medya Savunma Alanları